Creierul lui Kennedy

Henning Mankell

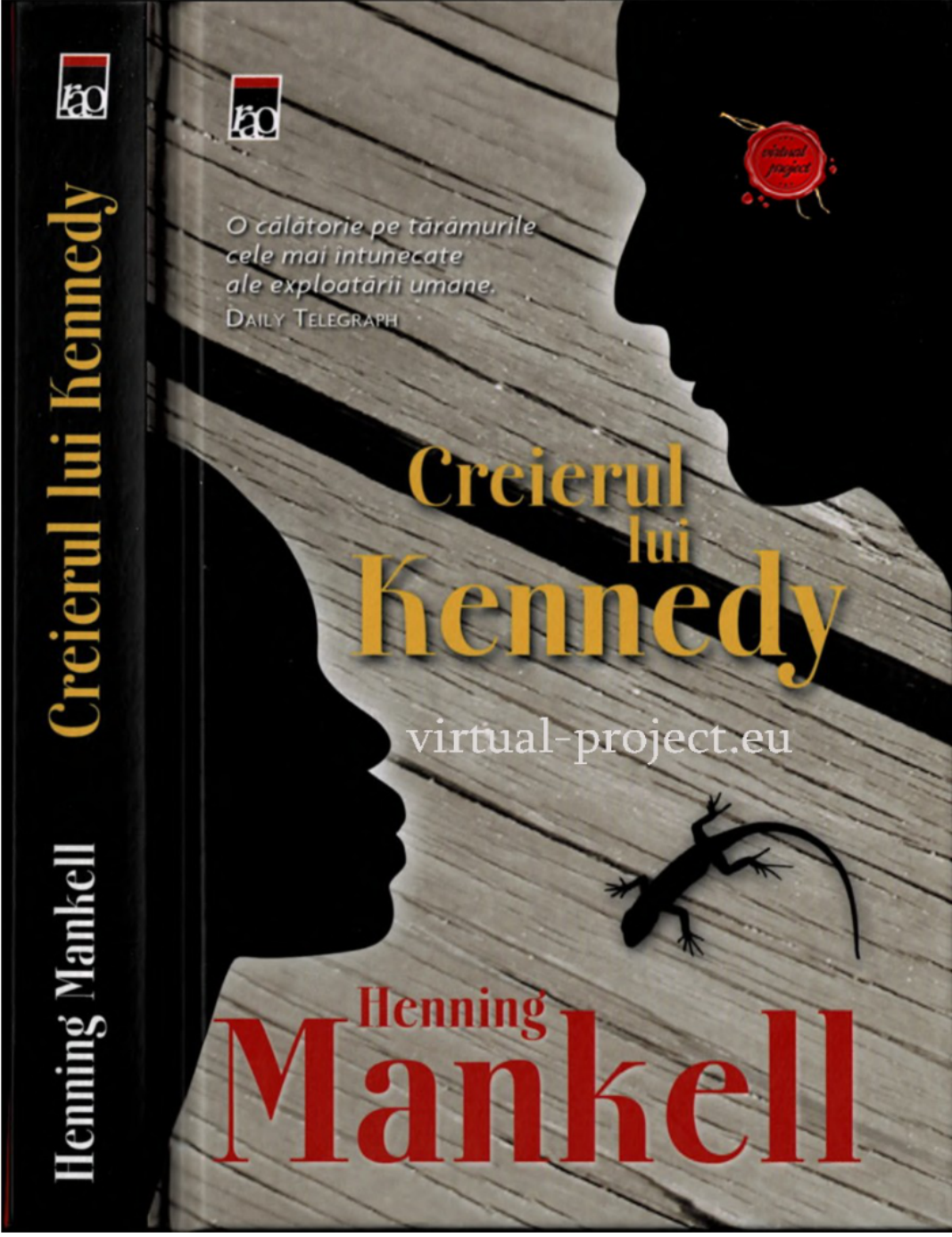

O călătorie pe tărâmurile cele mai întunecate ale exploatării umane.
DAILY TELEGRAPH

Creierul lui Kennedy

virtual-project.eu

Henning Mankell

Henning Mankell

CREIERUL LUI KENNEDY

Titlu original: ***Kennedys Hjärna*** **- 2008**
Traducere din limba engleză: GRAAL SOFT

editura rao
— 2011 -

Lui Ellen şi Ingmar

PARTEA ÎNTÂI
Fundătura lui Hristos

„Înfrângerile ar trebui făcute publice, nu ţinute ascunse, deoarece tocmai ele ne formează ca oameni. Acela care nu-şi conştientizează înfrângerile nu duce nimic cu sine în viitor."

Aksel Sandemose

Capitolul 1

Catastrofa se petrecuse în toamnă. Habar nu avea ce urma să se întâmple. Nu primise nici un avertisment. Nu bănuise nimic; fusese o lovitură năprasnică.

Era ca şi cum ar fi fost pândită pe o alee întunecată. Dar efectul a fost îndepărtarea de ruinele dragi ei, într-o realitate de care nu se preocupase cu adevărat înainte. Fusese aruncată, cu o forţă imensă, într-o lume în care excavarea mormintelor greceşti din epoca bronzului era lipsită de importanţă.

Trăise în adâncuri, în tranşeele ei prăfuite sau aplecată deasupra cioburilor pe care încerca să le pună laolaltă. Îşi iubise ruinele şi nu observase că lumea din jurul ei începea să se năruie. Era un arheolog obligat să renunţe la trecut şi să stea lângă un mormânt a cărui existenţă nu şi-o imaginase niciodată.

Nu întâlnise nici un aducător de veşti rele. Tragedia era lipsită de o voce proprie, care să o pună în gardă.

Cu o seară înainte să plece în Suedia, la o conferinţă despre ultimele excavaţii arheologice ale unor morminte din epoca bronzului, Louise Cantor călcă în baie pe un fragment de ceramică ce îi provocă o tăietură adâncă în picior. Sângeră abundent pe podea, simţind că i se face rău. Ciobul data din secolul al V-lea î.Hr.

Se afla la Argolis, în Peloponez, la 140 de kilometri depărtare de Atena; era septembrie şi excavaţiile anuale se apropiau de sfârşit. Simţea deja răcoarea vântului, ce prevestea apropierea iernii.

Căldura uscată, cu parfumul ei de rozmarin şi cimbru, începea să-şi piardă din intensitate.

Opri curgerea sângelui şi îşi puse un plasture. Dintr-odată, un gând răzleţ îi apăru în minte.

Un cui ruginit care-i intrase în picior – nu în cel la care se tăiase acum, ci în celălalt, dreptul. Trebuie să fi avut cinci sau şase ani. Cuiul maroniu îi pătrunsese în călcâi, îşi făcuse loc prin piele şi carne şi o ţintuise ca şi când ar fi fost trasă în ţeapă. Urlase de durere şi se gândise că suferea acelaşi tip de tortură ca omul răstignit pe crucea din faţa bisericii unde îşi practica uneori, de una singură, jocurile înfricoşătoare.

„Suntem străpunse iarăşi şi iarăşi de aceşti ghimpi, se gândi ea în timp ce ştergea sângele de pe plăcile de gresie crăpate. O femeie îşi petrece întreaga viaţă în apropierea acestor muchii ascuţite, menite să rănească de fiecare dată ceea ce ea încearcă să protejeze."

Merse şchiopătând până în acea parte a casei care servea atât ca spaţiu de lucru, cât şi ca dormitor. Intr-un colţ se găseau un balansoar care scârţâia şi un CD-player primit de la bătrânul Leandros, îngrijitorul. Când începuseră excavaţiile suedezilor la Argolis, în anii '30, Leandros se afla prin preajmă, un copil sărac lipit pământului, dar plin de curiozitate. În prezent, îşi petrecea nopţile dormind dus, în timp ce chipurile stătea de pază pe dealul Mastos. Dar toţi participanţii la proiect îl susţineau. Leandros era o rotită esenţială a mecanismului. Fără el, toate viitoarele finanţări pentru continuarea săpăturilor ar fi fost în pericol. Profitând de pe urma privilegiilor bătrâneţii, Leandros devenise un înger păzitor ştirb şi, adesea, jegos.

Louise Cantor se aşeză în balansoar şi îşi cercetă piciorul rănit. Gândul la Leandros o făcu să zâmbească. Cei mai mulţi dintre arheologii suedezi pe care îi cunoştea erau de o impolitețe agresivă şi refuzau să vadă în diferitele autorităţi altceva decât nişte obstacole în calea cercetărilor. Când venea vorba de aprobarea sau respingerea cheltuielilor pentru expediţii arheologice, autorităţile suedeze, aflate departe, nu se lăsau uşor impresionate de câteva zeităţi care îşi pierduseră orice însemnătate cu foarte mult timp în urmă. Birocraţia suedeză era un fel de lume-tunel, cu intrări şi ieşiri, dar nimic între acestea, iar deciziile care ajungeau până la urmă în criptele din arzătoarea Grecie erau, de cele mai multe ori, foarte greu de înţeles.

„Un arheolog trebuie întotdeauna să fie de două ori binecuvântat, se gândi ea. Nu ştim niciodată dacă urmează să găsim ceea ce căutăm cu adevărat sau dacă suntem în căutarea a ceea ce vrem să găsim. Dacă le nimerim pe ambele, suntem cu adevărat binecuvântaţi. Pe de altă parte, nu ştim niciodată dacă vom primi

permisiunea ori bani suficienți pentru a săpa și mai adânc în uimitoarele lumi ale ruinelor sau dacă ugerele vacii de muls vor seca brusc." Aceasta era contribuția lui Louise la jargonul arheologic: descrierea autorităților finanțatoare ca niște vaci de muls cu ugere capricioase.

Se uită la ceas. Era opt și un sfert, cu o oră mai devreme în Suedia. Se întinse spre telefon și formă numărul fiului său din Stockholm.

Telefonul sună, dar nu răspunse nimeni. Când intră robotul, închise ochii și îi ascultă vocea.

Timbrul bine cunoscut o liniști: *„Det här är en telefonsvarare och du vet vad du ska göra.* **Voi repeta în engleză. Acesta este un robot telefonic și știți ce aveți de făcut. Henrik".**

Îi lăsă un mesaj: „Nu uita că vin acasă. Voi fi în Visby pentru două zile, la o dezbatere despre epoca bronzului. Apoi mă îndrept spre Stockholm. Te iubesc. Ne vedem curând. Poate te sun mai târziu. Dacă nu, ținem legătura din Visby".

Aduse fragmentul de ceramică în care se rănise la picior. Îl găsise una dintre colegele cu care se înțelegea cel mai bine, o studentă foarte isteață din Lund. Era un ciob ca un milion de alte cioburi, o bucată de ceramică din Attica despre care bănuia că provenea dintr-un vas sau urcior, realizat chiar înainte ca roșul să devină culoarea predominantă.

Îi făcea plăcere să pună fragmentele cap la cap, imaginându-și obiectul inițial, pe care probabil nu avea să fie în stare să-l reconstruiască. Pe acesta urma să i-l dăruiască lui Henrik. Îl puse în valiza deja plină, care mai trebuia doar să fie închisă.

Ca de obicei, nu avea astâmpăr înainte de plecare. Îi era greu să-și țină în frâu nerăbdarea crescândă și hotărî să-și schimbe planurile pentru seară. Înainte să se taie la picior, intenționase să dedice câteva ore lucrării pe care o scria despre ceramica din Attica. Acum însă stinse lampa de birou, porni CD-playerul și se lăsă încet în balansoar.

Ca de fiecare dată când asculta muzică, în întunericul de afară se porniră să latre câinii vecinului, Mitsos, care deținea un excavator în asociere. El era totodată și proprietarul căsuței pe care o închiriase ea. Cele mai multe dintre colegele sale locuiau în Argolis, dar ea preferase să rămână aproape de șantier.

Aproape aținipise când, deodată, se ridică tresărind. Își amintise că nu voia să petreacă noaptea de una singură. Reduse volumul și îl sună pe Vassilis. Acesta îi promisese că o va duce la aeroportul din Atena a doua zi dimineața. Deoarece zborul Lufthansa spre Frankfurt era foarte devreme, trebuia să plece la ora cinci. Prefera să aibă pe cineva alături când știa că oricum nu va putea dormi prea

profund.

Se uită la ceas şi îşi dădu seama că Vassilis era probabil încă la muncă. Una dintre rarele lor certuri fusese în legătură cu serviciul lui. Se gândi că fusese cam dură atunci când îi spusese că meseria de contabil trebuie să fie cea mai „inflamabilă" dintre toate. Încă îşi amintea cu exactitate cuvintele ei, care sunaseră mult mai răutăcios decât intenţionase.

„Cea mai inflamabilă meserie care există. Atât de aridă şi de lipsită de viaţă, încât în orice clipă ar putea lua foc."

El fusese surprins, poate şi mâhnit, dar mai ales furios. În acel moment, Louise se lămuri că relaţia lor însemna mai mult decât sex. Îi plăcea compania lui, în ciuda sau datorită faptului că arheologia nu îl interesa de fel. Îi fusese teamă că el avea să se simtă atât de jignit, încât să pună capăt legăturii pe loc. Reuşise totuşi să-l convingă că fusese doar o glumă.

„Lumea este condusă de registrele de încasări, îi spusese ea. Registrele de încasări sunt liturghiile timpurilor noastre, iar contabilii sunt marii noştri preoţi."

Louise formă numărul. Suna ocupat. Se legănă încet în balansoar. Îl întâlnise pe Vassilis întâmplător. Dar nu sunt oare toate întâlnirile importante din viaţă rodul întâmplării?

Prima sa dragoste, bărbatul roşcat care vâna urşi, construia case şi avea perioade lungi de depresie, o luase cu maşina odată, când fusese să-şi viziteze un prieten în Hede şi pierduse trenul înapoi spre Sveg. Emil îşi oprise camionul vechi lângă ea. Avea doar şaptesprezece ani atunci şi nu era prea înţeleaptă. El o condusese acasă. Asta se întâmpla la sfârşitul toamnei lui 1967. Fuseseră împreună timp de şase luni, până când ea îşi adunase curajul să scape din îmbrăţişarea sa de urs. Se mutase apoi din Sveg în Östersund, începuse facultatea şi, într-o zi, se hotărâse că voia să devină arheolog. La Universitatea din Uppsala întâlnise diverşi bărbaţi de care se ciocnea în diferite împrejurări. Aron, bărbatul cu care se măritase şi tatăl lui Henrik, motivul pentru care îşi schimbase numele din Lindblom în Cantor, era o persoană alături de care stătuse întâmplător în timpul zborului dintre Londra şi Edinburgh. Ea primise o bursă de la Universitatea din Uppsala pentru a participa la o conferinţă despre arheologia clasică, iar Aron mergea în Scoţia să pescuiască. În aer, deasupra norilor, între ei începuse să se închege o conversaţie.

Se forţă să nu se gândească la Aron, căci nu dorea să se enerveze, şi formă din nou numărul. Suna tot ocupat.

După divorţ căpătase obiceiul de a face comparaţii între bărbaţii pe care îi cunoştea. Nu era un proces conştient, dar avea în adâncul minţii sale o scară de valori unde Aron reprezenta etalonul,

iar oricine altcineva cu care ieşea era prea scund sau prea înalt, prea plictisitor sau prea lipsit de talent. Cu alte cuvinte, Aron câştiga întotdeauna. Nu cunoscuse încă pe nimeni care să-l fi egalat în amintirea ei, ceea ce o făcea deopotrivă nefericită şi furioasă. Se părea că Aron continua să-i dicteze cursul vieţii, chiar dacă nu mai avea nici o legătură cu el. O trădase, o înşelase şi, când adevărul începuse să iasă la iveală, dispăruse pur şi simplu, precum un spion care fuge atunci când e pe cale să fie descoperit. Fusese un şoc teribil pentru ea: habar nu avusese că el se vedea cu alte femei. Ca lucrurile să fie şi mai cumplite, una dintre acestea era o prietenă apropiată de-a ei, o colegă arheolog care îşi dedicase viaţa excavaţiilor din Thasos, în căutarea unui templu dionisiac. Henrik era încă mic pe-atunci. Louise acceptase un post temporar de lector universitar, în timp ce încerca să supravieţuiască celor întâmplate şi să-şi refacă viaţa distrusă.

Aron o zguduise aşa cum o erupţie vulcanică neaşteptată zdruncină o aşezare, o persoană sau un vas. În timp ce stătea cu cioburile sale de ceramică, încercând să vadă întregul pe care nu era capabilă să-l reconstruiască, se gândea adesea la propria situaţie dificilă. Aron nu numai că o sfărâmase în zeci de bucăţi, dar şi ascunsese câteva fragmente pentru a face mult mai dificilă tentativa ei de a-şi reconstrui identitatea ca fiinţă umană, ca femeie şi ca arheolog.

După dispariţia lui Aron găsise un bilet nu mai lung de trei sau patru rânduri, scris neglijent, prin care el o anunţa că mariajul lor ajunsese la capăt. Pur şi simplu nu mai putea continua, îşi cerea iertare şi spera că nu-l va face pe fiul lor să se întoarcă împotriva lui.

După care nu mai auzise nimic de la el timp de şapte luni. Într-un final, primise o scrisoare din Veneţia. Îşi dăduse seama din scrisul lui că fusese beat când o întocmise, probabil după unul dintre uluitoarele chefuri cu care se răsfăţa adesea, o stare de beţie constantă, presărată cu suişuri şi coborâşuri care puteau dura peste o săptămână. În sfârşit îi scrisese, pe un ton sentimental şi plin de milă faţă de propria persoană, întrebând-o dacă putea să-l primească înapoi. Numai atunci, ţinând în mână scrisoarea pătată de vin, Louise îşi dăduse seama că mariajul ei se sfârşise. Îl dorea şi nu îl dorea înapoi, dar nu îndrăznea să rişte deoarece ştia că i-ar fi putut distruge viaţa din nou. „O fiinţă umană poate fi spulberată şi adusă din nou la viaţă o singură dată în existenţa sa, se gândise - dar nu de două ori. Ar fi prea mult." Aşa că îi răspunsese şi îl informase de încheierea definitivă a căsniciei lor. Henrik avea viaţa lui şi locuia cu ea, rămânând să hotărască împreună cu Aron tipul de relaţie pe care vor dori să o aibă: ea nu avea să intervină.

Trecuse aproape un an înainte ca el să o contacteze din nou. De data aceasta fusese vorba de un apel telefonic din Newfoundland, unde el şi alţi câţiva experţi într-ale calculatoarelor se adunaseră pentru a forma o reţea ce evoca mai degrabă o sectă. Îi explicase că făceau cercetări despre viitorul arhivelor, acum că toată experienţa umană putea fi redusă la o combinaţie de zero şi unu. Microfilmele şi bibliotecile subterane nu mai prezentau însemnătate pentru înregistrarea experienţei umane. De-acum încolo, computerele vor garanta că omenirea ce trăieşte într-o anumită epocă nu va lăsa în urma ei un vid. Dar exista oare o garanţie că, în magica lume stranie în care trăia el, computerele nu vor fi capabile să-şi creeze propriile experienţe, pe care de asemenea să le înregistreze? Legătura telefonică era slabă şi Louise nu înţelegea mare parte din ce spunea el, însă măcar nu era beat şi nu-şi plângea de milă.

Dorea ca ea să-i trimită o litografie ce reprezenta un şoim năpustindu-se asupra unui porumbel, un tablou pe care îl cumpăraseră la scurt timp după căsătoria lor, când vizitaseră din întâmplare o galerie de artă. Îi trimisese tabloul după o săptămână. Cam atunci îşi dăduse seama că el începuse să-şi contacteze fiul din nou, chiar dacă în secret.

Aron continua să apară la orizont. Se întreba uneori dacă va fi vreodată capabilă să-şi şteargă din memorie trăsăturile lui şi să renunţe la etalonul cu care obişnuia să-i măsoare pe ceilalţi bărbaţi - şi care, mai devreme sau mai târziu, dusese la condamnarea şi respingerea lor.

Îl sună din nou pe Henrik. De fiecare dată când se deschideau vechile răni ale relaţiei cu Aron, simţea nevoia să audă vocea băiatului pentru a nu fi copleşită de amărăciune. Dar, din nou, singurul răspuns primit fu acela al robotului, aşa că îi lăsă un mesaj în ideea că nu avea să-l mai sune înainte de a ajunge la Visby.

Ori de câte ori el nu răspundea, tresărea cu o nelinişte copilărească. Timp de o secundă sau două îşi imagina accidente, incendii, boli. Apoi se calma. Henrik era foarte grijuliu, nu-şi asuma niciodată riscuri inutile, chiar dacă făcea multe călătorii şi îi plăcea să exploreze necunoscutul.

Ieşi afară pe uşa din spatele casei ca să fumeze o ţigară. Dinspre casa lui Mitsos se auzeau râsete. Bărbatul care râdea era Panayiotis, fratele mai mare al lui Mitsos. Spre durerea familiei sale, Panayiotis câştigase o avere la loterie şi astfel îşi crease baza financiară pentru o viaţă de lene şi huzur. Louise zâmbi la acest gând, inspiră adânc şi îşi promise că avea să renunţe la fumat când avea să împlinească şaizeci de ani.

Era singură în întuneric. Cerul era plin de stele, seara era caldă

şi nu se simţea nici o adiere răcoroasă. „Deci, aici am ajuns", se gândi. Din melancolicele ţinuturi pustii nordice, din Sveg şi Härjedalen, în Grecia şi la mormintele din epoca bronzului. De la zăpadă şi gheaţă la crângurile uscate de măslini.

Îşi stinse ţigara şi intră în casă. O durea piciorul. Se opri, neştiind ce să facă mai departe. Formă din nou numărul lui Vassilis. Nu mai suna ocupat, dar nu răspunse nimeni.

În acel moment, în mintea sa, chipul lui Vassilis se contopi cu acela al lui Aron.

Vassilis o înşela, o trata ca şi cum ar fi fost un aspect neglijabil al vieţii sale.

Cuprinsă de gelozie, îl sună pe mobil. Nici un răspuns. O voce feminină o invită în greacă să lase un mesaj. Scrâşni din dinţi şi nu spuse nimic.

În timp ce îşi închidea valiza, se hotărî să pună capăt relaţiei cu Vassilis. Avea să închidă conturile cu el la fel cum îşi închisese valiza.

Se întinse pe pat şi se holbă la ventilatorul oprit de pe tavan. Dumnezeule, cum putuse să intre într-o relaţie cu Vassilis? Brusc, părea de neînţeles, aproape dezgustător. Nu atât din punctul lui de vedere, cât din al ei.

Ventilatorul nu se mişca, gelozia ei dispăruse şi câinii din întunericul de afară încetaseră să latre. Ca de obicei, atunci când avea de luat o decizie importantă, se adresă sieşi la persoana a treia.

„Aici este Louise Cantor, în toamna lui 2004. Acesta este locul unde îşi duce viaţa, negru pe alb - sau, mai degrabă, roşu pe negru, care este combinaţia cromatică obişnuită pe fragmentele de urne pe care le dezgropăm din pământul Greciei. Louise Cantor are cincizeci şi patru de ani, nu se sperie când îşi priveşte în oglindă chipul sau trupul. Continuă să fie atrăgătoare, încă nu este bătrână; bărbaţii o observă chiar dacă nu întorc capul după ea. Dar ea? După cine îşi întoarce privirea? Sau se uită doar înapoi în timp, pentru a vedea chipurile şi urmele trecutului? Louise Cantor tocmai a închis cartea numită Vassilis. Nu o va mai deschide vreodată. Nici măcar nu i se va mai permite să o ducă cu maşina pe Louise Cantor la aeroportul din Atena mâine-dimineaţă."

Se ridică din pat şi căută numărul unei firme locale de taxi. Femeia cu care vorbise nu auzea prea bine, însă Louise reuşi să strige suficient de tare ca să se facă înţeleasă. Nu putea decât să spere că şoferul avea să fie punctual. Deoarece Vassilis aranjase să vină după ea la cinci, comandase taxiul pentru patru şi jumătate.

Se aşeză la birou şi îi scrise un mesaj lui Vassilis: „Asta-i tot, s-a terminat. Toate lucrurile bune au un sfârşit. Simt că mă îndrept spre altceva. Îmi pare rău că ai venit după mine în zadar. Am încercat totuşi să te sun. Louise".

Citi în întregime scrisoarea. Nu era sigură pe sine? De multe ori nu fusese - în decursul vieţii scrisese atât de multe scrisori de rămas-bun pe care nu le trimisese niciodată. Dar nu şi pe aceasta. O introduse într-un plic pe care îl sigilă şi, înfruntând întunericul, îl puse în cutia poştală de lângă poartă, fixându-l cu un cârlig de rufe.

Moţăi întinsă pe pat timp de câteva ore, bău un pahar de vin şi privi cu ochii pierduţi Ia o cutie de somnifere, neputându-se hotărî ce să facă.

Taxiul sosi cu câteva minute mai devreme, un automobil negru ca smoala. Îl aşteptase la poartă. Câinii lui Mitsos lătrau. Se prăbuşi pe bancheta din spate şi închise ochii. Nu putea să doarmă decât după începerea călătoriei.

Se crăpa de ziuă când ajunse la aeroport.

Capitolul 2

În momentul în care îşi preda valiza unui angajat de la Lufthansa pe jumătate adormit şi se îndrepta spre bariera de securitate, se întâmplă ceva ce o impresionă profund.

Privind retroactiv, ar fi trebuit să perceapă întâmplarea ca pe o prevestire, ca pe un avertisment. Dar nu a fost aşa. Nu văzuse decât o femeie singură, aşezată pe pardoseala de piatră, cu nişte boccele şi o valiză veche, ţinute laolaltă de o sfoară legată împrejurul lor. Femeia plângea. Nu făcea nici o mişcare, pierdută în propriile gânduri. Era bătrână, iar obrajii scofâlciţi indicau lipsa multor dinţi. Louise se gândi că era probabil din Albania. Multe albaneze căutau de lucru în Grecia, dispuse să facă orice, din moment ce puţin este mai bun decât nimic, iar Albania este o ţară extrem de săracă. Avea pe cap un şal, un şal cum purtau bătrânele, nu un batic musulman, şi stătea pe podea, plângând. Singură, lăsată în voia sorţii, arăta de parcă ar fi fost naufragiată pe aeroport. Înconjurată de boccelele ei, cu viaţa ruptă în bucăţi, tot ce îi rămăsese era acest morman de zdrenţe fără valoare.

Louise se opri pe neaşteptate; oamenii grăbiţi se loveau de ea, dar rămase neclintită, ca şi cum s-ar fi proptit împotriva unui vânt puternic. Femeia de pe jos, înconjurată de boccelele ei, avea faţa brăzdată de soare, cu pielea ca o lavă petrificată. Există un anumit tip de frumuseţe pe chipurile bătrânelor, unde totul a fost redus la un strat subţire de piele, întins pe oasele descărnate, consemnând toate evenimentele vieţii. Două crevase îşi tăiaseră drum de la ochi şi până la obraji, pline acum de lacrimile femeii.

„Îşi plânge o durere despre care eu nu ştiu nimic, se gândi Louise. Dar ceva din sufletul ei se găseşte şi înlăuntrul meu."

Femeia îşi ridică brusc capul, întâlni privirea lui Louise pentru

un scurt moment şi clătină încet din cap. Louise interpretă acest gest ca pe un semn că ajutorul său, de orice fel ar fi fost, nu era necesar. Se grăbi spre punctul de control, făcându-şi loc cu coatele prin mulţimea agitată ce mirosea a usturoi şi a măsline. Când îşi întoarse capul, părea că în spatele ei se formase un zid de trupuri omeneşti, astfel că femeia nu se mai văzu.

Încă de când era foarte tânără, Louise ţinuse un jurnal în care nota incidentele pe care credea că nu avea să le uite vreodată. Acesta era unul dintre ele. Se gândi la ce avea să scrie în timp ce îşi punea geanta pe banda rulantă şi telefonul mobil într-o cutie albastră de plastic, apoi trecu dincolo de bariera fermecată ce separa binele de rău.

Cumpără o sticlă de whisky pentru sine şi două sticle de vin grecesc pentru Henrik. Se aşeză pe un scaun lângă ieşire şi descoperi, spre enervarea ei, că îşi lăsase jurnalul la Argolis. Îl vedea, cu ochii minţii, pe masă, lângă lampa verde. Luă programul conferinţei din geantă şi scrise pe spate: „O bătrână plângând pe aeroportul din Atena. Ruina unui chip dezgropată de un arheolog curios şi nedorit după mii de ani. De ce plângea? Veşnica întrebare. De ce plânge un om?"

Închise ochii şi încercă să-şi imagineze ce se găsea în boccelele şi valizele ponosite.

„Absolut nimic, hotărî. Valize goale sau umplute cu cenuşa unor focuri demult stinse."

Când se anunţă îmbarcarea pentru cursa ei, se trezi brusc. Îşi găsi locul de pe bilet şi se aşeză lângă un bărbat care părea îngrozit de ideea zborului. Se hotărî să doarmă până la Frankfurt şi să-şi amâne micul dejun pentru cursa de la Frankfurt la Stockholm.

Încă se simţea obosită când ajunse pe aeroportul Arlanda. Aştepta întotdeauna cu nerăbdare o călătorie, dar nu-i plăcea voiajul în sine. Îşi închipuia că, la un moment dat, avea să sufere un atac de panică în mijlocul unui zbor. Purta mereu cu ea, deja de foarte mulţi ani, o cutie de calmante, în eventualitatea în care atacul de panică avea să se producă.

Louise îşi făcu loc spre terminal, înmână valiza unui funcţionar mai vioi decât cel din Atena şi se aşeză, pregătită să aştepte. Se deschise o uşă şi o rafală tomnatică de vânt suedez o lovi din plin. Tremură şi îşi propuse ca, în timpul şederii la Visby, să nu uite să-şi cumpere un pulover tricotat din lână de Gotland. „Insula Gotland şi Grecia au în comun oile, se gândi. Dacă în Gotland s-ar găsi livezi de măslini, nu ar exista mare diferenţă între ele."

Se întrebă dacă trebuia să-l sune pe Henrik. Dar poate dormea: era o fiinţă nocturnă şi prefera să lucreze la lumina stelelor decât la cea a soarelui. În schimb, formă numărul tatălui ei din Ulvkälla, în

apropiere de Sveg, pe malul sudic al râului Ljusnan. El nu dormea niciodată, putea să-i dea telefon la orice oră din zi sau din noapte. Indiferent când sunase, nu-l surprinsese niciodată dormind. Își amintea că la fel era și în copilăria ei. Avea un tată care îl alungase pe Moș Ene, îl vedea ca pe un uriaș cu ochii întotdeauna deschiși, în permanență vigilent, mereu pregătit să-și apere fiica.

Formă numărul, dar închise în momentul în care începuse să sune. Nu avea ce să-i spună deocamdată. Își puse telefonul în valiză și se gândi la Vassilis. Nu-i lăsase nici un mesaj pe mobil. Dar de ce ar fi făcut-o? Simți o umbră de dezamăgire. Nu era însă timp pentru regrete, așa că o reprimă imediat. Louise Cantor provenea dintr-o familie care nu mai reflecta la o decizie odată ce fusese luată, chiar dacă era total greșită. Regula spunea că trebuie să strângi din dinți și să reziști, indiferent ce se întâmplă.

Un vânt rece bătea dinspre mare în timp ce avionul cobora pe pista de aterizare din Visby. Cu pardesiul fluturând, se grăbi să ajungă la terminal. Un bărbat ținea un carton cu numele ei. Privi copacii pe când se îndreptau cu mașina spre centrul orașului; din cauza vântului atât de puternic, urmau să-și piardă majoritatea frunzelor. „Între anotimpuri se dă o luptă, observă Louise. O luptă al cărei deznodământ este cunoscut încă de la început."

Era cazată la hotelul Strand, care se afla pe dealul ce străjuia portul. Din camera ei nu se vedea piața, așa că îl rugă pe recepționer să-i ofere una cu ferestrele într-acolo. Avea noroc. Noua camera era mai mică, dar avea priveliștea dorită. Primul lucru pe care îl făcu, după ce intră, fu să se uite pe geam. „Ce pot vedea? se întrebă. Ce sper că se va întâmpla?"

Prin mintea ei trecea aceeași formulă magică: „Am cincizeci și patru de ani. Acum sunt aici, dar spre ce mă îndrept și când voi ajunge acolo?"

Privi o doamnă în vârstă care se lupta să-și controleze câinele pe dealul bătut de vânturi. Simțea mai multă compasiune pentru animal decât pentru doamna cu haină de un roșu aprins.

Cu puțin înainte de ora patru după-amiaza, porni spre colegiul situat pe malul apei. Nu era departe și avea timp să hoinărească prin portul pustiu. Apa se lovea cu furie de cheiurile de piatră. Avea o culoare diferită de cea a Mării Egee, ce înconjura Grecia continentală și insulele. „E mai sălbatică aici, remarcă ea. E mai primitivă, ca o mare tânără și agitată care lansează atacuri asupra primului vas sau dig ivit în cale."

Vântul era încă puternic, parcă și mai amenințător decât înainte. Un feribot părăsea portul și se îndrepta spre larg. Louise era punctuală. În ceea ce o privea, era la fel de important să nu ajungi

mai devreme, ca şi să nu întârzii. La intrare o întâmpină un bărbat prietenos, cu o cicatrice în locul în care îi fusese operată buza de iepure. Acesta, care era unul dintre organizatori, se prezentă şi îi spuse că se mai văzuseră o dată, cu mulţi ani în urmă; dar ea nu şi-l putea aminti. Ştia prea bine că recunoaşterea altor persoane este una dintre cele mai solicitante abilităţi sociale. Chipurile se schimbă şi devin, adesea, imposibil de recunoscut. Cu toate acestea, îi zâmbi şi îi declară că şi-l amintea chiar foarte bine.

Toţi cei douăzeci şi doi de participanţi se adunară într-o sală de conferinţe lipsită de personalitate. Îşi prinseră în piept ecusoanele, băură cafea şi ceai, apoi îl ascultară pe un anumit dr. Stefanis din Letonia, care deschise dezbaterile, într-o engleză şovăitoare, cu o lucrare despre descoperirile recente de ceramică minoică, ce prezentau dificultăţi de clasificare. Louise nu putea înţelege ce era aşa de greu de clasificat: ceramica minoică era ceramică minoică, punct.

Îşi dădu seama repede că nu era atentă. Sufletul ei se afla încă în Argolis, respirând mirosul de cimbru şi rozmarin. Începu să studieze celelalte persoane care stăteau în jurul mesei ovale. Care dintre ele ascultau, care dintre ele erau asemenea ei, pierdute, de bunăvoie, într-o altă realitate? Nu ştia pe nimeni de la masă, cu excepţia bărbatului care pretindea că o întâlnise cu o altă ocazie. Toţi erau din ţările nordice sau baltice, câţiva erau arheologi de teren, la fel ca ea.

Dr. Stefanis se opri brusc, ca şi cum vorbitul englezei îl epuizase. După aplauzele politicoase ale asistenţei, urmă o discuţie scurtă şi, fără doar şi poate, liniştită. Au fost făcute câteva anunţuri privind agenda zilei următoare şi sesiunea de deschidere a conferinţei ajunse la final. Pe drumul spre ieşire, Louise fu rugată să aştepte o clipă, deoarece un fotograf de la un ziar local dorea să-i imortalizeze pe cât mai mulţi dintre arheologii prezenţi la conferinţă. Fotograful îi notă numele, după care Louise ieşi să înfrunte rafalele neîndurătoare.

Adormi în camera de hotel şi, când se trezi, nu era deloc sigură unde se afla. Telefonul mobil era pe masă. Ar fi trebuit să-l sune pe Henrik, dar hotărî să aştepte până după cină. Ieşi în piaţă şi ajunse, din întâmplare, într-un restaurant aflat la subsol care avea puţine feluri de mâncare, dar gustoase. Bău mai multe pahare de vin, regretă din nou că încheiase relaţia cu Vassilis, dar încercă să se concentreze asupra prelegerii pe care avea să o ţină în ziua următoare. Bău un alt pahar de vin şi medită la ce avea să spună. Îşi pregătise textul dinainte şi, dat fiind că îl mai prezentase şi altă dată, îl ştia aproape pe de rost.

„Voi vorbi despre culorile roşu şi negru din argilă. Culoarea

roşiatică a argilei se datorează oxidului feric; în timpul procesului de ardere, fierul din oxidul feric se separă de oxigen şi argila devine neagră. Pe măsură ce argila se răceşte, fierul şi oxigenul se combină din nou, cu condiţia ca oxigenul să fie prezent în cuptor, şi argila îşi recapătă nuanţele roşietice. Dacă oxigenul nu este prezent, argila rămâne neagră. Astfel, cu toate că obiectul final poate fi roşu sau negru, culorile îşi au originea în acelaşi material brut."

Vinul îşi făcu efectul: trupul i se încălzise, iar capul îi era străbătut de valuri ce se mişcau înainte şi înapoi. Achită nota de plată, ieşi la suprafaţă, se ciocni de rafalele de vânt şi îşi spuse că aştepta deja ziua următoare.

Sună la apartamentul din Stockholm. Răspunse tot robotul telefonic. Uneori, dacă se întâmpla ceva important, Henrik crea o înregistrare special pentru ea, un mesaj personal pe care îl împărtăşea lumii întregi. Îi spuse că se afla în Visby şi că se îndrepta spre casă, după care îl sună pe mobil. Nici un răspuns.

Se simţea puţin neliniştită, dar într-o măsură atât de mică, încât aproape nici nu conştientiza acest lucru.

Dormi cu fereastra deschisă. Se trezi o dată, pe la miezul nopţii. Câţiva tineri băuţi vorbeau despre o fată frivolă, dar care, evident, îi refuzase.

A doua zi dimineaţa, la ora zece, îşi prezentă lucrarea despre argila din Attica şi consistenţa ei. Vorbi despre conţinutul ridicat de fier şi puse în opoziţie culoarea roşie a oxidului feric cu argila din Corint, bogată în calcar, din care se obţinea ceramică albă şi chiar verde. După un început ezitant - era evident că o parte din asistenţă luase o cină lungă şi târzie în seara precedentă, udată cu cantităţi considerabile de vin -, reuşi să le capteze interesul. Vorbi exact patruzeci şi cinci de minute şi, la final, primi aplauze entuziaste. În timpul discuţiei ulterioare, avu norocul să nu-i fie pusă nici o întrebare ciudată şi, când făcură o pauză de cafea, se gândi că participarea ei fusese un succes.

Vântul se potolise. Îşi luă cafeaua şi merse în curte, unde se aşeză pe o bancă, ţinând ceaşca pe genunchi. Telefonul mobil sună. Era sigură că o căuta Henrik, dar apelul venea din Grecia, de la Vassilis. Ezită, apoi hotărî să nu răspundă. Avea să se întoarcă în curând la Argolis şi intenţiona să-l viziteze atunci.

Îşi puse mobilul înapoi în geantă, bău cafeaua, apoi decise că stătuse suficient. Ceilalţi vorbitori aveau să prezinte, fără îndoială, lucruri interesante, dar nu mai voia să piardă vremea. Returnă ceaşca şi merse să-l vadă pe bărbatul cu buză de iepure. Îi spuse că un prieten se îmbolnăvise în mod neaşteptat - nu-i era pusă în pericol viaţa, dar era suficient de grav pentru ca ea să simtă că

trebuia să se întoarcă imediat acasă.

Avea să regrete aceste cuvinte. Urmau să se întoarcă împotriva ei şi s-o bântuie.

În acel moment, întregul Visby era scăldat de razele soarelui de toamnă. Reveni la hotel, recepţionerul o ajută să-şi schimbe biletul de avion şi avu norocul să găsească un loc liber pentru zborul de la ora trei. Aşa că îi rămase timp să facă un tur al zidurilor oraşului şi să intre în două magazine unde încercă două pulovere tricotate din lână locală, dar nici unul nu era pe măsura ei. Luă prânzul la un restaurant chinezesc şi hotărî să nu-l sune pe Henrik, ci să-l ia prin surprindere. Avea o cheie de la apartamentul lui, iar el îi spusese că poate să vină când doreşte – nu avea secrete faţă de ea.

Ajunse la aeroport cu suficient timp înainte şi văzu, într-un ziar local, fotografia făcută în ziua precedentă. Rupse pagina şi o puse în geantă. Spre nemulţumirea ei, un anunţ o informă că aparatul cu care urma să zboare avea o defecţiune tehnică, astfel că trebuia să aştepte un alt avion, care deja plecase din Stockholm.

Nu se enervă, dar simţi cum îi creştea nerăbdarea. Întrucât nu exista un zbor alternativ, se bucură de soare, aşezându-se aproape de clădirea terminalului şi fumând o ţigară. Acum regreta că nu vorbise cu Vassilis: ar fi putut să termine definitiv cu el şi totodată să suporte mai uşor, de la distanţă, izbucnirea de furie a unui bărbat care, cu orgoliul rănit, nu accepta să fie respins.

Dar nu îl sună. Într-un final, avionul ei îşi luă zborul cu o întârziere de două ore şi ajunse la Stockholm aproape de ora şase. Luă un taxi către apartamentul lui Henrik din cartierul Söder. Fu prinsă într-un ambuteiaj cauzat de un accident rutier – era ca şi cum nişte forţe invizibile se uneau ca să o oprească, să o ferească de ceea ce o aştepta. Bineînţeles, nu ştia nimic despre asta, ci simţea, pur şi simplu, cum îi creştea nerăbdarea. În multe privinţe, se părea că Suedia începuse să semene tot mai mult cu Grecia, cu circulaţie bară la bară şi întârzieri repetate.

Henrik locuia în Tavastgatan, o stradă liniştită ce se afla departe de bulevardele aglomerate din Söder. Încercă să tasteze codul de la intrare, cu speranţa că nu se schimbase. Era uşor de memorat: bătălia de la Hastings, 1066. Uşa se deschise. Henrik locuia la ultimul etaj, având o privelişte splendidă asupra acoperişurilor şi turlelor de biserici. Spre oroarea ei, Henrik îi declarase odată că, dacă se cocoţa pe balustrada îngustă din faţa uneia dintre ferestre, putea zări apa de la Strömmen.

Sună la uşă de două ori, după care apăsă pe clanţă. Observă imediat că aerul din apartament era stătut.

Se sperie brusc. Ceva nu era în ordine. Îşi ţinu răsuflarea şi

ascultă. Din hol putea vedea până în bucătărie. „Nu e nimeni aici", se gândi. Strigă că ajunsese, dar nu primi nici un răspuns. Se simţi mai bine. Îşi dădu haina jos şi îşi aruncă pantofii din picioare. Pe preşul de la intrare nu se găseau scrisori sau alte hârtii. Cel puţin, Henrik nu era plecat. Intră în bucătărie. Nu erau nici vase murdare în chiuvetă. Livingul era neobişnuit de curat, iar biroul era gol. Deschise uşa dormitorului.

Henrik era acoperit de aşternuturi. Capul apăsa greoi pe pernă. Era întins pe spate, cu o mână atârnând spre podea şi cu cealaltă pe piept.

Îşi dădu seama imediat că Henrik era mort. Ţipă cât de tare putu, într-o încercare disperată de a alunga acest gând, dar el nu se mişca, doar stătea în pat, cu toate că, de fapt, nu se mai găsea acolo.

Era vineri, 17 septembrie. Louise Cantor se prăbuşi într-un abis.

Încă urlând, fugi afară din apartament. Cei care o auziseră povestiră mai târziu că urla ca un animal în agonie.

Capitolul 3

Un singur gând limpede ieşi din haosul care pusese stăpânire pe ea. Aron. Unde se afla? Mai trăia? De ce nu era aici, alături de ea? Henrik era creaţia lor comună şi nu putea fugi de acest lucru. Dar evident că Aron nu apăru, era la fel de absent ca întotdeauna, asemenea unei coloane subţiri de fum pe care nu o putea strânge în braţe şi de care nici nu se putea sprijini.

Ulterior, nu-şi putu aminti prea bine ce se întâmplase în următoarele ore: tot ce ştia era ceea ce îi spuseseră alţii. Un vecin deschise uşa apartamentului său şi o găsi întinsă pe scări. Un val de persoane îşi făcu apariţia treptat, poliţişti ori paramedici. În ciuda împotrivirii ei, o conduseră înapoi în casă. Nu dorea deloc să se întoarcă acolo, spera că nu văzuse ceea ce văzuse. Henrik doar ieşise afară, avea să revină în curând. O poliţistă cu un chip de copil o mângâie pe braţ, ca o mătuşă bătrână şi prietenoasă încercând să consoleze o fetiţă care căzuse şi îşi julise genunchiul.

Dar Louise nu îşi julise genunchiul, ci fusese cutremurată de înţelegerea faptului că fiul ei murise. Poliţista continua să-şi repete numele - Emma. „Emma e un nume demodat, care de curând a devenit iarăşi popular", se gândi Louise confuză. Într-un final, toate lucrurile se întorc, chiar şi numele ei, care fusese folosit mai ales de bogătaşi şi de nobili: acum coborâse la baza societăţii şi le era accesibil tuturor. Tatăl ei, Artur, îi alesese numele, iar ea fusese tachinată la şcoală din această cauză. În vremea aceea trăia regina Louise a Suediei, o babă care arăta precum un trunchi de copac

veştejit. Urâse acest nume toată copilăria şi adolescenţa, până la sfârşitul relaţiei cu Emil, când scăpase din strânsoarea lui de urs şi putuse să meargă mai departe. Din acel moment, numele Louise devenise un avantaj important.

Asemenea gânduri i se învârteau prin minte în timp ce Emma o mângâia pe braţ, de parcă ar fi marcat ritmul tragediei cu un metronom.

Un lucru pe care şi-l putea aminti, unul dintre puţinele lucruri care nu trebuiau să i se reamintească ori să-i fie explicate, era faptul că *timpul era precum un vas care se îndepărtează pe mare.* **Stătea pe chei, şi ceasurile vieţii treceau din ce în ce mai încet. Fusese lăsată în urmă, nu mai era implicată în cursul evenimentelor. Nu Henrik murise, ci ea.**

Din când în când, încerca să fugă, să se smulgă de lângă poliţista care, în semn de compasiune, o mângâia pe braţ. Ceilalţi îi spuseră mai târziu că strigătele ei fuseseră înfiorătoare; până la urmă, cineva o obligă să ia o pastilă, producându-i şi mai multă confuzie şi somnolenţă. Îşi aminti cum toţi oamenii, îngrămădiţi în micul apartament, începuseră să se mişte cu viteza melcului, ca într-o scenă filmată cu încetinitorul.

Pe măsură ce cădea în abis, avea gânduri tot mai vagi despre Dumnezeu. Nu avusese nici o conversaţie adevărată cu Dumnezeu până atunci, sau cel puţin din adolescenţă, când trecuse printr-o criză religioasă profundă. Într-o dimineaţă cu zăpadă de la începutul lui decembrie, cu puţin timp înainte de procesiunea tradiţională a Sfintei Lucia, o colegă de-a ei fusese călcată şi ucisă de un plug de curăţat zăpada, în drumul spre şcoală. Era prima moarte care o afectase în mod direct. Era o moarte ce mirosea a lână udă, o moarte înconjurată de ger şi de zăpadă abundentă. Învăţătoarea ei plânsese – această reacţie fusese, în sine, o lovitură cumplită la adresa imaginii sale idilice despre copilărie, vederea severei doamne plângând precum un copil abandonat şi înspăimântat. Pe pupitrul la care stătuse fetiţa ardea o candelă. Se întâmplase să fie chiar banca de lângă ea, iar acum prietena ei dispăruse: asta însemna moartea, *să dispari,* **nimic mai mult. Înţelegerea faptului că** *moartea lovise la întâmplare* **fusese însă de-a dreptul terifiantă. Începu să caute o explicaţie şi, brusc, îi veni ideea că întrebarea îi putea fi adresată şi celui cunoscut drept Dumnezeu.**

Dar El nu-i răspunsese. Încercase toate trucurile la care se putuse gândi pentru a-i atrage atenţia. Realizase un mic altar într-un colţ al magaziei de lemne, însă nici o voce interioară nu se făcu auzită. Dumnezeu era un adult absent, care i se adresa unui copil doar când dorea El. Descoperi, până la urmă, că nu credea cu adevărat în Dumnezeu: poate, cel mult, se îndrăgostise de El, nutrind

ceva asemănător cu pasiunea secretă pentru un băiat inaccesibil, cu câţiva ani mai mare decât ea.

De atunci înainte, nu mai existase nici un Dumnezeu în viaţa ei. Până acum; dar El nu-i vorbise nici de această dată. Era singură. Era doar ea, plus poliţista care o mângâia pe braţ şi ceilalţi oameni care vorbeau cu voci scăzute, mişcându-se încet şi căutând, se pare, ceva ce fusese pierdut.

Se făcu brusc linişte, ca atunci când se rupe banda magnetofonului. Toate vocile din jur amuţiseră, în schimb, capul ei era plin de şoapte ce repetau întruna că nimic nu era adevărat. Henrik doar aţipise, nu era mort. Nu putea fi mort. La urma urmei, venise să-l viziteze.

Un ofiţer de poliţie, îmbrăcat în civil şi cu ochi obosiţi, o rugă frumos să meargă cu el în bucătărie. Ulterior, îşi dădu seama că o chemase ca să nu vadă momentul în care fusese luat Henrik. Se aşezară la masa din bucătărie. Putea simţi firimiturile de pâine de sub palmă.

„Henrik nu poate fi mort, firimiturile de pâine sunt încă aici!"

Poliţistul îşi repetă numele înainte ca Louise să-l înţeleagă. Göran Wrath. „O să înnebunesc de furie dacă ceea ce refuz să cred se dovedeşte a fi adevărat", se gândi ea.

Răspunse întrebărilor lui cu propriile întrebări, la care el răspunse cu alte întrebări. Parcă se învârteau unul în jurul altuia.

Singura certitudine era că Henrik murise. Göran Wrath declară că nimic nu sugera o crimă. Fusese bolnav? Îi spuse că nu fusese niciodată grav bolnav, obişnuitele boli ale copilăriei veniseră trecuseră fără să lase vreo urmă, şi nu fusese niciodată predispus la infecţii. Wrath scrise toate răspunsurile ei într-un carneţel. Louise se uită la degetele lui durdulii şi se întrebă dacă erau suficient de sensibile ca să descopere adevărul.

— Trebuie să-l fi ucis cineva, spuse ea.

— Nu sunt semne că ar fi fost atacat.

Voise să protesteze, dar îi lipsea puterea. Stăteau încă în bucătărie. Wrath o întrebă dacă dorea să sune pe cineva. Îi dădu un telefon, iar ea îşi apelă tatăl. Dacă Aron încetase să existe şi era incapabil să-şi accepte responsabilităţile, tatăl ei trebuia să intervină. Auzea telefonul sunând, dar nu răspunse nimeni. Poate plecase în pădure, ca să sculpteze în lemn? Acolo nu era semnal. Dar dacă striga destul de tare, atunci ar fi auzit? În acel moment, el răspunse.

Începu să plângă în clipa în care îi auzi vocea. Parcă se întorsese în timp şi devenise fiinţa neajutorată care fusese odată.

— A murit Henrik.

Îi auzea respiraţia. Era nevoie de mult oxigen pentru a-i umple

plămânii uriaşi.

— A murit Henrik, rosti din nou.

Îl auzi mormăind ceva, poate spusese „Dumnezeule" sau poate înjurase.

— Ce s-a întâmplat?

— Sunt în bucătăria lui. Am venit aici. Dormea în pat. Dar era mort.

Rămase fără cuvinte şi îi întinse telefonul lui Wrath, care se ridică în picioare, parcă pentru a-şi arăta compasiunea. Când îl auzi spunându-i asta tatălui ei, conştientiză cu adevărat: Henrik chiar murise. Nu erau doar cuvinte şi imaginaţie, ci un joc macabru ce implica impresii vizuale şi propria groază. Henrik chiar murise.

Wrath închise.

— A spus că a băut şi nu poate conduce. Dar va lua un taxi. Unde locuieşte?

— În Härjedalen.

— Poftim? Un taxi din Härjedalen?! Dar sunt cinci sute de kilometri!

— Va lua un taxi. L-a iubit pe Henrik.

Fu condusă la un hotel, unde cineva îi rezervase o cameră. Nu era lăsată singură deloc, până când avea să sosească Artur. Cei mai mulţi dintre însoţitorii ei erau în uniformă. Mai primi câteva calmante. E posibil să fi dormit - ulterior, n-a mai fost sigură de asta. Moartea lui Henrik fusese învăluită în ceaţă în acele prime ore.

Singurul gând pe care şi-l putea aminti din seara în care aştepta ca taxiul lui Artur să sosească era legat de faptul că Henrik construise odată un „iad mecanizat". Nu avea nici o idee de ce îi revenise în memorie tocmai acel lucru. Parcă toate rafturile cu amintiri din creierul ei se prăbuşiseră, iar conţinutul lor ajunsese la locul greşit. Indiferent ce gând sau amintire încerca să găsească, ceea ce ieşea la suprafaţă era cu totul neaşteptat.

Henrik avea cincisprezece sau şaisprezece ani pe-atunci. Ea tocmai terminase de făcut ultimele retuşuri la teza de doctorat despre diferenţa dintre mormintele din Attica, datând din epoca bronzului, şi obiceiurile funerare din nordul Greciei. Fusese o perioadă de griji - disertaţia sa avea oare să facă faţă unei examinări atente? - şi nopţi nedormite. Henrik era neliniştit şi ţâfnos, sentimentele de răzvrătire care, în mod normal, erau îndreptate împotriva tatălui său fuseseră canalizate acum înspre ea, iar Louise se temea că avea să ajungă într-un anturaj unde drogurile şi pornirile huliganice reprezentau regula. Dar totul trecuse şi, într-o zi, Henrik îi arătase o imagine a unui „iad mecanizat", care era expus la un muzeu din Copenhaga. Îi spusese că voia să-l vadă şi devenise

evident că nu avea cum să-l facă să se răzgândească. Aşa că îi propusese să meargă împreună. Era la începutul primăverii, şi ea îşi susţinea doctoratul în mai - avea nevoie de câteva zile de relaxare.

Excursia îi făcu să se simtă şi mai apropiaţi. Pentru prima dată, depăşiră relaţia mamă-copil. El se apropia de vârsta maturităţii şi dorea ca ea să-l trateze ca pe un adult. Începu să pună întrebări despre Aron şi, în cele din urmă, Louise îi vorbi cu toată seriozitatea despre pasiunea intensă dintre ei doi, al cărei singur rezultat pozitiv fusese conceperea lui Henrik. Se feri să-l vorbească de rău pe Aron, căci nu dorea să dezvăluie toate minciunile soţului său şi eforturile lui constante de a evita asumarea responsabilităţii pentru copilul care trebuia să se nască. Henrik ascultă cu atenţie, iar întrebările lui dovedeau clar că fuseseră pregătite cu mult înainte.

Petrecură două zile vântoase în Copenhaga, plimbându-se pe trotuarele alunecoase din cauza noroiului. Dar izbutiră să găsească „iadul mecanizat", moment ce părea a fi punctul culminant al expediţiei lor. „Iadul" fusese creat de un meşter necunoscut (sau, mai degrabă, de un nebun) la începutul secolului al XVIII-lea şi nu era mai mare ca un teatru de păpuşi. Răsuceai diverse chei şi vedeai cum nişte diavoli făcuţi din tinichea înfulecau oameni disperaţi, căzuţi de pe o prăjină de la primul nivel al iadului. Flăcările fuseseră decupate dintr-un metal colorat în galben, şi exista chiar şi un diavol-şef, cu o coadă lungă, care se mişca ritmat până când forţa generată de mecanismele de ceasornic era epuizată. Cei doi reuşiră să-l convingă pe unul dintre angajaţii muzeului să răsucească din nou cheia, cu toate că acest lucru nu era permis în mod oficial: „iadul mecanizat" era foarte fragil şi extrem de valoros. Nu exista nimic asemănător în întreaga lume.

În acele momente, Henrik se hotărî să-şi creeze propriul „iad". Ea nu credea că vorbeşte serios. În plus, se îndoia că ar fi avut suficiente abilităţi tehnice ca să construiască mecanismele necesare. Dar trei luni mai târziu, băiatul o invită în camera lui şi îi arătă copie aproape exactă a „iadului" din Copenhaga. Fusese uimită şi se simţise foarte înverşunată la adresa lui Aron, pe care nu-l interesa ceea ce era capabil Henrik să realizeze.

De ce se gândea la asta acum, în timp ce stătea înconjurată de poliţişti, în aşteptarea lui Artur? Poate pentru că, în acele clipe, simţise o satisfacţie profundă, deoarece Henrik oferise vieţii sale un sens mult mai important decât toată satisfacţia adusă de disertaţiile doctorale sau de săpăturile arheologice. „Dacă viaţa are un sens, acesta trebuie să se datoreze unei persoane", reflectă ea. Trebuie să fie obligatoriu o persoană.

Iar acum el murise. Odată cu el murise şi ea. Plânse în hohote;

lacrimile veneau în valuri, apoi dispăreau din nou. Timpul nu mai prezenta nici o importanţă pentru ea. Nu avea nici o idee despre cât de mult aşteptase. Cu puţin timp înainte ca Artur să sosească, descoperi că Henrik nu-i provocase niciodată, în mod intenţionat, nici cea mai mică durere, indiferent la câte greutăţi l-ar fi supus viaţa. Ea era garanţia că nu şi-ar fi luat singur viaţa niciodată.

Care era alternativa? Cineva trebuia să-l fi omorât. Încercă să-i spună asta poliţistei care o supraveghea. Nu după mult timp, Göran Wrath intră în cameră. Se aruncă pe un scaun în faţa ei şi o întrebă de ce. De ce, ce?

— Ce vă face să credeţi că a fost ucis?

— Altă explicaţie nu există.

— Avea vreun duşman? S-a întâmplat ceva?

— Nu ştiu. Dar de ce ar fi murit? Are douăzeci şi cinci de ani.

— Nu ştim. Nu există nici un semn de agresiune.

— Trebuie să fi fost ucis.

— Nu există nici un indiciu că asta s-a întâmplat.

Continuă să insiste. Cineva trebuia să-i fi ucis fiul. Era o crimă sinistră, brutală.

Göran Wrath ascultă, având carnetul în mână. Dar nu scrise nimic, ceea ce o enervă.

— De ce nu notaţi nimic? strigă pe neaşteptate, plină de frustrare. Credeţi-mă, ceva s-a întâmplat!

Îşi deschise carnetul, dar tot nu scrise nimic.

În acel moment, Artur intră în cameră. Era îmbrăcat de parcă tocmai ajunsese acasă după ce vânase pe o ploaie torenţială şi se târâse ore în şir prin mlaştini nesfârşite. Purta cizme de cauciuc şi vechea haină de piele pe care Louise şi-o amintea din copilărie, cea care mirosea înţepător a tutun, petrol şi Dumnezeu ştie ce alte lucruri. Era palid, iar părul îl avea răvăşit. Louise sări în picioare şi se agăţă cu toate puterile de el. El avea s-o ajute să iasă din acest coşmar, la fel cum făcuse când era mică şi se strecura în patul lui, după ce se trezise în mijlocul nopţii. Îi spuse tot. Timp de un scurt moment, fu convinsă că întreaga poveste nu era decât o născocire a imaginaţiei sale. După care observă că el începu să plângă, iar Henrik muri pentru a doua oară. Acum ştia că el nu avea să se mai trezească niciodată.

Nimeni nu o mai putea consola, catastrofa era totală. Dar Artur o obligă să-şi continue istorisirea. În disperarea sa, era plin de hotărâre. Voia să ştie. Göran Wrath îşi făcu din nou apariţia. Ochii îi erau roşii şi, de data aceasta, nici măcar nu îşi scoase carnetul din buzunar. Artur dorea să afle ce se întâmplase, iar acum, când era şi el prezent, se părea că Louise avea curajul să asculte ceea ce avea de spus ofiţerul de poliţie.

Göran Wrath repetă ceea ce declarase anterior. Henrik zăcea întins sub aşternuturi, îmbrăcat într-o pijama albastră, şi era mort de cel puţin zece ore când îl descoperise Louise.

Lucrul cel mai evident era că nimic nu părea să fie neobişnuit. Nu exista nici o urmă de crimă, nici o urmă de luptă, de forţare a intrării, de atac neprevăzut, nici un amănunt care ar fi putut sugera că cineva era în apartament când Henrik se dusese la culcare şi murise. Nu exista nici o scrisoare de rămas-bun, care să sugereze sinuciderea. După toate probabilităţile, ceva explodase înăuntrul lui, de pildă un vas de sânge din creier, ori era vorba de o malformaţie congenitală a inimii, care nu fusese descoperită înainte. Medicii legişti urmau să caute explicaţia, din momentul în care poliţia avea să le predea cazul.

Louise îi înregistra toate cuvintele, dar, deodată, ceva începu să nu-i dea pace. Exista o greşeală. Henrik vorbea cu ea, chiar dacă era mort. O îndemna să fie extrem de vigilentă.

Era dimineaţă când Göran Wrath se ridică şi plecă. Artur ceruse să fie lăsat singur cu Louise. Îşi ridică fiica pe pat, se aşeză alături de ea şi o ţinu de mână.

Louise se ridică brusc în capul oaselor. Înţelesese acum ceea ce încerca Henrik să-i spună.

— Nu dormea niciodată îmbrăcat în pijama.

Artur se dădu jos din pat şi o privi atent.

— Nu te înţeleg.

— Poliţia a spus că Henrik era în pijama. Ştiu că el nu purta niciodată aşa ceva. Avea câteva pijamale, dar nu le folosea deloc.

Artur se uită fix la ea, fără să priceapă.

— Dormea întotdeauna dezbrăcat. Sunt sigură. Mi-a spus că dormea tot timpul în pielea goală. La început lăsa şi fereastra deschisă, ca să se călească.

— Nu înţeleg unde baţi.

— Cineva l-a omorât.

Vedea prea bine că Artur nu o credea. Nu avea rost să continue. Nu avea nici puterea să o facă. Trebuia să aştepte.

Artur se aşeză pe marginea patului.

— Trebuie să luăm legătura cu Aron.

— De ce e nevoie să vorbim cu el?

— A fost tatăl lui Henrik.

— Lui Aron nu i-a păsat niciodată de băiatul lui. A fugit. Ce s-a întâmplat nu are nici o legătură cu el.

— Chiar şi aşa, trebuie să ştie.

— De ce?

— Pentru că aşa trebuie.

Dorea să protesteze, dar el o luă de braţ.

— Chiar nu ai păstrat legătura cu el?

— Nu.

— Deloc?

— Suna uneori. Şi a trimis scrisoarea aia ciudată.

— Totuşi, ai idee unde trăieşte, nu?

— În Australia.

— Asta-i tot ce ştii? Unde în Australia?

— Nici nu sunt sigură că e în Australia. Întotdeauna săpa adăposturi noi, pe care le abandona de îndată ce se simţea ameninţat. Era ca o vulpe care nu lasă niciodată urme.

— Trebuie să-l putem găsi. Nu ştii unde anume în Australia?

— Nu. Mi-a scris odată că dorea să trăiască aproape de ocean.

— Australia e înconjurată de oceane.

Nu mai spuse nimic despre Aron. Dar ea ştia că Artur nu avea să renunţe până când nu epuiza toate posibilităţile.

Dormi cu intermitenţe: de câte ori deschidea ochii, observa că el nu se mişcase de lângă ea. Uneori vorbea la telefon, alteori discuta cu unul dintre poliţişti. Louise nu mai avea puterea să asculte, epuizarea o adusese în punctul în care nu mai reuşea să distingă nici un detaliu. Singurele lucruri care existau acum erau durerea şi coşmarul nesfârşit, care refuza să-şi slăbească strânsoarea.

Habar nu avea cât timp trecuse când Artur o anunţă că era momentul să plece la Härjedalen. În orice caz, nu opuse nici o rezistenţă şi îl însoţi la maşina pe care o închiriase. Merseră în tăcere spre nord. Artur alesese să o ia pe şoseaua de coastă, nu pe drumul sinuos din interior, pe care îl prefera. Trecură de Ljusdal, Järvsö şi Ljusnan. Pe când treceau prin Kolsätt, el o informă, pe neaşteptate, că, în trecut, acolo era un feribot. Înainte să fie construite podurile, dacă voiai să ajungi la Härjedalen trebuia să iei un feribot pentru a traversa fluviul.

Culorile toamnei erau stridente. Ea stătea pe bancheta din spate, cu privirea pierdută spre explozia de culori. Dormea când ajunseră la destinaţie. O duse pe braţe în casă şi o lăsă jos.

Louise stătea întinsă pe canapeaua roşie, peticită şi reparată de atâtea ori, care fusese întotdeauna exact în acelaşi loc.

— Ştiu. Am ştiut mereu. Sunt sigură. Cineva l-a omorât şi m-a omorât şi pe mine.

— Eşti vie, spuse Artur. Eşti foarte vie.

Louise clătină din cap.

— Nu, spuse. Nu sunt vie. Sunt pe jumătate moartă. Persoana pe care o vezi nu sunt eu. Nu ştiu încă cine este. Dar totul este diferit acum. Iar Henrik nu a murit din cauze naturale.

Se ridică şi merse până la fereastră. Era întuneric. Lumina de pe stradă strălucea tern şi oscila în bătaia vântului. Chipul i se reflecta în geam. Întotdeauna arătase astfel. Brunetă, cu părul până la umeri, cu cărare pe mijloc. Ochi albaştri, buze subţiri. Chiar dacă totul se schimbase înăuntrul ei, chipul îi arăta la fel.

Se uită cu insistenţă în propriii ochi.

În sufletul ei, timpul începuse din nou să se scurgă.

Capitolul 4

La ivirea zorilor, Artur o luă cu el în pădure. Mirosul de muşchi şi de scoarţă umedă umplea aerul, cerul era ascuns de ceaţă. Sosise primul îngheţ, pământul le scârţâia sub picioare.

În timpul nopţii, Louise se trezise şi mersese la toaletă. Trecând pe lângă o uşă întredeschisă, îl văzu pe Artur în fotoliul său vechi, cu braţele aproape atingând podeaua. Avea în mână o pipă stinsă renunţase brusc la fumat, în urmă cu mai mulţi ani, de parcă ar fi înţeles că epuizase raţia de tutun care-i fusese alocată pentru toata viaţa. Se opri, îl observă atent şi se gândi că îl percepuse totdeauna astfel. Indiferent de vârsta ei, stătuse mereu în faţa unei uşi întredeschise şi îl studiase, asigurându-se că el era acolo, păzind-o.

Artur se trezise mai devreme şi nu-i oferise nici o şansă să protesteze, insistând să se îmbrace pentru o plimbare în pădure. Trecură încet cu maşina peste pod şi o luară spre nord, urmând cursul râului în amonte. Cauciucurile huruiau molcom, pădurea era adormită. Opri pe un drum forestier şi îşi puse braţul pe umerii ei. Poteci abia vizibile şerpuiau în toate direcţiile. Alese una dintre ele şi, astfel, intrară în marea tăcere. Ajunseră într-o zonă cu pini, unde terenul era accidentat. Aceasta era galeria lui. Erau înconjuraţi de sculpturile lui. În trunchiurile copacilor fuseseră sculptate chipuri şi trupuri care încercau să se elibereze din lemnul greu. Unii arbori aveau numeroase siluete şi chipuri care se întrepătrundeau, alţii aveau doar o faţă mică, de cele mai multe ori la câţiva metri deasupra pământului. Îşi crease lucrările de artă stând în genunchi sau cocoţat pe scări rudimentare, puse cap la cap. Unele sculpturi erau foarte vechi. Pe acelea le realizase în urmă cu patruzeci de ani, când era tânăr. Pe măsură ce crescuseră, copacii deformaseră imaginile, modificaseră chipurile şi trupurile, la fel cum oamenii se schimbă pe măsură ce îmbătrânesc. Unele sculpturi pur şi simplu explodaseră, capetele erau fărâmiţate, de parcă ar fi fost zdrobite sau decapitate. Artur îi spuse că, uneori, oamenii veneau aici în timpul nopţii, îi observau sculpturile şi le luau cu ei. O dată, un copac întreg dispăruse. Dar nu-şi făcea griji, deţinea douăzeci de hectare

de pădure de pini, ceea ce era suficient pentru întreaga sa viaţă, şi pentru încă multe altele. Nimeni nu putea să fure tot ceea ce sculptase el pentru sine sau pentru posibilii privitori.

Se uită la ea pe furiş, căutând vreun semn al prăbuşirii nervoase. Dar era încă adormită din cauza pastilelor puternice, nu era sigur nici măcar dacă observase chipurile care o cercetau de pe trunchiurile copacilor.

O duse în templul lui, unde trei pini creşteau aproape unul de altul. „Fraţi, se gândi el; fraţi care nu pot fi despărţiţi." Petrecuse mult timp contemplând aceşti arbori, ezitând mai mulţi ani. Fiecare sculptură exista în interiorul trunchiului, dar trebuia să aştepte momentul când i se revela invizibilul. Pe urmă, îşi putea ascuţi cuţitele şi dălţile şi începea lucrul, scoţând la suprafaţă ceea ce exista deja. Dar aceşti trei pini impresionanţi rămăseseră tăcuţi. I se părea uneori că zăreşte o strălucire a ceea ce se ascundea sub scoarţă. Apoi însă ezita, nu era bine, trebuia să privească mai adânc. Intr-o noapte, visase câini singuratici şi, la întoarcerea în pădure, înţelesese pe deplin că în trunchiurile acelor pini fiinţau nişte animale – nu chiar câini, ci un mamifer între câine şi lup, sau poate un râs. Începuse să sculpteze, nu mai avea nici un dubiu, iar acum se puteau vedea trei animale, fiecare dintre ele deopotrivă pisică şi câine, ce păreau să se caţăre pe trunchiurile masive ca şi cum ar fi vrut să iasă din propriul corp.

Louise nu mai văzuse animalele înainte. Artur se uită la ea, o văzu căutând povestea din spatele lor. Sculpturile lui nu erau imagini, ci poveşti, voci care şopteau şi strigau, şi o îndemnau să asculte. Galeria lui şi săpăturile ei arheologice aveau aceleaşi rădăcini. Erau voci care dispăruseră, şi ea era cea care trebuia să interpreteze tăcerea lor.

„Tăcerea are glasul cel mai dulce", spusese el odată. Ea nu uitase niciodată acele cuvinte.

— Aceşti câini-pisici sau pisici-câini au un nume?

— Singurul nume care mă mulţumeşte este al tău.

Pătrunseră mai adânc în pădure. Potecile se întretăiau, păsările îşi luară zborul şi, bătând frenetic din aripi, se îndepărtară. Deodată – fără ca aceasta să fie intenţia lui – se găsiră în vâlceaua unde sculptase chipul lui Heidi. Tristeţea pe care încă o simţea îl împovără. În fiecare an îl dăltuia în lemn şi în fiecare an tristeţea îi reînvia. Faţa ei devenea din ce în ce mai slab conturată, mai estompată. Tristeţea pătrundea din ce în ce mai mult în trunchi, pe măsură ce Artur cioplea în sine la fel de profund ca în copac.

Louise mângâie chipul mamei sale cu vârful degetelor. „Heidi, soţia lui Artur şi mama lui Louise." Continuă să atingă copacul umed. O dungă de răşină se înţepenise deasupra sprâncenelor, ca şi cum

Heidi ar fi avut o cicatrice pe față.

Artur știa că fiica lui dorea ca el să spună ceva. Atâtea lucruri despre Heidi rămăseseră nerostite. În tot acest timp, ocoliseră de fiecare dată subiectul și el nu avusese niciodată curajul să-i povestească tot ce știa și măcar o parte din ceea ce nu știa, dar bănuia.

Trecuseră patruzeci și șapte de ani de când Heidi murise. Louise avea șase ani, iar Artur era plecat în pădure, la baza muntelui, ca să încarce lemne. Nimeni nu putea ști ce gândise Heidi, dar, cu siguranță, nu era conștientă că avea să moară atunci când o întrebase pe vecina ei, Ruth, dacă putea să-i găzduiască fata peste noapte în timp ce ea ieșea să facă ceea ce îi plăcea mai mult decât orice: să patineze. Faptul că temperatura era de minus nouăsprezece grade nu o îngrijorase: își luase sania și plecase, fără să-i spună lui Ruth că mergea la tăul cunoscut drept Undertjärn.

Ce s-a întâmplat mai târziu nu poate fi decât presupus. Ajunsă la tău cu sania, își legase patinele și se aventurase pe gheața neagră. Era aproape lună plină, altfel ar fi fost prea întuneric pentru patinat. La un moment dat, căzuse și își rupsese piciorul. Două zile mai târziu, când o găsiseră, era ghemuită în poziția fetusului. Lamele ascuțite ale patinelor arătau ca niște gheare ciudate în prelungirea picioarelor și le fusese foarte dificil să-i dezlipească obrazul de gheață.

Rămăseseră multe întrebări fără răspuns. Țipase după ajutor? Ce anume strigase? Către cine? Se rugase vreunui dumnezeu, când devenise evident că avea să înghețe de vie?

Nimeni nu putea fi acuzat, în afară de ea însăși, care nu spusese nimănui că merge la Undertjärn. Localnicii o căutaseră la lacul Vändsjön, dar, numai după ce îl contactaseră pe Artur și acesta venise acasă, aflaseră de la el că s-ar fi putut duce la tăul în care obișnuia să înoate vara.

Cât timp Louise fusese mică, Artur făcuse tot ce îi stătuse în putință ca să o protejeze de groaza pricinuită de acel eveniment. Toți din sat îl ajutaseră într-un fel sau altul, dar tristețea nu putea fi ținută la distanță. Era ca rotocoalele de fum, sau ca niște șoareci care își caută adăpost toamna: se strecoară peste tot, indiferent cât de bine este protejat hambarul.

Tristețea era precum șoarecii, întotdeauna găsea o cale de intrare.

În fiecare noapte, timp de un an, ea dormise în patul lui - numai așa putea să înfrunte întunericul. Căutaseră o fotografie de-a lui Heidi, îi păstraseră un loc la masă și juraseră că aveau să fie întotdeauna un trio, chiar dacă numai doi dintre ei se așezau să

mănânce. Artur încercase să învețe să gătească precum Heidi: nu reușise niciodată, dar, în ciuda vârstei fragede, Louise credea că înțelesese ce Artur încerca să facă pentru ea.

Crescuse împreună cu tatăl său în anii următori. El continuase să lucreze ca tăietor de lemne, dedicându-și puținul timp liber sculpturilor sale. Mulți credeau că era nebun și incapabil să crească o fetiță. Cum însă era politicos, nu se bătea niciodată și nu înjura, i se permisese să aibă grijă de ea.

Dar acum Heidi, nemțoaica, era din nou alături de ei. Iar Henrik, nepotul pe care Heidi nu-l văzuse niciodată, murise.

O moarte avea legătură cu cealaltă. Să privești stăruitor într-o oglindă neagră, în speranța de a vedea un detaliu inteligibil în cealaltă, ajuta oare la ceva, limpezea cumva misterul?

Moartea era întuneric, nici o lumină nu putea fi găsită acolo. Moartea era în pivnițe și poduri, mirosea a crud, a șoricei și a pământ, și a singurătate.

— De fapt nu știm nimic despre ea, spuse Louise, tremurând în aerul proaspăt al dimineții.

— A fost un fel de basm, îi răspunse Artur. Soarta mi-a adus-o în cale.

— Nu avea vreo legătură cu America? Ceva ce nu am înțeles niciodată cu adevărat? Ceva ce nu mi-ai spus?

Porniră pe cărare. Chipurile sculptate în trunchiurile copacilor îi protejau. Începu să vorbească și încercă să i se înfățișeze drept Artur, nu drept tatăl ei. El era naratorul acum, și intenționa să spună povestea cu cât mai multă acuratețe. Dacă putea să-i distragă atenția de la Henrik, chiar și pentru o scurtă perioadă de timp, va fi reușit un lucru de toată lauda.

Heidi venise în Härjedalen după război, în 1946 sau 1947. Avea doar șaptesprezece ani, chiar dacă toți credeau că este mai mare. Își găsise de lucru pentru sezonul de iarnă la hotelul montan Vemdalskalet. Făcea curat în camere și schimba lenjeria de pat. O întâlnise datorită muncii sale de cherestegiu, pe când transporta bușteni. Accentul ei suedez ciudat îl intrigase și, în 1948, se căsătoriseră, cu toate că ea avea doar optsprezece ani. Fuseseră necesare multe demersuri, deoarece ea era cetățean german și nimeni nu știa sigur care era situația cu Germania - exista cu adevărat sau era un soi de țară a nimănui, aflată sub ocupație militară și devastată de flăcări și de bombe? Dar ea nu fusese implicată în ororile epocii naziste - dimpotrivă, ea însăși era o victimă. Heidi nu spusese niciodată prea multe despre originile ei, doar că bunica din partea mamei fusese suedeză, se numea Sara Fredrika și emigrase în America cu fiica sa, Laura, fiind nevoite să îndure condiții foarte aspre. La sfârșitul anilor 1920 locuiau la

periferia oraşului Chicago, când Laura cunoscuse un negustor de vite de origine germană şi îl însoţise înapoi în Germania. Se căsătoriseră şi în 1930 sărbătoriseră naşterea fiicei lor, Heidi, în ciuda faptului că Laura era atât de tânără. Ambii săi părinţi muriseră în timpul războiului, victime ale raidurilor aeriene nocturne. Heidi fusese o refugiată rătăcitoare până la sfârşitul conflagraţiei şi, doar din întâmplare, îi venise ideea să emigreze în Suedia, care nu fusese implicată în ostilităţi.

— O fată din Suedia pleacă în America? Apoi fiica ei emigrează în Germania, înainte ca acest cerc să fie închis de nepoata ei? Care se întoarce în Suedia?

— Ea credea că trecutul ei nu era atât de neobişnuit.

— De unde plecase bunica ei? O întâlnise vreodată?

— Nu ştiu. Dar obişnuia să vorbească despre mare şi o insulă, despre un arhipelag sau altul. Bănuia că plecarea buneii sale din Suedia se datora unui motiv complicat.

— Mai are rude în America?

— Heidi nu poseda nici un document, nici o adresă. Obişnuia să spună că supravieţuise războiului. Doar atât. Nu avea nici un obiect şi nici amintiri. Tot trecutul ei fusese bombardat, iar flăcările l-au transformat în cenuşă.

Se întoarseră la cărarea de unde se încărcau buştenii.

— Vei sculpta chipul lui Henrik?

Gândul îi făcu pe amândoi să plângă. Galeria se închise în urma lor. Se aşezară în maşină. Artur era pe punctul de a porni motorul, când, deodată, ea îi puse mâna pe braţ.

— Ce s-a întâmplat? Nu e posibil să se fi sinucis.

— Poate era bolnav. Obişnuia să călătorească în locuri periculoase.

— Nu cred. Ceva nu se leagă.

Se întoarseră acasă prin pădure. Ceaţa se ridicase, era o zi de toamnă însorită, iar aerul era curat. Nu ridică nici o obiecţie când Artur se aşeză şi luă telefonul cu o mină încrâncenată, hotărât să nu renunţe până nu avea să dea de Aron.

Era precum bătrânii câini de vânătoare, se gândi Louise. Ca toţi ogarii norvegieni şi şpiţii care veneau şi plecau, vânau în pădure, îmbătrâneau şi mureau. Acum, el însuşi se transformase într-un câine. Bărbia şi obrajii lui erau acoperiţi cu blană zbârlită.

Încercările disperate de a ţine cont de diferenţele de fus orar şi de programul ambasadei suedeze din Canberra, precum şi nenumăratele apeluri vizând găsirea vreunui oficial al Societăţii Suedezo-Australiene, care părea să aibă un număr incredibil de membri, duraseră o zi întreagă. Dar nici urmă de Aron Cantor. Nu era

înregistrat la ambasadă şi nici nu era membru al societăţii. Nici măcar un grădinar-şef bătrân din Perth, pe numele său Karl-Håkan Wester, despre care se spunea că-i ştie pe toţi suedezii din Australia, nu-i putuse oferi vreo informaţie.

Luară în discuţie posibilitatea de a publica nişte anunţuri sau de a angaja un detectiv. Louise susţinea însă că Aron era atât de lunecos, încât putea să dispară oricând dorea. Putea să încurce pe oricine ar fi încercat să-l urmărească, transformându-se în propria umbră.

Cu siguranţă, nu aveau să-l găsească pe Aron. În străfundul sufletului, nu cumva chiar asta dorea? Să-l lipsească de dreptul de a-şi însoţi propriul fiu pe ultimul drum? Să se răzbune pentru toată durerea pe care i-o provocase?

Artur o întrebă acest lucru în mod direct şi ea îi spuse adevărul: nu ştia.

Îşi petrecu cele mai multe dintre aceste zile de septembrie plângând. El stătea, în linişte, la masa din bucătărie. Nu putea face nimic să o consoleze, tot ce avea de oferit era tăcerea. Dar tăcerea era rece, singurul ei efect era să-i sporească disperarea.

Într-o noapte, merse în camera lui şi se cuibări lângă el, în pat, la fel cum făcuse timp de mai mulţi ani, după moartea lui Heidi. Îşi puse delicat capul pe braţul lui. Nici unul nu dormea, nici unul nu vorbea. Lipsa somnului era precum aşteptarea momentului când aşteptarea avea să ia sfârşit.

La ivirea zorilor însă, Louise simţi că nu mai putea să rămână inertă. Chiar dacă ar fi fost imposibil, trebuia să afle ce soi de forţe întunecate îi răpiseră singurul copil.

*****

Se sculaseră devreme şi stăteau la masa din bucătărie. Pe fereastră se vedeau ploaia şi burniţa toamnei. Fructele scorușului erau de un roşu aprins. Îl rugă să-i împrumute maşina, deoarece dorea să se întoarcă la Stockholm chiar în dimineaţa aceea. Artur părea îngrijorat, dar ea îl linişti. Nu avea să conducă prea repede şi nici să se arunce în prăpastie. Nu avea să mai moară nimeni. Dar trebuia să se întoarcă la apartamentul lui Henrik. Era convinsă că lăsase în urma lui vreun indiciu. Nu existase nici o scrisoare, însă Henrik nu scria niciodată scrisori, lăsa alte tipuri de mesaje, pe care doar ea putea să le interpreteze.

— Nu am de ales. Trebuie să fac asta, după care mă voi întoarce aici.

El ezită înainte să aducă în discuţie subiectul inevitabil. Cum rămânea cu înmormântarea?

— Trebuie să aibă loc aici. Unde altundeva ar putea fi

înmormântat? Dar asta poate să mai aştepte.

Plecă o oră mai târziu. Maşina lui mirosea a muncă solicitantă, a benzină şi a unelte. O pătură zdrenţăroasă pentru câine se găsea încă în portbagaj. Conduse încet prin pădurile nesfârşite şi i se păru că zărise un elan pe un deal din apropierea graniţei cu Dalarna. Ajunse în Stockholm spre sfârşitul după-amiezii. Maşina derapa pe drumurile îngheţate, alunecoase, iar ea se străduia să se concentreze la condus şi îşi spuse că îi datora acest lucru lui Henrik. Era de datoria ei să rămână în viaţă. Nimeni altcineva nu ar fi fost capabil să afle ce se întâmplase cu adevărat. Moartea lui făcea obligatorie supravieţuirea ei.

Se cază într-un hotel mult prea scump din Slussen. Lăsă maşina într-o parcare subterană şi se întoarse în Tavastgatan la apusul soarelui. Ca să capete puterea necesară, desfăcu sticla de whisky cumpărată în aeroportul din Atena.

„La fel ca Aron, se gândi. Întotdeauna mă deranja când el bea direct din sticlă. Acum fac şi eu acelaşi lucru."

Deschise uşa. Poliţia nu o sigilase.

Pe podea se găseau câteva pliante, dar nici o scrisoare. Doar o carte poştală ce conţinea descrieri pline de entuziasm ale unor ziduri de piatră din Irlanda, de la cineva pe nume Vilgot. Ilustraţia, pe fond verde, înfăţişa o pantă ce cobora spre o mare gri, dar, destul de ciudat, nici un zid de piatră. Se opri în hol, ţinându-şi respiraţia până când fu capabilă să-şi controleze sentimentul de panică şi nevoia instinctivă de a fugi. Apoi îşi puse haina în cuier şi îşi scoase pantofii. Străbătu apartamentul cu atenţia concentrată la maximum. Patul nu mai avea aşternuturi. Când se întoarse în hol, se aşeză pe taburetul de lângă telefon. Beculeţul de la robotul telefonic pâlpâia. Apăsă butonul potrivit. Primul mesaj era de la un anume Hans, care îl întreba pe Henrik dacă are timp să meargă la Muzeul Etnografic să vadă o expoziţie de mumii peruviene. Se auzi un clic, urmat de un apel, dar nici un mesaj. Banda continua să meargă. Acum era apelul ei de la casa lui Mitsos. Auzea entuziasmul din propria voce, aşteptarea plină de nerăbdare a întâlnirii care nu mai avusese loc. Urmă din nou ea, de data aceasta din Visby. Apăsă butonul de repetare şi ascultă din nou mesajele. Mai întâi Hans, apoi o persoană necunoscută şi ea însăşi. Rămase lângă telefon. Beculeţul nu mai pâlpâia. În schimb, simţi o explozie în interiorul ei, o lumină de avertisment, la fel ca aceea de pe robotul telefonic. Era ca şi cum ar fi primit un mesaj. Îşi ţinu respiraţia şi încercă să-şi pună ordine în gânduri. Se întâmplă tot timpul să sune cineva, să nu spună nimic, cu toate că i se aude respiraţia, apoi să închidă. Făcuse şi ea asta uneori, cu siguranţă că şi Henrik. Dar ceea ce o deranja erau propriile mesaje. Henrik le auzise măcar?

Brusc avu o certitudine. Nu le auzise deloc. Sunetul telefonului răsunase în întregul apartament, dar gândurile ei nu fuseseră recepţionate de nimeni.

Se sperie. Dar avea nevoie de toate puterile ca să găsească indicii. Henrik trebuia să fi lăsat ceva pentru ea. Intră în camera lui de studiu, unde avea şi un sistem hi-fi şi un televizor. Se opri în mijlocul încăperii şi privi împrejur cu atenţie.

Nu părea să lipsească nimic. „Prea sunt toate aranjate la locul lor, observă ea. Henrik nu era preocupat de ordine. Ne certam câteodată cu privire la ceea ce era rezonabil şi ceea ce era pedant." Parcurse din nou toată locuinţa. Făcuse curăţenie poliţia? Trebuia să ştie. Îl sună pe Göran Wrath. Auzea că era ocupat, aşa că îl întrebă doar despre situaţia apartamentului.

— Nu facem astfel de lucruri, spuse Wrath. Evident, dacă am deranjat ceva, încercăm să-l punem la loc.

— Au fost luate aşternuturile de pe patul lui.

— Nu e posibil să fi fost noi. Din moment ce nu exista nici un semn că ar fi fost comisă o crimă, nu avea rost să luăm ceva.

Îşi ceru scuze că nu mai poate vorbi cu ea şi îi indică o oră la care să-l sune a doua zi. Louise rămase din nou în mijlocul camerei şi aruncă o nouă privire în jur, după care cercetă coşul cu rufe din baie. Aşternuturile nu erau aici, doar o pereche de blugi. Examină în mod sistematic apartamentul, dar nu găsi nici urmă de aşternuturi murdare. Se aşeză pe canapea şi privi camera dintr-un alt unghi. Era ceva ciudat în modul în care totul arăta atât de curat şi de ordonat. Dar nimic nu-i sărea în ochi. Merse în bucătărie şi deschise frigiderul. Era aproape gol, dar la asta se aşteptase.

Îşi îndreptă atenţia spre biroul lui. Deschise toate sertarele. Hârtii, fotografii, vechi tichete de îmbarcare. Alese unul la întâmplare. Pe 12 august 1999, Henrik zburase în Singapore cu Qantas. Avusese locul 37G. Lăsase o notă pe verso: „N.B. Convorbire telefonică". Asta era tot.

Continuă să se familiarizeze prudent cu viaţa fiului ei, cu părţile pe care nu i le cunoştea. Ridică mouse pad-ul care înfăţişa un cactus în deşert: dedesubt se găsea o scrisoare. Văzu imediat că era de la Aron. Recunoscu scrisul lui răsfirat, mâzgălit în mare grabă. Ezită să o citească. Dorea cu adevărat să ştie ce fel de relaţie exista între cei doi? Luă plicul şi îl întoarse. Văzu ceva ce putea fi o adresă indescifrabilă.

Se opri la fereastra din bucătărie şi încercă să-şi imagineze cum ar fi reacţionat el. Aron, care nu îşi arăta niciodată sentimentele, care încerca întotdeauna să rămână imperturbabil când avea de-a face cu realităţile vieţii şi cu tot ce îi arunca aceasta în cale.

„Ai nevoie de mine, se gândi ea. În acelaşi fel în care eu şi Henrik aveam nevoie de tine. Dar nu ai venit niciodată când te-am chemat. Cel puţin, nu când te-am chemat eu."

Se întoarse la birou şi se uită la scrisoare. În loc să o citească, o puse în buzunar.

Găsi agendele şi jurnalele lui Henrik într-o cutie, sub birou. Ştia că el ţinea o evidenţă a activităţilor sale, dar nu voia să găsească în jurnale lucruri despre fiul ei pe care nu le bănuise niciodată. Avea să le păstreze pentru mai târziu. Găsi, în plus, mai multe CD-uri care, ţinând seama de ceea ce era scris pe ele, conţineau copii ale materialelor de pe hard-diskul calculatorului său. Căută dar nu găsi nici un computer. Puse CD-urile în geantă.

Luă jurnalul lui din 2004 şi căută ultima însemnare. Fusese scrisă cu două zile înaintea plecării ei din Grecia. „Luni, 13 septembrie. Încearcă să înţelegi." Asta era tot. Încearcă să înţelegi ce? Se uită la însemnările precedente, dar nu erau multe în ultimele luni. Privi în viitor, la zilele pe care Henrik nu avea să le mai trăiască niciodată. Găsi o singură menţiune: „10 octombrie. Lui B."

„Nu pot să te găsesc, se gândi. Nu pot interpreta încă indiciile pe care mi le-ai lăsat. Ce s-a întâmplat în acest apartament? Dar înlăuntrul tău?"

Deodată înţelese totul. Cineva intrase în apartament după ce trupul lui Henrik fusese luat. Cineva fusese acolo, la fel cum ea era în acel moment.

Nu mişcările lui Henrik îi era greu să le urmărească. Era pusă în încurcătură de o urmă lăsată de altcineva. Busola o luase razna.

Căută cu atenţie prin birou, prin toate sertarele şi rafturile. Nu mai găsi nimic altceva în afară de scrisoarea de la Aron.

Se simţi brusc foarte obosită. „Trebuie să fi lăsat un indiciu." Din nou, aceeaşi senzaţie îşi făcu apariţia. Altcineva fusese în apartament. Dar cine s-ar fi apucat să pună totul în ordine şi să ia aşternuturile de pe pat? Lipsea precis şi altceva, ceva ce ea nu fusese în stare să observe. Dar de ce aşternuturile? Cine le luase?

Începu să caute prin şifoniere. Într-unul dintre ele găsi câteva dosare groase, ţinute laolaltă de o curea veche. Pe copertă, Henrik scrisese ‚JFK", cu cerneală indiană. Luă dosarele şi le puse pe biroul din faţa ei. Primul conţinea foi scoase la imprimantă şi fotocopii. Textul era în engleză. Subiectul o uimi. Era vorba despre creierul preşedintelui american John Fitzgerald Kennedy. Se încruntă din ce în ce mai tare pe măsură ce dădea paginile, apoi o luă de la început şi citi cu mai multă atenţie.

Câteva ore mai târziu, când închise ultimul dintre dosare, era sigură. Henrik nu murise din cauze naturale. Această catastrofa fusese provocată din exterior.

Stătea lângă fereastră şi privea jos, în strada întunecată, spre umbre.

„Ceva sau cineva de acolo mi-a ucis fiul."

Crezu, pentru un scurt moment, că văzuse pe cineva furişându-se în întuneric. După aceea, din nou, totul căzu în amorţire.

Părăsi apartamentul şi se întoarse la hotel la miezul nopţii. Se uita mereu înapoi, păzindu-şi spatele. Dar nimeni nu o urmărea.

Capitolul 5

Camera de hotel o învăluia în tăcere. Camerele ocupate de oameni care se cazează şi pleacă în mod constant nu reţin amintiri. Stătea la fereastră şi contempla Oraşul Vechi, privea traficul ce se scurgea în faţa ochilor ei şi observa că nici un sunet nu trecea de sticla groasă. Coloana sonoră a realităţii fusese oprită.

Luase cu ea câteva dintre cele mai groase dosare. Masa de lucru era foarte mică, aşa că împrăştie foile pe pat şi reîncepu să le studieze. Îşi petrecu aproape întreaga noapte citind. La un moment dat, între trei jumătate şi patru şi un sfert, aţipi pe marea de hârtii ce se revărsa din dosare. Deschise ochii tresărind şi continuă să citească. Sortarea informaţiilor despre Henrik pe care le avea în faţa ei părea să fie asemănătoare problemelor cu care se confrunta ca arheolog. De ce Henrik dedicase atâta timp şi atâta energie pentru a studia ce i se întâmplase unui preşedinte american în urmă cu patruzeci de ani? Ce anume voise să afle? Ce informaţii erau îngropate acolo? Cum cauţi un lucru care a fost căutat de către altcineva? Era la fel ca una dintre multele urne greceşti sfărâmate pe care le găsise în viaţa ei. O grămadă de cioburi micuţe, iar sarcina ei era să creeze o pasăre Phoenix care să ia naştere din cenuşa unui vas distrus în urmă cu o mie de ani. Avea nevoie de ştiinţă şi de răbdare ca să reuşească, nu să se enerveze din cauza bucăţilor nesupuse, care refuzau să se potrivească în puzzle. Dar ce trebuia să facă acum? Cum ar fi putut să lipească laolaltă cioburile pe care le lăsase Henrik?

*****

Izbucni în lacrimi în mai multe rânduri pe timpul nopţii. Sau plânsese necontenit, fără să observe că lacrimile se mai şi uscau? Parcurse toate documentele confuze pe care Henrik le adunase, cele mai multe în engleză, unele dintre ele fotocopii ale unor extrase din cărţi sau arhive, altele e-mailuri de la biblioteci universitare sau fundaţii private.

Pe măsură ce soarele se ridica pe cer, se simţea incapabilă să citească mai departe, astfel că se întinse pe pat şi încercă să rezume

cele mai importante lucruri pe care le citise.

În noiembrie 1963, pe la prânz, preşedintele John Fitzgerald Kennedy fusese împuşcat în timp ce se deplasa într-o coloană de maşini prin centrul Dallasului. Trei focuri de armă fuseseră trase cu o carabină. Gloanţele zburaseră cu o viteză nebună şi transformaseră tot ce întâlniseră în cale într-un amestec sângeros de carne, muşchi şi oase. Primul foc îl nimeri pe preşedinte în gât, al doilea îşi rată ţinta, dar al treilea îl lovi în cap, formând o gaură mare, prin care bucăţi din creierul lui zburaseră afară cu o forţă enormă. Air Force One transportase trupul preşedintelui la Washington chiar în aceeaşi zi. La bordul avionului, Lyndon Johnson a fost învestit ca preşedinte: lângă el se afla Jackie, având hainele încă pătate de sânge. Autopsia preşedintelui s-a efectuat la o bază aeriană. Întreaga procedură a fost ţinută secretă şi nimeni nu ştie ce s-a petrecut cu adevărat. Mulţi ani mai târziu, s-a constatat că ceea ce rămăsese din creierul lui Kennedy după împuşcături şi autopsie dispăruse. Mai multe investigaţii încercaseră să descopere ce s-a întâmplat cu organul, dar adevărul se dovedi imposibil de stabilit. Cel mai probabil era că Robert Kennedy, fratele preşedintelui mort, îngropase rămăşiţele. Dar nimeni nu ştia sigur. După câţiva ani, însuşi Robert Kennedy a fost asasinat.

Creierul preşedintelui J.F. Kennedy a dispărut, iar locul unde se află nu este cunoscut nici în prezent.

Louise stătea în pat cu ochii închişi şi încerca să înţeleagă. Ce anume căutase Henrik? Se gândi la însemnările pe care le făcuse pe marginile diferitelor documente.

> **Creierul preşedintelui mort este precum un hard-disk. Se temea cineva că va putea deveni posibil să se decodeze creierul, la fel cum poţi să cobori în subsolurile unui hard-disk şi să recuperezi urmele textelor care ar fi trebuit să fie şterse?**

Louise se aşeză într-o rână şi studie un tablou de pe peretele de lângă uşa băii. Trei lalele într-un vas bej. Masa era maro-închis, faţa de masă albă. „Un tablou slab, observă ea. Nu transmite nimic, florile nu emană nici un parfum."

Intr-unul dintre dosare, Henrik inserase o pagină întreagă, ruptă dintr-un carnet, în care încercase să răspundă întrebării privind dispariţia creierului.

> **Frica de ceea ce conţine, de concretizarea posibilităţii de a extrage gândurile cele mai ascunse ale unui mort. Precum spargerea unui seif sau furtul unor jurnale din ascunzătoarea cea mai tainică a cuiva. Este oare posibil să pătrunzi în lumea interioară a unei persoane mai adânc decât atunci când îi furi**

gândurile?

Louise nu înţelegea cui îi era frică sau de ce. Ce credea Henrik că putea să-i spună preşedintele mort? O poveste care a ajuns la final de foarte mult timp? Ce anume căuta Henrik în această poveste?

„Probabil că sunt pe o pistă greşită", se gândi ea. Se ridică în capul oaselor şi atinse bucata de hârtie pe care el luase notiţe. Vedea că scrisese repede. Redactarea era neglijentă, punctuaţia întâmplătoare şi multe rânduri se întretăiau. Deducea că nu pusese hârtia pe un suport tare, ci probabil pe genunchi. Scrisese cuvântul „trofeu", apoi continuase: „Un scalp poate reprezenta premiul cel mai important, la fel ca pielea unui leu sau coarnele unui cerb. Prin urmare, de ce nu ar fi creierul un trofeu? În cazul acesta, cine este vânătorul?" După aceea scrisese numele lui Robert Kennedy, urmat de un semn de întrebare.

A treia cauză era „varianta necunoscută, ceva ce este imposibil de imaginat. Atâta timp cât creierul lipseşte, această variantă necunoscută reprezintă o posibilitate. Nu-mi permit să scap din vedere aspectul necunoscut."

Era încă întuneric, dar coborî din pat şi merse din nou la fereastră. Ploua, farurile maşinilor scânteiau. Fu nevoită să se sprijine de perete ca să nu cadă. *Ce căuta el?* **Îi veni rău, nu mai putea să stea în cameră.**

Imediat după ora şapte, termină cu hârtiile lui Henrik, îşi plăti cazarea şi se duse în restaurant, unde comandă o ceaşcă de cafea.

La o masă apropiată, un bărbat şi o femeie citeau replici dintr-o piesă. Bărbatul era foarte bătrân. Suferea de prezbitism şi mâinile îi tremurau. Femeia purta un pardesiu roşu şi citea cu glas monoton. În piesă era vorba despre o despărţire şi scena se desfăşura pe un coridor sau, poate, pe casa scării. Louise nu putea să-şi dea seama dacă el o părăsea pe ea sau invers. Îşi termină cafeaua şi ieşi din hotel. Ploaia se oprise. Urcă dealul până la apartamentul lui Henrik. Era epuizată, mintea îi juca feste. „Nu voi gândi mai departe de următorul meu pas. Voi face totul în etape mici."

Se aşeză la masa din bucătărie şi evită să se uite la firimiturile de pâine ce se aflau încă pe ea. Răsfoi jurnalul lui încă o dată. Litera „B" se repeta. Încercă să se gândească la un posibil nume: Birgitta, Barbara, Berit. Nu se găsea nici un indiciu nicăieri. De ce era atât de interesat Henrik de preşedintele Kennedy şi de creierul lui? Ceva pusese stăpânire pe el. Căuta însă ceva real sau doar un simbol? Vasul sfărâmat exista într-adevăr în lumea reală sau era doar un miraj?

Îşi adună puterile să deschidă uşa dulapului şi să caute prin buzunarele hainelor lui. Găsi numai nişte mărunţiş, cele mai multe

dintre monede erau suedeze, dar existau şi vreo doi euro. În buzunarul unui sacou găsi un bilet murdar de autobuz sau poate de metrou. Intră în bucătărie şi-l cercetă la lumina lămpii. *Madrid.* **Deci Henrik fusese în Spania. Nu-i zisese nimic despre asta, altfel şi-ar fi amintit. De cele mai multe ori, tot ce îi spunea despre călătoriile sale era locul unde fusese. Nu explica niciodată motivul pentru care plecase undeva, doar numele destinaţiei.**

Se întoarse la dulap. Găsi, în buzunarul unei perechi de pantaloni, o floare uscată care se fărâmiţă când o scoase. Nimic altceva.

Tocmai începuse să caute printre cămăşi când se auzi soneria. Sări în sus de spaimă. Sunetul ascuţit o străpunse asemenea unui pumnal. Inima îi bătea nebuneşte în timp ce merse în hol şi deschise uşa. În faţa ei nu se găsea Henrik, ci o fată scundă, cu părul brunet şi ochi căprui, purtând un pardesiu cu nasturi pe gât.

Fata o privi în expectativă.

— Henrik este acasă?

Louise izbucni în lacrimi. Fata se dădu înapoi aproape imperceptibil.

— Ce căutaţi aici? întrebă ea.

Părea speriată.

Louise era incapabilă să răspundă. Îi întoarse spatele şi se îndreptă spre bucătărie. Auzi cum fata intră în apartament şi închise uşa încet în urma ei.

— Ce căutaţi aici? întrebă ea din nou.

— Henrik a murit.

Fata rămase nemişcată, fixând-o cu privirea.

— Cine eşti? vru Louise să ştie.

— Numele meu este Nazrin şi aveam o relaţie cu Henrik. Poate că încă suntem un cuplu. În orice caz, suntem prieteni. E cel mai bun prieten pe care l-ar putea avea cineva.

— E mort.

Louise trase un scaun pe care i-l oferi fetei. Pardesiul era închis în continuare până la gât. Când îi spuse ce se petrecuse, Nazrin clătină încet din cap.

— Henrik nu poate fi mort, spuse ea după ce Louise termină.

— Nu. Sunt de acord. Nu poate fi...

Louise aşteptă reacţia lui Nazrin. Dar aşteptă în van, nu avu loc nici o reacţie. Fata începu să-i pună întrebări de tatonare. Louise gândi că încă nu înţelegea adevărul.

— Era bolnav?

— Niciodată nu a fost bolnav. A avut câteva dintre bolile obişnuite ale copilăriei, ca de exemplu pojar, însă n-am remarcat

nimic în neregulă. A existat o perioadă în adolescenţă când îi tot curgea sânge din nas. Dar a trecut. Obişnuia să spună că era într-o formă atât de bună deoarece viaţa trecea atât de încet.

— Ce voia să zică prin asta?

— N-am nici o idee.

— Dar nu e posibil să fi murit aşa, din senin, fără nici un semn prevestitor. Aşa ceva nu se întâmplă.

— Nu se întâmplă. Cu toate astea, uite că s-a întâmplat. Ceea ce nu se întâmplă este cel mai rău lucru care se poate întâmpla.

Deodată, Louise se simţi furioasă din cauză că Nazrin nu începuse să plângă. Era ca şi cum ar fi pângărit memoria lui Henrik.

— Vreau să pleci acum, rosti ea.

— De ce aş pleca?

— Ai venit să-l vezi pe Henrik. El nu mai există. Aşa că trebuie să pleci.

— Nu vreau să plec.

— Nici măcar nu ştiu cine eşti. Nu mi-a spus nimic despre tine.

— Ştiu de la el că nu v-a vorbit niciodată despre mine. „Nu poţi trăi fără secrete."

— Ţi-a spus el aşa ceva?

— Se pare că dumneavoastră aţi fost cea care l-a învăţat asta.

Furia Louisei se stinse. Se simţi ruşinată.

— Mi-e teamă, şopti ea. Tremur. Mi-am pierdut singurul copil. Mi-am pierdut propria viaţă. Stau aici şi aştept să mă nărui.

Nazrin se ridică şi merse în camera cealaltă. Louise o auzi plângând în hohote. Rămase acolo o perioadă lungă de timp. Când se întoarse, pardesiul era desfăcut şi ochii ei căprui erau roşii.

— Hotărâserăm să mergem în „marea plimbare". Aşa obişnuiam să o numim. Urma să ţinem cursul râului şi să stăm departe de oraş atâta timp cât puteam. Regula era că nu trebuia să scoatem nici un cuvânt la dus, dar aveam voie să vorbim la întoarcere.

— Cum se face că te numeşti Nazrin, dar nu vorbeşti suedeza cu accent străin?

— M-am născut pe aeroportul Arlanda. Ne aflam acolo de două zile, aşteptând să fim trimişi în vreo tabără de refugiaţi. Mama m-a adus pe lume pe pardoseală, lângă controlul paşapoartelor. Totul a mers foarte repede. Am văzut lumina zilei exact în locul unde începe Suedia. Nici mama şi nici tata nu aveau paşaport, dar, din moment ce m-am născut acolo, pe podea, am primit cetăţenia suedeză. Un ofiţer bătrân de la paşapoarte încă păstrează legătura cu noi.

— Cum v-aţi cunoscut, tu şi Henrik?

— Intr-un autobuz. Stăteam unul lângă altul. El a început să râdă şi să arate spre ceva scris cu cerneală indiană lângă geam. Nu

mi se părea deloc amuzant.

— Ce a spus?

— Nu mai ţin minte. După aceea, m-a căutat la lucru. Sunt asistentă de stomatologie. Îşi băgase vată în gură şi pretindea că-l doare o măsea.

Nazrin îşi dădu jos pardesiul. Louise o cercetă din cap până în picioare şi şi-o imagină stând goală lângă Henrik.

Se întinse peste masă şi o prinse de braţ.

— Trebuie să ştii ceva. Eu eram în Grecia. Tu erai aici. S-a întâmplat ceva? El s-a schimbat?

— Era fericit, mai fericit ca oricând în aceste ultime săptămâni. Nu l-am văzut niciodată atât de entuziasmat.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu ştiu.

Louise îşi dădea seama că Nazrin spunea adevărul. „E la fel ca săpatul printre straturile arheologice complexe, observă ea. Poate să-i ia ceva timp chiar şi unui arheolog experimentat până să observe că a ajuns la un orizont cultural nou. Prelevezi eşantioane şi abia printr-o analiză ulterioară poţi înţelege semnificaţia descoperirii."

— Când ai observat că e fericit?

Răspunsul lui Nazrin o surprinse.

— La întoarcerea acasă dintr-o călătorie.

— Unde fusese?

— Nu ştiu.

— Nu-ţi spunea unde merge?

— Nu întotdeauna. Nu mi-a spus absolut nimic de această dată. L-am aşteptat la aeroport. Venea de la Frankfurt, dar fusese mai departe. N-am idee unde.

Louise simţi o durere acută, ca şi cum ar fi chinuit-o un dinte. Henrik schimbase avionul la Frankfurt, la fel cum făcuse şi ea zilele trecute. Ea venise de la Atena. De unde pornise avionul lui, înainte să coboare prin norii Germaniei?

— Trebuie să fi zis ceva. Trebuie ca tu să fi observat ceva. Era bronzat? A adus vreun cadou?

— Nu a spus absolut nimic. Are un bronz mai mult sau mai puţin permanent. Era mult mai fericit decât atunci când plecase. Nu-mi făcea niciodată cadouri.

— Cât timp a fost plecat?

— Trei săptămâni.

— Dar nu ţi-a spus unde a fost?

— Nu.

— Când a avut loc această călătorie?

— Acum vreo două luni.

— Ți-a explicat de ce nu-ți povestise nimic despre ea?

— Vorbea despre „micul său secret”.

— Așa îl numea?

— Exact așa s-a exprimat.

— Și nu a avut nimic pentru tine?

— Cum am spus, nu obișnuia să-mi cumpere cadouri. Dar îmi scria poezii.

— Despre ce?

— Întuneric.

Louise o privi pe Nazrin plină de uimire.

— Spui că ți-a oferit câteva poezii despre întuneric, pe care le scrisese în călătoria lui?

— Erau șapte poezii, câte una scrisă la fiecare trei zile ale călătoriei. Se referau la oamenii remarcabili care au trăit într-un întuneric continuu. Oameni care au renunțat să caute o cale de salvare.

— Sună destul de sinistru.

— Erau înfiorătoare.

— Încă le mai ai?

— Voia să le ard după ce aveam să le citesc.

— De ce?

— Și eu am pus aceeași întrebare. Spunea că nu mai erau necesare.

— Era ceva obișnuit din partea lui să-ți ceară să arzi ce scrisese?

— Nu se mai întâmplase înainte. Asta a fost singura dată.

— Ți-a vorbit vreodată despre un creier care a dispărut?

Nazrin se holbă la ea, incapabilă să înțeleagă.

— John Kennedy a fost asasinat la Dallas, în 1963. După autopsie, creierul lui a dispărut.

Nazrin clătină din cap.

— Habar nu am despre chestia asta. Nici măcar nu eram născută în 1963.

— Dar trebuie să fi auzit de președintele Kennedy?

— Parcă da.

— Ți-a vorbit vreodată Henrik despre el?

— De ce ar fi făcut-o?

— Doar întreb. Am găsit o mulțime de hârtii despre președintele Kennedy. Și despre creierul lui lipsă.

— De ce ar fi fost interesat Henrik de asta?

— Nu știu. Doar că eu cred că e important.

Se auzi un foșnet de la corespondența ce căzu pe preșul de la intrare. Amândouă tresăriră. Nazrin merse la ușă și se întoarse doar cu pliante de reclamă pentru mușchi de porc și calculatoare. Le puse

pe masa din bucătărie, dar nu se mai așeză.

— Nu pot sta aici. Simt că mă sufoc.

Izbucni în plâns. Louise se ridică și o îmbrățișă.

— Ce s-a întâmplat de relația voastră a ajuns la final? o iscodi pe Nazrin, când aceasta se liniști. Când s-a transformat dragostea în prietenie?

— Asta era valabil doar pentru el. Încă îl iubeam. Speram că totul avea să revină la normal.

— De ce era atât de fericit? Găsise o altă femeie?

Nazrin răspunse fără ezitare și Louise înțelese că aceasta era o întrebare pe care și fata și-o pusese.

— Nu exista nici o altă femeie.

— Ajută-mă să înțeleg. L-ai văzut dintr-un alt unghi. Pentru mine, era fiul meu. Nu-ți vezi niciodată cu claritate propriii copii. Există întotdeauna o așteptare sau o grijă care deformează imaginea.

Nazrin se așeză din nou. Louise observă că ochii tinerei zburau înainte și înapoi pe pereții din bucătărie, ca și când ar fi căutat un punct de sprijin.

— Poate nu folosesc cuvintele potrivite, spuse Nazrin. Poate ar trebui să vorbesc mai curând despre o tristețe care a dispărut brusc, decât despre o fericire neașteptată.

— Henrik nu era niciodată deprimat.

— Poate că nu când erați de față? Ați spus-o chiar dumneavoastră. Nu-ți vezi niciodată cu claritate propriii copii. Părinții nu văd. Când l-am întâlnit pe Henrik în autobuz, râdea. Dar acel Henrik pe care am ajuns să-l cunosc era o persoană foarte serioasă. Era ca mine. În opinia lui, lumea este un haos, care nu face decât să se accentueze și să se îndrepte spre catastrofa finală. Obișnuia să se însuflețească atunci când vorbea despre sărăcie. Încerca să-și exprime furia, dar îi era întotdeauna mai ușor să-și exprime regretul. Era prea compătimitor, cred. Sau poate nu l-am înțeles eu bine niciodată. Îl priveam ca pe un idealist ratat. Este însă posibil ca adevărul să fi fost altul. Plănuia ceva, voia să se împotrivească. Odată, țin minte, stăteam chiar la această masă, el se afla pe locul dumneavoastră, și a spus că „fiecare ființă umană trebuie să constituie o mișcare de rezistență. Nu trebuie niciodată să-i așteptăm pe alții să acționeze. Această lume înfricoșătoare are nevoie ca fiecare dintre noi să facă un efort. Atunci când este un incendiu, nimeni nu se întreabă de unde va veni apa. Focul trebuie, pur și simplu, stins". Îmi amintesc că, uneori, vorbele sale îmi sunau un pic bombastic. Precum ale unui preot. Oare toți preoții sunt romantici? Mă săturam câteodată de seriozitatea lui. Suferințele lui erau ca o barieră de care mă loveam întruna. Era un reformator

social, dar cel mai mult suferea pentru sine. Cu toate acestea, exista o gravitate distinctă dincolo de suprafață, pe care nu am putut să o ignor niciodată. O gravitate, o tristețe, o încercare eșuată de a-și exprima furia. Când încerca să fie nervos, semăna mai mult cu un băiețel speriat. Dar totul s-a schimbat când s-a întors din acea călătorie.

Nazrin tăcu. Louise vedea că făcea eforturi să-și amintească.

— Am observat imediat că se schimbase ceva. Când a intrat în terminal, umbla încet, aproape ca și cum ar fi ezitat să pășească mai departe. A zâmbit când m-a văzut, dar arăta de parcă sperase că nimeni nu va fi acolo să-l aștepte. Era la fel ca de obicei sau, cel puțin, încerca să fie la fel. Gândurile lui se găseau însă la kilometri depărtare, chiar și când făceam dragoste. Nu știam dacă să fiu sau nu geloasă. Dar mi-ar fi spus dacă ar fi întâlnit o altă femeie. Am încercat să aflu unde fusese, dar el pur și simplu m-a refuzat printr-un gest al capului. Când și-a despachetat bagajele, am observat niște pământ roșu pe tălpile uneia dintre perechile de pantofi. L-am întrebat despre asta, dar nu mi-a răspuns, a părut chiar deranjat. Apoi, ca din senin, s-a schimbat radical din nou. Mintea lui nu mai era la kilometri depărtare, a devenit mai vesel, mai împăcat cu sine, ca și cum se descotorosise de o povară invizibilă. Am observat că era deseori obosit când veneam să-l văd după-amiaza: stătea treaz toată noaptea, dar niciodată nu reușeam să-l fac să-mi spună cu ce se ocupa. Scria ceva, am văzut din ce în ce mai multe hârtii prin apartament. Vorbea încontinuu despre furia care trebuia disipată, despre tot ce era trecut sub tăcere, tot ce trebuia expus. Câteodată, parcă vorbea din Biblie, ca și cum se transforma într-un soi de profet. Am încercat o dată să fac o glumă pe tema asta, dar s-a înfuriat. A fost singura dată când l-am văzut cu adevărat mânios. Credeam că avea să dea în mine. A ridicat pumnul, strâns tare - dacă nu aș fi țipat, m-ar fi lovit. M-am speriat. Și-a cerut iertare, dar nu părea sincer.

Nazrin tăcu din nou. Prin peretele de la bucătărie se auzeau zgomote din apartamentul vecin. Louise recunoscu muzica, era coloana sonoră a unui film, dar nu-și aminti numele peliculei.

Tânăra își îngropă fața în mâini. Louise stătea nemișcată, așteptând. Ce anume aștepta? Nu avea nici o idee.

Nazrin se ridică.

— Trebuie să plec acum. Nu am puterea să continui.

— Unde pot să dau de tine?

Nazrin își scrise numărul de telefon pe unul dintre pliantele de reclamă. Își luă pardesiul, se întoarse pe călcâie și plecă. Louise auzi ecoul pașilor ei coborând scările, apoi sunetul ușii de la intrare închizându-se.

Plecă şi ea câteva minute mai târziu. Porni spre Slussen, o luă la întâmplare pe străzile lăturalnice, mergând aproape de zidurile clădirilor, speriată de un posibil atac de panică. Când ajunse în Slussen, chemă un taxi şi se duse la Djurgården. Vântul se potolise, aerul era mai blând. Hoinări printre copacii îmbrăcaţi în uniforma de toamnă şi îşi aminti ceea ce spusese Nazrin.

Tristeţea care dispăruse brusc, mai degrabă decât fericirea neaşteptată. O călătorie despre care nu dorea să vorbească.

O obsesie? Toate acele dosare? Louise era convinsă că acelea la care se referise Nazrin erau aceleaşi cu documentele pe care le citise ea, despre preşedintele asasinat. Pe acelea le văzuse Nazrin. Deci interesul lui Henrik în legătură cu creierul preşedintelui mort nu data de mult. Era ceva nou.

Rătăci printre arbori, încercând să pună ordine în numeroasele gânduri care îi străbăteau mintea. Nu era sigură, în unele momente, dacă frunzele toamnei foşneau în capul sau sub picioarele ei.

Pe neaşteptate, îşi aminti de scrisoarea de la Aron pe care o găsise. O scoase din buzunar şi o despături.

Era scurtă.

Nici un aisberg deocamdată. Dar nu renunţ. Aron.

Ce voia să zică? Aisberg. Era un cod? Un joc? Puse hârtia înapoi în buzunar şi-şi continuă plimbarea.

Se întoarse în apartamentul lui Henrik la finele după-amiezii. Cineva lăsase un mesaj pe robotul telefonic. „Salut, sunt Ivan. Voi încerca din nou mai târziu." Cine era Ivan? Nazrin ar fi putut şti. Era pe punctul de o suna, dar se răzgândi. Intră în dormitorul lui Henrik şi se aşeză pe saltea. Se simţi ameţită, dar se încăpăţână să nu se întindă.

Pe un raft zări o fotografie cu ei doi.

Fuseseră în Madeira când Henrik avea şaptesprezece ani. Petrecuseră o săptămână pe insulă şi, după ce vizitaseră Valea Călugăriţelor, hotărâseră să se întoarcă peste zece ani. Aceea avea să fie destinaţia pelerinajului lor special. Se simţi, deodată, foarte furioasă la gândul că cineva o privase de această călătorie. „Moartea e al: naibii de lungă, se gândi. Eternă. Nu ne vom întoarce niciodată în *Correia des fuentes.* **Niciodată."**

Aruncă o privire în cameră. Ceva îi atrăsese atenţia, dar nu era sigură ce anume. Se uită din nou. Privirea i se opri pe două rafturi cu cărţi. La început, nu ştia de ce. Apoi observă că unul dintre volumele de pe raftul de jos era ieşit în afară. Se ridică de pe pat şi întinse

mâna în spatele cărţilor. Simţi două carneţele subţiri. Le scoase cu grijă şi le duse în bucătărie. Erau nişte carneţele foarte simple conţinând frânturi de rânduri scrise cu creionul, cerneală, cerneală indiană şi având o mulţime de pete. Textul era în engleză. Pe coperta unuia stătea scris: „Caiet de amintiri pentru mama mea, Paula".

Louise frunzări caietul subţire. Acesta conţinea câteva paragrafe, nişte flori uscate, pielea zbârcită a unei şopârle mici, o serie de fotografii îngălbenite şi desenul în creion al unui chip de copil. Citi textul: şi înţelese că era vorba despre o femeie care avea să moară curând, suferea de SIDA şi scrisese acest carnet pentru copiii ei, ca să le amintească de ea când nu va mai fi cu ei. „Nu plângeţi prea mult, doar atât cât să udaţi florile pe care le plantaţi pe mormântul meu. Studiaţi şi faceţi-vă utili în viaţă. Folosiţi-vă de timpul vostru."

Louise se uită la chipul femeii de culoare, care abia se putea distinge într-o fotografie îngălbenită. Zâmbea direct spre lentila aparatului, direct spre tristeţea şi deznădejdea ei.

Deschise celălalt caiet. „Caietul de amintiri al lui Miriam pentru fiica ei, Ricki." Aici nu se găseau fotografii, textele erau scurte, scrisul înghesuit. Nici o floare uscată, câteva pagini goale. Caietul era neterminat, se oprea în mijlocul propoziţiei. „Sunt atâtea lucruri pe care aş..."

Louise încercă să completeze fraza. În acelaşi mod în care Miriam ar fi dorit să o spună. Sau să o facă.

„Sunt atâtea lucruri pe care aş dori să ţi le spun, Henrik. Sau să le fac. Dar ai dispărut, te-ai ascuns de mine. Mai mult decât orice, mi-ai cauzat o agonie cumplită. Nu ştiu de ce ai dispărut. Nu ştiu ce anume căutai şi ce te-a dus la ceea ce s-a petrecut. Erai viu, nu voiai să mori. Cu toate astea, acum eşti mort. Nu înţeleg de ce."

Louise se uită la carneţelele deschise pe masa din bucătărie.

„Nu înţeleg de ce ai aceste caiete de amintiri, despre două femei care au murit de SIDA. Şi nici de ce le-ai ascuns în spatele altor cărţi de pe rafturi."

Împrăştie încet cioburile din capul ei. Alese fragmentele cele mai mari. Spera că ele se vor purta ca nişte magneţi şi vor atrage celelalte cioburi, până când va fi posibil să se distingă întregul.

„Pământul roşu de pe pantofii lui. Unde fusese?."

Îşi ţinu respiraţia şi încercă să găsească un tipar.

„Trebuie să am răbdare. În acelaşi fel în care arheologia m-a învăţat că poţi găsi drumul printre toate straturile de pământ ale istoriei doar dacă dai dovadă de perseverenţă şi delicateţe. Dar niciodată grăbindu-te."

Louise părăsi apartamentul târziu în acea seară. Luă o cameră la un alt hotel. Îi dădu telefon lui Artur şi îi spuse că avea să se

întoarcă în curând. Apoi luă cartea de vizită a lui Göran Wrath şi îl sună acasă. Când îi răspunse, părea pe jumătate adormit. Se înţeleseră să se întâlnească la el la birou, a doua zi dimineaţa, la ora nouă.

Goli mai multe sticluţe de şnaps din minibar. Adormi şi avu un somn agitat până la ora unu dimineaţa.

Rămase trează tot restul nopţii.

Cioburile încă nu-i vorbiseră.

Capitolul 6

Göran Wrath o întâmpină în holul sediului central al poliţiei. Mirosea a tutun şi îi spuse, în timp ce urcau scările ce duceau la biroul lui, că în tinereţea lui visase să caute oase. Ea nu era sigură ce voia să spună - primi o explicaţie doar după ce se aşezară la biroul lui dezordonat. În timpul studenţiei fusese fascinat de familia Leakey, care se consacrase căutării fosilelor umane şi care, deşi nu întotdeauna reuşise să găsească oameni, cel puţin descoperise hominizi în canioanele din Africa de Est, cunoscute drept Marele Graben Est-African.

Wrath îndepărtă un munte de documente de pe masă şi formă un număr pe telefon, blocând apelurile primite.

— Obişnuiam să visez asta. În adâncul meu, ştiam că aveam să devin poliţist. Cu toate astea, visam că voi găsi aşa-numita „verigă lipsă". Când au devenit maimuţele oameni? Sau poate cineva ar trebui să reformuleze şi să întrebe: când au încetat oamenii să fie maimuţe? Din când în când, atunci când am timp, încerc să mă ţin la curent cu descoperirile făcute în ultimii ani. Dar îmi pare din ce în ce mai evident că singurele verigi lipsă pe care le voi găsi au de-a face cu munca mea de poliţist.

Se opri pe neaşteptate, ca şi cum ar fi scăpat, din greşeală, un secret. Louise îl cercetă cu un vag sentiment de tristeţe. Stătea faţă în faţă cu un om care avea un vis neîmplinit. Lumea era plină de bărbaţi aflaţi la vârsta a doua precum Göran Wrath. Într-un final, din vis nu mai rămăsese nimic altceva decât reflexia ştearsă a ceea ce, odată, fusese o pasiune fierbinte.

Care fusese visul ei? Realmente, nu avusese nici unul. Arheologia fusese prima ei pasiune după ce uriaşul de Emil îi dăduse drumul şi călătorise spre nord vreo trei sute de kilometri, pentru a scăpa de amintirea lui şi a deveni, din nou, un om normal. I se părea adesea că viaţa ei se cristalizase atunci când micul tren oprise la Rätansbyn, la jumătatea distanţei dintre Östersund şi Sveg, unde trebuia să aştepte garnitura din sens invers. În apropierea clădirii ce adăpostea gara se găsea un chioşc ce vindea hotdog. Când trenul se

oprise, toată lumea părea să sufere de o foame teribilă. Ultimul de la coadă era posibil să plece flămând - fie din cauză că acel chioşc rămăsese fără crenvurşti, fie din cauză că trenul trebuia să plece.

Nu se alăturase grabei celorlalţi de a ajunge la chioşcul cu hotdogi. Rămăsese pe scaun şi atunci se hotărâse să devină arheolog. Se gândise să facă studii de medicină: specializarea în pediatrie era, de asemenea, o opţiune. În acea noapte, la Rätansbyn, pe măsură ce întunericul se lăsa, ea luase o decizie. Părea o alegere evidentă, nu mai exista nici un dubiu. Avea să-şi dedice viaţa explorării trecutului. Se imagina lucrând în prima linie, făcând săpăturile propriu-zise; dar avea şi o bănuială că viitorul ei putea să fie reprezentat, la fel de bine, de căutarea unor secrete în manuscrise vechi, reinterpretând datele stabilite de generaţiile precedente de arheologi.

Era înconjurată peste tot de oameni care-şi mestecau cârnaţii cu muştar şi ketchup şi se simţi învăluită de un sentiment ciudat de pace. Ştia.

Göran Wrath părăsise încăperea şi revenise cu o ceaşcă de cafea, îi refuzase propunerea de a-i aduce şi ei una. Louise se înfipse în scaun cu sentimentul că va trebui să opună rezistenţă.

El i se adresă pe un ton amical, ca şi cum ar fi fost prieteni apropiaţi.

— Nimic nu indică faptul că fiul dumneavoastră a fost ucis.

— Vreau să cunosc fiecare detaliu.

— Nu ştim încă fiecare detaliu. E nevoie de timp pentru a înţelege toate lucrurile care s-au petrecut când o persoană moare pe neaşteptate. Moartea este un lucru complicat. Probabil procesul cel mai complicat şi greu de înţeles pe care poate să-l ofere viaţa. Cunoaştem mult mai multe despre modul în care o fiinţă umană este creată decât despre modul în care viaţa ia sfârşit.

— Eu vorbesc despre fiul meu! Nu despre un fetus sau despre un bătrân dintr-un azil.

Mai târziu, se întrebă dacă Göran Wrath se aşteptase la izbucnirea ei. „Trebuia să se fi găsit în această situaţie de multe ori având în faţa lui părinţi disperaţi, care nu îşi puteau aduce copiii înapoi, dar care, cu toate acestea, doreau o oarecare formă de dreptate, indiferent cât de fără sens putea să pară. Nedorind să fie catalogaţi drept părinţi răi, nedorind să fie acuzaţi de nepăsare."

Wrath deschise un dosar din plastic de pe birou.

— Nu există nici un răspuns. Ar trebui să fie. Nu pot decât să-mi cer iertare. Din cauza unor circumstanţe nefericite, rezultatele testului au fost distruse şi trebuie făcute din nou. Doctorii şi tehnicienii de la laborator depun toate eforturile. Sunt meticuloşi, au nevoie de timp. Dar primul lucru pe care trebuie să-l facem,

bineînţeles, este să stabilim că nici un element străin nu a fost implicat. Şi nu a fost.

— Henrik nu era o persoană cu tendinţe sinucigaşe.

Wrath se uită la ea stăruitor şi foarte atent, înainte să-i replice.

— Pe tatăl meu îl chema Hugo Wrath. Toată lumea îl considera cea mai veselă persoană de pe pământ. Râdea mereu, îşi iubea familia. În fiecare dimineaţă, pleca plin de voioşie la slujba sa de tipograf pentru *Dagens Nyheter.* **Cu toate acestea, pe neaşteptate, s-a sinucis la vârsta de patruzeci şi nouă de ani. Asistase la naşterea primului său nepot şi primise o mărire de salariu. Tocmai încheiase o dispută îndelungată cu surorile sale şi devenise, astfel, unicul proprietar al unei case de vacanţă pe insula Utö. Aveam unsprezece ani pe-atunci, eram încă un copil. Întotdeauna venea şi mă îmbrăţişa înainte să adorm. Într-o dimineaţă de marţi, s-a sculat ca de obicei, şi-a luat micul dejun, a citit ziarul de dimineaţă, bine dispus, ca de fiecare dată, a fredonat o melodie în timp ce se încălţa şi a sărutat-o pe mama înainte să plece. Apoi s-a suit pe bicicletă. Acelaşi traseu ca de obicei. Chiar înainte să ajungă în Torsgatan, s-a abătut din drum. Nu s-a mai dus la serviciu. A părăsi oraşul cu totul. Undeva în Sollentuna, a luat-o pe un drumeag ce ducea în pădure. Există acolo un depozit de fier vechi, care se vede foarte clar când te apropii de aeroportul Arlanda. Şi-a parcat bicicleta şi a dispărut printre fierătanii. Într-un final, a fost găsit pe bancheta din spate a unui Dodge vechi. Se întinsese acolo, luase o supradoză uriaşă de somnifere şi murise. Îmi amintesc înmormântarea. Evident, şocul provocat de dispariţia lui a fost imens, dar cel mai dureros era faptul că nimeni nu ştia de ce. Întreaga înmormântare a fost dominată de acel misterios, dureros „de ce". Nimeni n-a rostit nici un cuvânt la adunarea de după ceremonie.**

Louise se simţi provocată. Fiul ei nu avea nimic de-a face cu tatăl lui Göran Wrath.

Wrath îi înţelegea reacţia. Frunzări dosarul de pe birou, cu toate că ştia deja ce conţine.

— Nu avem nici o explicaţie pentru moartea lui Henrik. Singurul lucru de care suntem siguri este acela că nu a existat nici un act evident de violentă fizică.

— Am văzut asta cu ochii mei.

— Nimic nu sugerează că o altă persoană i-a cauzat moartea.

— Doctorii ce au de spus?

— Că nu există nici o explicaţie simplă. Ceea ce nu ar trebui să surprindă pe nimeni. Când o persoană tânără, sănătoasă moare brusc, trebuie să existe ceva neaşteptat în spatele celor petrecute. Până la urmă, vom descoperi despre ce e vorba.

— Ce anume?

Wrath clătină din cap.

— O mică piesă încetează să funcţioneze. O conexiune minoră distrusă poate provoca la fel de multe stricăciuni ca atunci când un baraj se prăbuşeşte sau un vulcan erupe fără nici un avertisment. Medicii caută dovezi.

— Trebuie să se fi întâmplat ceva ciudat. Ceva nefiresc.

— De ce credeţi asta? Explicaţi-mi.

Tonul vocii lui Wrath se schimbă. Louise depistă o urmă de nerăbdare în solicitarea lui.

— Îmi cunoşteam fiul. Era o persoană fericită.

— Ce e aceea o persoană fericită?

— Nu mă refer la tatăl dumneavoastră. Vorbesc despre Henrik. Nu a murit de bunăvoie.

— Dar nu l-a omorât nimeni. Fie a murit din cauze naturale, fie şi-a luat singur viaţa. Legiştii noştri sunt foarte scrupuloşi. Vom cunoaşte rezultatul nu peste mult timp.

— Şi apoi?

— Ce vreţi să spuneţi?

— După ce vor eşua să găsească o explicaţie?

Intre cei doi se lăsă o tăcere adâncă.

— Regret că nu pot să vă ajut mai mult decât atât.

— Nimeni nu mă poate ajuta.

Louise se ridică pe neaşteptate.

— Nu există nici o explicaţie. Nu e vorba de nici o verigă lipsă, de nici o conexiune defectă. Henrik a murit din cauză că altcineva a vrut ca el să moară, nu din proprie voinţă.

Göran Wrath o însoţi până la intrare. Se despărţiră fără să rostească vreun cuvânt.

Louise se urcă în maşină şi părăsi Stockholmul. Chiar înainte să ajungă la Sala, opri într-o parcare de pe şosea, îşi lăsă scaunul pe spate şi adormi.

Vassilis îi apăru în vis. Insista că nu avea nimic de-a face cu moartea lui Henrik.

Louise se trezi şi îşi continuă călătoria spre nord. „Visul a fost un mesaj, se gândi ea. L-am visat pe Vassilis, dar, de fapt, m-am visat pe mine. Încercam să mă conving că nu l-am abandonat pe Henrik. Dar nu l-am ascultat la fel de mult pe cât ar fi trebuit."

Opri în Orsa ca să mănânce. Nişte băieţi îmbrăcaţi în tricouri de fotbal – sau poate de hochei – râdeau şi strigau la o masă din apropiere. Simţi nevoia să le spună despre Henrik şi le ceru să facă linişte, după care începu să plângă. Un camionagiu grăsan o fixă cu privirea. Louise scutură din cap şi se uită în altă parte. Observă că el completa cu atenţie un bilet de loterie sau de pariuri la fotbal şi îi

ținu pumnii ca să câștige.

Când ajunse în zona codrilor nesfârșiți, era seară. I se păru că zărește, cu coada ochiului, un elan într-o zonă neîmpădurită. Se opri și ieși din mașină. Analiză totul din nou, într-o încercare de a găsi ceva ce îi scăpase din vedere.

„Henrik nu a murit din cauze naturale. Cineva l-a omorât. Pământul roșu de pe pantofii lui, caietele cu amintiri, fericirea lui bruscă. Ce anume nu observ? Poate cioburile se potrivesc, chiar dacă eu nu văd cum."

Se opri din nou în Noppikoski, unde se simți atât de obosită, că nu mai putu să conducă mai departe.

Visă din nou despre Grecia, dar, de data aceasta, Vassilis îi apăru doar ca o figură fără contur, lipsită de importanță. Se afla pe șantierul unei excavații, când, deodată, avu loc o alunecare de teren. Era îngropată sub dărâmături, cuprinsă de groază; chiar în momentul în care nu mai putea respira, se trezi.

Continuă să meargă spre nord. Acest ultim vis avea o explicație evidentă.

Era trecut de miezul nopții când ajunse la Sveg. Văzu lumina aprinsă în bucătărie când intră în curte. Ca de obicei, tatăl ei era treaz. La fel cum făcuse de atâtea alte ori, se minună cum reușise să supraviețuiască în toți acești ani cu atât de puțin somn.

Stătea la masa din bucătărie, ungându-și uneltele de sculptură. Nu păru surprins de venirea ei acasă în toiul nopții.

— Ți-e foame?

— Am mâncat la Orsa.

— Asta e departe.

— Nu mi-e foame.

— Bine, nu te mai bat la cap cu asta.

Se așeză pe scaunul ei obișnuit, netezi fața de masă și îi povesti ce făcuse.

Când termină, nici unul nu scoase nici o vorbă mult timp.

— Poate Wrath are dreptate, spuse el în cele din urmă. Să vedem dacă vin cu o explicație.

— Nu cred că fac tot ce le stă în putință. Nu sunt cu adevărat interesați de Henrik. Un tânăr printre alte mii de tineri, care îl găsit mort, pe neașteptate, în patul său.

— Ești nedreaptă.

— Știu că sunt nedreaptă. Dar asta simt.

— Oricum, cred că va trebui să le aștepți concluziile.

Louise știa că el avea dreptate. Adevărul despre ce se întâmplase, despre ce cauzase moartea lui Henrik nu avea să fie descoperit niciodată dacă refuza să ia în considerație rezultatele

autopsiei.

Louise era obosită. Când să se ridice şi să meargă la culcare, Artur o reţinu.

— Am mai făcut o încercare să-l găsesc pe Aron.

— Ai dat de el?

— Nu. Dar, cel puţin, m-am străduit. Am luat din nou legătura cu ambasada noastră din Canberra şi am vorbit cu câţiva oameni de la Societatea Suedezo-Australiană. Dar nimeni nu a auzit vreodată de Aron Cantor. Eşti sigură că trăieşte în Australia?

— În ceea ce îl priveşte pe Aron, nimeni nu poate fi sigur de nimic.

— Ar fi trist dacă nu ar afla ce s-a întâmplat şi, prin urmare, nu ar putea fi prezent la înmormântare.

— Poate nu vrea să asiste? Poate nici nu vrea ca noi să-l găsim?

— Cu siguranţă ar dori să participe.

— Nu-l cunoşti pe Aron.

— Aici poate ai dreptate. De-abia mi-ai dat posibilitatea să-l întâlnesc.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nu e cazul să te enervezi. Ştii că am dreptate.

— Nu ai deloc dreptate. Nu am stat niciodată în calea relaţiei dintre voi.

— E prea târziu pentru o astfel de ceartă.

— Nu e nici o ceartă. E o discuţie fără sens. Îţi mulţumesc pentru efortul depus, dar Aron nu va veni la înmormântare.

— Totuşi, cred că ar trebui să continuăm să-l căutăm.

Louise nu-i oferi nici un răspuns, iar Artur încetă să mai vorbească despre Aron.

Aron lipsi de la înmormântarea fiului său, Henrik Cantor, care avu loc la biserica luterană din Sveg două săptămâni mai târziu. După apariţia ferparului numeroase cunoştinţe luaseră legătura cu Nazrin, care o ajutase considerabil pe Louise în acea perioadă dificilă. Prietenii lui Henrik, dintre care despre mulţi Louise nici nu auzise, îşi exprimaseră dorinţa de a fi prezenţi la ceremonie. Dar Härjedalen era mult prea departe. Nazrin sugerase o slujbă comemorativă la Stockholm, după înmormântare. Louise îşi dădu seama că ar fi trebuit să-i întâlnească pe prietenii lui Henrik, care ar fi putut-o ajuta să găsească o explicaţie pentru moartea lui, însă nu se simţea în stare să organizeze altceva decât serviciul funebru propriu-zis. O rugă pe Nazrin să ţină evidenţa tuturor celor care îi puneau întrebări.

Înmormântarea avu loc miercuri, 20 octombrie, la ora unu. Nazrin ajunsese cu o zi mai devreme, însoţită de o altă fată, pe nume

Vera, care, dacă Louise înţelegea situaţia corect, avusese şi ea o relaţie cu Henrik. Urmau să fie foarte puţini participanţi. Părea o trădare enormă pentru Henrik şi pentru toţi oamenii pe care el îi cunoscuse în timpul vieţii, dar nu exista nici o altă posibilitate de organizare.

Louise şi Artur se certaseră cu vehemenţă pe seama persoanei care să oficieze ceremonia. Louise insistase că Henrik nu ar fi dorit ca formalităţile solemne să fie îndeplinite de un vicar; Artur, pe de altă parte, susţinuse că era posibil ca nepotul său să fi fost interesat de problemele spirituale. Cine din Sveg putea să prezideze o ceremonie pentru Henrik? Nyblom, vicarul, nu era un propovăduitor prea zelos al cuvântului divin şi se exprima de obicei într-un limbaj simplu, colocvial. Putea fi convins să lase la o parte ideea de Dumnezeu şi sfinţenie din serviciul funerar.

Louise cedă. Îi lipsea puterea de a duce o bătălie. Se simţea tot mai slăbită, cu fiecare zi care trecea.

*****

Göran Wrath sună marţi, 19 octombrie. O informă pe Louise că autopsia stabilise cauza morţii, anume intoxicaţia cu barbiturice, o supradoză de somnifere. Îşi ceru încă o dată scuze pentru cât de mult durase. Louise îl ascultă într-un fel de transă. Ştia că el nu i-ar fi dat această veste decât dacă ar fi fost o concluzie clară şi incontestabilă. Îi promise că avea să-i trimită toate documentele, îşi exprimă încă o dată condoleanţele şi o anunţă că investigaţia luase sfârşit. Poliţia nu mai avea nimic de spus, nu era nevoie să fie consultat nici un procuror, din moment ce sinuciderea fusese confirmată.

Când Louise îi spuse lui Artur ceea ce-i transmisese Wrath, el replică: „Ei bine, se adevereşte".

Louise ştia că Artur nu credea asta. Avea să-şi frământe creierii la nesfârşit. De ce hotărâse Henrik să-şi ia singur viaţa? Presupunând că aşa se întâmplaseră lucrurile.

Nici Nazrin şi nici Vera nu puteau crede că informaţiile lui Wrath reprezentau adevărul. Nazrin observase: „Dacă ar fi vrut să se sinucidă, ar fi făcut-o într-un alt mod. Nu în patul lui, cu somnifere. Ar fi fost un gest prea laş din partea lui Henrik".

Louise se trezi în dimineaţa zilei de 20 octombrie şi văzu că, peste noapte, dăduse îngheţul. O luă spre podul de cale ferată şi se aplecă peste balustradă. Rămase aşa mult timp, uitându-se ţintă la apa neagră de dedesubt, la fel de neagră ca pământul în care urma să fie coborât sicriul lui Henrik, puţin mai târziu. În acea privinţă, Louise fusese de neclintit. Henrik nu avea să fie incinerat, trupul său

trebuia să fie redat pământului. Privi cu ochii pierduți spre râu și își aminti cum stătuse în exact același punct atunci când fusese tânără și nefericită și, probabil, se gândise chiar să-și ia viața. Era ca și cum Henrik i-ar fi stat alături. Nici el nu ar fi sărit. S-ar fi agățat de viață, nu i-ar fi dat drumul.

Stătu pe pod multă vreme, în acele prime ore ale dimineții.

„Astăzi sunt pe punctul de a-mi înmormânta singurul copil. Nu voi mai avea niciodată un altul. Sicriul lui Henrik conține o parte esențială din viața mea. O parte care nu se va mai întoarce niciodată."

*****

Sicriul era maro, împodobit cu trandafiri, fără coroane. Organistul interpretă din Bach și o piesă de Scarlatti pe care o propusese chiar el. Vicarul vorbi calm, simplu, iar Dumnezeu lipsi din biserică. Louise stătea lângă Artur; de cealaltă parte a sicriului se găseau Nazrin și Vera. Louise părea să privească întreaga ceremonie funerară de la mare distanță. Cu toate acestea, pentru ea se desfășura totul. Nu putea să nu-ți pară rău pentru cel dispărut. Morții nu mai plâng. Dar Louise? Era distrusă. Totuși, unele arce ale bolții ei interioare rămăseseră neatinse, iar ea era hotărâtă să le apere.

Nazrin și Vera plecară devreme, ca să-și înceapă lunga călătorie cu autobuzul înapoi spre Stockholm. Dar Nazrin făgădui să păstreze legătura și spuse că, atunci când Louise avea să fie capabilă să golească apartamentul lui Henrik din Stockholm, se oferea s-o ajute cu cea mai mare plăcere.

În acea seară, Louise stătu în bucătărie cu Artur și împărțiră o sticlă de votcă. El o sorbi alături de cafea, Louise o îndoi cu limonadă. De parcă ar fi avut o înțelegere tacită, amândoi băură până se amețiră. Pe la ora zece, erau prăbușiți peste masă, cu ochii duși în fundul capului.

— Plec mâine.

— Te întorci?

— Nu toată lumea se întoarce întotdeauna undeva? Merg în Grecia. Trebuie să-mi termin munca de acolo. Ce se va întâmpla după aceea, nu am nici o idee.

În ziua următoare, cu mult înainte de răsărit, el o conduse la aeroportul Östersund. Pământul era acoperit cu un înveliș subțire de zăpadă pufoasă. Artur o luă de mână și îi ceru să aibă grijă. Louise vedea prea bine că el ar fi vrut să-i spună altceva, dar nu reușea. În timp ce se afla în avionul ce o ducea spre Arlanda, se gândi că el avea să înceapă, fără îndoială, să sculpteze chipul lui Henrik pe unul

dintre copacii săi, mai târziu, în acea zi.

Prinse zborul de 7.55 de la Arlanda la Frankfurt, intenţionând să ia de acolo un avion până la Atena. Dar când ajunse în Frankfurt, i se păru că toate deciziile pe care le luase se năruiseră ca o clădire fără fundaţie. Îşi anulă biletul spre Atena.

Ştia acum ce avea de făcut. Artur nu avusese dreptate, dar nici nu se înşelase, concesia ei nu avea nici o legătură cu el. Era propria ei decizie, propria ei intuiţie asupra realităţii.

Aron. El exista. Trebuia să existe.

Reuşi să prindă zborul Qantas de la 9.50 spre Sydney. Ultimul lucru pe care îl făcu înainte de plecare fu să o sune pe una dintre colegele sale din Grecia şi să-i spună că încă nu era pregătită să se întoarcă.

O altă călătorie, o altă întâlnire trebuia să aibă loc mai întâi.

În avion, lângă ea, se afla un copil neînsoţit, o fetiţă care nu-şi dădea seama de nimic ce se întâmpla în jur. Singurul lucru pe care îl vedea era păpuşa ei, un amestec ciudat între un elefant şi o femeie în vârstă.

Louise Cantor privi lung pe fereastră.

Aron. El exista. Trebuia să existe.

Capitolul 7

În timpul realimentării cu combustibil din Singapore, Louise părăsi avionul şi cutreieră, pe o căldură umedă, coridoarele lungi cu mochetă galbenă-maronie, ce păreau a duce la alte terminale îndepărtate.

Se opri la un magazin cu articole de papetărie şi cumpără o agendă ce avea brodate păsări pe copertele colorate în violet. Vânzătoarea îi zâmbi cu nişte ochi plini de căldură. Louise simţi imediat cum lacrimile izvorăsc înlăuntrul ei. Se întoarse pe călcâie şi plecă.

La întoarcere, se temea să nu fie cuprinsă de panică. Merse aproape de pereţi, îşi înteţi ritmul paşilor şi încercă să se concentreze asupra respiraţiei. Era convinsă că, în orice moment, totul putea să i se întunece în faţa ochilor şi avea să se prăbuşească pe podea. Dar n-ar fi dorit în nici un caz să se trezească pe mocheta galbenă-maronie. Nu voia să cadă. Nu acum, când luase hotărârea vitală să meargă în căutarea lui Aron.

Avionul decolă spre Sydney înainte de miezul nopţii. Încă dinainte de a pleca din Frankfurt, pierdu numărul fusurilor orare prin care urma să treacă. Se găsea într-o stare de imponderabilitate, fără noţiunea timpului. Poate aceasta era cea mai bună cale de a se

apropia de Aron? Pe parcursul anilor petrecuți împreună, el avusese întotdeauna capacitatea stranie de a intui momentul în care ea se întorcea acasă, în care ea se apropia de el. În multe dintre aceste situații, când ea era deranjată de ceva ce el spusese sau făcuse, înțelesese că nu avea să fie niciodată capabilă de a-l surprinde asupra faptului în cazul în care i-ar fi fost infidel.

Avea un loc la marginea culoarului, 26D. Alături de ea se afla un bărbat prietenos care adormise repede, nu înainte de a se prezenta drept căpitan în retragere din aviația militară australiană. Nu făcuse nici o încercare să converseze cu ea, lucru ce o mulțumi. Aprinse lumina difuză din cabină și acceptă paharele de apă pe care echipajul discret le aducea pe tavă la intervale regulate de timp. De cealaltă parte a culoarului era o femeie de vârsta ei care asculta un post de radio.

Louise scoase agenda proaspăt cumpărată, aprinse lumina pentru citit, găsi un creion și începu să scrie.

Pământ roșu. Acestea erau primele ei cuvinte. De ce primul lucru care îi venise în minte fusese tocmai acela? Care era cea mai importantă dovadă pe care o avea? Piesa cheie, în jurul căreia celelalte fragmente aveau să se potrivească în cele din urmă?

Frunzări cu ochii minții cele două caiete de amintiri despre femeile moarte sau aflate pe moarte.

Cum dăduse Henrik peste ele? Nu era un copil care avea nevoie de un lucru care să-i amintească de părinți. Știa multe despre mama lui, chiar dacă nu totul. Iar cu Aron menținea o legătură constantă, chiar dacă tatăl lui era, în cea mai mare parte a timpului, absent. De la cine primise acele carnete? Cine i le dăduse?

Scrise o întrebare. „De unde provine pământul roșu?" Doar până aici putu ajunge. Puse agenda deoparte, opri lumina pentru citit și închise ochii. „Am nevoie de Aron ca să pot gândi." În cele mai bune momente ale sale, nu era numai un iubit bun, dar și un extraordinar ascultător. Era una dintre acele creaturi rare care oferă sfaturi fără să se gândească la avantajele pe care le-ar putea obține pentru sine.

Deschise ochii în întuneric. Poate că acest aspect al lui Aron și al vieții lor împreună îi lipsea cel mai mult? Bărbatul perceptiv și, câteodată, excepțional de inteligent de care se îndrăgostise și cu care avea un copil?

„Pe acest Aron îl caut eu, se gândi. Fără ajutorul lui, nu voi fi niciodată capabilă să înțeleg ce s-a întâmplat. Fără sprijinul lui, nu voi reuși niciodată să regăsesc drumul înapoi spre propria viață."

Moțăi tot restul nopții, căutând diferite posturi de radio, fiind deranjată, din când în când, de muzica ce părea nepotrivită pentru

întunericul care învăluia avionul. „Sunt într-o cuşcă, îşi spuse ea. O cuşcă cu pereţi subţiri care totuşi rezistă frigului puternic şi vitezei mari. Iar eu, aflată înăuntru, sunt azvârlită spre un continent pe care nu mi-am imaginat niciodată că îl voi vizita. Un continent la care nu am avut nici cea mai mică dorinţă să ajung."

Cu două ore înainte de a ateriza la Sydney, avea senzaţia că decizia pe care o luase la Frankfurt era lipsită de sens. Nu era în stare să-l găsească pe Aron. Aflată pe cont propriu la capătul lumii, avea să fie copleşită pur şi simplu de tristeţe şi de o disperare crescândă.

Dar nu avea puterea să întoarcă dintr-o opintire cuşca şi să o arunce înapoi spre Frankfurt. La puţin timp după micul dejun, avionul aterizează pe aeroportul din Sydney. Pe jumătate adormită, ieşi din nou în lume. Un ofiţer vamal amabil luă un măr din bagajul ei de mână şi îl aruncă într-un coş de gunoi. Găsi un birou de informaţii şi rezervă o cameră la Hilton. Avu un şoc neplăcut când înţelese cât de mult costa, dar nu avu puterea să o anuleze. Schimbă nişte bani, apoi luă un taxi până la hotel. Observă oraşul în lumina dimineţii şi se gândi că, odată, Aron trebuia să fi parcurs acelaşi traseu, de-a lungul aceloraşi autostrăzi, peste aceleaşi poduri.

Primise o cameră cu ferestre care nu se deschideau. Dacă nu ar fi fost atât de obosită, ar fi părăsit hotelul şi ar fi căutat un altul, încăperea era sufocantă, dar reuşi să facă un duş, după care se strecură dezbrăcată între aşternuturi. „Dorm precum Henrik, observă ea. Dorm dezbrăcată. De ce purta pijama în acea ultimă noapte din viaţă?"

Adormi fără să găsească un răspuns şi se sculă la prânz. Ieşi, ajunse până în port, merse până la Operă şi se opri la un restaurant italian pentru a lua masa. Aerul era răcoros, dar lumina soarelui revărsa căldură. Bău un pahar de vin şi încercă să se gândească la ce va face mai departe. Artur vorbise la ambasadă, luase legătura şi cu membrii unei societăţi care s-ar părea că ţine evidenţa imigranţilor suedezi. Dar Aron nu era un imigrant. El nu ar fi permis să fie trecut într-un registru. Era un bărbat care găsea întotdeauna o cale de intrare şi o cale de ieşire din ascunzătorile sale.

Încercă să nu se lase prea mult descurajată. Trebuia să-l poată găsi pe Aron, presupunând că el se afla cu adevărat în Australia. Era tipul de persoană care îi impresiona pe cei din jur. Nimeni nu-l uita vreodată pe Aron.

Era pe punctul de a părăsi restaurantul când auzi un bărbat, aflat la masa de alături, vorbind la telefonul mobil în suedeză. Din cuvintele care ajunseră până la ea, înţelese că discuta cu o femeie despre o maşină care avea nevoie de reparaţii. În cele din urmă

închise şi îi zâmbi.

— Întotdeauna apar probleme cu maşinile, spuse el în engleză, întotdeauna.

— Vorbesc suedeza. Dar aveţi dreptate, maşinile nu-ţi fac decât probleme.

Bărbatul se ridică, veni la masa ei şi se prezentă. Numele lui era Oskar Lundin, iar strângerea sa de mână era puternică.

— Louise Cantor. Un nume frumos. Sunteţi turistă sau locuiţi aici?

— Fac o vizită cu totul nepregătită. Nu am nici o zi de când sunt aici.

Arătă spre un scaun, cerând permisiunea să se aşeze. Un ospătar îi mută cafeaua la masa lui Louise.

— Este o zi încântătoare de primăvară, remarcă el. Se mai simte câte o adiere rece, dar primăvara se apropie. Lumea aceasta nu încetează să mă surprindă, e o lume în care primăvara şi toamna pot coexista, chiar dacă sunt separate de continente şi oceane.

— Trăiţi de mult aici?

— Am venit în Australia în 1949. Aveam nouăsprezece ani. Eram convins că voi putea să fac avere folosindu-mă de credinciosul meu cuţit. Am renunţat la studii, dar aveam o înclinaţie spre grădinărit, spre plante. Ştiam că voi putea întotdeauna să-mi câştig existenţa îngrijind garduri vii sau altoind pomi fructiferi.

— De ce aţi venit aici?

— Am avut nişte părinţi absolut mizerabili. Scuzaţi-mă că vorbesc aşa, dar acesta e adevărul. Tatăl meu era vicar şi îi ura pe toţi cei care nu credeau în acelaşi Dumnezeu ca el. Eu nu credeam în nimic şi, prin urmare, eram un păgân: mă bătea de fiecare dată când putea, până când am devenit destul de mare ca să pot să mă apăr singur. Din acel moment a încetat să mai vorbească cu mine. Mama mea încerca întotdeauna să medieze aceste conflicte. Era un bun samaritean, dar, din păcate, ţinea o evidenţă strictă şi nu făcea niciodată nimic ca să-mi uşureze viaţa fără să-mi ceară altceva în schimb. Mi-a scos la suprafaţă toate emoţiile, remuşcările, sentimentul de vinovăţie în legătură cu nenumăratele sacrificii făcute de ea, ca şi cum ai stoarce o lămâie într-un storcător de fructe. Aşa că am făcut singurul lucru pe care îl puteam face. Am fugit. Asta a fost acum mai bine de cincizeci de ani. Nu m-am întors niciodată. Nici măcar la înmormântările lor. Am o soră acolo şi vorbesc cu ea la fiecare Crăciun. Dar, esenţialmente, sunt aici. Şi am devenit grădinar calificat. Cu o firmă proprie, care nu numai că îngrijeşte garduri vii şi altoieşte pomi fructiferi, ci şi creează grădini întregi pentru oricine este dispus să plătească.

Îşi bău cafeaua şi aranjă scaunul astfel încât soarele să-i bată

în față. Lui Louise i se păru că nu are nimic de pierdut.

— Caut un bărbat, spuse ea. Numele lui este Aron Cantor. Am fost căsătoriți. Cred că este aici, în Australia.

— Credeți?

— Nu sunt sigură. Am întrebat la ambasadă și la Societatea Suedezo-Australiană.

Lundin făcu o grimasă ce sugera neîncrederea.

— Ei nu știu nimic despre suedezii care trăiesc în Australia. E ca și când ai căuta acul în carul cu fân. Societatea habar nu are.

— Ce sugerați? Că oamenii vin aici ca să se ascundă?

— La fel de mulți oameni de aici merg într-o țară precum Suedia, unde pot să-și ascundă păcatele. Nu cred că sunt atât de mulți escroci suedezi care se ascund în Australia, dar nu am nici o îndoială că există câțiva. Acum zece ani, era un bărbat din Ånge care comisese o crimă. Autoritățile suedeze nu i-au dat niciodată de urmă. Acum e mort și are o frumoasă piatră de mormânt în Adelaide. Dar bănuiesc că fostul soț nu este căutat pentru vreo infracțiune.

— Nu. Dar trebuie să-l găsesc.

— Toți trebuie să găsim oamenii pe care îi căutăm.

— Dumneavoastră ce ați face în situația mea?

Bărbatul își agită ceașca de cafea pe jumătate goală, de parcă s-ar fi gândit profund.

— Presupun că i-aș cere lui Oskar Lundin să mă ajute, spuse în cele din urmă. Am multe legături în această țară. Australia este un continent în care, și acum, cele mai multe dintre lucruri se rezolvă prin contact direct. Strigăm și șoptim unul la altul, dar, în general, aflăm ce dorim să știm. Unde pot să vă contactez?

— Stau la Hilton. Dar este mult prea scump pentru mine.

— Mai stați acolo două zile, dacă vă mai permiteți. Nu voi avea nevoie de mai mult de atât. Dacă soțul dumneavoastră este aici, îl voi găsi. Dacă nu îl găsesc, trebuie să căutați altundeva. Cel mai adesea, Noua Zeelandă este următoarea destinație.

— Nu pot să cred că am fost atât de norocoasă să dau peste dumneavoastră. În plus, sunteți gata să ajutați o persoană pe care nu o cunoașteți deloc.

— Poate că încerc să fac binele pe care tatăl meu doar pretindea că-l face.

Lundin îi făcu ospătarului semn cu mâna și își achită nota de plată. Își ridică pălăria la plecare.

— Voi lua legătura cu dumneavoastră în următoarele patruzeci și opt de ore. Cu vești bune, sper. Dar încep deja să-mi fac griji că poate mi-am luat un angajament prea mare. Câteodată, le promit clienților prea multe fructe pe merii pe care îi plantez pentru ei. După aceea, mă simt întotdeauna vinovat din cauza asta.

Louise privi cum bărbatul ieşi direct în soare şi păşi pe chei până la terminalul feriboturilor, care se adăposteau la baza unui şir de zgârie-nori. Se înşela adesea când era vorba să judece caracterul oamenilor; dar nu avea nici o îndoială că Oskar Lundin va încerca să o ajute.

Douăzeci şi trei de ore mai târziu, telefonul din camera ei sună. Tocmai se întorsese dintr-o plimbare lungă. Încercase să se gândească la variantele de care dispunea dacă Oskar Lundin nu ar fi fost capabil să-i ofere informaţii sau dacă o înşelase şi nu avea să mai audă de el niciodată. Mai devreme, vorbise cu tatăl ei şi sunase, de asemenea, în Grecia, să anunţe că va mai ţine doliu o săptămână, poate chiar două. Fuseseră la fel de înţelegători ca şi data trecută, însă era conştientă că trebuia să-şi facă apariţia pe şantier înainte ca oamenii să-şi piardă răbdarea.

Vocea lui Lundin era la fel cum şi-o amintea: o suedeză normală, dar lipsită de multe cuvinte care intraseră în uz în lunga perioadă de timp cât fusese plecat. „Aşa se vorbea pe când eram eu copil", remarcase ea după prima lor întâlnire.

Lundin intră direct în subiect.

— Cred că v-am găsit soţul, spuse el. Doar dacă nu există mai mulţi suedezi în Australia cu numele de Aron Cantor.

— Nu poate fi decât unul.

— Aveţi o hartă a Australiei în faţă?

Louise cumpărase una. O desfăcu şi o întinse pe pat.

— Puneţi degetul pe Sydney. Apoi, urmăriţi drumul ce duce spre sud, spre Melbourne. De-acolo, continuaţi de-a lungul coastei sudice până ajungeţi la un loc numit Apollo Bay. L-ai găsit?

Văzu numele.

— Din câte am reuşit să descopăr, un bărbat pe nume Aron Cantor trăieşte acolo de mai mulţi ani. Informatorul meu nu mi-a putut oferi o adresă exactă, dar era destul de sigur că-l veţi putea găsi pe bărbatul pe care îl căutaţi în Apollo Bay.

— Cine era acest informator?

— Un bătrân căpitan al unui vas de pescari, care s-a săturat atât de tare de Marea Nordului, încât s-a mutat pe cealaltă parte a globului. Îşi petrece o parte din timp pe coasta sudică. E o persoană foarte indiscretă şi nu uită niciodată un nume. Cred că-l veţi găsi pe Aron Cantor în Apollo Bay. Este un loc micuţ, care se animă doar în timpul verii. Nu vor fi prea mulţi oameni acolo în această perioadă a anului.

— Nu ştiu cum să vă mulţumesc.

— De ce pierd suedezii atâta amar de vreme spunând mulţumesc? De ce nu poate cineva să fie de ajutor, fără să ţină

evidența într-un registru invizibil? Vă dau numărul meu de telefon, căci vreau să știu dacă, până la urmă, veți da de el.

Scrise numărul lui Oskar Lundin pe hartă. Când îşi luă rămas-bun şi închise, se simți la fel ca atunci când el îşi ridicase pălăria. Stătea nemişcată şi îşi auzea inima bătând cu putere.

Aron era în viață. Nu făcuse o greşeală întrerupându-şi călătoria spre Grecia. Dintr-o întâmplare, stătuse la masa unui restaurant lângă un vrăjitor bun cu pălărie de vară.

„Oskar Lundin ar putea foarte bine să fie fratele tatei, se gândi ea. Doi bărbați în vârstă, care nu ezită niciodată să dea o mână de ajutor."

Un baraj din interiorul ei explodă şi toată energia zăgăzuită se eliberă brusc. Închirie o maşină în regim de urgență, o primi la hotel şi plăti camera. Părăsi oraşul Sydney, intră în rețeaua de autostrăzi şi se îndreptă spre Melbourne. Acum se grăbea. Aron s-ar fi putut afla într-un loc numit Apollo Bay, dar exista în permanență riscul să-i vină ideea unui truc prin care să dispară pe nepusă masă. Dacă ar fi simțit pe cineva urmărindu-l, ar fi fugit. Îşi propuse să petreacă noaptea la Melbourne, apoi să urmeze drumul de coastă spre Apollo Bay.

Găsi un post de radio care transmitea muzică clasică. Era aproape miezul nopții când ajunse în centrul Melbourne-ului. Avea o amintire vagă despre Jocurile Olimpice care avuseseră loc aici când ea era foarte mică. Un nume îi veni în minte: un săritor în înălțime numit Nilsson, pe care tatăl ei îl apreciase. Artur făcuse un semn pe peretele exterior al casei, marcând înălțimea săriturii care îi adusese medalia de aur. „Nilsson - dar care era prenumele lui? Rickard", îşi spuse ea. Dar nu era sigură. Poate încurca doi oameni diferiți sau poate chiar două competiții diferite. Trebuia să-l întrebe pe tatăl ei.

Luă o cameră la un hotel nu departe de clădirea Parlamentului - din nou, mult prea scumpă. Dar era obosită şi îi lipsea puterea de a merge în căutarea unei cazări mai ieftine. Câteva străzi mai încolo, găsi un Chinatown în miniatură. Restaurantul era pe jumătate gol şi cei mai mulți dintre chelneri căscau gura la ecranul unui televizor, în timp ce ea mâncă muguri de bambus şi orez. Bău câteva pahare de vin şi se chercheli. Se gândea tot timpul la Aron. Avea să-l găsească în ziua următoare sau fugise deja?

După masă ieşi la o plimbare, ca să-şi limpezească gândurile. Găsi un parc cu alei bine luminate. Dacă nu ar fi băut o cantitate apreciabilă de vin, ar fi putut foarte bine să hotărască să-şi continue călătoria acum: bagajul nu era încă despachetat şi ar fi putut să-l ducă direct la maşină. Dar avea nevoie de somn. Vinul avea s-o ajute.

Se aşeză în mijlocul patului şi înfăşură cuvertura în jurul ei.

Dormi cu intermitenţe, evitând în vis o mulţime de chipuri, până ce se iviră zorii.

La şase şi jumătate, luase deja micul dejun şi părăsi oraşul. Ploua şi vântul ce bătea dinspre mare era vijelios şi rece. Tremura când se aşeză în maşină.

Undeva, în ploaie, se găsea Aron.

„Nu se aşteaptă să vin, nici nu se aşteaptă să audă despre tragedia care i s-a întâmplat. Dar, în curând, realitatea îl va ajunge din urmă."

Ajunse la destinaţie în jurul orei unsprezece. Tot drumul plouase neîncetat. Apollo Bay era o fâşie îngustă de case aşezată pe ţărmul golfului. Un dig ţinea valurile departe de o mică flotă de vase de pescuit. Parcă maşina lângă o cafenea, rămase înăuntru şi privi ploaia, în timp ce ştergătoarele curăţau parbrizul la fiecare câteva secunde.

„Undeva, în ploaie, se găseşte Aron. Dar cum îl voi găsi?"

Pentru un moment, avu senzaţia că sarcina pe care şi-o asumase era peste puterile ei. Însă nu avea de gând să renunţe, nu acum, când ajunsese de cealaltă parte a globului. Ieşi din maşină şi traversă în fugă spre un magazin de haine sportive. Alese un hanorac impermeabil şi o şapcă cu cozoroc. Vânzătoarea era o fată tânără, supraponderală şi însărcinată. Louise îşi zise că nu avea nimic de pierdut dacă întreba.

— Îl cunoaşteţi din întâmplare pe Aron Cantor? Un bărbat din Suedia. Vorbeşte bine engleza, dar cu accent străin. Mi s-a spus că locuieşte aici, în Apollo Bay. Ştiţi la cine mă refer? Ştiţi unde locuieşte? Dacă nu, puteţi să-mi sugeraţi o persoană care ar putea şti?

Louise nu era convinsă că fata făcuse vreun efort să se gândească atunci când îi răspunse:

— Nu cunosc nici un suedez.

— Nici pe Aron Cantor? E un nume neobişnuit.

Fata îi înmână restul şi clătină din cap nonşalantă.

— Vedem atâţia oameni aici, venind şi plecând!

Louise îmbrăcă impermeabilul şi părăsi magazinul. Ploaia se potolise. Merse pe trotuarul din faţa şirului de case şi observă că acesta era întregul Apollo Bay. Un drum ce urma curbura golfului, un şir de case, nimic altceva. Marea era cenuşie. Intră într-o cafenea, comandă o cană de ceai şi încercă să gândească. Unde putea fi Aron, dacă trăia cu adevărat acolo? „Îi plăcea să iasă afară când vremea era umedă şi agitată. Îi plăcea să pescuiască."

Bărbatul care o servise îşi făcea de lucru prin sală, ştergând mesele.

— Unde merg oamenii să pescuiască aici, în Apollo Bay, dacă nu au barcă?

— De obicei, stau la capătul digului. Unii pescuiesc la docuri.

Îl întrebă dacă avea idee de vreun străin pe nume Aron Cantor. Bărbatul negă din cap şi continuă să şteargă mesele.

— Poate stă la hotel? E pe drumul ce duce spre port. Puteţi întreba acolo.

Louise ştia că Aron nu ar fi suportat niciodată să locuiască într-un hotel mai mult de câteva zile.

*****

Ploaia se oprise, norii începuseră să se împrăştie. Se întoarse la maşină şi merse până în port, fără a se obosi să se oprească la hotel, care se numea Eagle's Inn.

Îşi parcă maşina la intrarea în port şi începu să se plimbe pe chei. Apa era uleioasă şi murdară. O barjă încărcată cu nisip ud se freca de vechile cauciucuri de tractor ce atârnau de parapet. O navă de pescuit, plină cu capcane pentru prinderea homarilor, se numea *Pietà* şi Louise se gândi, absentă, dacă numele oferea speranţa unor capturi impresionante. Se duse până la capătul digului interior. Câţiva băieţi erau ocupaţi cu pescuitul, concentraţi atât de tare asupra plutelor, încât nici măcar nu-i aruncară o privire. Se uită la locul în care debarcaderul se îndepărta de golf şi intra, pentru o lungă porţiune, în mare. Cineva stătea acolo, pescuind, sau poate erau chiar mai multe persoane. Merse înapoi, pe unde venise, după care se îndreptă spre debarcader. Vântul era mai puternic acum şi mugea printre blocurile mari de piatră care formau zidul exterior al debarcaderului. Acesta era atât de înalt, încât nu putea vedea marea din spatele lui, doar o auzea.

Acum vedea foarte bine că acolo se găsea un singur pescar. Mişcările lui erau convulsive, ca şi cum ar fi devenit, dintr-odată, nerăbdător.

Simţi un amestec de bucurie şi groază. Era Aron, nimeni altcineva nu se mişca la fel de ciudat cum o făcea el. Dar îl găsise prea uşor, prea repede.

Îi trecu prin minte că nu avea nici cea mai mică idee despre viaţa pe care o ducea el acum. Era posibil să se fi recăsătorit şi chiar să fi avut alţi copii. Aron, cel pe care îl cunoscuse şi iubise ea, nu mai exista. Cel care stătea, într-un vânt groaznic de rece, la nici o sută de metri de ea, având în mână o undiţă, s-ar fi putut dovedi un bărbat pe care ea nu îl mai cunoştea. Poate că trebuia să se întoarcă la maşină şi apoi, după ce el va fi terminat de pescuit, să-l urmărească?

Se simţi enervată din pricina indeciziei sale. În momentul în care ajunsese în apropierea lui Aron, îşi pierduse fermitatea sa

obișnuită. Încă mai avea putere asupra ei.

Se hotărî să-l înfrunte acolo, pe dig.

„Nu are nici o scăpare, doar dacă sare în apa rece ca gheața. Acest dig este o fundătură. Nu poate să fugă. De data aceasta, a uitat să-şi lase o portiță deschisă."

Când ajunse la capătul digului, Aron se afla cu spatele la ea. Îi vedea ceafa; peticul de chelie se mărise. Fostul ei soț părea să se fi micşorat, iar fața lui sugera slăbiciune, impresie pe care nu o asociase niciodată cu el.

Lângă el se afla o folie pătrată de plastic, peste care era pusă câte o piatră la fiecare colț, ca să nu o ia vântul. Prinsese trei pești. I se părea că arătau ca un fel de încrucişare între cod şi ştiucă, dacă o astfel de combinație era posibilă.

Era pe punctul să-l strige pe nume, când el se întoarse. Fusese o mişcare rapidă, de parcă ar fi bănuit că urmează să fie atacat. Se uită atent la ea, dar Louise avea gluga hanoracului pe cap, bine strânsă în jurul feței, aşa că la început nu o recunoscu. Când înțelese cine era, Louise îi văzu foarte clar teama din ochi. Asta nu se întâmplase niciodată cât timp locuiseră împreună: Aron nu se arătase niciodată nesigur, darămite speriat.

Îi trebuiră doar vreo două secunde până să-şi recapete calmul. Puse undița printre pietre.

— Nu mă aşteptam la asta. Adică, să mă găseşti aici.

— Nu te-ai fi aşteptat niciodată să vin să te caut.

Avea un aer grav, se afla într-o stare de aşteptare, speriat de ceea ce putea urma.

În timpul orelor lungi în care se aflase la bordul avionului ori condusese maşina, îşi spusese că trebuia să fie blândă cu el, să aştepte cel mai puțin dureros moment ca să-i vorbească despre Henrik. Devenise limpede acum că acest lucru era imposibil.

Începuse din nou să plouă, vântul era mai năvalnic ca oricând. Aron întoarse spatele rafalelor şi veni spre ea. Chipul îi era palid. Ochii îi erau roşii, de parcă ar fi băut. Buzele îi erau crăpate. „Buzele care nu sărută crapă şi se fărâmițează.", obişnuia el să spună.

— A murit Henrik. Am încercat să iau legătura cu tine în toate modurile posibile. Până la urmă, singura variantă rămasă a fost aceasta, aşa că, am venit aici şi te-am căutat.

Se uită la ea cu chipul lipsit de expresie, de parcă nu ar fi reuşit să înțeleagă. Dar ea ştia că îi înfipsese un pumnal în trup şi el resimțise durerea.

— L-am găsit pe Henrik mort în apartament. Era în pat, parcă ar fi dormit. L-am înmormântat în cimitirul din Sveg.

Aron se legănă pe picioare, arătând de parcă era pe punctul să

cadă. Se sprijini de peretele de piatră şi ridică mâinile în aer. Louise îl luă de braţ.

— Nu poate fi adevărat.

— Nici eu nu cred că poate fi adevărat. Dar este adevărat.

— Din ce cauză a murit?

— Nu ştim. Poliţia şi legistul spun că şi-a luat singur viaţa.

Aron se holbă la ea, cu ochii scoşi din orbite.

— Spun că băiatul s-a sinucis? Nu pot să cred asta nici pentru o secundă.

— Nici eu. Dar trupul lui conţinea o doză mare de somnifere.

Aron scoase un urlet, aruncă peştele înapoi în apă, apoi zvârli găleata şi undiţa peste parapetul digului. O strânse puternic de braţ pe Louise şi o conduse pe mal. Îi spuse să urmărească vechea sa camionetă Volkswagen. Părăsiră Apollo Bay pe aceeaşi şosea pe care venise ea. La un moment dat, Aron o luă pe un drum secundar, care urca, printr-o serie de viraje abrupte, pe dealurile care se rostogoleau în mare. Conducea repede şi nesigur, de parcă ar fi fost băut. Louise îl urmări îndeaproape. Ajunşi între dealuri, o luară pe un drumeag care era puţin mai lat decât o cărare şi care urca vertiginos tot timpul, iar, într-un final, opriră la o casă de lemn cocoţată chiar pe marginea falezei. Louise se dădu jos din maşină, gândindu-se că acesta era exact genul de loc pe care-şi imaginase că l-ar fi ales Aron pentru ascunzătoarea sa. Priveliştea era nemărginită, marea se întindea până la linia orizontului.

Aron deschise larg uşa, puse mâna pe o sticlă de whisky, aflată pe o masă lângă foc, şi umplu un pahar. Se uită cu un aer întrebător la Louise, dar ea refuză clătinând din cap. Avea nevoie să fie trează. Era periculos ca Aron să exagereze cu alcoolul, căci, atunci când bea, putea deveni violent. Văzuse prea multe ferestre sparte şi scaune rupte şi nu dorea deloc să aibă o astfel de experienţă din nou.

Lângă fereastra uriaşă ce dădea spre mare se găsea o masă din lemn. Vedea cum nişte papagali multicolori aterizau pe ea şi ciuguleau firimituri de pâine. „Aron s-a mutat pe tărâmul papagalilor. Nu mi-am imaginat niciodată că va face acest lucru."

Se aşeză pe un scaun în faţa lui. El se aruncase pe o canapea gri, ţinând paharul cu ambele mâini.

— Refuz să cred că este adevărat.

— S-a întâmplat acum şase săptămâni.

Răbufni.

— De ce nu mi-a spus nimeni?

Nu îi răspunse, dar se întoarse să se uite la papagalii roşii şi albaştri.

— Îmi pare rău, nu am vrut să zic asta. Îmi dau seama că m-ai căutat. Nu mi-ai fi ascuns niciodată aşa ceva, dacă ai fi putut evita

lucrul acesta.

— Nu e așa ușor să găsești un om care se ascunde de ceilalți.

Rămase acolo, în fața lui, toată noaptea. Conversația era intermitentă, cu lungi intervale de tăcere. Atât ea, cât și Aron știau prea bine cum să îngăduie tăcerii să bântuie prin cameră. Era tot un fel de conversație, pe care ea o descoperise în prima parte a vieții lor comune. Artur era o altă persoană care nu vorbea niciodată dacă nu era nevoie. Însă tăcerea lui Aron suna diferit.

Mult timp după aceea, Louise avea să-și amintească aceea noapte ca pe o întoarcere la vremea în care Henrik nu se născuse încă. Bineînțeles, despre el vorbeau. Tristețile lor formau un singur țipăt prelung. Dar chiar și așa, rămaseră suficient de îndepărtați ca să nu se producă mutarea ei pe canapea, lângă Aron. Era ca și cum ea nu putea avea încredere că tristețea lui era atât de intensă pe cât ar fi trebuit să fie pentru cineva care își pierduse singurul copil. Și asta o amărî.

Cu puțin timp înainte de răsărit, îl întrebă dacă mai avea alți copii. El nu-i răspunse, doar o privi cu ochii pierduți, plini de uimire: aflase astfel tot ce voia să știe.

Papagalii roșii se întoarseră în zori și Aron le puse grăunțe pe masă. Louise ieși împreună cu el. Tremura. Marea de dedesubtul lor era gri, valurile spumegânde.

— Visez să văd un aisberg acolo, într-una dintre zile, rosti el fără nici o introducere. Un aisberg dus de curent de la Polul Sud.

Louise își aminti de scrisoarea trimisă de el.

— Trebuie să fie o privelițte impresionantă.

— Cel mai remarcabil este faptul că un aisberg gigantic se topește fără ca noi să observăm când se întâmplă. Întotdeauna mi-am imaginat viața în modul acesta, topindu-se, dispărând puțin câte puțin. Moartea mea va fi rezultatul unei încălziri lente.

Îl cercetă din profil.

„S-a schimbat, însă a rămas același", observă ea.

Vorbiseră toată noaptea.

Îl luă de mână. Priviră împreună spre mare, așteptând un aisberg care nu avea să vină niciodată.

Capitolul 8

La trei zile după întâlnirea de pe dig, prin vânt, ploaie și durere, Louise îi trimise o carte poștală tatălui ei. Îl sunase deja și îi explicase cum îl găsise pe Aron. Legătura cu Sveg fusese surprinzător de clară, tatăl ei părea să se afle foarte aproape, și îi promisese că avea să-i trimită o carte poștală. Descoperise lângă port un magazin

care vindea de toate: de la ouă până la pulovere tricotate manual şi ilustrate. Imaginea aleasă înfăţişa un stol de papagali. Aron o aştepta în cafeneaua în care, de obicei, îşi începea şi termina expediţiile de pescuit. Scrise cartea poştală în timp ce se afla încă în magazin şi o puse în cutia de lângă hotelul la care s-ar fi cazat dacă nu l-ar fi găsit aşa de repede pe Aron, pe dig.

Ce i-a scris tatălui său? Că Aron trăia o viaţă confortabilă de pustnic, într-o cabană de lemn în pădure, că slăbise şi, mai presus de toate, avea inima frântă. „Ai dreptate. Ar fi fost iresponsabil să nu-l caut. Tu ai avut dreptate, iar eu am greşit. Papagalii nu sunt numai roşii, ci şi albaştri - sau, poate, turcoaz. Nu ştiu cât timp voi sta aici."

Expedie ilustrata, apoi se duse la plajă. Era o zi rece, cu un cer senin şi nici urmă de vânt. Câţiva copii se jucau cu o minge veche de fotbal, un cuplu mai în vârstă îşi plimba câinii negri. Louise merse încet de-a lungul plajei, chiar pe marginea apei.

Fusese împreună cu Aron timp de trei zile. În zori, după acea primă noapte lungă, când îi luase mâna într-a ei, o întrebase dacă are unde să stea. Casa lui avea două dormitoare şi putea să-l folosească pe cel liber, dacă dorea. Care erau planurile ei? O lovise puternic tragedia morţii lui Henrik? Nu-i răspunse, îi acceptă doar oferta cu dormitorul, îşi strânse bagajul şi dormi până după-amiaza târziu. Când se trezi, Aron plecase. Lăsase un mesaj pe canapea, cu scrisul său obişnuit, nervos şi mâzgălit. Se dusese la lucru. „Am grijă de nişte copaci, într-o mică pădure tropicală. Ai mâncare. Casa e a ta. Durerea mea este insuportabilă."

Pregăti o mâncare simplă, puse pe ea cele mai călduroase haine şi îşi luă farfuria la masa din faţa ferestrei. Imediat, papagalii domesticiţi se adunară în jurul ei, aşteptându-şi porţia de hrană. Numără păsările. Erau douăsprezece. „E Cina cea de Taină, se gândi ea. Ultima masă înainte de răstignire." Pentru prima dată de când trecuse pragul apartamentului lui Henrik, simţi un moment de linişte. Avea pe altcineva alături, în afară de Artur, care îi împărtăşea tristeţea. Putea să-i spună lui Aron totul despre grijile şi temerile care o chinuiau. Moartea lui Henrik nu fusese naturală. Nimeni nu putea explica prezenţa somniferelor. Cu toate acestea, trebuia să existe un motiv. Se sinucisese fără să fie responsabil de asta.

„Există altceva, ceva ce are de-a face cu preşedintele Kennedy şi creierul lui lipsă. Dacă e cineva care mă poate ajuta să aflu adevărul, acesta este Aron."

Era deja întuneric când Aron se întoarse acasă. Îşi dădu jos bocancii, îi aruncă o privire evazivă şi dispăru în baie. Când ieşi, se aşeză lângă ea, pe canapea.

— Ai găsit biletul meu? Ai mâncat?

— Împreună cu papagalii. Cum i-ai făcut să fie atât de blânzi?

— Nu se sperie de oameni. Nu au fost niciodată vânaţi sau închişi. M-am obişnuit să-mi împart mâncarea cu ei.

— Ai scris că ai grijă de nişte copaci. Cu asta te ocupi? Cum îţi câştigi existenţa?

— Voiam să-ţi arăt mâine. Am grijă de copaci, pescuiesc şi mă feresc de ceilalţi. Ultima este cea mai importantă slujbă. Mi-ai dat o lovitură serioasă doar prin faptul că m-ai găsit. Bineînţeles, îţi sunt recunoscător că tu ai fost cea care mi-a adus veştile teribile. Poate că m-aş fi întrebat de ce Henrik nu mi-a mai scris. Aş fi aflat, mai devreme sau mai târziu. Probabil că din întâmplare. Nu aş fi supravieţuit niciodată unui şoc ca acela. Dar tu ai fost mesagerul.

— Ce s-a întâmplat cu toate calculatoarele tale? Aveai de gând să aperi lumea de pierderea tuturor amintirilor create de epoca noastră. Ai spus odată că „unu şi zero" din computerele lumii sunt demonii care ar putea să păcălească rasa umană, făcând-o să-şi piardă toată istoria.

— Am crezut asta multă vreme. Simţeam că salvăm lumea de la o epidemie devastatoare cauzată de virusul vacuităţii, moartea finală, reprezentată de foile albe de hârtie. Arhivele goale, pe care un cancer incurabil le-a deposedat de tot conţinutul lor, vor face din zilele noastre şi din această epocă o ghicitoare de nerezolvat pentru oamenii care vor trăi în viitor. Credeam sincer că eram pe punctul să găsim un sistem arhivistic alternativ, care va păstra vremurile noastre pentru generaţiile viitoare. Căutam o alternativă la „unu şi zero". Sau, mai degrabă, căutam un elixir care să garanteze că, într-o bună zi, computerele vor refuza să permită mutarea datelor din interiorul lor. Am creat o formulă, un cod-sursă neprotejat, pe care l-am vândut, mai târziu, unui consorţiu din Statele Unite. Am căpătat o sumă imensă de bani pentru el. De asemenea, am semnat un contract care ne garanta că, în următorii douăzeci şi cinci de ani, licenţa va fi pusă gratuit la dispoziţia tuturor ţărilor din lume. Intr-o zi, stăteam pe o stradă din New York, având în mână un cec de cinci milioane de dolari. Am păstrat unul dintre aceste milioane şi restul le-am dat. Înţelegi ce îţi spun?

— Oarecum... Nu totul.

— Pot să-ţi explic în detaliu.

— Nu acum. I-ai dat ceva lui Henrik?

Aron tresări şi se uită la ea cu uimire.

— De ce ar fi trebuit să-i dau vreun ban?

— Nu ar fi fost complet lipsit de logică să-i oferi propriului fiu o sumă pentru cheltuielile zilnice.

— Nu am primit nici un ban de la părinţii mei. Continui să le mulţumesc pentru asta până în ziua de azi. Nimic nu-i strică mai

mult pe copii decât să le oferi ceva ce ei ar trebui să câştige singuri.

— Cui i-ai dat banii?

— Am avut de ales între nenumărate variante. I-am dat pe toţi unei fundaţii de aici, din Australia, care luptă pentru păstrarea demnităţii aborigenilor. Pentru viaţa şi cultura lor, ca s-o spunem altfel. Aş fi putut să dau banii pentru cercetarea cancerului, pentru protejarea pădurilor tropicale, pentru lupta împotriva bolilor provocate de lăcuste în Africa de Est. Am pus mii de bucăţele de hârtie într-o pălărie şi am scos-o pe cea pe care scria Australia. Am virat suma respectivă, apoi am venit aici. Nimeni nu ştie că eu sunt cel care a făcut donaţia. Aceasta este partea care îmi oferă cea mai multă satisfacţie.

Aron se ridică.

— Am nevoie de câteva ore de somn. Mă ajunge oboseala.

Ea rămase pe canapea şi, în curând, îl auzi sforăind. Sforăiturile se rostogoleau prin mintea ei asemenea valurilor. Şi le amintea din vremurile de demult.

Seara, o duse la un restaurant agăţat de marginea muntelui precum cuibul unui vultur. Avea puţini clienţi. Se părea că Aron îl cunoştea bine pe chelner şi merse împreună cu el în bucătărie.

Masa îi reaminti de perioada în care ea şi Aron trăiseră împreună. Peşte fript şi vin. Acesta fusese întotdeauna meniul lor de sărbătoare. Îşi aminti de o vacanţă ciudată în care avuseseră parte de ştiucă, prinsă de Aron în lacuri de munte înconjurate de păduri întunecoase. Dar mâncaseră, de asemenea, cod şi merlan în nordul Norvegiei şi calcan în Franţa.

În timp ce alegeau meniul, el îi vorbi. Aceasta era modalitatea lui de a se apropia de ea, încercând precaut să afle dacă Louise uitase ceea ce a existat odată sau dacă trecutul reprezenta încă o realitate pentru ea.

O copleşi un sentiment de melancolie. Dragostea nu putea fi trezită din nou, la fel cum era imposibil pentru ei să-şi recapete fiul mort.

În noaptea aceea, amândoi dormiră buştean. Se trezi la un moment dat, având sentimentul că Aron venise în camera ei. Dar nu era nimeni acolo.

A doua zi se trezi devreme ca să-l însoţească la bucata de pădure tropicală pentru care era responsabil. Era încă întuneric atunci când părăsiră casa. Nici urmă de papagalii roşii.

— Văd că ai învăţat să te trezeşti devreme dimineaţa, remarcă ea.

— Acum nu înţeleg cum am putut trăi atâţia ani urând sculatul în zori.

Merseră cu maşina prin Apollo Bay. Pădurea era într-o vale care cobora încet spre mare. Aron îi spuse că era rămăşiţa unei păduri tropicale străvechi, care acoperise odinioară toată partea sudică a Australiei. Era deţinută acum de o fundaţie privată avându-l în frunte pe unul dintre oamenii care, precum Aron, fuseseră plătiţi cu milioane de dolari pentru codul neprotejat pe care îl vânduseră.

Parcară vehiculul pe un petic de pietriş, la marginea pădurii. Eucalipţii înalţi formau un zid în faţa lor. O potecă şerpuia de-a lungul unei pante, înainte să dispară din vedere.

Îşi începură drumeţia, el luând-o în faţă.

— Am grijă de pădure, mă asigur că nu sunt incendii şi împiedic vizitatorii să lase mizerii în urma lor. Durează o jumătate de oră s-o parcurgi şi să revii la punctul de pornire. Îmi place să-i privesc pe oamenii care fac această plimbare. Mulţi dintre ei arată exact la fel când se întorc, dar alţii se schimbă. O mare parte din sufletul nostru se află într-o pădure tropicală.

Cărarea cobora abrupt. Aron se oprea, din când în când, ca să-i arate câte ceva. Copacii, denumirea lor, vârsta, pârâiaşele care existau în adâncuri, sub picioarele lor, şi care duceau în învolburarea lor aceeaşi apă ca şi cea care cursese aici în urmă cu milioane de ani. Louise avea impresia că, de fapt îi arăta propria lui viaţă, modul în care el se schimbase.

La fundul văii, în străfundurile pădurii tropicale, se afla o bancă de lemn. Aron o şterse cu mâneca jachetei. De peste tot picurau stropi de apă. Se aşezară. Pădurea era tăcută, umedă, rece. Louise se îndrăgostise de ea, la fel cum era îndrăgostită de codrii nesfârşiţi de acasă, din Härjedalen.

— Am venit aici ca să scap de toate, spuse Aron.

— Nu puteai să funcţionezi decât dacă erai înconjurat de oameni. Cu siguranţă că nu ai devenit un pustnic aşa, din senin, nu?

— Ceva s-a întâmplat.

— Ce anume?

— Nu vei crede ce-ţi voi spune.

Se auzi un fâlfâit de aripi printre copaci şi liane. Louise zări o pasăre zburând în sus, către soarele îndepărtat.

— Am pierdut ceva când mi-am dat seama că nu mai puteam trăi cu tine. V-am dezamăgit, pe tine şi pe Henrik, dar m-am dezamăgit şi pe mine la fel de mult.

— Asta nu explică nimic.

— Nu e nimic de explicat. Nu mă înţeleg pe mine însumi. Acesta este adevărul absolut.

— Cred că asta e o scuză. De ce nu poţi să fi sincer cu mine?

— Nu pot să explic. Ceva s-a rupt. A trebuit să fug. Timp de un an, am băut la greu, am hoinărit, am dărâmat punţile spre trecut,

cheltuind toți banii. Apoi m-am trezit cu acel grup de nebuni care-și puseseră în cap să salveze memoria lumii. Așa ne ziceam noi: „Apărătorii memoriei". Am încercat să beau până când voi muri, să lucrez până când voi muri, să trândăvesc până când voi muri, să pescuiesc până când voi muri, să hrănesc papagali roșii până când, în cele din urmă, voi cădea lat. Dar am supraviețuit.

— Am nevoie de ajutorul tău ca să aflu ce s-a petrecut în realitate. Moartea lui Henrik e și moartea mea. Nu pot să mă readuc la viață până nu înțeleg de ce a murit. Cu ce se ocupa? Unde a călătorit? Ce oameni a întâlnit? Ce s-a întâmplat? A vorbit cu tine?

— A încetat brusc să-mi scrie acum trei luni. Înainte de asta, primeam chiar și o scrisoare pe săptămână.

— Mai ai încă scrisorile?

— Le-am păstrat pe toate.

Louise se ridică.

— Am nevoie de ajutorul tău. Vreau să te uiți peste mai multe CD-uri pe care le am cu mine. Sunt copii ale datelor din calculatorul lui, pe care nu am reușit să le accesez. Vreau să faci tot ce poți, să sapi în acele „unu și zero" și să descoperi ce se ascunde acolo.

Continuară să meargă pe cărare, care acum urca, până ajunseră înapoi la punctul de plecare. Un autobuz plin cu elevi tocmai sosise. Copiii, cu hanoracele lor în culori deschise, formau un adevărat furnicar.

— Copiii mă înveselesc, mărturisi Aron. Copiii iubesc copacii înalți, râpele misterioase, pâraiele pe care le auzi, dar nu le vezi.

Intrară în mașină. Mâna lui Aron era pe cheia de contact.

— Ce am spus despre copii este valabil, de asemenea, și pentru adulți. Și mie îmi place un pârâu pe care îl auzi, dar nu îl vezi.

Pe drumul de întoarcere la casa cu papagali, Aron opri la un magazin ca să cumpere de mâncare. Louise intră împreună cu el. Părea să cunoască pe toată lumea, ceea ce o surprinse. Cum se potrivea asta cu dorința lui de a fi invizibil, necunoscut? În timp ce urcau pe drumul abrupt de munte, îl întrebă acest lucru.

— Ei nu știu care este numele meu sau unde locuiesc. Există o diferență între a cunoaște pe cineva și a recunoaște pe cineva. Sunt relaxați deoarece fața mea nu este aceea a unui străin. Sunt de pe-aici. Nu vor să știe nimic mai mult de-atât, serios. E suficient să fiu o persoană care vine des la magazin, nu face probleme și își plătește cumpărăturile.

În acea zi, Aron pregăti prânzul. Din nou pește. „Pare să fie mult mai abordabil atunci când mâncăm", se gândi Louise. Ca și cum o povară i-ar fi fost ridicată de pe umeri – nu tristețea lui în legătură cu moartea lui Henrik, ci altceva, privind relația lor.

Când terminară, o rugă să-i povestească mai multe despre înmormântare şi despre Nazrin.

— Nu s-a referit deloc la ea în scrisorile lui?

— Deloc. Dacă vorbea despre fete, ele nu aveau niciodată nume. Putea să le ofere chipuri şi trupuri, dar nume nu. În multe privinţe, era deosebit.

— Era ca tine. Când era mic şi în adolescenţă, credeam că semăna cu mine, dar acum ştiu că te lua drept model. Credeam că, dacă avea să trăiască suficient de mult, ar fi încheiat cercul şi s-ar fi întors la mine.

Izbucni în lacrimi. El ieşi afară să împrăştie grăunţe pentru papagali.

Mai târziu în acea după-amiază, Aron puse două pachete de scrisori pe masa din faţa ei.

— Plec pentru câteva ore, o anunţă el. Dar mă voi întoarce.

— Îmi imaginez, spuse ea. Nu vei face trucul cu dispariţia de data aceasta.

Fără să întrebe, ştia că se ducea în port să pescuiască. Începu să citească scrisorile, conştientă că plecase ca să o lase singură. El înţelesese întotdeauna importanţa solitudinii. Pentru el, era o chestiune esenţială, dar, după toate aparenţele, acum învăţase să respecte la fel de mult şi nevoile celorlalţi.

Îi trebuiră două ore să parcurgă scrisorile, întreprinzând o călătorie dureroasă într-o lume necunoscută. Lumea lui Henrik. Pe măsură ce descoperea noi amănunte, îşi dădea seama că nu ştiuse niciodată mare lucru despre ea. Nu fusese niciodată capabilă să-l înţeleagă pe Aron. Acum observa că şi fiul ei era la fel de impenetrabil. Acel Henrik pe care îl cunoscuse ea era doar sinele său superficial. Sentimentele lui pentru ea fuseseră autentice, o iubise, dar, per ansamblu, îşi ascunsese gândurile. Lectura corespondenţei îi induse o stare de îngrijorare, un fel de gelozie sâcâitoare de care nu se putea dezbăra. De ce nu îi vorbise în felul în care îi vorbise lui Aron? În fond, ea fusese cea care îl crescuse şi îşi asumase responsabilitatea pentru el, în timp ce Aron se îngropase în computerele sau în beţiile lui.

Era forţată să accepte această realitate. Scrisorile o enervară, o făcură să simtă ranchiună faţă de fiul ei mort.

Henrik vorbise cu Aron într-o limbă străină. Prezenta argumente, ceea ce nu făcuse niciodată în scrisorile către Louise; descria emoţii, idei.

Puse scrisorile deoparte şi ieşi. Marea cenuşie dansa dedesubt, papagalii pluteau printre eucalipţi.

„Şi eu am o personalitate împărţită. În faţa unui bărbat ca

Vassilis, eram una, alta în faţa lui Henrik, o a treia în faţa tatălui meu şi numai Dumnezeu ştie cum am fost pentru Aron. Fire subţiri mă ţin laolaltă. Dar totul este la fel de fragil ca o uşă prinsă în balamale ruginite."

Se întoarse la corespondenţă. Se întindea pe un interval de nouă ani. Scrisori ocazionale la început, apoi perioade când erau mai frecvente. Henrik îşi descria călătoriile. Mersese pe vestita faleză de la Shanghai şi fusese fascinat de artiştii chinezi şi de îndemânarea lor uimitoare. „Reuşesc cumva să decupeze siluetele astfel încât ceva din personalitatea lăuntrică a subiectului iese la iveală. Mă întreb cum este posibil." În noiembrie 1999, se dusese la Phnom Penh, în drum spre Angkor Wat. Louise încercă să-şi aducă aminte. Nu-i oferise niciodată detalii despre acea călătorie, doar îi spusese că vizitase diferite locuri din Asia, împreună cu o prietenă. În două dintre scrisorile către Aron, o descria pe fată ca fiind drăguţă, tăcută şi foarte slabă. Cutreieraseră Cambodgia şi fuseseră îngroziţi de „marea tăcere de după toate ororile care au avut loc. Am început să înţeleg ce vreau să fac cu viaţa mea. Vreau să reduc durerea, să aduc mica mea contribuţie, să înţeleg imaginea de ansamblu în acea imagine mică pe care o văd eu". Devenea uneori sentimental, aproape patetic în marea sa tristeţe pentru starea lumii.

Niciunde în scrisorile către Aron nu făcuse însă referire la creierul lipsă al lui Kennedy. Şi nici una dinte fetele sau femeile pe care le descria nu semăna cu Nazrin.

Cel mai frapant lucru, şi cel mai dureros pentru ea, era faptul că Henrik nu o menţionase niciodată. Nici un singur cuvânt despre mama lui, care săpa sub soarele fierbinte al Greciei. Nici un indiciu despre relaţia lor, despre apropierea dintre ei. Prin tăcerea lui, o repudiase. Îşi dădu seama că poate evitase să-i pomenească numele din cauza circumstanţelor; totuşi, o percepu ca pe o trădare. Tăcerea o chinuia.

Se forţă să citească în continuare, având toate simţurile treze când ajunse la ultimele plicuri. Urma o scrisoare la care se aşteptase poate, în mod inconştient: o scrisoare cu o ştampilă poştală lizibilă. „Lilongwe, Malawi, mai 2004." Relata o experienţă zguduitoare pe care o avusese în Mozambic, vizitând un loc în care erau îngrijiţi cei bolnavi şi aflaţi pe moarte. „Catastrofa are asemenea proporţii, încât oricine rămâne fără cuvinte. Dar, mai presus decât toate, este înspăimântătoare. Occidentalii habar nu au despre ce se întâmplă. Au abandonat ultimele rămăşiţe de umanitate, fără să facă nici cea mai mică încercare de a-i proteja pe aceşti oameni, de a împiedica infectarea lor sau de a-i ajuta pe muribunzi să ducă o viaţă demnă, indiferent cât de lungă sau scurtă va fi ea."

Mai erau două scrisori, ambele fără plicuri. Louise presupuse

că Henrik revenise în Europa. Epistolele datau din 13 şi 14 iunie. Dădea impresia că era extrem de instabil: într-una părea deprimat, în cealaltă era binedispus. Intr-o scrisoare anunţa că se dăduse bătut, în cealaltă mărturisea: „Am făcut o descoperire îngrozitoare, care totuşi îmi insuflă dorinţa să acţionez. Dar mă şi sperie".

Citi acele rânduri de mai multe ori. Ce voia să zică? O descoperire, insuflarea dorinţei să acţioneze, dar speriat? Cum reacţionase Aron la această scrisoare?

Le parcurse iarăşi, încercă să descopere înţelesuri noi în subtext, dar nu găsi nimic. În ultima scrisoare, trimisă pe 14 iunie, se întorcea pentru ultima oară la frica lui: „Mi-e frică, dar voi întreprinde ceea ce am de făcut".

Se întinse pe canapea. Cuvintele îi băteau în tâmple ca sângele pulsând.

„Cunoşteam doar o mică parte din el. Poate că Aron l-a cunoscut mai bine decât mine. Dar, în orice caz, l-a cunoscut într-un mod cu totul diferit."

Era întuneric când Aron se întoarse, aducând peşte proaspăt prins. Pe când stătea alături de el în bucătărie, curăţând cartofii el o luă brusc de mână şi încercă să o sărute. Ea se trase. Era ceva complet neaşteptat, nu şi-ar fi imaginat niciodată că va încerca să-i facă avansuri.

— Credeam că vrei să...

— Vreau să ce?

El ridică din umeri.

— Nu ştiu. Nu am avut de gând. Îmi cer scuze.

— Bineînţeles că ai avut de gând. Dar nu mai există nimic de genul ăsta între noi. Cel puţin, nu din partea mea.

— Nu se va mai repeta.

— Nu. Nu se va mai repeta. Nu am venit aici să-mi caut un bărbat.

— Ai pe altcineva?

— Cred că e cel mai bine să nu discutăm despre vieţile noastre private. Nu asta obişnuiai să spui întotdeauna? Că ar trebui să evităm să săpăm prea adânc în sufletul celuilalt?

— Chiar am spus asta şi cred în continuare că este adevărat. Doar spune-mi dacă există cineva important în viaţa ta.

— Nu. Nu este nimeni.

— Nici în viaţa mea nu este nimeni.

— Nu e nevoie să răspunzi la întrebări pe care nu le-am pus.

O privi sarcastic. Vocea ei devenea stridentă, acuzatoare.

Mâncară în tăcere. Radioul era pornit, transmiţând un buletin de ştiri australian. Un accident de tren în Darwin, o crimă în Sydney.

După cină băură cafea. Louise scoase CD-urile şi documentele pe care le adusese cu ea şi le puse pe masă, în faţa lui Aron. El se uită la ce îi dăduse, fără să se atingă de ele.

Aron ieşi afară, se urcă în maşină şi plecă, întorcându-se abia la miezul nopţii. Louise dormea deja, dar o trezi portiera trântită. Îl simţi mişcându-se în tăcere prin casă. Crezu că mersese la culcare, dar apoi auzi sunetul de pornire al calculatorului şi pe el butonând tastatura. Se sculă în linişte şi îl spionă prin uşa întredeschisă. Potrivise lumina unei lămpi şi studia ecranul. Acesta era bărbatul cu care convieţuise atâta vreme: concentrat, cu faţa complet imobilă. Pentru prima dată de când îl întâlnise pe dig, în ploaie, se simţi invadată de un val de recunoştinţă.

„Acum el mă ajută pe mine. Acum nu mai sunt pe cont propriu."

Avu un somn agitat. Coborî din pat, din când în când, şi îl observă pe ascuns. Lucra la calculator sau citea foile lui Henrik pe care le adusese cu ea. La patru dimineaţa îl văzu întins pe canapea, cu ochii deschişi.

Cu puţin timp înainte de ora şase, auzi nişte sunete vagi dinspre bucătărie şi se sculă. El stătea în picioare lângă aragaz, pregătind cafeaua.

— Te-am trezit?

— Nu. Nu ai dormit deloc?

— Un pic. Oricum, e suficient. Ştii că niciodată nu am avut nevoie de mult somn.

— Din câte îmi amintesc, puteai să dormi până la zece sau unsprezece.

— Doar când lucram din greu, fără oprire, pentru o perioadă lungă de timp.

Detectă o urmă de nerăbdare în vocea lui, aşa că schimbă imediat subiectul.

— Cum a mers?

— Încercarea de a pătrunde în lumea lui a fost o experienţă foarte ciudată. M-am simţit ca un hoţ. Ridicase unele bariere de protecţie destul de eficiente ca să ţină vizitatorii nedoriţi la distanţă şi nu puteam să trec de ele. Simţeam că mă duelez cu propriul fiu.

— Ce ai aflat?

— Mai întâi trebuie să beau o ceaşcă de cafea. La fel trebuie să faci şi tu. Când trăiam împreună, aveam o regulă nescrisă: să nu discutăm niciodată ceva serios înainte să fi băut o ceaşcă de cafea într-o tăcere solemnă. Ai uitat?

Louise nu uitase. În memoria ei se găsea un lung şir de mic dejunuri tăcute, pe care le îduraseră împreună.

Îşi băură cafelele. Papagalii zburau în cercuri deasupra mesei

de lemn, ca un roi roşu strălucitor.

Îşi spălară ceştile şi se aşezară pe canapea. Se temea că avea să o strângă în braţe, dar el porni calculatorul şi aşteptă ca ecranul să se lumineze. Lucrul acesta se întâmplă în cele din urmă, însoţit de un bubuit furios de tobe.

— El singur a făcut muzica asta. Nu e prea dificil de realizat dacă eşti un profesionist al computerelor, dar este destul de greu pentru o persoană obişnuită. Henrik avea ceva studii IT?

„Nu ştii pentru că nu ai fost niciodată alături de el. În scrisorile lui către tine, nu ţi-a povestit niciodată la ce lucra sau ce anume studia. Ştia că nu eşti cu adevărat interesat."

— Din câte ştiu eu, nu.

— Cu ce se ocupa? Scria că studia, dar nu a spus niciodată ce.

— A urmat cursuri de teologie la Lund timp de un semestru. Apoi s-a plictisit. După aceea, a obţinut autorizaţia de taximetrist şi şi-a câştigat existenţa montând storuri.

— Trăia decent din asta?

— Era foarte cumpătat, chiar şi în călătoriile sale. Obişnuia să spună că nu dorea să se decidă ce slujbă va avea până nu era absolut sigur. În orice caz, nu lucra cu calculatoarele, cu toate că, bineînţeles, le folosea. Ce ai găsit?

— De fapt, nimic.

— Dar ai stat treaz toată noaptea!

Aron îi aruncă o privire fugară.

— Din când în când, mi s-a părut că te auzeam prin casă.

—Bineînţeles că n-am putut dormi, dar nu am vrut să te deranjez. Ce-ai descoperit?

— Am o bănuială legată de modul în care şi-a folosit computerul. Fişierele pe care nu le-am putut accesa, toate uşile alea închise, zidurile şi fundăturile pe care le-a construit - toate indică un sentiment predominant.

— Care anume?

Aron păru, deodată, tulburat.

— Frica. A ridicat toate barierele posibile, ca să împiedice pe oricine să descopere ceea ce ascunsese în computer. Discurile sunt o supapă de siguranţă în adâncurile lumii personale a lui Henrik. Îmi amintesc cum ascundeam eu fişierele, dar niciodată nu am făcut-o aşa. A procedat cu multă abilitate. Sunt un hoţ destul de bun, găsesc, de obicei, fisuri dacă muncesc intens. Nu şi în cazul acesta.

„Frica. Revine în discuţie. Nazrin vorbea despre fericire, însă Henrik şi-a pus ultimele săptămâni din viaţă sub semnul fricii. Iar Aron a descoperit asta imediat."

— Fişierele pe care pot să le deschid nu conţin nimic interesant. Ţine evidenţa situaţiei sale financiare precare, e în

contact cu mai multe site-uri de licitații, mai ales pentru cărți și filme. Mi-am petrecut toată noaptea lovindu-mă de uși zăvorâte.

— Și nu ai dat peste nimic neașteptat?

— De fapt, am găsit un lucru. Ceva pus într-un loc greșit, printre fișierele sistemului. Am dat de el din întâmplare. Uite!

Louise se înclină spre ecran. Aron îi arătă cu degetul.

— Un mic fișier care nu are nimic de-a face cu sistemul. Este interesant că nu a încercat deloc să-l ascundă. Accesul la el nu e blocat.

— De ce crezi că a făcut asta?

— Nu poate fi decât un motiv. De ce lasă cineva un fișier accesibil, dar le ascunde pe toate celelalte?

— Deoarece voia să fie găsit?

Aron încuviință.

— Cel puțin, asta este o posibilitate. Conform informațiilor de aici, Henrik are un apartament la Barcelona. Știai chestia asta?

— Nu.

Louise se gândi la litera „B", care tot apărea în jurnalele lui Henrik. Putea să reprezinte un oraș, mai degrabă decât o persoană?

— Are un apartament mic pe o stradă numită, îți vine sau nu să crezi, „Fundătura lui Hristos". E chiar în centrul Barcelonei. A scris numele celei care are grijă de apartament, doamna Roig, și chiria pe care o plătește. Dacă înțeleg corect notițele lui, avea acest apartament de cinci ani, din decembrie 1999. Se pare că a semnat contractul în ultima zi a secolului trecut. Ținea cumva la ritualuri? Anul Nou? Trimitea mesaje în sticle, pe mare? Era important pentru el să semneze un contract într-o zi anume?

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Dar îi plăcea să se întoarcă în locuri în care mai fusese.

— Asta împarte umanitatea în două mari categorii: cei care urăsc să se întoarcă și cei care adoră acest lucru. Știi în ce categorie intru eu. Dar tu?

Louise nu-i răspunse. Trase monitorul mai aproape și citi ce era afișat pe ecran. Aron merse afară să hrănească păsările. Instinctiv, Louise se temu că avea să-și ia tălpășița.

Își luă pardesiul și îl urmă. Păsările se înălțară spre coroanele copacilor, unde se simțeau în siguranță. Louise și Aron stăteau unul lângă altul, privind marea.

— Într-una dintre aceste zile voi ajunge să văd un aisberg. Sunt chiar sigur de asta.

— Nici că-mi pasă de aisbergurile tale. Aș vrea să vii cu mine la Barcelona, să mă ajuți să înțeleg ce s-a întâmplat cu Henrik.

Nu reacționă, însă Louise știa că, de data aceasta, avea să se supună dorinței ei.

— Mă duc în port să pescuiesc, spuse el în cele din urmă.

— Foarte bine. Dar asigură-te că laşi pe cineva să se ocupe de pădurea ta, cât timp eşti plecat.

Două zile mai târziu, lăsară în urmă papagalii roşii şi porniră la drum spre Melbourne. Aron purta un costum maroniu mototolit. Louise cumpărase biletele, dar nu protestă când Aron îi dădu banii. La zece şi un sfert se îmbarcară pentru zborul Lufthansa care avea să-i ducă la Barcelona, via Bangkok şi Frankfurt.

Discutară despre posibilităţile care-i aşteptau acolo. Nu deţineau cheia de la apartament şi habar nu aveau cum va reacţiona îngrijitoarea. Dacă refuza să-i lase înăuntru? Suedia avea consulat la Barcelona? Erau incapabili să prevadă ce se putea întâmpla, dar Louise insistă că trebuia să pună întrebări. Dacă rămâneau tăcuţi, nu aveau să facă nici un progres şi nici nu s-ar fi apropiat de Henrik. Ar fi fost obligaţi să-l caute în continuare printre umbre.

Când Aron adormi, cu capul pe umărul ei, încordarea îi crescu, dar nu îl îndepărtă.

*****

Ajunseră la Barcelona douăzeci şi şapte de ore mai târziu. În seara celei de-a treia zile, de când lăsaseră papagalii roşii în urmă, se găseau în faţa blocului de apartamente, pe aleea îngustă ce purta numele lui Hristos.

Aron o luă de mână şi intrară împreună.

PARTEA A DOUA
Purtătorul felinarului

„Mai bine aprinzi o lumânare decât să te plângi de întuneric."

Confucius

Capitolul 9

Îngrijitoarea, doamna Roig, locuia la parter, în stânga scărilor. Lumina se aprinse cu un zdrăngănit, foarte probabil datorat comutatorului cu temporizator.

Se hotărâseră să-i spună adevărul. Henrik murise şi ei erau părinţii lui. Louise îşi închipuia că portăreasa semăna cu aceea pe care o cunoscuse în timpul celor şase luni petrecute la Paris, la mijlocul anilor 1970. Solidă, cu o frizură agresivă, cu câţiva dinţi stricaţi. Un televizor urlând în fundal şi imaginea fugară a piciorului desculţ al soţului, aşezat pe o măsuţă.

Le deschise o femeie de aproximativ douăzeci şi cinci de ani. Louise observă că Aron tresări puţin văzând cât de bine arăta după care i se adresă într-o spaniolă păsărească. În tinereţe petrecuse şase luni în Las Palmas, lucrând în diferite baruri.

Doamna Roig, al cărui prenume era Blanca, dădu din cap cu prietenie când află că Aron era tatăl lui Henrik, iar femeia de lângă el era mama tânărului.

Blanca zâmbi, dar habar nu avea cum urmau să continue prezentările. Louise era îngrozită, gândindu-se că fostul ei soţ spunea totul într-o ordine greşită. Aron îşi dădu seama de eroare şi apelă la ea pentru ajutor, însă Louise privi în altă parte.

— Henrik a murit, rosti el. De aceea suntem aici. Să aruncăm o privire prin apartamentul lui şi să-i luăm lucrurile.

Iniţial Blanca păru să nu înţeleagă, de parcă spaniola de baltă a lui Aron devenise brusc total incomprehensibilă.

— Henrik a murit, repetă el.

Blanca păli. Îşi încrucişă strâns mâinile.

— Nu se poate! Ce s-a întâmplat?

Aron îi aruncă o privire lui Louise.

— Un accident de maşină.

Louise nu era pregătită să-l lase pe Henrik să moară într-un accident de maşină.

— S-a îmbolnăvit, spuse ea în engleză. Vorbiţi engleza?

Blanca dădu afirmativ din cap.

— A căzut la pat şi nu s-a mai putut face nimic.

Blanca se dădu un pas înapoi şi îi invită înăuntru. Apartamentul nu era deloc spaţios: două camere micuţe, o bucătărie şi mai mică şi o perdea de plastic în faţa unei băi înguste. Spre surpriza ei, Louise observă pe perete două afişe mari, colorate, cu motive greceşti clasice. Blanca părea să locuiască singură, nu se observa nici o urmă de bărbat sau de copil. Gazda îi invită să ia loc. Louise vedea că tremura. Fusese Henrik un chiriaş obişnuit, sau mai mult de atât? Aveau cam aceeaşi vârstă.

Blanca avea lacrimi în ochi. Lui Louise i se păru că seamănă cu Nazrin - puteau să fie surori.

— Când a fost ultima oară aici, în apartamentul lui?

— În august. A ajuns noaptea târziu. Dormeam, iar el era întotdeauna foarte discret. A doua zi a bătut la uşa mea. Mi-a dat câteva seminţe de flori. Obişnuia să facă asta de fiecare dată când se întorcea din călătoriile sale.

— Cât timp a stat?

— O săptămână. Poate zece zile. Nu l-am văzut prea des. Nu ştiu cu ce se ocupa, dar, orice ar fi fost, lucra noaptea. Dormea în timpul zilei.

— Aşadar, nu ai nici o idee ce făcea?

— Spunea că scria articole de ziar. Era întotdeauna grăbit.

Louise şi Aron făcură schimb de priviri. „Ai grijă acum, se gândi Louise. Nu te comporta ca un taur într-un magazin de porţelanuri."

— Niciodată nu ai timp când lucrezi în presă. Ştii cumva despre ce scria?

— Obişnuia să spună că făcea parte dintr-o mişcare de rezistenţă.

— A folosit chiar expresia aceasta?

— Nu am înţeles cu adevărat ce voia să spună. Dar zicea că situaţia se asemăna puţin cu Spania din timpul Războiului Civil şi tabăra lui ar fi luptat împotriva lui Franco. Dar nu vorbeam prea des despre activităţile lui. Discutam mai ales probleme practice. Îi spălam rufele şi făceam şi curăţenie. Plătea bine.

— Avea mulţi bani?

Blanca îşi încruntă sprâncenele.

— Ar trebui să ştiţi asta, dacă sunteţi părinţii lui.

Louise vedea prea bine că trebuia să intervină.

— Era la vârsta la care tinerii nu le spun părinţilor totul.

— De fapt, nu a vorbit niciodată despre dumneavoastră. Dar nu cred că ar fi trebuit să spun asta, nu?

— Eram foarte apropiaţi. Era singurul nostru copil, murmură Aron.

Oripilată, Louise se minună cum putea să mintă atât de

convingător. Oare Henrik moştenise această abilitate de la tatăl său? Era la fel de convingător ca el atunci când nu spunea adevărul?

Blanca se ridică şi părăsi camera. Louise era pe punctul să deschidă gura, însă Aron o descurajă printr-un gest şi îi şopti: „Aşteaptă". Blanca se întoarse cu un mănunchi de chei.

— Locuia la ultimul etaj.

— De la cine a închiriat apartamentul?

— De la un colonel în retragere care trăieşte la Madrid. E, de fapt, casa soţiei lui, dar colonelul Mendez se ocupă de toate detaliile practice.

— Ştii cum a găsit această locuinţă?

— Nu. A apărut, pur şi simplu, într-o bună zi cu un contract de închiriere. Înaintea lui, apartamentul fusese ocupat de doi studenţi americani dificili, care îşi petreceau cea mai mare parte din timp ascultând muzică foarte tare şi aducând acasă fete. Nu mi-au plăcut niciodată. Situaţia s-a îmbunătăţit mult când a venit Henrik.

Blanca îi conduse pe casa scării şi deschise uşa liftului. Louise se opri.

— A fost cineva aici în ultimele săptămâni, să întrebe de el?

— Nu.

Louise era încordată. Simţea că ceva nu era în regulă. Răspunsul venise prea repede şi părea prea bine exersat. Blanca Roig se aşteptase la acea întrebare. Cineva fusese aici, dar ea nu voia să recunoască. Louise se uită la Aron în timp ce se înghesuiau în micul lift, dar el nu părea să fi remarcat ceva.

Liftul se înălţă cu zgomot.

— Henrik avea adesea vizitatori?

— Niciodată. Sau, cel puţin, foarte rar.

— Pare ciudat. Lui Henrik îi plăcea întotdeauna să fie înconjurat de oameni.

— În cazul acesta, trebuie să se fi întâlnit cu ei în altă parte, nu aici.

— Primea multe scrisori? întrebă Aron.

Liftul se opri. Când Blanca ajunse în faţa apartamentului, Louise observă că acesta avea trei încuietori. Cel puţin una dintre ele părea să fi fost adăugată recent.

Blanca deschise uşa şi se dădu la o parte.

— Corespondenţa lui se află pe masa din bucătărie, îi informă ea. Voi fi jos, în caz că aveţi nevoie de mine. Încă nu-mi vine să cred că a murit. Trebuie să fiţi foarte supăraţi. Nu voi îndrăzni niciodată să fac un copil. Aş fi prea înspăimântată că şi-ar putea pierde viaţa.

Îi dădu cheile lui Aron. Louise se simţi puţin enervată: tot timpul, Aron părea să fie persoana cea mai importantă în ochii celorlalţi.

Blanca o luă în jos pe scări. Aşteptară până când auziră cum uşa locuinţei sale se închise. Se auzea muzică de undeva. Lumina de pe palier se stinse. Louise tresări.

„Pentru a doua oară, sunt pe punctul să intru într-un apartament în care Henrik zace mort. El nu e aici, e în mormânt. Cu toate astea, se află aici."

Intrară pe hol şi închiseră uşa în spatele lor. Era un apartament mic, înghesuit, amenajat la mansardă. Avea un luminator, grinzi expuse şi un tavan înclinat. O singură cameră, o mică bucătărie, o baie cu toaletă. Puteau cuprinde cu privirea întregul spaţiu încă de la intrare.

Corespondenţa era pe masa din bucătărie. Louise se uită prin teancul de foi: diferite reclame, o factură de curent şi o invitaţie de mutare la o companie telefonică diferită. Aron intrase în camera principală şi se oprise în mijlocul ei, moment în care ea i se alătură. Vedea aceleaşi lucruri pe care le vedea şi el: o încăpere cu pereţii goi, nici un fel de ornamente. Un pat cu o cuvertură roşie, un birou, un calculator şi un raft cu cărţi şi dosare. Asta era tot.

„Henrik trăia aici în secret. Nu i-a spus nici unuia din noi despre acest apartament. Se pare că a moştenit de la Aron capacitatea de a-şi găsi diferite ascunzători."

Nu scoaseră nici un cuvânt, doar se plimbară prin locuinţă. Louise trase o perdea din faţa unei nişe ce funcţiona pe post de şifonier. Bluze, pantaloni, un sacou, un coş cu lenjerie intimă, pantofi. Luă o pereche o ghete grele şi le ridică spre lumină. Tălpile de cauciuc aveau pe ele pământ roşu. Aron se aşezase la birou şi deschisese unicul sertar. Puse ghetele înapoi şi merse să privească peste umărul lui, simţind un impuls să-i mângâie părul rărit. Sertarul era gol.

Louise se aşeză pe un taburet la marginea biroului.

— Blanca nu spunea adevărul.

Aron se uită la ea surprins.

— Când am întrebat dacă fusese cineva aici, a răspuns prea repede. Nu mi s-a părut în ordine.

— De ce ar minţi?

— În trecut obişnuiai să-ţi proclami respectul pentru intuiţia mea.

— În trecut am spus o grămadă de lucruri pe care nu le-aş mai spune astăzi. Vreau să pornesc computerul acum.

— Încă nu! Aşteaptă! Ţi-l poţi imagina pe Henrik în acest apartament?

Aron roti scaunul şi aruncă o privire în jur.

— Nu chiar. Dar, de fapt, de-abia îl cunoşteam. Tu eşti cea care poate să răspundă la această întrebare, nu eu.

— Ştim cu certitudine că a locuit aici. A închiriat, în secret, acest apartament timp de cinci ani. Dar nu mi-l pot imagina stând aici.

— Vrei să spui că un alt Henrik a locuit aici?

Louise încuviinţă.

Lui Aron îi fusese întotdeauna uşor să-i ghicească gândurile. Pe vremea când erau apropiaţi, se jucau încercând să ghicească reacţiile celuilalt. Chiar dacă dragostea lor murise, poate încă ar mai fi fost capabili să practice cu succes acel joc.

— Un Henrik diferit, pe care voia să-l ţină ascuns.

— Dar de ce?

— Nu eşti tu cel mai în măsură să dea răspunsul?

Aron se încruntă.

— Eram un bădăran beţiv care a fugit de toate şi de toţi, de asumarea responsabilităţii pentru alţii şi, mai ales, de mine însumi. Nu pot să-mi imaginez că Henrik ar fi fost astfel.

— De unde ştii? Totuşi, era fiul tău.

— Nu i-ai fi permis niciodată să devină ca mine.

— Cum poţi fi atât de sigur că ai dreptate?

— Nu am fost niciodată sigur de nimic în viaţa mea, în afară de faptul că incertitudinea şi disperarea m-au însoţit mereu credincioase.

Aron controlă cablul calculatorului şi îl băgă în priză. Îşi frecă degetele unele de altele, de parcă ar fi purtat mănuşi din cauciuc invizibile şi urma să înceapă o operaţie.

Se uită la ea.

— Există o scrisoare de la Henrik pe care nu ţi-am arătat-o. Aveam impresia că îmi spunea un secret pe care nu dorea să-l împart cu altcineva. Poate nu asta a fost intenţia lui, dar ceea ce mi-a comunicat era atât de important, încât nu am dorit să-l dezvălui nimănui, nici chiar ţie.

— Nu ai dorit niciodată să împărtăşeşti nimic cu mine.

Comentariul ei îl enervă.

— O să-ţi spun.

*****

Era vorba despre una dintre ultimele scrisori pe care Aron le primise înainte să lase baltă computerele şi să decidă că nu mai voia să aibă nimic de-a face cu arhiva lui electronică. Tocmai fusese la New York şi încasase marele cec, lucru care i-ar fi permis să facă orice îi plăcea pentru tot restul vieţii, şi se întorsese în Newfoundland să-şi adune bunurile, cărora le-a dat foc în cea mai mare parte - pentru el, arderea unei canapele sau a unui pat era la fel de plină de înţelesuri ca arderea unei punţi spre trecut. Atunci

primise scrisoarea de la Henrik. Fusese trimisă din Paris. Un prieten de-al lui Henrik, un tânăr violoncelist din Bosnia – nu era clar cum ajunseseră prieteni, nici dacă era băiat sau fată - câştigase o competiţie destinată tinerilor soliști şi premiul era un concert alături de o renumită orchestră pariziană. La una dintre primele repetiţii, lui Henrik i se acordase şansa să stea în mijlocul orchestrei, în spatele instrumentelor cu coardă şi în faţa alămurilor. Fusese o experienţă zguduitoare: sunetul puternic trecuse prin el precum o durere teribilă. Henrik descrisese însă acel moment ca pe unul care avea să-i rămână în memorie pentru a „confirma puterea ciudată pe care ţi-o conferă durerea.". Niciodată nu mai adusese în discuţie acea experienţă.

— Am avut un fiu care a stat odată în mijlocul unei orchestre şi a învăţat ceva despre durere, conchise Aron. A fost o persoană remarcabilă.

— Porneşte computerul, îl îndemnă ea. Continuă să cauţi.

Luă câteva dosare de pe raft şi merse în bucătărie. Simţi o durere în tâmple, de parcă ar fi preluat durerea despre care scrisese Henrik. De ce nu-i vorbise despre asta? De ce hotărâse să-i spună povestea despre orchestră lui Aron, tatăl care nu-şi bătuse niciodată capul cu fiul său?

Privi insistent spre tavanul întunecat. Gândul o supără. Era împovărată de mâhnire, iar acum îl învinovăţea pe Henrik pentru durerea suplimentară, ceea ce o ruşină.

Înlătură acest gând.

„Există altceva şi mai neplăcut. Blanca nu spune adevărul. Am găsit un nou fragment, pe care trebuie să îl pun alături de celelalte cioburi, ca să creez un context. Nu ştiu dacă minciuna ei reprezintă începutul unei poveşti, sau sfârşitul ei. A mințit fiindcă Henrik îi ceruse să mintă? Sau a fost altcineva care a insistat ca ea să mintă?"

Începu să frunzărească dosarele. Fiecare pagină era o nouă bucată sfărâmată dintr-un întreg necunoscut. Henrik trăise o viaţă dublă, avea o garsonieră la Barcelona *despre care nu ştia nimeni.* **De la cine făcuse rost de bani? Un apartament în centrul Barcelonei nu poate fi ieftin. Avea să meargă pe urmele paşilor săi, fiecare pagină semăna cu o nouă răscruce.**

Îşi dădu seama curând că nu exista nimic despre Kennedy, nici fotocopii ale materialelor de arhivă şi ale articolelor, nici însemnări scrise cu propria mână. Pe de altă parte, Henrik adunase material despre cele mai mari companii farmaceutice din lume. În majoritate erau articole critice şi declaraţii ale unor organizaţii precum Medecins Sans Frontieres şi Third World Academy of Sciences. Sublimase unele pasaje. Trasase un dreptunghi roşu în jurul unui titlu care spunea că, în zilele noastre, nimeni nu trebuia să moară

din cauza malariei şi marcase mai multe semne de exclamare pe margine. Într-un alt dosar adunase articole şi extrase din cărţi despre istora epidemiilor.

„Un fragment după altul. Încă nici un întreg. Care este legătura dintre acestea şi creierul lui Kennedy? Există, de fapt, vreo legătură?"

Îl auzi pe Aron dregându-şi vocea în cealaltă cameră.. Din când în când, atingea tastatura cu degetele.

„Atât de des obişnuiam să stăm astfel, când trăiam împreună. El într-o cameră, eu în alta, dar întotdeauna având o uşă deschisă între noi. Într-o zi, a închis-o. Când am deschis-o din nou, el plecase."

Aron veni în bucătărie pentru un pahar cu apă. Părea obosit. Îl întrebă dacă reuşise să descopere ceva, însă el dădu din cap a negaţie.

— Încă nu.

— Cât crezi că a plătit pentru acest apartament? Nu putea fi prea ieftin.

— Va trebui s-o întrebăm pe Blanca. Ce-ai găsit în dosare?

— A adunat multe materiale despre boli. Malarie, ciumă, SIDA. Dar nu e nimic despre tine, nimic despre mine. Evidenţiază unele paragrafe sau propoziţii, sau chiar simple cuvinte, cu linii roşii şi semne de exclamare.

— Atunci ar trebui să te uiţi mai atentă la paragrafele subliniate. Sau, poate, cu şi mai multă atenţie la cele nesubliniate.

Aron reveni la calculator. Louise deschise frigiderul. Era aproape gol.

Miezul nopţii veni şi trecu. Louise stătea la masa din bucătărie, frunzărind încet unul dintre ultimele dosare. Din nou tăieturi din ziare, mai ales din publicaţii britanice şi americane, dar şi o serie de articole din *Le Monde.*

„Creierul lui Kennedy. Trebuie să existe undeva o legătură între obsesia ta pentru creierul preşedintelui mort şi materialul pe care îl am în faţă acum. Încerc să văd totul prin ochii tăi, să ating dosarele cu mâinile tale. Ce căutai? Ce anume te-a ucis?"

Tresări. Aron intrase în bucătărie fără ca ea să observe. Se vedea limpede că descoperise ceva.

— Ce este?

Se aşeză în faţa ei. Era evident neliniştit, poate chiar înspăimântat. Asta o sperie mai mult decât orice. Unul dintre motivele pentru care se îndrăgostise cândva de el era convingerea că avea s-o protejeze de orice pericol ar fi ameninţat-o.

— Am găsit un fişier secret în interiorul altuia. Precum păpuşile alea ruseşti pe care le scoţi una dintr-alta.

Se opri. Louise aşteptă ca el să continue, dar Aron nu mai spuse

nimic. Într-un final, merse în living, se aşeză la calculator şi citi ce era afişat. Nu erau multe cuvinte. Mai târziu, când se gândi la acel moment, nu-şi putea imagina ce se aşteptase să găsească. Orice, dar nu asta.

> **Aşadar, şi eu am moartea în interiorul meu. Această cunoaştere face totul de nesuportat. S-ar putea să mi se sfârşească viaţa înainte să ajung la treizeci de ani. Acum trebuie să fiu puternic şi să transform această situaţie într-un avantaj. Insuportabilul trebuie transformat într-o armă. Nu trebuie să permit nici unui lucru să mă schimbe. Nici măcar faptului că sunt seropozitiv.**

Louise simţi că inima îi explodează. În confuzia ei, se gândi că trebuia să-l sune pe Artur şi să-i spună. În acelaşi timp, se întrebă dacă Nazrin ştia „Era şi ea infectată? Îi transmisese virusul? De aceea nu mai avea el puterea să trăiască?"

Întrebările i se îngrămădeau în cap. Fu nevoită să se ţină de birou ca să nu se prăbuşească. Auzi nedesluşit cum Aron intrase în cameră.

O prinse în clipa în care căzu.

Capitolul 10

Câteva ore mai târziu, încuiară uşa apartamentului şi ieşiră să ia aer curat şi micul dejun. Blanca dormea - sau, cel puţin, nu dădu nici un semn de viaţă când părăsiră clădirea.

Zorii îi surprinseră prin căldura plăcută.

— Dacă vrei să dormi, poţi să mergi la hotel. Eu am nevoie de puţin aer, dar pot să hoinăresc şi de una singură.

— La ora asta în Barcelona? Vei atrage tot felul de oameni, o femeie neînsoţită rătăceşte pe străzi - toată lumea ar trage concluzia evidentă.

— Sunt obişnuită să-mi port de grijă. Am învăţat cum să mă descotorosesc de bărbaţii agasanţi, care au penisul într-o mână şi portofelul în cealaltă. Deşi nu ţi-l arată pe cel de-al doilea.

Aron nu-şi putea ascunde uimirea.

— Înainte, nu te-am auzit niciodată vorbind astfel.

— Multe lucruri nu ştii despre mine. Şi despre cum îmi aleg cuvintele.

— Dacă vrei să fii singură, gândeşte-te la mine ca la o umbră în plus. Un fel de jachetă pe care o iei cu tine pe braţ, când nu eşti sigură dacă va ploua sau nu.

Continuară să se plimbe pe străzile principale, care coborau

spre o piaţă. Traficul era foarte redus, restaurantele erau goale. O singură maşină de poliţie trecu încet pe lângă ei.

Louise era foarte obosită. Aron mergea alături de ea fără să vorbească, ascunzând, ca de obicei, ce gândea sau simţea cu adevărat. După descoperirea faptului că Henrik fusese seropozitiv, mintea lui căzu pradă haosului. Acum, băiatul era mort, inaccesibil infecţiei care îl invadase. Dar, chiar şi aşa, îi cauzase oare moartea? Fusese oare incapabil să suporte greutatea care îl împovărase pe neaşteptate?

— Cum se face că autopsia nu a dezvăluit prezenţa virusului în sângele lui Henrik? exclamă brusc Aron. Era prea curând? Fusese infectat atât de recent încât anticorpii nu avuseseră timp să se formeze? În cazul acesta, cum putea fi sigur că era infectat cu adevărat?

Aron cedă nervos. I se întâmplă deodată, fără nici un avertisment. Plângea cu hohote. Louise nu-şi putu aminti să-l fi văzut vreodată plângând, lăsând la o parte momentele când era beat şi trist şi o asigura de dragostea lui neţărmurită. În ceea ce o privea, lacrimile lui Aron erau întotdeauna asociate cu duhoarea de băutură puternică sau cu mahmureala. Dar nici urmă de aşa ceva acum. Lacrimile lui exprimau doar o tristeţe profundă.

Stăteau pe o stradă din Barcelona. Se crăpa de ziuă şi Aron plângea. Când îşi recăpătă stăpânirea de sine, căutară o cafenea în care să ia micul dejun, după care se întoarseră la apartament.

Imediat după ce deschiseră uşa, Aron dispăru în baie. Când ieşi, avea părul pieptănat şi era evident că se frecase cu mâinile la ochi.

— Îmi cer scuze pentru lipsa mea de demnitate.

— De ce scoţi atât de multe prostii pe gură?

Aron nu răspunse. Doar îşi ridică mâinile în semn de apărare.

Continuară să caute prin computerul lui Henrik, cu Aron ca deschizător de drumuri plin de hotărâre.

— Uncas, spuse ea. Ţi-l aminteşti?

— *Ultimul dintre mohicani.* **James Fennimore Cooper. Mă fascina când eram copil. Visam că rămăsesem ultimul din tribul meu, tribul Aron. Fetele chiar citeau cartea asta?**

— Artur mi-a citit-o cu voce tare. Nu cred că s-a gândit vreodată că nu era potrivită pentru fete. Obişnuia să-mi citească doar cărţi pe care dorea să le asculte el însuşi. Presupun că am citit singură diverse poveşti cu detectivi când aveam şapte sau opt ani, dar cartea care mi-a rămas în memorie este cea despre Uncas.

— Care este întâmplarea pe care o ţii minte cel mai bine?

— Când una din fiicele colonelului Monroe se aruncă de pe stâncă şi alege să moară decât să încapă pe mâinile indianului

însetat de sânge. Aşa eram eu, curajoasă până la capăt. Am hotărât să-mi dedic viaţa aruncării de pe stânci.

Aron îşi petrecu toată ziua încercând să pătrundă în viaţa lui Henrik, cu Louise pe post de spectator. Lucră cu înfrigurare la deschiderea diferitelor încăperi pe care Henrik se străduise să le închidă. Unele uşi erau scoase din balamale, altele nu erau încuiate, dar tot ce găseau în acele camere erau noi întrebări, rareori câte un răspuns. De când era Henrik bolnav? De când fusese infectat? Cine îl infectase? Ştia cine îl infectase? Scrisese că era bolnav în iulie 2004: „Infecţia este în interiorul meu - mă temusem că despre asta era vorba, însă acum ştiu cu siguranţă. Cu medicamentele antiretrovirale din ziua de azi aş putea să mai trăiesc încă zece ani şi, date fiind progresele medicinei, fără îndoială că mai mult. Totuşi, este o condamnare la moarte. Acesta va fi lucrul cel mai dificil care trebuie lăsat deoparte"-. Nici un cuvânt despre cum s-a întâmplat, unde, cu cine, în ce condiţii. Încercară să se întoarcă mai departe în timp, frunzărind jurnalele sale fragmentare şi dezorganizate, găsiră detalii despre diferite călătorii, dar nimic nu era clar, întotdeauna era ceva ce le scăpa. Louise spera să găsească bilete de avion mai vechi, însă fără succes.

Aron descoperi un fişier în care Henrik ţinuse, cu regularitate, o evidenţă a veniturilor şi a cheltuielilor sale. Amândoi tresăriră la vederea unei rubrici: în august 1998, Henrik înscrisese un venit substanţial, 100 000 de dolari.

— Peste 800 000 de coroane suedeze, calculă Aron. Dumnezeule, de unde a făcut rost de banii ăştia?

— Scrie acolo?

— Tot ce apare este numărul contului său de aici, din Spania.

Aron continuă să caute şi uimirea lor nu făcu decât să crească. În luna decembrie a aceluiaşi an, 25 000 de dolari se iviseră de nicăieri. Suma apărea, pur şi simplu, în contul lui Henrik şi el notase plata fără să spună de unde proveneau banii. Plată pentru ce? Aron se uită întrebător la Louise, dar ea nu avu nici un răspuns. Urmară şi alte surprize. Sume mari de bani fuseseră depuse în contul lui Henrik în primăvara lui 2000. Aron adună toate cifrele şi constată că, per total, Henrik obţinuse 250 000 de dolari.

— A avut acces la sume considerabile de bani. În cea mai mare parte, le-a cheltuit. Nu ştim pe ce, însă şi-ar fi permis acest apartament de mai multe ori. Ar fi putut să călătorească oriunde ar fi vrut.

Louise înţelese că, pe măsură ce Aron cerceta mai departe, îngrijorarea lui sporea.

„Poate vede lucrurile mai limpede decât mine. Sunt mult prea

mulți bani care au apărut, pur și simplu, de nicăieri."

Aron continuă să caute și să mormăie despre fundături.

— La fel ca adresa acestui bloc. Fundătura lui Hristos.

— Henrik obișnuia să spună că nu credea în coincidențe.

— Cu o asemenea sumă de bani la dispoziție, bineînțeles că putea să aleagă orice adresă dorea.

Aron continuă să butoneze la tastatură. Deodată, se opri. Louise stătea jos, în fața bibliotecii.

— Ce s-a întâmplat?

— Se deschide ceva. Nu știu ce anume.

Se auzi o pocnitură și pe ecran se văzu o ninsoare puternică. Apoi imaginea deveni clară. Amândoi se aplecară spre ecran, aproape atingându-și obrajii.

Apăru un text:

> **Felinarul din mâna lui Diogene. Îmi dau seama acum că trăiesc într-o epocă în care tăinuirea adevărurilor a fost ridicată la rangul de artă, precum și la cel de știință. Adevărurile cărora întotdeauna li s-a permis să iasă la iveală în mod firesc sunt, în zilele noastre, ținute secret. Fără un felinar în mână, este practic imposibil să găsești persoana pe care o cauți. Rafale reci de vânt sting flacăra opaițului. Atunci, ai de ales: las-o stinsă sau aprinde-o din nou. Și continuă să cauți oameni.**

— Ce vrea să spună? întrebă Aron.

— Diogene i-a cerut lui Alexandru să se mute deoarece bloca razele soarelui, îi explică Louise. Diogene se plimba cu un felinar, căutând pe cineva. O ființă umană desăvârșită, o persoană morală. Disprețuia lăcomia și prostia. Am auzit de firme de securitate și agenții de detectivi care i-au preluat numele. *Purtătorul de felinar,* **cel care se împotrivește întunericului.**

Continuară să citească manifestul conceput de Henrik:

> **Dintre toți trolii cu care se luptă viteazul Bruse, există trei care mă sperie mai mult decât restul. „Winkelman și Harrison", cu cercetările lor secrete despre gene din complexul uriaș pe care îl dețin în Virginia, remarcabil de aproape de sediul central al CIA din Langley. Nimeni nu știe ce se petrece cu adevărat dincolo de zidurile acelea cenușii, dar agenții englezi care depistează banii ilegali din afacerile cu droguri și arme, fără să mai menționez profiturile exorbitante din comerțul sexual cu sclavi din Europa și America de Sud, au descoperit o sumedenie de indicii care duc spre „Winkelman și Harrison". Proprietarul final este un bărbat insignifiant pe**

nume Riverton, despre care se spune că trăiește în Insulele Cayman, dar nimeni nu este sigur. Al doilea trol este compania elveţiană Balco: la prima vedere, se pare că se ocupă cu cercetarea eficacităţi noilor antibiotice împotriva speciilor rezistente de bacterii. În spatele scenei se petrece însă cu totul altceva. Zvonurile sugerează că există laboratoare secrete de cercetare în Malawi şi Tanzania, unde sunt testate noi medicamente împotriva SIDA, dar nimeni nu ştie cu siguranţă ce se întâmplă cu adevărat acolo. Al treilea şi ultimul trol nici măcar nu are un nume, dar este întruchipat de un grup de cercetători din Africa de Sud care studiază SIDA în condiţii de discreţie totală. Se aude despre morţi misterioase şi oameni care, pur şi simplu, dispar. Nimeni nu ştie, dar, dacă felinarele sunt stinse, ele trebuie reaprinse.

Aron se lăsă pe spătarul scaunului.

— La început vorbeşte despre un singur felinar. Apoi, deodată, sunt mai multe. Ce înseamnă asta? Există un grup de oameni care încearcă să descopere dedesubturile acestor companii farmaceutice?

— Asta ar corespunde cu firea lui Henrik, deşi credeam că l-am făcut imun la orice tentativă de a săpa în profunzime, ca să descopere secrete.

— Niciodată nu a vrut să-ţi calce pe urme?

— Să devină arheolog, vrei să spui? Niciodată. Când era copil, ura chiar să se joace în groapa de nisip.

Aron arătă spre ecran.

— Trebuie să le fi avut cu informatica. Pe de altă parte, programele pe care le foloseşte nu sunt chiar de ultimă generaţie, ceea ce îmi dă de gândit. Dată fiind suma de bani pe care o avea, de ce nu şi-a procurat o tehnologie ultramodernă? Nu pot găsi decât o explicaţie.

— Aceea că dorea să folosească banii pentru altceva?

— Fiecare cent era important. Pentru altceva. Întrebarea este: pentru ce?

Aron mai descâlci o iţă din ţesătura virtuală a computerului şi scoase la iveală un nou secret al lui Henrik. Era vorba despre o serie de articole de ziar care fuseseră scanate direct pe hard-disk.

— Nu a făcut asta aici, deduse Aron. Nu există nici un scanner în acest apartament. Se găsea vreunul în locuinţa lui din Stockholm?

— Nu am văzut vreunul.

— Ştii ce e ăla un scanner?

— E puţin probabil să le scoatem din pământ ca relicve antice, dar le folosim din când în când.

Citiră articolele. Două erau din ziarul englezesc *The Guardian,* **două din** *New York Times* **şi două din** *Washington Post.* **Articolele erau despre angajaţi din sistemul medical care fuseseră mituiţi să dezvăluie informaţii secrete despre cazurile a două persoane diferite, un bărbat care voia să rămână anonim şi un altul, Steve Nichols, care permisese să fie folosită o fotografie cu chipul său. Ambii bărbaţi fuseseră şantajaţi şi obligaţi să plătească sume imense de bani fiindcă erau infectaţi cu HIV.**

Henrik nu adăugase nici o notă şi nici nu făcuse vreun comentariu. Articolele reprezentau nişte indicatoare silenţioase într-o cameră în care Henrik nu era prezent. Venitul considerabil al lui Henrik putea oare să provină din şantaj? Fusese el un şantajist? Louise era sigură că Aron gândea acelaşi lucru. Ideea era atât de respingătoare şi de absurdă, încât o izgoni. Aron nu spunea însă nimic, stătea pur şi simplu în faţa computerului, lovind cu un deget tastatura. Era posibil ca Henrik să se fi găsit într-un tunel întunecat ce ducea într-o cameră şi mai întunecată?

Nu ştiau. Şi preferară să se oprească. Încuiară apartamentul şi părăsiră clădirea, fără ca Blanca să-şi fi făcut apariţia. Merseră într-o plimbare în oraş şi când se întoarseră, în cele din urmă, la hotelul lor, Aron o întrebă dacă nu putea să doarmă în camera ei.

— Nu suport gândul de a rămâne singur.

— Adu-ţi perna, îi ceru ea. Şi, când vii, să nu mă trezeşti dacă dorm.

După câteva ore de somn, Louise fu trezită de mişcările pe care Aron le făcea prin cameră. Avea pantalonii pe el, dar nu şi o bluză. Îl văzu cu ochii întredeschişi şi observă o cicatrice care se întindea pe omoplatul stâng. Arăta de parcă ar fi fost pricinuită de un cuţit. Pe vremea, trecută de mult, când îşi odihnea adesea capul pe spatele lui, nu existase o asemenea urmă. Când o căpătase? Probabil într-una dintre acele încăierări la beţie, la care era tare nerăbdător să participe, neglijând pericolele - cele mai multe bătăi fiind pornite chiar de el. Îşi puse un tricou şi se aşeză pe pat.

— Văd că eşti trează.

— Unde te duci?

— Nicăieri. Afară. Cafea. Nu pot să dorm. Poate merg la o biserică.

— De când ai început să frecventezi bisericile?

— Nu am aprins încă o lumânare pentru Henrik. Asta-i ceva ce trebuie să faci singur.

Aron îşi luă sacoul, o salută printr-o mişcare a capului şi dispăru pe uşă.

*****

Louise se ridică şi atârnă semnul „Nu deranjaţi” pe clanţa uşii. În drum spre pat, se opri lângă oglinda de pe perete şi îşi examină chipul. „Care chip se reflectă în privirea lui Aron? Mi s-a spus întotdeauna că faţa mea se schimbă în permanenţă. Colegii mei, cei care îmi sunt apropiaţi şi îndrăznesc să spună ce gândesc, susţin că port o faţă diferită în fiecare dimineaţă. Nu sunt precum Ianus, cu doar două feţe: am zece sau cincisprezece măşti, care se schimbă în permanenţă. La răsăritul soarelui, mâini nevăzute pun o mască peste chipul meu şi eu nu am nici o idee ce fel de expresie port în acea zi.”

Aceasta este o imagine ce răsare frecvent în visele ei.

Louise Cantor, arheolog, aplecată peste o săpătură, cu o mască elenistică clasică acoperindu-i faţa.

Se întoarse în pat, dar nu mai putu să adoarmă. Sentimentul sâcâitor de disperare refuza să plece. Îl sună pe Artur. Nici un răspuns. Într-un impuls de moment, căută numărul de telefon al lui Nazrin, dar nu avu mai mult succes. Lăsă un mesaj pe robotul telefonic şi spuse că avea s-o contacteze mai târziu, cu toate că era destul de dificil, ea fiind într-o călătorie.

Când era pe punctul să plece din cameră şi să caute o cafenea, observă că Aron îşi lăsase cheia pe masă.

„În perioada de suspiciune, când credeam că mă înşală, în anii de dinainte ca mariajul nostru să se destrame, obişnuiam să caut pe ascuns prin gentile şi buzunarele lui. Îi citeam jurnalul şi încercam de fiecare dată să fiu prima care ia corespondenţa din cutia de scrisori. Pe atunci, aş fi luat cheia şi i-aş fi deschis uşa.”

Gândul acesta o stânjeni. Când era în Australia, în casa cu papagali roşii, nu avusese niciodată sentimentul că exista o femeie în viaţa lui Aron, o iubită pe care o ascundea fiindcă apăruse Louise. Chiar dacă ar fi fost o altă femeie, nu avea nimic de-a face cu ea. Dragostea pe care o simţise odată pentru el nu era ceva ce putea fi dezgropat din pământ şi restaurat.

Bău o cafea şi porni să cutreiere oraşul. Îi trecu prin minte că ar fi trebuit să sune în Grecia şi să vorbească cu colegii ei. Dar ce putea să le spună?

Se opri în mijlocul trotuarului şi înţelese că era posibil să nu se mai întoarcă niciodată în Grecia ca să lucreze, ci doar pentru câteva zile, ca să-şi strângă lucrurile şi să predea locuinţa. Viitorul era o pagină albă. Se întoarse şi o luă spre hotel. O cameristă făcea curăţenie în camera ei. Louise coborî la recepţie să aştepte. O femeie frumoasă mângâia un câine, un bărbat citea un ziar cu o lupă. Se întoarse în cameră. Cheia se găsea încă pe masă, Aron nu se întorsese. Şi-l imagină într-o biserică, cu o lumânare în mână.

Nu ştia nimic despre durerea lui. Intr-una dintre zile, avea să

se transforme într-o erupţie vulcanică. Lava fierbinte, înăbuşită în adâncuri, avea să se elibereze prin crăpăturile din corpul lui. Era sortit să moară ca un dragon ce scuipă flăcări.

Îl sună din nou pe Artur. De această dată, răspunse. Ninsese în timpul nopţii. Ştia că Artur iubea zăpada, că îl făcea să se simtă în siguranţă. Îi spuse că era la Barcelona cu Aron şi că descoperiseră un apartament care-i aparţinuse lui Henrik, despre care nu ştia nimeni. Dar nu-i spuse că Henrik avea HIV Nu ştia cum ar fi reacţionat. Apelul dură puţin, lui Artur nu-i plăcuse niciodată să vorbească la telefon. Ţinea întotdeauna receptorul departe de ureche, obligând-o să strige.

Închise, după care sună în Grecia. Avu noroc şi dădu peste persoana care o înlocuise la conducerea şantierului, o colegă din Uppsala. Louise o întrebă cum merge lucrul şi auzi că excavaţiile de toamnă se apropiau de sfârşit, înainte ca totul să se închidă pe perioada iernii. Totul se desfăşura conform planului. Se hotărâse să fie sinceră în legătură cu propriul său rol. Pur şi simplu nu ştia când putea să-şi reia atribuţiile. Acum nu era chiar atât de important, se apropia iarna şi munca pe teren urma să fie suspendată. Nimeni nu ştia ce avea să se întâmple anul viitor, totul depindea de aprobarea finanţării necesare pentru continuarea săpăturilor.

Legătura se întrerupse. Când formă din nou numărul, auzi un glas de femeie vorbind greceşte. Soarta hotărâse că trebuia să încerce mai târziu.

Se întinse pe pat şi adormi. Când se trezi, era douăsprezece şi jumătate. Aron încă nu se întorsese.

Pentru prima dată, începu să se neliniştească. Patru ore în care să-ţi bei cafeaua şi să aprinzi o lumânare în biserică? Fugise din nou? Nu mai putea să îndure? Trebuia să aştepte din nou şase luni până să o sune, băut şi sentimental, dintr-un port îndepărtat? Luă cheia şi merse în camera lui. Geamantanul se afla deschis pe scaun: schimburi în dezordine şi un aparat de ras electric într-un toc uzat. Scotoci printre haine şi găsi o pungă de plastic, care conţinea o sumă mare de bani. Mută bancnotele în propria poşetă, ca să se asigure că nu vor fi furate. La fundul geamantanului descoperi o carte de Bill Gates, o reflecţie despre computere şi viitor. O frunzări şi găsi câteva pagini unde Aron sublimase anumite paragrafe şi făcuse însemnări pe margini. „La fel ca Henrik, se gândi. Erau identici." Ea nu adnota niciodată cărţile. O puse la loc şi luă alta. Era un studiu despre probleme matematice nerezolvate. Colţul unei pagini era îndoit, ca să marcheze locul unde ajunsese Aron cu cititul. Capitolul următor analiza teorema lui Fermat.

Louise puse volumul la loc şi se uită prin cameră. Cercetă coşul de hârtii: o sticlă goală de votcă. Nu mirosise a băutură dimineaţa de

când se întâlniseră pe dig, în Australia. Cu toate acestea, de când ajunseseră la Barcelona, consumase aproape un litru de alcool, o sticlă întreagă. Nici urmă de pahare, deci băuse direct din sticlă. Dar când? Fuseseră împreună aproape tot timpul.

Louise se întoarse în camera ei şi îi trecu prin minte că tot ceea ce făcea acum era să-l aştepte pe Aron. „Atunci când deschizătorul de drumuri se opreşte trebuie să mă opresc şi eu, se gândi ea nemulţumită. De ce nu-mi văd de treaba mea?"

Lăsă un bilet pe masă. Luă prânzul într-un mic restaurant, nu departe de hotel. Când îşi achită nota de plată, observă că era ora trei: cu siguranţă Aron, trebuia să se fi întors deja. Îşi verifică telefonul mobil, dar el nu sunase şi nici nu trimisese vreun mesaj.

Începu să plouă. Se grăbi înapoi, ţinând jacheta deasupra capului. Bărbatul de la recepţie dădu negativ din cap. Domnul Cantor nu s-a întors. A telefonat? Nu avem nici un mesaj pentru doamna Cantor.

Acum era cu adevărat îngrijorată. Era însă un alt fel de îngrijorare - nu se temea că Aron ar fi putut să fugă din nou de ea. Ceva se întâmplase. Îl sună pe telefonul mobil, dar nu răspunse.

Rămase în cameră până seara. Nici un semn de la Aron. Încercase să-l apeleze pe numărul de mobil de mai multe ori, dar era închis. Pe la ora şapte, coborî la recepţie. Se aşeză într-un fotoliu şi privi oamenii care defilau între ieşire, recepţie, bar şi standul cu ziare. Intr-un colţ de lângă intrarea în bar, un bărbat, aşezat pe un scaun, studia o hartă. Se uită la el pe furiş. Ceva îi atrăsese atenţia. Îl recunoştea? Îl văzuse înainte? Merse la bar şi bău un pahar de vin. Şi încă unul. Când se întoarse în holul hotelului, bărbatul cu harta dispăruse. Locul îi fusese luat de o femeie care vorbea la telefon. Femeia era atât de departe, încât Louise nu putu auzi nici măcar limba în care se exprima, darămite ceea ce spunea.

La opt şi jumătate, Louise bău un alt pahar de vin. Apoi părăsi hotelul. Aron luase cu el cheile de la apartamentul lui Henrik. Acolo trebuia să fi fost toată ziua, bineînţeles, la computerul lui Henrik. Cu paşi grăbiţi, se îndreptă spre Fundătura lui Hristos. Când sosi la uşa de la intrare, se uită în spate. Nu cumva o umbră misterioasă pândea în întuneric, chiar dincolo de spaţiul luminat de lampadar? Se simţi iarăşi cuprinsă de o frică misterioasă, ce izvora dintr-un loc pe care nu era capabilă să-l găsească.

„Aceasta era frica la care se referea Henrik în conversaţiile sale cu Nazrin şi în însemnările sale?"

Louise sună la uşa Blancăi. Aceasta nu răspunse imediat.

— Îmi pare rău, vorbeam la telefon, tatăl meu este bolnav.

— L-aţi văzut astăzi pe soţul meu?

Blanca dădu negativ din cap.

— Sunteți absolut sigură?

— Nu a fost și nici nu a plecat.

— Are cheile. Probabil că ne-am înțeles greșit.

— Dacă doriți, pot să deschid eu. Doar să trântiți ușa când plecați.

Lui Louise îi trecu prin minte că ar fi trebuit să o întrebe de ce nu spunea adevărul. Dar interveni ceva. Îndatorirea ei, pentru moment, era să afle unde era Aron.

Blanca descuie ușa locuinței lui Henrik, apoi dispăru pe scări. Louise rămase nemișcată în semiîntuneric, ascultând. Apoi aprinse luminile, una după alta, și se plimbă prin apartament.

Din senin, i se păru că mai multe dintre piesele capricioase își găsiseră locul în puzzle, scoțând la iveală un model neașteptat.

Cineva voia să-l îndepărteze pe Aron. Avea legătură cu Henrik, cu creierul lui Kennedy, cu călătoriile băiatului, cu boala și cu moartea lui. Aron era deschizătorul de drumuri. El era cea mai periculoasă persoană, cea care trebuia eliminată prima, astfel încât traseul să rămână secret.

Louise simți fiori pe șira spinării. Se apropie cu atenție de fereastră și privi jos, în stradă.

Cu toate că nimeni nu era acolo, avu impresia că cineva tocmai plecase.

Capitolul 11

Când ajunse la hotel, Louise Cantor căzu pradă insomniei. Își reaminti cum se simțise când lucrurile ajunseseră cât se poate de rău. Când Aron o părăsise. Când începuse să-i trimită scrisorile lui lacrimogene, incoerente, din diferitele sale bârloguri de bețivan. Acum, dispăruse din nou. Iar ea aștepta, stând de pază.

Intr-o încercare de a conjura diferitele forțe care îl țineau la distanță, merse în camera lui și se furișă în patul pe care el nu-l folosise niciodată. Dar tot nu reuși să adoarmă. Gândurile ei începură să se prăbușească: trebuia să le prindă înainte să se zdrobească de sol. Ce se întâmplase? Era posibil totuși să fi interpretat greșit situația? Fugise, îi abandonase pe ea și pe Henrik din nou? Plecase pe furiș, pur și simplu, pentru a doua oară? Chiar putea să fie atât de sălbatic, încât să pretindă că ținea doliu și mergea la biserică să aprindă o lumânare pentru fiul său mort, când, de fapt, deja luase hotărârea să dispară?

Se ridică și luă câteva sticluțe din bar. Nu era deloc atentă la ceea ce bea. Își turnă un amestec de votcă, Tia Maria și coniac. Spirtoasele îi conferiră un soi de calm lăuntric, dar care, evident, era

înşelător. Se întoarse în pat şi auzi vocea lui Aron:

„Nici o fiinţă umană nu poate picta un val. Un artist priceput poate reda pe pânză mişcările unei persoane, un zâmbet, o clipire. La fel şi durerea, Angoasa, precum în cazul lui Goya, bărbatul său care întinde mâinile a disperare în faţa plutonului de execuţie. Toate aceste lucruri pot fi reprezentate, le-am văzut pe toate reproduse într-un mod convingător. Dar niciodată un val. Marea este întotdeauna evazivă, valurile îi vor scăpa oricui încearcă să le prindă."

Îşi aminti de excursia în Normandia. Era prima lor călătorie împreună. Aron trebuia să ţină o prelegere despre viziunea sa în legătură cu progresele viitoare în telefonie şi informatică. Ea, pe atunci lector la Universitatea din Uppsala, îşi luase un concediu de studiu şi îl însoţise. Petrecuseră o noapte într-un hotel din Paris unde sunetul muzicii orientale răzbătuse neîncetat prin pereţii camerei.

A doua zi devreme luaseră trenul spre Caen. Pasiunea dintre ei fusese intensă. Făcuseră dragoste într-o toaletă înghesuită: nici în cele mai sălbatice vise ale sale nu şi-ar fi putut imagina ceva care să-i ofere atâta fericire.

Petrecuseră mai multe ore în frumoasa catedrală din Caen. Îl privise pe Aron de la distanţă şi îşi spusese: acolo se află bărbatul cu care îmi voi petrece restul vieţii.

În aceeaşi seară, după ce Aron îşi ţinuse prelegerea şi primise aplauze la scenă deschisă, ea îi povesti despre revelaţia avută în catedrală. Se uitase la ea şi o îmbrăţişase, mărturisindu-i că şi el gândise exact acelaşi lucru. Destinul lor era să trăiască împreună pentru eternitate.

În ziua următoare, foarte devreme, pe o ploaie torenţială, închiriaseră o maşină şi vizitaseră plajele debarcării din 1944. O rudă de-a lui Aron, dintr-o ramură a familiei care trăia în Statele Unite, un soldat pe nume Lucas Cantor, murise pe plaja Omaha, înainte să fi ajuns pe uscat. Găsiseră un loc de parcare, după care înfruntaseră vântul şi ploaia şi hoinăriseră de-a lungul nisipurilor pustii. Aron era introvertit şi tăcut, iar Louise îşi spuse că nu trebuia să-l deranjeze. Presupunea că trăia o emoţie puternică, însă la mult timp după aceea, el îi spusese că doar simţise frigul pătrunzător datorat vântului umed. Ce-i păsa lui de Lucas Cantor? Când eşti mort, eşti mort, mai ales după treizeci şi cinci de ani.

Tot acolo însă, pe plajele Normandiei, se oprise în cele din urmă şi, rupând tăcerea, declarase că nici un artist nu ar fi fost capabil să picteze în mod convingător un val. Nici măcar Michelangelo nu ar fi putut picta un val, nici măcar Fidias nu ar fi putut sculpta unul. Valurile îi pun pe oameni în faţa propriilor

limite, spusese el.

Încercase să protesteze, să dea exemple. Cu siguranţă Hägg, specialistul în peisaje marine, fusese capabil să înfăţişeze valuri. Toate acele motive biblice, cu plute goale lovite de furtună, sau marea din xilogravurile japoneze? Dar Aron insistase, ridicase chiar vocea – ceea ce o surprindea, căci nu mai reacţionase astfel niciodată.

„Nu este posibil ca o fiinţă umană să picteze un val într-un mod pe care valul l-ar accepta", spusese Aron; prin urmare, trebuia să fie adevărat.

În afară de discuţia purtată pe plaja rece ca gheaţa, unde Lucas Cantor murise înainte să ajungă pe uscat, nu mai vorbiseră niciodată despre valuri. De ce îi revenise în minte acel moment? Conţinea oare un mesaj, un mesaj despre dispariţia lui Aron, pe care şi-l trimitea sieşi?

Coborî din patul lui şi se duse la fereastra deschisă. Era întuneric, o adiere caldă plutea prin cameră. Se auzea murmurul traficului îndepărtat, precum şi zarva de la bucătăria unui restaurant din apropiere.

O idee îi trecu prin minte ca din senin: noaptea călduroasă era înşelătoare. Aron nu avea să se întoarcă niciodată. Toate acele umbre din întuneric, pe care abia dacă le sesiza, minciuna Blancăi, pijamaua lui Henrik, toate se uneau ca să-i spună că şi ea putea fi în pericol. Se îndepărtă de fereastră şi verifică dacă uşa era încuiată. Inima îi bătea cu putere. Nu-şi putea controla gândurile.

Deschise barul din nou şi luă sticluţele rămase. Votcă, gin, whisky. Se îmbrăcă. Era patru şi un sfert şi, înainte să îndrăznească să deschidă uşa, răsuflă adânc. Coridorul era pustiu. Chiar şi aşa, i se păru că vede o umbră lângă lift. Stătu nemişcată. Imaginaţia îi juca feste, ea însăşi crea umbrele.

Coborî cu liftul spre zona de recepţie pustie.

Vedea strălucirea albastră a unui televizor aflat în camera din spate. Sunetul de-abia se auzea. Un film vechi, presupuse. Recepţionerul de noapte îi auzise paşii şi veni la tejghea. Era tânăr, nu cu mult mai în vârstă ca Henrik. Pe reverul hainei avea o plăcuţă cu numele său: Xavier.

— V-aţi trezit devreme, doamnă Cantor. Este o noapte călduroasă, dar plouă. Sper că nu v-a trezit ceva?

— Nu am dormit deloc. Soţul meu a dispărut.

Xavier verifică dulapul cu chei.

— Cheia lui e la mine. Nu e în cameră. Lipseşte de ieri-dimineaţă, de aproape douăzeci şi patru de ore.

Xavier nu se lăsă afectat de îngrijorarea ei.

— Lucrurile dânsului sunt încă în cameră?

— Nimic nu a fost răscolit.

— Atunci, cu siguranţă se va întoarce. Presupun că a fost o simplă neînţelegere.

„Crede că ne-am certat", gândi Louise şi se enervă.

— Nu se pune problema unei neînţelegeri. Soţul meu a dispărut. Bănuiesc că s-a întâmplat ceva grav. Am nevoie de ajutor.

Xavier o privi neîncrezător. Louise se uită drept în ochii lui.

Recepţionerul dădu din cap şi luă telefonul. Rosti ceva în catalană. Puse receptorul înapoi încet, de parcă nu ar fi vrut să trezească restul hotelului.

— Şeful pazei, señor Castells, locuieşte alături. Va ajunge aici în zece minute.

— Mulţumesc pentru ajutor.

„Acum treizeci de ani, m-aş fi îndrăgostit de el, se gândi Louise. La fel cum m-am îndrăgostit de un bărbat în avionul spre Scoţia. Dar asta nu se va mai întâmpla. Nu m-aş mai îndrăgosti de el sau de Aron, pe care l-am dezgropat în Australia şi acum a dispărut din nou."

Aşteptă. Xavier o servi cu o ceaşcă de cafea. Frica îi scormonea în adâncurile sufletului. Un bătrân într-o salopetă se strecură pe lângă ea.

Señor Castells avea aproximativ şaizeci de ani. Intrase pe neauzite, purtând un pardesiu lung şi o pălărie Borsalino. Xavier arătă spre Louise.

— Doamna Cantor, camera 533. Şi-a pierdut soţul.

I se păru că sună precum o replică de film. Señor Castells îşi scoase pălăria, o privi din cap până-n picioare, după care o conduse într-o cameră din afara recepţiei. Încăperea era mică, fără ferestre, dar mobilată comod. O invită să ia loc şi îi luă pardesiul.

— Spuneţi-mi despre ce este vorba. Nu lăsaţi nimic la o parte. Nu vă grăbiţi.

Louise vorbi încet, rezumând întreaga poveste atât pentru sine, cât şi pentru señor Castells, care luă câteva notiţe. Părea să devină mai atent de fiecare dată când ea menţiona numele lui Henrik şi aducea în discuţie moartea lui. Îşi depănă istorisirea fără ca el să o întrerupă măcar o dată. Bărbatul făcu o pauză, timp de câteva momente şi păru pierdut în propriile gânduri, după care se îndreptă în scaun.

— Prin urmare, nu vedeţi nici un motiv evident pentru care s-ar ascunde?

— Nu se ascunde.

— Înţeleg că sunteţi foarte necăjită din cauza morţii fiului dumneavoastră. Dar, dacă am o imagine corectă asupra situaţiei, nu există nici un motiv să bănuiţi o altă cauză în afara propriei voinţe.

Poliția suedeză și-a exprimat punctul de vedere. Este posibil ca soțul dumneavoastră să fi fost copleșit, pur și simplu, de durere? Poate simte nevoia să fie singur?

— Știu că s-a întâmplat ceva cumplit, dar nu o pot dovedi. De aceea am nevoie de ajutor.

— Poate, în ciuda tuturor celor petrecute, lucrul cel mai indicat ar fi să vă păstrați răbdarea și să așteptați.

Louise se ridică furioasă.

— Nu cred că înțelegeți, spuse ea. Voi face un adevărat iad din acest hotel, dacă nu mă ajutați. Vreau să vorbesc cu poliția.

— Bineînțeles că puteți să vorbiți cu un ofițer de poliție. Dar vă sugerez să luați loc, din nou.

Fără a părea afectat de izbucnirea ei, ridică telefonul și formă un număr. Urmă o scurtă conversație. Señor Castells puse receptorul la loc.

— Doi polițiști care vorbesc engleza sunt pe drum. Ei vă vor asculta povestea și vor demara imediat căutarea soțului dumneavoastră. Până la sosirea lor, vă propun să bem o cafea.

Unul din polițiști era de vârstă mijlocie, celălalt era tânăr. Se așezară cu toții în barul pustiu. Louise își repetă povestea, polițistul cel tânăr luă notițe, nu se puseră multe întrebări. Când terminară de vorbit, polițistul mai în vârstă ceru o fotografie de-a lui Aron.

Ea îi luase pașaportul din cameră. Cerură permisiunea să ia documentul cu ei, pentru a face mai multe copii ale fotografiei și a lua toate datele necesare. Avea să-l primească înapoi în aproximativ o oră.

Se crăpa deja de ziuă în momentul în care polițiștii plecară. Șeful pazei dispăruse, ușa la biroul lui era încuiată. Nici urmă de Xavier la recepție.

Merse în camera ei, se așeză pe pat și închise ochii. Aron mersese la biserică, aprinsese o lumânare. Și, apoi, ceva se întâmplase.

Șezu în capul oaselor. Ajunsese el măcar la biserică? Se ridică și despături o hartă a centrului Barcelonei.

Care era cea mai apropiată biserică de hotel sau de strada în care locuise Henrik? Nu se vedea clar pe hartă, nu putea fi sigură ce biserică ar fi ales Aron. Dar, cu siguranță, s-ar fi dus la una din preajmă. Aron nu era tipul de om care să facă ocoluri inutile, atunci când avea în minte un scop anume.

După două ore, când primi pașaportul, își luă jacheta și geanta și părăsi camera.

Blanca ștergea geamurile de la ușa principală.

— Trebuie să vorbesc cu dumneata. Chiar în momentul acesta.

Glasul îi era sever, de parcă ar fi pedepsit un student neobişnuit de incompetent, care îşi bătuse joc de sarcina pe care o avea la o excavaţie arheologică. Blanca purta mănuşi galbene de cauciuc. Louise o apucă de braţ.

— Aron a mers la o biserică noaptea trecută. Nu s-a întors. Ce biserică ar fi ales? Trebuie să fi fost una nu departe de aici.

Blanca clătină din cap în semn de neştiinţă. Louise repetă întrebarea.

— O biserică sau o capelă?

— Undeva unde uşa nu ar fi încuiată. Unde putea aprinde o lumânare.

Blanca se gândi timp de o secundă. Louise era deranjată de mănuşile galbene din cauciuc şi făcu un efort să nu i le smulgă.

— Sunt o grămadă de biserici în Barcelona, mari şi mici. Cea mai apropiată este Iglesia de San Felip Neri, răspunse fata.

— Haide! îi ordonă Louise. Mergem acolo.

— Mergem?

— Eu şi dumneata. Dă-ţi jos mănuşile alea.

Faţada bisericii era străbătută de o mulţime de crăpături, dar uşa întunecată din lemn stătea întredeschisă. În interior era semiîntuneric. Louise se opri până ce ochii i se obişnuiră cu lumina slabă. Blanca îşi făcu cruce, se închină şi apoi îşi făcu din nou cruce. Chiar în faţă, lângă altar, o femeie ştergea sârguincios praful.

Louise îi dădu Blancăi paşaportul lui Aron.

— Arată-i poza, şopti ea. Întreab-o dacă îl recunoaşte pe Aron.

Louise rămase în spate cât timp Blanca îi arătă femeii fotografia. Aceasta o studie la lumina unei raze de soare ce venea printr-un vitraliu frumos colorat. *Maria cu fiul său mort pe cruce. Magdalena cu privirea întoarsă.* **O rază de lumină strălucitoare, albastră, din cer.**

„Poţi picta un cer. Nu şi un val."

Blanca se întoarse la Louise.

— Îl recunoaşte. A fost aici ieri.

— Întreab-o când.

Întrebări şi răspunsuri. Blanca, femeia, Louise.

— Nu-şi aminteşte.

— Trebuie să-şi amintească. Plăteşte-o ca să-şi amintească.

— Nu cred că vrea bani.

Louise îşi dădu seama că o jignise pe tânără, care reprezenta toate femeile din Catalonia. Trecu însă peste asta şi insistă ca Blanca să repete întrebarea.

Fata spuse:

— E posibil să fi fost între unu şi două. Părintele Ramon a sunat cu puţin timp înainte şi a anunţat-o că fratele lui şi-a rupt piciorul.

— Ce a făcut bărbatul din fotografie când a venit aici?

— S-a aşezat în primul şir de bănci.

— A aprins o lumânare?

— Nu a observat asta. A privit la vitralii. Şi-a examinat mâinile. Sau a stat, pur şi simplu, cu ochii închişi. Ea l-a zărit doar cu colţul ochiului. Ca atunci când te uiţi la un om, însă nu-l vezi cu adevărat.

— Întreab-o dacă mai era cineva în biserică. A venit singur?

— Nu ştie dacă nu era însoţit, dar nimeni nu stătea alături de el în bancă.

— A intrat cineva cât timp el era aici?

— Doar surorile Perez, care vin zilnic aici. Aprind lumânări pentru părinţii lor, apoi pleacă imediat.

— Nimeni altcineva?

— Nimeni, din câte îşi aminteşte ea.

Cu toate că Louise nu înţelegea ce spunea femeia în catalană, detectă o anumită nesiguranţă în glasul ei.

— Întreab-o din nou. Explică-i că e foarte important pentru mine ca ea să-şi amintească. Spune-i că are legătură cu fiul meu mort.

Blanca nu era de acord.

— Nu ar avea nici un efect. Se străduieşte să ne răspundă cât mai precis.

Îngrijitoarea scutura ritmic cârpa de şters, fără să vorbească.

— Poate să arate exact locul în care a stat Aron?

Femeia păru surprinsă, dar făcu ceea ce i se ceru. Louise se aşeză.

— Ea unde era?

I se indică altarul şi latura unei bolţi. Louise se întoarse. De unde se afla, vedea doar jumătate din uşa de la intrare. Stătea încă întredeschisă. „Cineva ar fi putut să vină fără ca Aron să-l audă sau ar fi putut să-l aştepte afară."

— Când a plecat?

— Nu ştie. Se dusese să caute o altă cârpă de praf.

— Cât timp a fost plecată?

— Aproximativ zece minute.

— Şi, când s-a întors, el plecase?

— Da.

Louise înţelese ceva foarte important. Aron nu lăsase nici un semn în urma lui deoarece nu ştia că avea să se întâmple ceva. Dar ceva se întâmplase.

— Mulţumeşte-i şi spune-i că mi-a fost de mare ajutor.

Se întoarseră la apartamentul Blancăi. Louise reflectă cu mare atenţie. Trebuia oare să-i spună făţiş că, potrivit bănuielilor ei, minţise în legătură cu faptul că Henrik nu avusese vizitatori? Sau ar fi fost mai bine să încerce să-i câştige încrederea şi să aştepte ca ea să mărturisească, de bunăvoie, adevărul? Blanca era speriată sau exista o altă explicaţie?

Luară loc în sufragerie.

— Voi fi sinceră cu dumneata. Aron a dispărut şi mă tem că i s-a întâmplat ceva rău.

— La ce anume vă gândiţi?

— Nu ştiu. Dar Henrik nu a murit din cauze naturale. Poate a găsit ceva ce nu ar fi trebuit să găsească.

— Adică?

— Eu nu ştiu. Dumneata?

— Nu mi-a destăinuit niciodată cu ce se ocupa.

— Ai spus, data trecută, că ţi-a vorbit despre articolele lui de ziar. Ti le-a arătat?

— Niciodată.

Din nou, Louise detectă un tremur subţire în glasul ei. Îşi premeditase răspunsul.

— Chiar niciodată?

— Nu, din câte îmi amintesc.

— Şi ai o memorie bună?

— Nu mai slabă decât a oricui altcuiva, cred eu.

— Aş vrea să revin la ceva ce mi-ai zis deja. Doar să fiu sigură că te-am înţeles bine.

— Trebuie să mă apuc de lucru.

— Nu va dura mult. Ai spus că nimeni nu îl vizitase pe Henrik recent, corect?

— Corect, da.

— E posibil să fi fost cineva fără să observi?

— Foarte rar se întâmplă ca o persoană să vină sau să plece fără ca eu s-o văd ori s-o aud.

— Dar, câteodată, trebuie să mergi şi la cumpărături, nu?

— Când ies, sora mea este aici, în apartament. La întoarcere, ea îmi spune ce s-a întâmplat. Dacă Henrik ar fi avut oaspeţi sau cineva ar fi întrebat de el, aş fi ştiut.

— Când eu şi Aron am ieşit din clădire, în mijlocul nopţii, ne-ai auzit?

— Da.

— Cum poţi fi sigură că am fost noi?

— Întotdeauna ascult paşii. Paşii fiecăruia sunt diferiţi.

„Nu mă înţeleg cu ea, observă Louise. Nu este speriată, dar ceva

o împiedică să-mi spună tot adevărul. Ce nu vrea să divulge?"

Blanca se uită la ceas. Nerăbdarea ei părea să fie autentică. Louise se hotărî să ridice miza, riscând ca fata să nu-i mai spună nimic.

— Henrik te-a pomenit în mai multe scrisori de-ale lui.

Din nou, o reacţie neprevăzută, dar, de data aceasta, în limbajul corporal al Blancăi.

De-abia perceptibilă, însă Louise o observă.

— Te menţiona ca proprietăreasă, urmă ea. Credeam că locuinţa era deţinută de dumneata. Nu a amintit nimic de un colonel în retragere.

— Sper că nu a zis lucruri rele despre mine.

— Deloc. Chiar din contră.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta?

O apucase pe acest drum şi nu mai avea cale de întoarcere.

— Cred că îi plăcea de tine. În secret. Cred că era îndrăgostit.

Blanca privi în altă parte. Louise era pe punctul să continue, când tânăra interveni:

— Am avut o mamă care m-a şantajat. Şi-a bătut joc de sentimentele mele încă de când aveam doisprezece ani şi m-am îndrăgostit pentru prima dată. În ceea ce o privea, dragostea pe care o simţeam pentru un bărbat nu era altceva decât o trădare a dragostei ei pentru mine. Dacă iubeam un bărbat, o uram pe ea. Dacă doream să fiu cu un bărbat, o abandonam. Era groaznică. Încă trăieşte, dar nu-si mai aminteşte cine sunt. E minunat să o vizitez acum, când nu mă recunoaşte. Ştiu că asta sună brutal şi, poate, chiar e. Dar vă spun adevărul. Pot să o lovesc peste obraz şi să-i declar că am urât-o întotdeauna, iar ea habar nu are despre ce vorbesc. Dar m-a şi învăţat un lucru: niciodată să nu bat câmpii, niciodată să nu evit să discut chestiunile importante. Niciodată să nu fac ceea ce faceţi dumneavoastră acum. Dacă aveţi întrebări, puneţi-le.

— Cred că era îndrăgostit de tine, dar nu ştiu sigur.

— Era îndrăgostit de mine. Când se afla aici, făceam dragoste aproape în fiecare zi. Niciodată în timpul nopţii, voia să fie singur atunci.

Louise simţi o durere crescândă în suflet. O infectase Henrik pe Blanca? Oare ea purta în sânge virusul mortal său fără să ştie?

— L-ai iubit?

— Pentru mine nu e mort. L-am dorit, dar nu cred că l-am iubit.

— Atunci trebuie să ştii mult mai multe despre el decât mi-ai spus mie.

— Ce vreţi să vă zic? Cum făceam dragoste, ce poziţii prefera, dacă voia să facă lucruri despre care oamenii nu vorbesc?

Louise se simţi jignită.

— Nu vreau să știu nimic despre genul acesta de chestiuni.

— Nici nu am de gând să vă spun. Dar nimeni nu a fost pe la el.

— Ceva din vocea ta mă face să mă îndoiesc.

— Din partea mea, puteți să credeți sau nu. De ce aș minți în legătură cu asta?

— Exact asta mă întreb și eu. De ce?

— Când v-ați interesat dacă a avut vizitatori, credeam că vă refereați la mine. Un mod ciudat de a aduce vorba despre ceva ce doreați să știți, dar nu îndrăzneați să întrebați.

— Nu mă gândeam la tine. Henrik nu a scris niciodată despre tine. Aceea a fost doar o presupunere.

— Haideți să încheiem această conversație spunând adevărul. Mai aveți și alte întrebări?

— Henrik a avut vreodată vreun vizitator?

Ce s-a întâmplat mai departe o uimi pe Louise și schimbă complet modul în care căuta să descopere cauza morții lui Henrik. Blanca se ridică brusc în picioare, trase sertarul unui birouaș și scoase un plic.

— Henrik mi l-a dat ultima oară când a fost aici. Mi-a spus că dorea ca eu să am grijă de el. Nu știu de ce.

— Ce este înăuntru?

— E sigilat. Nu l-am deschis.

— De ce ai așteptat până acum ca să mi-l arăți?

— Pentru că era pentru mine. Nu a pomenit de dumneavoastră sau de soțul dumneavoastră când mi l-a dat.

Louise întoarse plicul pe partea cealaltă. Oare Blanca îl deschisese totuși? Sau spunea adevărul? Avea vreo importanță? Îl desfăcu. Conținea o scrisoare și o fotografie. Blanca se aplecă peste masă ca să vadă mai bine. Curiozitatea ei era autentică.

Fotografia era alb-negru, pătrată, probabil o poză de pașaport mărită. Imaginea era granulată, chipul care privea direct în ochii lui Louise era puțin neclar. O față neagră, de femeie tânără și drăguță, care zâmbea. Dinții albi îi scânteiau printre buze, părul era împletit în mod ingenios, în codițe strânse.

Louise întoarse poza pe partea cealaltă. Henrik scrisese un nume și o dată. „Lucinda, 12 aprilie 2003."

Blanca se uită la Louise.

— O recunosc. A fost aici.

— Când?

Tânăra se gândi o clipă.

— După o furtună.

— Ce vrei să spui cu asta?

— După o rupere de nori care a inundat tot centrul orașului. Apa a intrat înăuntru, a trecut de prag. Ea a venit a doua zi. Henrik

trebuie să o fi luat de la aeroport. În iunie 2003, începutul lui iunie. A stat două săptămâni.

— De unde venea?

— Nu știu.

— Cine era?

Blanca o privi pe Louise cu o expresie ciudată pe chip.

— Cred că Henrik era foarte îndrăgostit de ea. Se comporta întotdeauna foarte reținut când îi vedeam împreună.

— Henrik a menționat ceva despre ea după ce a plecat?

— Niciodată.

— Ce efect a avut asupra relației voastre?

— Într-o zi, a coborât și m-a invitat la cină. Am acceptat. Mâncarea nu a fost bună, dar am rămas peste noapte la el. Parcă hotărâse că totul trebuia să se întoarcă la situația de dinainte de vizita fetei.

Louise luă scrisoarea și începu să o citească. Scrisul lui Henrik când se grăbea, plin de înfloriturі, propoziții întâmplătoare într-o engleză aproape ilizibilă. Nici o referire la Blanca, nici un salut introductiv, scrisoarea începea direct, ca și cum ar fi fost scoasă dintr-un context necunoscut.

> **Prin intermediul Lucindei încep să văd din ce în ce mai clar ce vreau de fapt să înțeleg. Ea îmi vorbește despre o suferință neruşinată, care nu credeam că este posibilă. Totul în numele lăcomiei. Cu toate că am dificultăți să-mi imaginez o lume mai rea decât cea pe care o întrezăresc în cele mai negre clipe ale mele. Lucinda poate să-mi spună despre un alt fel de întuneric, un întuneric care este greu și impenetrabil ca fierul. În el pândesc mișeii care și-au amanetat inimile, care dansează pe mormintele tuturor celor care și-au dat sufletul degeaba. Lucinda va fi ghidul meu: dacă voi fi plecat mult timp, voi fi cu ea. Ea trăiește într-o cocioabă făcută din beton și foi de tablă ondulată, în spatele caselor dărăpănate din Avenida Samora Machel, numărul 10, Maputo. Dacă nu este acasă, poate fi găsită în barul Malocura din Feira Popular, în centrul orașului. Lucrează ca barmaniță începând cu ora 23.**

Louise îi înmână scrisoarea Blancăi, care o citi încet, construind fiecare cuvânt cu buzele. Apoi împături foaia și o puse pe masă.

— La ce se referă atunci când spune că ea va fi ghidul lui? întrebă Louise.

Blanca ridică din umeri.

— Nu știu. Dar trebuie să fi fost importantă pentru el.

Blanca puse scrisoarea și fotografia înapoi în plic și i-l dădu lui

Louise.

— E al dumneavoastră. Luaţi-l.

Louise puse plicul în geantă.

— Cum îşi plătea Henrik chiria?

— Îmi dădea banii mie. De trei ori pe an. Nu mai trebuie plătită decât după Anul Nou.

Blanca o însoţi afară. Louise privi în stradă. Pe trotuarul de vizavi era o bancă de piatră unde un bărbat stătea şi citea o carte. Doar când acesta întoarse încet o pagină îşi lua ochii de la el.

— Ce se întâmplă acum? vru Blanca să ştie.

— N-am idee. Dar voi păstra legătura cu tine.

Blanca atinse cu blândeţe obrazul Louisei şi încercă s-o consoleze:

— Oamenii întotdeauna fug când lucrurile devin prea greu de suportat. Aron se va întoarce, sunt sigură.

Louise se răsuci şi o luă în direcţia opusă, înăbuşindu-şi lacrimile.

Când reveni la hotel, îi găsi pe cei doi poliţişti aşteptând-o. Se aşezară cu toţii, într-un colţ al holului spaţios.

Poliţistul mai tânăr luă cuvântul. Citea din însemnările sale şi engleza lui era câteodată greu de înţeles.

— Din păcate, nu am reuşit să-l găsim pe soţul dumneavoastră, domnul Aron Cantor. Nu este în nici unul dintre spitalele şi morgile locale, nici în arest. Datele lui personale au fost introduse în baza noastră de date. Tot ce putem face este să aşteptăm.

Îi era greu să respire, în aceste momente îi lipsea puterea.

— Vă mulţumesc pentru ajutor. Aveţi numărul meu de telefon. De asemenea, există o ambasadă suedeză în Madrid.

Poliţiştii salutară şi plecară. Se lăsă în fotoliul moale şi, deodată, înţelese că pierduse totul. Nu mai avea nimic.

Epuizarea o cuprinse asemenea unui cârcel. „Trebuie să dorm puţin, îşi zise. Nimic altceva. Acum nu văd limpede. Voi pleca de aici mâine."

Se ridică şi merse spre lift. Aruncă o privire, din nou, de-a lungul holului, dar nu era nimeni acolo.

Capitolul 12

Seara târziu, în momentul în care avionul decola de pe aeroportul din Madrid, lui Louise i se păru că puterea pe care o generau cele patru motoare provenea din interiorul ei. Avea un loc la fereastră, 27A, şi stătea cu obrazul lipit de hublou, silind avionul să se ridice. Era aproape beată. În timpul zborului de la Barcelona la Madrid dăduse deja pe gât mai multe pahare de votcă şi vin roşu, pe

stomacul gol. Continuase să bea în vreme ce îşi aştepta legătura în capitala spaniolă. Doar când începu să i se facă rău, se simţi obligată să mănânce o omletă. Restul timpului îl petrecuse rătăcind nerăbdătoare prin aeroport. Se gândi că ar fi putut întâlni o faţă cunoscută. Era agitată şi devenea din ce în ce mai convinsă că era ţinută în permanenţă sub observaţie.

Din aeroportul madrilean, îi sună atât pe Nazrin, cât şi pe tatăl său. Nazrin era pe stradă, undeva în Stockholm, legătura era proastă, iar Louise nu era deloc sigură că fata prinsese ideea despre apartamentul lui Henrik din Barcelona. Convorbirea se întrerupse brusc, ca şi cum cineva ar fi oprit semnalul. Louise apelă din nou, de încă patru ori, dar tot ce auzi fu o voce care îi recomanda să încerce mai târziu.

Artur era în bucătărie. „Vorbeşte cu vocea sa de cafea, îşi spuse Louise. Îmi amintesc cum mă amuzam când m-am mutat la Östersund şi sunam acasă. Obişnuiam să ghicesc dacă el bea cafea sau dacă stătea şi citea, ori dacă pregătea masa. El ţinea scorul. O dată pe an îmi comunica rezultatul ultimelor douăsprezece luni. Întotdeauna luam mai multe puncte deoarece intuiam corect că bea cafea."

Încercă să-şi revină şi să vorbească rar, dar el o mirosi imediat.

— Cât este ceasul la Madrid?

— La fel ca în Suedia. Eventual, cu o oră înainte sau înapoi. De ce întrebi?

— Deci nu e seară?

— E după-amiază. Plouă.

— De ce eşti beată în mijlocul zilei?

— Nu sunt beată.

Tăcere. Artur bătu în retragere imediat. Minciunile îl afectau întotdeauna ca un pumn în plexul solar. Ea se simţi ruşinată.

— Am băut un pic de vin. E ceva în neregulă cu asta? Mi-e frică să zbor.

— Nu ţi-a fost niciodată în trecut.

— Nu mi-e frică să zbor. Mi-am pierdut fiul, singurul meu copil. Iar acum Aron a dispărut.

— Nu vei reuşi niciodată să faci faţă acestei situaţii dacă nu poţi rămâne trează.

— Du-te naibii!

— Du-te tu naibii!

— Aron a dispărut!

— Şi-a mai luat tălpăşiţa şi altă dată. Fuge întotdeauna cu coada între picioare când îi convine sau când presiunea devine prea greu de suportat. Are mereu la dispoziţie o cale de scăpare.

— De data aceasta, nu se pune problema fugii.

Îi povesti ce se petrecuse. Nu puse nici o întrebare. Singurul lucru pe care îl auzea în receptor era aerul tras de el în plămâni. „În copilărie aveam cel mai puternic sentiment de siguranţă atunci când îl vedeam şi îl auzeam respirând." Când termină, tăcerea se plimbă de la unul la altul, de la Härjedalen la Madrid şi înapoi.

— O s-o iau pe urma lăsată de Henrik. Scrisoarea şi fotografia fetei pe nume Lucinda.

— Ce ştii despre Africa? Nu te poţi duce acolo de una singură.

— Cine ar veni cu mine? Tu?

— Eu nu vreau să merg acolo.

— M-ai învăţat cum să am grijă de mine. Teama mea va fi garanţia că nu voi face nici o prostie.

— Eşti beată.

— Va trece.

— Ai ceva bani?

— Am banii lui Aron.

— Eşti sigură că ştii ce faci?

— Nu. Dar trebuie să merg.

Artur nu mai spuse nimic mult timp.

— Aici plouă, rosti el în cele din urmă. În curând însă, va ninge. Se vede deasupra munţilor, norii devin din ce în ce mai grei. Va ninge nu peste mult timp.

— Trebuie să fac asta. Trebuie să ştiu ce s-a întâmplat, insistă ea.

Când convorbirea se termină, Louise se aşeză sub nişte scări, ascunzându-se printre o grămadă de bagaje abandonate. Era ca şi cum cineva luase un ciocan şi sfărâmase mormanul de fragmente pe care le adunase cu atâta grijă laolaltă. Acum erau mai mici ca oricând, chiar şi mai greu de asamblat într-un întreg.

„Eu sunt modelul, se gândi ea. Chiar în acest moment, piesele se combină pentru a forma chipul meu. Nimic altceva."

Cu puţin timp înainte de ora unsprezece, când era pe punctul de a se îmbarca pentru zborul de Johannesburg, Louise şovăi. „Ceea ce fac este o nebunie. Mă afund şi mai mult în ceaţă, în loc să ies la lumină."

În timpul nopţii continuă să bea. Alături stătea o negresă care părea să sufere de dureri stomacale. Nu vorbiră deloc una cu alta, de-abia schimbară câteva priviri.

Chiar din momentul în care aştepta să se urce în avion la Madrid, Louise observase că nimic nu indica faptul că urmau să călătorească într-o ţară africană. Erau puţini pasageri negri sau de culoare, cei mai mulţi fiind europeni.

Ce ştia despre Continentul Negru? Unde se găsea Africa în

conştiinţa ei? Când era studentă la Uppsala, lupta împotriva apartheidului fusese o componentă importantă a aşa-zisei mişcări de solidaritate. Luase parte la diferite demonstraţii, însă fără mare însufleţire. Din punctul ei de vedere, Nelson Mandela era o persoană enigmatică, posesoare a unor capacităţi aproape supraumane, precum filosofii greci despre care citise în manuale. Africa nu exista cu adevărat. Era un continent format din imagini neclare, cele mai multe dintre ele insuportabile. Muşte roind pe deasupra ochilor copiilor înfometaţi, mame apatice, cărora le atârnau sânii, îşi reaminti de fotografiile cu Idi Amin şi fiul său, cu uniformele lor groteşti, îmbrăcaţi precum soldaţii de tinichea. Crezuse întotdeauna că observă ură în ochii africanilor, dar nu cumva era, de fapt, doar propria ei frică, reflectată în oglinzi întunecate?

Peste noapte, survolară Sahara. Călătorea spre un continent care era pentru ea la fel de pustiu şi neexplorat ca pentru europenii care se aventuraseră acolo cu sute de ani în urmă. Conştientiză brusc că uitase complet de vaccinurile probabil obligatorii. Îi vor permite autorităţile să intre în ţară? Se va îmbolnăvi? Nu ar fi trebuit să ia pastile împotriva malariei? Habar nu avea.

Încercă să vizioneze un film în timpul nopţii, când toate luminile fuseseră stinse, dar atenţia îi era în permanenţă distrasă. Îşi ridică pătura până la bărbie, lăsă scaunul pe spate şi închise ochii.

Tresări aproape instantaneu şi îi deschise iarăşi în întuneric. Ce întrebare îşi pusese mai devreme? „Cum cauţi ceva care fusese căutat de către altcineva?" Era incapabilă s-o înţeleagă, sensul ei îi scăpa. Îşi închise din nou ochii. Mai aţipi din când în când, dar, de două ori, se întinse peste femeia adormită de alături ca să ia un pahar cu apă.

Deasupra tropicelor intrară într-o zonă de turbulenţe, întregul avion se cutremură, indicatoarele pentru centuri se aprinseră. Privi pe geam şi văzu că treceau peste o furtună violentă. Scânteierile fulgerelor găureau întunericul, ca şi cum cineva ar fi ţinut în mâini un aparat uriaş de sudură. „Hefaistos, se gândi, în fierăria sa, bătând cu ciocanul la nicovală."

Odată cu ivirea dimineţii, întrezări şi primele dungi slabe de lumină la orizont. Luă micul dejun, simţi cum teama îi apăsa stomacul şi, în cele din urmă, reuşi să distingă formele maronii-cenuşii de dedesubt. Dar Africa nu ar fi trebuit să fie de un verde luxuriant? Ce vedea arăta mai mult ca un deşert sau precum câmpurile cu mirişte arsă.

Ura aterizarea, întotdeauna o speria. Închise ochii şi strânse puternic braţele scaunului. Avionul se lovi cu o bufnitură de pistă, încetini, se legănă către una din clădirile terminalului, după care se opri. Rămase la locul ei, preferând să nu se înghesuie cu restul

pasagerilor, care păreau teribil de grăbiți să iasă din cușcă. Apăsătoarea căldură africană, cu toate mirosurile sale ciudate, se infiltra pe nesimțite prin sistemul steril de aer condiționat al avionului, începu din nou să respire. Căldura și mirosurile îi aminteau de Grecia, chiar dacă detaliile erau diferite. De data aceasta, nu percepea savoarea cimbrului și a rozmarinului. „Arome diferite, poate piper și scorțișoară, se gândi ea. Fumul de la focurile din pădure."

Părăsi avionul, urmă panourile indicatoare și ajunse la ghișeul de verificare a biletelor. Bărbatul din spatele biroului îi ceru pașaportul, îl frunzări, după care se uită la ea.

— Se pare că nu aveți viză?

— Mi s-a spus că aș putea să o cumpăr pe aeroportul din Maputo.

— Câteodată puteți, câteodată nu puteți.

— Ce se întâmplă dacă nu pot?

Funcționarul ridică din umeri. Pe fața lui neagră se scurgea transpirația.

— În cazul acesta, sunteți bine-venită să vă petreceți timpul aici, în Africa de Sud. Din câte știu, nu este nici un leu sau leopard, nici măcar un hipopotam, pe care l-ați putea vedea în Mozambic.

— Nu am venit aici ca să mă uit la animale.

„Mă răstesc, se gândi ea, oftând. Am vocea mea obosită și stridentă. Sunt epuizată. Am asudat prin toți porii, fiul meu este mort. Cum va reuși el să înțeleagă asta?"

— Fiul meu a murit, spuse din senin, o informație venită pe neașteptate, pe care nimeni nu o ceruse.

Bărbatul de la ghișeu se încruntă.

— Sunt obligați să vă dea viza la Maputo, admise el. Mai ales dacă fiul dumneavoastră este mort. Îmi pare rău că aud asta.

Merse în zona plecărilor, schimbă câțiva bani în ranzi sud-africani și bău o ceașcă de cafea. Privind în urmă, avea să-și amintească orele petrecute în aeroportul din Johannesburg ca pe o lungă așteptare sub un clopot de sticlă. Nu avea să rețină nici un sunet, nici o muzică de la difuzoarele invizibile, nici un anunț despre plecările iminente sau regulile de siguranță. Nimic altceva decât o tăcere neîntreruptă și o scânteiere vagă de culori.

Cel mai puțin avea să-și amintească oamenii. Doar când auzi anunțul: „Zborul 143 South African Airways spre Maputo", doar atunci fu aruncată din nou în lumea reală.

Adormi din cauza epuizării și tresări atunci când ateriză la Maputo. Vedea prin geam că aici era mai verde. Dar tot spălăcit, neîngrijit, un deșert acoperit insuficient de iarba firavă.

Peisajul îi aminti de părul rărit de pe creştetul lui Aron.

În momentul în care ieşi din avion şi se îndreptă spre terminal, căldura o izbi ca o lovitură de pumnal. Lumina puternică a soarelui o făcu să mijească ochii. „Ce naiba caut aici? se întrebă ea. Voi căuta o fată pe nume Lucinda. Dar de ce?"

Putu să achiziţioneze viza fără probleme, deşi avea bănuiala că i se ceruse mult prea mult pentru ştampila din paşaport. În timp ce stătea lângă valiză, sudoarea îi şiroia pe trup. „Trebuie să-mi fac un plan, se gândi. Am nevoie de o maşină şi de un hotel, în primul rând de un hotel."

Un bărbat negru în uniformă se afla lângă ea. Avea o insignă pe care era scris „Hotel Poiana". Observă că se uita la el.

— Hotelul Poiana?

— Da.

— Numele dumneavoastră?

— Nu am rezervat o cameră.

Reuşise să-i citească numele de pe ecuson: Rogerio Mandlate.

— Credeţi că se poate găsi totuşi o cameră şi pentru mine, domnule Mandlate?

— Nu pot să vă promit nimic.

Urcă într-un microbuz, împreună cu patru albi sud-africani. Oraşul era sleit de căldură. Străbătură nişte zone extrem de sărace. Oameni peste tot, copii, mai ales copii.

Îi trecu prin minte că şi Henrik trebuia să fi mers pe acest drum. Văzuse aceleaşi privelişti pe care le vedea ea. Dar avusese oare aceleaşi gânduri? Nu avea cum să ştie. Răspunsul nu avea să vină niciodată.

Soarele era la zenit când ajunse la hotelul alb, ce arăta ca un palat. Primi o cameră cu vedere la Oceanul Indian. Potrivi aerul condiţionat, într-o încercare de a răcori camera, şi se gândi la dimineţile groaznic de friguroase din Härjedalen. „Căldura extremă şi frigul extrem se echilibrează, îşi zise ea. Am învăţat în Grecia că pot suporta căldura extremă deoarece corpul meu a fost obişnuit cu cealaltă extremă. Atât Härjedalen, cât şi Grecia m-au învăţat să supravieţuiesc acestui climat ridicol de cald."

Îşi dădu jos hainele, stătu dezbrăcată în aerul rece emanat de dispozitivul de pe perete, după care intră în cabina de duş. Se spălă încet de urmele zborului lung.

Apoi se aşeză pe pat, îşi porni mobilul şi îl sună pe Aron. Nu răspunse, auzi doar o voce care îi recomanda să încerce mai târziu. Se întinse pe pat, trase cuvertura subţire peste ea şi adormi.

Când se trezi, nu avea nici o idee unde se află. În cameră era

destul de răcoare. Ceasul arăta unu fără zece minute. Dormise profund, fără să viseze, peste trei ore. Se ridică din pat, se îmbrăcă şi simţi că îi era foame. Închise în seif paşaportul ei şi al lui Aron, plus cea mai mare parte dintre bani, formând un cod, primele patru cifre din numărul de telefon al lui Artur, 8854. Ar fi trebuit să-l sune şi să-i spună unde era, dar, mai întâi, voia să mănânce totuşi ceva şi să afle cum era să te găseşti într-o ţară despre care nu ştii absolut nimic.

În holul încântător al hotelului, doar cele câteva negrese care umblau încoace şi încolo, ştergând praful, îi aminteau că se afla în Africa. Aproape toţi oaspeţii erau europeni. Merse la restaurant şi comandă o salată. Privi în jur. Chelneri negri şi chelneriţe negrese, clienţi albi. Găsi o bancă unde schimbă nişte bani. Cercetă hotelul. Exista un chioşc de ziare, de unde putea cumpăra o hartă a oraşului Maputo şi un ghid turistic al Mozambicului. În altă parte a clădirii descoperi un cazinou. Nu intră, doar aruncă o privire înspre bărbaţii supraponderali singuratici, care jucau la automate. Făcu un tur, pe lângă piscina întinsă, până la gardurile care delimitau proprietatea hotelului şi coborau spre plajă şi mare. Stătu la umbra unui cort. Oceanul îi amintea de Marea Egee, aceeaşi nuanţă de turcoaz, scânteind asemănător în bătaia soarelui.

Un chelner apăru pe neaşteptate şi o întrebă dacă dorea ceva. „Pe fiul meu. Vreau ca fiul meu să fie în viaţă şi vreau să aud vocea lui Aron la telefon, spunându-mi că este bine."

Clătină din cap că nu. Chelnerul îi întrerupsese şirul gândurilor.

Merse până în faţa hotelului, unde se afla o parcare. Vânzători ambulanţi se înghesuiau lângă intrare. Ezită o clipă, apoi îşi continuă drumul pe trotuar, pe lângă micii comercianţi care ofereau sculpturi făcute din lemn de santal, girafe, elefanţi jucăuşi, cutii ornamentale, scaune şi statuete ale unor personaje groteşti. Trecu pe cealaltă parte a străzii, observă că era un birou Avis pe colţ, apoi o luă pe un bulevard larg, purtând, spre surprinderea ei, numele lui Mao Zedong.

Un grup de copii ai străzii stătea în jurul unui foc făcut din gunoaie. Unul dintre puşti alergă spre ea, cu mâna întinsă. Dădu din cap şi grăbi pasul. Băiatul era experimentat: nu o urmări, ci renunţă imediat. „E prea devreme, se gândi Louise. O să văd mai târziu cum se procedează cu cerşetorii."

Ieşi pe o stradă cu un trafic mai redus, apoi pe o alta, ce avea ziduri înalte pe ambele părţi, în spatele cărora nişte câini lătrau nervos. Nu era nici ţipenie de om, era cea mai fierbinte parte a zilei, vremea siestei. Păşea cu mare atenţie - pietrele din pavaj erau sparte şi pline de gropi. Se întrebă dacă era posibil să umble pe aceste

străzi după lăsarea întunericului.

Apoi fu jefuită. Erau doi şi se strecuraseră în spatele ei. Fără nici un sunet, unul din bărbaţi o cuprinseră cu mâinile limitându-i mişcările, celălalt îi apăsă un cuţit de obraz. Observă că ochii lui erau roşii, pupilele dilatate, era drogat până în măduva oaselor. Engleza lui era dominată de cuvântul *fuck.* Bărbatul care o ţinea strâns, a cărui faţă nu o vedea, îi zbieră în ureche:

— Dă-mi bani!

O străbătu un fior rece, dar reuşi să rămână lucidă. Răspunse încet:

— Ia ce vrei. Nu voi opune rezistenţă.

Bărbatul din spatele ei îi smulse geanta de pe umărul stâng şi o rupse la fugă. Nu-i văzu faţa, remarcă doar că era desculţ, îmbrăcat în zdrenţe şi alerga foarte repede. Cel care o ameninţa, cu pupilele dilatate, o tăie sub ochi, după care dispăru în goană. Nici el nu avea încălţări.

Amândoi erau de vârsta lui Henrik.

Louise începu să ţipe, dar se părea că nimeni nu o aude, singurul semn de viaţă erau câinii invizibili din spatele zidurilor înalte. O maşină se apropie. Se postă în faţa ei, agitându-şi mâinile. Sângele îi curgea de sub ochi, picurând pe bluza ei albă. Automobilul opri, aparent după mai multe ezitări: văzu că şoferul era un bărbat alb. Continuă să urle şi se repezi spre maşină, însă aceasta dădu cu spatele în mare viteză, o luă pe o străduţă lăturalnică şi dispăru. Louise începea să ameţească, nu mai putea face faţă şocului.

„Aron ar fi putut să împiedice asta, lua-l-ar naiba. Ar fi trebuit să fie aici, să mă protejeze. Dar e plecat, toţi sunt plecaţi."

Căzu pe pavaj şi respiră adânc, ca să nu leşine. În momentul în care o mână îi atinse umărul, ţipă cu putere. Era o negresă. Ţinea în mână un coş cu arahide, mirosea puternic a transpiraţie, bluza de pe ea era zdrenţuroasă, bucata de material care îi înfăşură corpul era murdară.

Louise încercă să-i explice că fusese jefuită. Era evident că femeia nu înţelegea, spuse ceva în propria limbă şi apoi în portugheză.

Localnica o ajută să se ridice în picioare. Reuşi să articuleze cuvântul „spital", dar Louise insistă: „Poiana, hotelul Poiana". Femeia dădu din cap, o strânse puternic de braţ, puse coşul cu arahide pe cap şi o sprijini pe suferindă, începând să meargă. Louise opri curgerea sângelui cu o batistă. Rana nu era adâncă, de fapt, numai o zgârietură, însă ea se simţea de parcă lama i-ar fi pătruns adânc în inimă.

Femeia de lângă ea zâmbi încurajator. Ajunseră la intrarea în hotel. Louise nu avea nici un ban, portofelul se găsea în geanta pe

care i-o furaseră hoții. Își deschise larg brațele, iar însoțitoarea ei dădu din cap. Zâmbea întruna, dinții ei erau albi și egali. Negresa se îndepărtă. Louise o urmări dispărând în pâcla solului încins.

În cele din urmă, când ajunse în camera ei și se spălă pe față, totul se prăbuși. Leșină și căzu pe pardoseala din baie. Când își reveni în fire, nu avea nici o idee cât de mult fusese inconștientă. Probabil doar câteva secunde.

Rămase nemișcată pe gresie. De undeva se auzea râsul unui bărbat, urmat la scurtă distanță de chițăitul de încântare al unei femei. Louise stătu pe pardoseală, mulțumind sorții că nu fusese grav rănită.

Odată, când era foarte tânără și vizitase Londra pentru câteva zile, un bărbat o acostase într-o seară, îi prinsese brațul ca într-o menghină și încercase să o împingă pe un culoar strâmt. Se eliberase lovind în toate părțile, zbierând și mușcând. De atunci nu mai fusese expusă violenței.

Era vina ei? Ar fi trebuit mai întâi să se informeze dacă era sigur să se plimbe pe străzi, chiar și la lumina zilei? Nu, nu era vina ei. Refuza să accepte responsabilitatea acestui lucru. Situația precară a atacatorilor desculți și îmbrăcați în zdrențe nu scuza faptul că fusese înjunghiată în față și i se furase geanta.

Se așeză în capul oaselor. După câteva clipe, se ridică anevoie și se întinse pe pat. Tremura. Era precum un vas fragil care fusese sfărâmat; piesele se învârteau în jurul ei. Înțelese că moartea lui Henrik o prinsese din urmă. Risca să se prăbușească, nimic nu o putea ține întreagă. Se ridică în șezut pe pat, într-o încercare zadarnică de a se opune sorții, însă renunță imediat și lăsă ca totul să se întâmple de la sine.

Valul mareic despre care auzise, valul pe care nimeni nu-l putea înfățișa, valul care se dezvolta într-o furie inimaginabilă. „Am încercat să-l ajung din urmă. Acum sunt în Africa. Dar el este mort și eu nu știu de ce mă aflu aici."

Prima dată veni valul, apoi neputința. Stătu în pat mai bine de douăzeci și patru de ore. Dimineața, când camerista descuie ușa, Louise refuză serviciul cu un gest al mâinii. În sticlele de pe masa de la marginea patului se găsea apă. Tot ce mâncă fu un măr pe care îl luase din Madrid.

La un moment dat, în timpul nopții, se sculă, merse până la fereastră și privi peste grădina iluminată, cu piscina scânteietoare. Dincolo de ea se afla golful, cu un far care arunca raze de lumină prin întuneric și felinare ce se legănau pe vase de pescuit invizibile. Un singur paznic patrula prin grădină. Ceva îi aminti de Argolis, de excavațiile din Grecia. Se afla însă departe de acel loc și se întrebă

dacă avea să se întoarcă vreodată acolo. De fapt, exista vreo posibilitate să-şi continue cariera de arheolog?

„Sunt la fel de moartă ca Henrik. O fiinţă umană poate fi adusă la stadiul de ruină o dată în viaţa ei, nu de două ori. De aceea a dispărut Aron? Deoarece îi era teamă că va fi transformat într-un ciocan, cu scopul de a mă nimici pe mine?"

Se întoarse în pat. Periodic, ţipea. Era după-amiază când începu să simtă că îi revin puterile. Făcu o baie, după care coborî ca să mănânce. Se aşeză afară, sub o umbrelă. Era cald, dar se simţea o briză răcoroasă dinspre mare. Studie harta pe care şi-o cumpărase. Găsi repede hotelul ei, dar îi luă mult mai mult să localizeze districtul numit Feira Popular.

Când termină masa, se aşeză pe o bancă, la umbra unui copac, şi urmări câţiva copii care se jucau în piscină. Avea telefonul mobil în mână şi, în cele din urmă, se hotărî să-l sune pe Artur.

Vocea lui venea din altă lume. Din cauza decalajului transmisiei ajunseră să vorbească simultan.

— E ciudat că te aud atât de bine, când tu eşti atât de departe.

— Australia era şi mai departe.

— Totul este în regulă?

Era pe punctul să-i spună că fusese tâlhărită şi, pentru un scurt moment, simţi nevoia să-şi lase capul pe umărul lui şi să plângă, dar se stăpâni.

— Hotelul la care stau este ca un palat.

— Credeam că Mozambicul este o ţară săracă.

— Nu pentru toată lumea. Bogăţia te face să-i vezi pe toţi cei care nu au nimic.

— Tot nu înţeleg ce ai de gând să faci.

— Cum am spus. Am s-o caut pe prietena lui Henrik, o fată pe nume Lucinda.

— Ştii ceva de Aron?

— Nu am auzit nimic de la el şi nici despre el. Încă lipseşte. Cred că a fost omorât.

— De ce ar vrea cineva să-l omoare pe Aron?

— Nu ştiu, dar încerc să aflu.

— Tu eşti tot ce am. Mă sperie gândul că eşti atât de departe.

Sunt întotdeauna atentă.

— Câteodată, asta nu este suficient.

— Te voi mai suna eu. Spune-mi, a nins deja la tine?

— Azi-noapte. La început doar câţiva fulgi, după care mai puternic. Stăteam aici, în bucătărie, şi priveam. E ca o tăcere albă care se prăbuşeşte ca să îmbrăţişeze pământul.

„O tăcere albă care se prăbuşeşte ca să îmbrăţişeze pământul. Doi bărbaţi m-au atacat. M-au urmărit de la hotel? Sau stăteau la

pândă în întuneric, fără să-l observ?"

Îi ura. Voia să-i vadă biciuiți, să-i vadă sângerând, țipând.

Era ora unsprezece când coborî la recepție și ceru un taxi care să o ducă în Feira Popular. Bărbatul de la biroul de informații păru surprins, după care zâmbi.

— Hamalul vă va ajuta. E la zece minute de mers pe jos.

— E periculos acolo?

Era surprinsă de întrebarea ei, care fusese rostită pe neașteptate. Își dădea seama că hoții aveau să-și facă din nou apariția în conștiința ei, indiferent unde se găsea. Chiar și bărbatul care o atacase la Londra cu atâta timp în urmă o bântuia uneori.

— De ce ar fi periculos?

— Nu știu. De aceea vă întreb pe dumneavoastră.

— Presupun că ar putea fi periculos pentru unele persoane, însă dumneavoastră nu prezentați interes.

„Prostituate, se gândi. Dar pe acestea le găsești peste tot, nu-i așa?"

Taxiul mirosea a pește. Bărbatul de la volan conducea repede și nu părea să fie jenat de absența oglinzii retrovizoare. În întuneric, călătoria semăna cu o coborâre în iad. O lăsă la ceea ce părea să fie intrarea într-un bâlci. Plăti taxa de intrare, bănuind că i se ceruse un preț exagerat, și își croi drum printr-un conglomerat de mici restaurante și baruri. În centru se afla un carusel stricat și lăsat în părăsire, cu majoritatea căluților rămași fără cap, precum și o roată uriașă, de asemenea abandonată, care încetase de mult să se învârtă. Muzică din toate părțile, umbre, mici încăperi obscure, unde bărbați și femei se aplecau deasupra unor sticle și pahare. Negrese tinere în fuste scurte, cu sânii de-abia acoperiți, umblau în pantofii lor cu tocuri înalte. Femei periculoase, vânând bărbați inofensivi.

Louise căuta barul numit Malocura. Se pierdea încontinuu în labirint, ajungând, în mod repetat, înapoi de unde pornise. Tresărea uneori, de parcă ar fi fost atacată din nou de tâlhari. Își imagina cuțite strălucind metalic din toate părțile. Se aventură într-un bar care se deosebea vizibil de celelalte prin faptul că era puternic luminat. Bău o bere și un pahar de votcă. Spre surprinderea ei, văzu că doi dintre sud-africanii cu care călătorise de la aeroport în microbuz stăteau într-un colț. Atât bărbatul, cât și femeia erau beți. El o lovea necontenit în umăr, ca și cum ar fi încercat să o doboare.

Era trecut de miezul nopții. Louise continuă să caute barul și, în cele din urmă, îl găsi. Se numea cu adevărat Malocura - denumirea era scrisă pe o bucată de carton - și era ascuns într-un colț, lângă zidul exterior. Louise privi cu atenție în sălița slab luminată și găsi o masă goală.

Lucinda se afla lângă bar, încărcând o tavă cu sticle şi pahare. Era mai subţirică decât se aşteptase Louise, dar nu exista nici un dubiu în privinţa identităţii ei.

Lucinda merse la o masă şi servi clienţii.

Atunci o observă pe Louise, care ridică mâna. Lucinda veni la masa ei.

— Doriţi să mâncaţi ceva?

— Vreau doar un pahar cu vin.

— Nu servim vin, doar bere.

— Cafea?

— Nimeni nu cere vreodată cafea.

— Atunci, voi lua o bere.

Lucinda se întoarse cu un pahar şi cu o sticlă maronie.

— Ştiu că numele tău este Lucinda.

— Cine sunteţi?

— Sunt mama lui Henrik.

În acel moment, îi trecu prin minte că Lucinda nu avea de unde să ştie că Henrik murise. Dar acum era prea târziu, era imposibil să-şi retragă afirmaţia, nu exista nici o cale de retragere.

— Am venit să-ţi spun că Henrik este mort. Vreau să te întreb dacă ştii din ce cauză.

Lucinda rămase nemişcată. Ochii îi erau foarte adânci, buzele închise strâns.

— Numele meu este Louise. Poate ţi-a vorbit despre mine?

„A pomenit vreodată de mama lui? A spus vreodată ceva despre mine? Sau îţi sunt la fel de necunoscută cum îmi eşti tu mie?"

Capitolul 13

Lucinda îşi dădu jos şorţul, schimbă câteva cuvinte cu bărbatul de la bar, care părea să fie şeful ei, apoi o conduse pe Louise la un alt bar slab luminat, dosnic, unde femei tinere stăteau de-a lungul pereţilor. Luară loc la o masă şi Lucinda ceru bere pentru amândouă, fără să o întrebe. În local era o tăcere stranie. Nu se auzea nici un radio, nici un fel de muzică. Femeile machiate strident nu vorbeau una cu alta. Fie stăteau în tăcere, fumând, fie îşi priveau feţele lipsite de viaţă în oglinzi de buzunar, fie îşi legănau picioarele înainte şi înapoi, fără încetare. Louise observă că unele erau foarte tinere, aveau treisprezece sau poate paisprezece ani, nu mai mult. Fustele lor erau extrem de scurte, neascunzând practic nimic, tocurile pantofilor erau înalte şi ascuţite, sânii aproape dezgoliţi. „Sunt aranjate precum cadavrele, se gândi Louise. Corpuri care aşteaptă să fie înmormântate, poate mumificate. Dar nici o prostituată nu este păstrată pentru generaţiile care vor veni. Ele doar putrezesc în

spatele feţelor machiate strident."

La masă le-au fost aduse două sticle, pahare şi şerveţele din hârtie. Lucinda se aplecă spre Louise. Ochii îi erau roşii.

— Spuneţi-mi din nou. Rar. Povestiţi-mi ce s-a întâmplat.

Louise nu descoperi nici o urmă de prefăcătorie în Lucinda. Chipul ei, acoperit cu stropi de sudoare, era precum o carte deschisă. Groaza Lucindei la ceea ce trebuise să asculte era evidentă.

— L-am găsit pe Henrik mort în apartamentul lui din Stockholm. L-ai vizitat acolo?

— Nu am fost niciodată în Suedia.

— Era întins pe pat. Corpul lui era plin de barbiturice. Acestea i-au cauzat moartea. Dar de ce şi-a luat viaţa?

Una dintre femeile tinere veni la masa lor şi ceru un foc. Lucinda îi aprinse ţigara. În lumina chibritului, Louise putu vedea faţa trasă a fetei.

„Pete negre pe obraji, prost acoperite cu machiaj, pudrate. Simptome de SIDA, despre care am citit. Semnele negre ale morţii, răni care refuză să se vindece."

Lucinda stătea nemişcată.

— Nu înţeleg.

— Nimeni nu e în stare să înţeleagă. Dar poate vei reuşi să mă ajuţi. Ce s-o fi întâmplat? E posibil să fi avut legătură cu Africa? A fost aici la începutul verii? Ce s-a petrecut atunci?

— Nimic care să-l facă să se omoare.

— Trebuie să ştiu ce s-a întâmplat. În ce stare era când a ajuns, pe cine a întâlnit? Cum era când a plecat?

— Henrik era întotdeauna la fel.

„Trebuie să-i acord timp, reflectă Louise. A fost şocată de ceea ce i-am spus. Cel puţin, acum ştiu că Henrik a însemnat ceva pentru ea."

— A fost singurul meu copil. A fost tot ce aveam, nu mai am pe nimeni altcineva.

Louise observă o scânteie bruscă în ochii Lucindei, surpriză, poate îngrijorare.

— Mai avea fraţi sau surori?

— Nu, era singurul meu copil.

— Mi-a spus că avea o soră. El era cel mai tânăr.

— Nu e adevărat. Sunt mama lui, trebuie să ştiu.

— De unde ştiu că îmi spuneţi adevărul?

Louise era furioasă.

— Sunt mama lui şi moartea fiului meu m-a distrus. Mă răneşti profund dacă-mi pui la îndoială identitatea.

— Nu am vrut să vă jignesc, dar Henrik vorbea întotdeauna

despre sora lui.

— Nu avea o soră. Poate i-ar fi plăcut să aibă una.

Fetele aliniate de-a lungul pereților părăsiră barul una după alta. În curând, Louise și Lucinda rămaseră singure în întuneric și tăcere, exceptându-l pe barman, care era ocupat să se holbeze la unghia de la degetul mare.

— Fetele care stăteau aici... sunt atât de tinere.

— Cele mai tinere sunt cele mai căutate. Bărbaților sud-africani care vin aici le place să meargă cu fete de doisprezece, treisprezece ani.

— Nu sunt purtătoare de infecții?

— Vă referiți la SIDA? Cea căreia i-am aprins țigara este bolnavă, dar nu toate sunt astfel. Spre deosebire de multe fete de vârsta lor, acestea știu cum stau lucrurile. Au grijă de propriul trup. Nu ele sunt cele care mor sau transmit infecția mai departe.

„Dar tu o faci, se gândi Louise. Tu i-ai transmis-o lui, ai deschis ușa și i-ai permis morții să intre în sângele lui."

— Fetele urăsc ceea ce fac, însă clienții lor sunt doar albi. Asta înseamnă că pot să le spună prietenilor lor că nu le-au fost necredincioase. Au făcut sex numai cu bărbați albi. Asta nu se pune.

— Chiar așa stau lucrurile în realitate?

— De ce nu ar sta?

Louise voia să-i pună întrebarea direct, fără ocolișuri. „Tu l-ai infectat? Nu știai că aveai virusul? Cum ai putut să faci asta?"

Dar nu spuse nimic.

— Trebuie să știu ce s-a întâmplat, rosti ea după o vreme.

— Nu s-a întâmplat nimic cât timp el a fost aici. Era singur când a murit?

— Da, era singur.

„De fapt, nu știu cu siguranță asta, remarcă Louise. E posibil să fi fost cineva cu el."

Se gândi brusc la o explicație pentru pijama. Henrik nu murise în patul lui. Doar după ce își pierduse cunoștința sau nu mai putuse opune nici o rezistență, fusese dezbrăcat și i se pusese pijamaua. Persoana care era cu el în apartament nu știuse că Henrik dormea întotdeauna dezbrăcat.

Lucinda izbucni brusc în lacrimi. Întregul trup îi tremura. Bărbatul din spatele barului, care își studia unghia de la degetul mare, ridică dintr-o sprânceană în direcția Louisei. Ea clătină din cap în semn că nu avea nevoie de nici un ajutor.

Louise o luă de mână. Era caldă și asudată. O strânse puternic. Lucinda se calmă și își șterse fața cu un șervețel.

— Cum ați reușit să mă găsiți?

— Henrik a lăsat o scrisoare la Barcelona. A scris despre tine.

— Ce spunea?

— Că tu ai şti, în cazul în care i s-ar întâmpla ceva.

— Ce să ştiu?

— Nu am nici cea mai vagă idee.

— Şi aţi bătut atâta drum doar ca să vorbiţi cu mine?

— Trebuie să încerc să înţeleg ce s-a întâmplat. Mai cunoştea pe altcineva aici, în afară de tine?

— Henrik ştia o grămadă de oameni.

— Asta nu e acelaşi lucru cu a avea prieteni.

— Mă avea pe mine... şi pe Eusebio.

— Cine?

— Aşa îi spunea el. Eusebio. Un funcţionar de la ambasada suedeză, membru al echipei care juca fotbal pe plajă în fiecare duminică. O persoană foarte ciudată, care nu avea nimic în comun cu fotbalistul cu acelaşi nume. Henrik mai stătea câteodată în locuinţa lui.

— Credeam că stătea cu tine.

— Eu locuiesc cu părinţii mei şi cu restul familiei. Nu putea să doarmă acolo. Uneori, împrumuta un apartament de la cineva de la ambasadă care era plecat în misiune. Eusebio obişnuia să-l ajute.

— Îi cunoşti numele adevărat?

— Lars Håkansson. Nu sunt sigură că pronunţ corect.

— Aşadar, locuiai acolo cu Henrik?

— Eram îndrăgostită de el. Visam să mă mărit cu el, dar niciodată nu am stat împreună cu el în casa lui Eusebio.

— Aţi discutat despre asta? Despre căsătorie?

— Niciodată. Era doar un vis de-al meu.

— Cum v-aţi întâlnit?

— Aşa cum te întâlneşti întotdeauna - întâmplător. Mergi pe o stradă şi treci de un colţ.

Totul în viaţă este legat de ceea ce te aşteaptă după colţ.

— Care este colţul unde v-aţi ciocnit unul de celălalt?

Lucinda ridică din umeri. Louise observă că era îngrijorată.

— Trebuie să mă întorc la bar. Putem să vorbim mâine. Unde staţi?

— La hotelul Poiana.

Lucinda se strâmbă.

— Henrik nu s-ar fi cazat niciodată acolo. Nu avea destui bani.

„O, cu siguranţă avea, zise în gând Louise. Aşadar, nici Lucindei nu i-a spus tot adevărul."

— Este scump, spuse ea, dar călătoria mea nu era planificată, după cum probabil poţi să înţelegi. Mă voi muta în altă parte.

— Cât timp a trecut de când a murit?

— Câteva săptămâni.

— Trebuie să ştiu data exactă.

— 17 septembrie.

Lucinda se ridică.

— Stai aşa, o reţinu Louise. Există ceva ce nu ţi-am spus încă. Lucinda se aşeză din nou. Bărbatul din spatele barului veni la masă şi tânăra plăti băuturile. Louise scoase bani din buzunarul jachetei, dar Lucinda clătină din cap, aproape în mod agresiv. Barmanul se întoarse la tejghea şi la unghia lui. Louise îşi făcu curaj să spună ceea ce avea de spus.

— Henrik era bolnav. Avea HIV

Lucinda era impasibilă. Aştepta ca Louise să continue.

— Înţelegi ce tocmai ţi-am spus?

— Am auzit foarte bine.

— Tu ai fost cea care l-a infectat?

Chipul Lucindei albi. Se uită la Louise dându-se înapoi parcă pentru a o cuprinde mai bine cu privirea.

— Înainte să vorbesc despre orice altceva, trebuie să am răspunsul la această întrebare.

Faţa Lucindei era, în continuare, inexpresivă. Pleoapele îi acopereau ochii pe jumătate. Atunci când îi răspunse, vocea îi era calmă. Louise învăţase de la Aron că furia putea să fie tăinuită chiar sub suprafaţă, mai ales la oamenii de la care te-ai aştepta cel mai puţin.

— Intenţia mea nu a fost să te rănesc.

— Nu am văzut niciodată la Henrik ce văd la dumneata - sfidarea. Îi disprețuiți pe negri. Poate nu în mod conştient, dar, chiar şi aşa, o faceţi. Credeţi că propria noastră slăbiciune a făcut suferinţele Africii atât de devastatoare. La fel ca majoritatea albilor, credeţi că cel mai important lucru este să ştiţi cum murim. Nici că vă pasă cum trăim. Viaţa mizerabilă pe care o duce un african nu contează mai mult decât o mică schimbare în direcţia vântului.

— Nu poţi să mă acuzi că sunt rasistă.

— Puteţi hotărî singură dacă asta este o acuzaţie justificată sau nu. Dacă vreţi să ştiţi, nu eu l-am infectat pe Henrik.

— Atunci, cum a căpătat virusul?

— Singur s-a expus. Multe dintre fetele pe care le-aţi văzut aici nu cu mult timp în urmă ar fi putut foarte uşor să se culce cu el.

— Dar ai spus, acum câteva minute, că ele nu erau purtătoare?

— E de ajuns să fie una. A fost neglijent. Nu folosea întotdeauna prezervativul.

— Doamne, Dumnezeule!

— Când era beat, nu-i mai păsa şi mergea din femeie în femeie. După aventurile lui, când se întorcea în genunchi la mine, era plin de

remuşcări. Dar uita în curând.

— Nu te cred. Henrik nu era aşa.

— Nu avem aceeaşi părere despre cum era în realitate. Eu l-am iubit, dumneavoastră aţi fost mama lui.

— Dar nu el te-a infectat?

— Nu.

— Îmi cer iertare pentru acuzaţie. Îmi este însă greu să cred că a trăit precum spui tu că a făcut-o.

— Nu este primul bărbat alb care vine într-o ţară africană foarte săracă şi profită de negrese. Nimic nu este mai important pentru un alb decât să ajungă între picioarele unei negrese. E la fel de important pentru un negru să ajungă în aşternut cu o femeie albă. Dacă vă veţi plimba prin oraş, veţi găsi o mie de negri, sau chiar mai mulţi, dispuşi să sacrifice totul ca să vă aducă în patul lor.

— Exagerezi.

— Câteodată, adevărul poate fi găsit în exagerări.

— Este târziu. Sunt obosită.

— E devreme pentru mine. Nu pot să merg acasă până mâine-dimineaţă.

Lucinda se ridică.

— Vă voi însoţi până la ieşire şi mă voi asigura că luaţi un taxi. Întoarceţi-vă la hotelul dumneavoastră şi dormiţi ca lumea. Ne vedem din nou mâine.

Lucinda o însoţi pe Louise la una dintre porţi. Îi spuse câteva cuvinte omului de pază. Un bărbat ţinând nişte chei de maşină în mână ieşi dintre umbre.

— El vă va duce acasă.

— Mâine, la ce oră?

Însă Lucinda deja se îndepărta. Louise o privi dispărând în întuneric.

Taxiul duhnea a benzină. Louise încercă să nu şi-l imagineze pe Henrik în mijlocul fetelor africane slabe, cu fustele lor scurte şi feţele aspre.

Când ajunse la hotel, bău două pahare de vin la bar. Îi văzu, încă o dată, pe sud-africanii albi cu care călătorise în microbuz de la aeroport.

Îi ura.

Când se culcă şi stinse lumina, aerul condiţionat se auzi bâzâind pe fundal. Plânse până adormi, ca un copil. În vis, fu transportată de pe pământul ars al Africii pe câmpiile albe din Härjedalen. Pădurile nesfârşite, tăcerea şi tatăl ei, care o privea având o expresie în care se amestecau mândria şi surprinderea.

A doua zi de dimineaţă, o femeie tânără de la recepţie o

informă pe Louise că unul dintre vecinii cei mai apropiaţi de hotel era ambasada suedeză. Dacă trecea de vânzătorii ambulanţi şi de o benzinărie, ar fi ajuns în dreptul unei clădiri de un galben-maroniu, unde se găsea ambasada.

— Am fost tâlhărită ieri, când am luat-o în direcţia opusă şi m-am abătut pe o stradă lăturalnică.

Fata de la recepţie dădu din cap în semn de compasiune.

— Îmi pare rău să spun că asemenea lucruri se întâmplă mult prea des. Oamenii sunt săraci, stau şi îi pândesc pe oaspeţii noştri.

— Nu vreau să fiu tâlhărită din nou.

— Nu se va întâmpla nimic, ambasada nu este departe. Aţi fost rănită?

— Nu m-au snopit în bătaie, dar m-au tăiat sub ochi.

— Observ. Îmi pare foarte rău.

— Asta nu mă ajută prea mult.

— Ce v-au luat?

— Geanta mea, însă mi-am lăsat cele mai multe dintre lucruri la hotel.

„Au luat nişte bani, dar n-au găsit paşaportul, telefonul mobil sau cărţile de credit. Mi-au furat pieptenele maroniu – mă întreb dacă se pot folosi de el."

Louise luă micul dejun pe terasă şi, pentru câteva clipe, avu o senzaţie tulburătoare de bună dispoziţie. Era ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Pe drumul spre ambasadă, îşi întorcea încontinuu privirea ca să se uite în spate. Un morman de fier, ce voia să reprezinte o sculptură, se găsea dincolo de gardul vopsit în verde. Un paznic în uniformă îi deschise poarta.

Obişnuitele portrete oficiale ale regelui şi reginei atârnau pe peretele recepţiei. Doi bărbaţi stăteau pe o canapea şi discutau în suedeză despre „criza apei şi investiţiile pe care trebuie să le facem în provincia Niassa, imediat ce sosesc fondurile". Îşi reaminti că, din păcate, pierduse contactul cu ceea ce se întâmpla în Argolis. Ce crezuse că va urma atunci când stătea în mijlocul nopţii şi fuma o ţigară, în timp ce câinii lui Mitsos lătrau? Grozăviile ce se adunaseră nu-i dăduseră nici un avertisment.

Persoana care stătuse acolo, în întuneric, cu o ţigară în mână, nu mai exista.

La recepţie ceru să vorbească cu Lars Håkansson. Funcţionara o întrebă de ce dorea să-l vadă.

— Îl cunoştea pe fiul meu. Spuneţi-i doar că mama lui Henrik este aici. Va fi suficient.

Femeia apăsă, într-o succesiune complicată, mai multe butoane până când, în cele din urmă, ajunse la Håkansson.

— Coboară acum.

Cei doi bărbaţi care discutau despre apă plecaseră. Louise se aşeză pe canapeaua de un albastru-închis şi aşteptă.

Un bărbat scund, cu părul rar şi o faţă care suferise o expunere prea lungă la soare, îmbrăcat în costum, ieşi de după uşa din sticlă. Vedea prea bine că era precaut chiar şi când ajunse aproape de ea.

— Aşadar, dumneavoastră sunteţi mama lui Henrik Cantor, corect?

— Da.

— Îmi pare rău, dar trebuie să vă cer un act de identitate. În vremurile acestea, trebuie să fim foarte atenţi. Mă îndoiesc foarte tare că teroriştii plănuiesc să arunce în aer ambasada şi pe noi odată cu ea, dar Ministerul de Externe a stabilit măsurile şi restricţiile de siguranţă. Nu-mi este permis să duc pe nimeni dincolo de acea uşă de sticlă decât dacă sunt sigur sută la sută că ştiu cine este.

Louise îşi lăsase paşaportul şi cartea de identitate în seiful din camera de hotel.

— Nu am paşaportul cu mine.

— Atunci, mă tem că va trebui să rămânem aici, la recepţie.

Se aşezară. Era în continuare curioasă în legătură cu precauţia lui. I se părea jignitoare.

— De dragul simplităţii, putem presupune că sunt cu adevărat cea care pretind că sunt?

— Desigur. Îmi pare rău că lumea este în starea în care este.

El nu spuse nimic. Ea aşteptă.

— Ce s-a întâmplat?

— L-am găsit mort în patul lui, la Stockholm.

— Credeam că locuieşte la Barcelona.

„Linişteşte-te, se gândi Louise. Ştie ceea ce tu nu ştiai."

— Până a murit, nu aveam nici cea mai mică idee că deţinea un apartament la Barcelona. Am venit aici pentru a încerca să descopăr despre ce era vorba. L-aţi întâlnit pe Henrik cât timp a fost aici?

— Am ajuns să ne cunoaştem. Trebuie să vă fi povestit despre mine.

— Niciodată. Pe de altă parte, i-a vorbit despre dumneavoastră unei femei de culoare, pe nume Lucinda.

— Lucinda?

— Lucrează la un bar numit Malocura.

Louise scoase fotografia ei şi i-o arătă.

— O cunosc, dar nu o cheamă Lucinda, ci Julieta.

— Poate are două nume.

Lars Håkansson se ridică.

— Sunt pe punctul să încalc toate regulile de protecţie. Haideţi la mine în birou. Nu e mai frumos acolo, dar nu e chiar aşa de cald.

Biroul său avea ferestre cu privelişte spre Oceanul Indian. Câteva vase de pescuit cu pânze triunghiulare se pregăteau să intre în golf. O întrebă dacă doreşte o cafea, iar ea acceptă.

Se întoarse ţinând în mână două ceşti. Erau cu alb şi albastru şi aveau steaguri galbene pe ele.

— Îmi dau seama că nu mi-am exprimat condoleanţele. A fost o ştire groaznică şi pentru mine. Aveam o mare stimă pentru Henrik. Mă gândeam adesea că aş dori să fi avut un fiu ca el.

— Nu aveţi copii?

— Patru fete dintr-o căsătorie anterioară. Nişte domnişoare care se vor descurca foarte bine, dar nici un băiat.

Aruncă o bucată de zahăr în ceaşcă şi amestecă meditativ cu un creion.

— Ce s-a întâmplat?

— Autopsia a arătat o concentraţie ridicată de barbiturice în sânge, ceea ce ar sugera că şi-a luat singur viaţa.

Se uită la ea plin de uimire.

— Chiar poate să fie adevărat?

— Nu. De aceea, caut cauza reală şi cred că, indiferent ce s-a întâmplat, originile se găsesc aici.

— În Maputo?

— Nu ştiu. În această ţară, pe acest continent. Sper că mă puteţi ajuta să găsesc un răspuns.

Lars Håkansson puse jos ceaşca şi aruncă o privire la ceas.

— Unde staţi?

— În acest moment, lângă ambasadă.

— Poiana este un hotel bun, dar scump. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, mişuna de spioni germani şi japonezi. În ziua de azi, mişună de sud-africani care nu au nimic altceva mai bun de făcut.

— Am intenţia să mă mut în altă parte.

— Eu locuiesc singur şi am suficient spaţiu. Sunteţi bine-venită să staţi la mine. Cum a făcut şi Henrik.

Se hotărî pe loc să accepte oferta.

El se ridică.

— Am o întâlnire cu ambasadorul şi cu un grup de voluntari care fac asistenţă umanitară. Este vorba despre nişte bani care au dispărut dintr-un cont de-al nostru în circumstanţe misterioase. Totul se reduce la corupţie, bineînţeles, sunt nişte miniştri „îndemânatici" care au nevoie de bani pentru a le construi case

copiilor lor. Consumăm incredibil de mult timp cu astfel de chestiuni.

O însoți până la recepție.

— Ultima dată când a fost aici, Henrik a lăsat o geantă mare. Nu știu ce se găsește înăuntru, dar, când am pus-o în dulap, am observat că era grea.

— Așadar, nu putea să conțină haine.

— Nu, probabil cărți și hârtii. Pot să o las la hotelul dumneavoastră în seara aceasta. Din păcate, am în program o cină cu un coleg francez, și nu pot contramanda. Aș fi preferat să fiu singur. Mă tulbură enorm gândul că Henrik nu mai este printre noi. Cred că nu conștientizez pe deplin ce s-a întâmplat.

Își luară rămas-bun în curtea ambasadei.

— Am sosit ieri și am fost jefuită aproape imediat.

— Sper că nu ați fost rănită?

— A fost greșeala mea. Știu că nu ar trebui niciodată să mergi pe străzi necirculate, ci să rămâi unde sunt și alți oameni în preajmă.

— Cei mai vicleni tâlhari au o abilitate impresionantă de a-i alege pe călătorii care de-abia au ajuns în această țară. Dar cu greu poți să-i numești pe oamenii de aici infractori. Sărăcia pe care o poți observa îți face părul măciucă. Ce te faci când ai cinci copii și nici un loc de muncă? Dacă aș fi fost unul dintre prăpădiții din acest oraș, aș fi tâlhărit pe cineva ca mine. O să vă las geanta la recepție în jurul orei șapte.

Se întoarse la hotel. Încercând să scape de neliniște, cumpără, dintr-un magazin din hol, un costum de baie care era mult prea scump. Coborî la piscina imensă și se istovi înotând mai multe lungimi de bazin. Era singura persoană din apă.

„Plutesc pe Röstjärn, se gândi ea, micul lac în care înotam cu tata când eram copil. Obișnuia să mă sperie spunând că lacul era fără fund. Înotam acolo seara în timpul verii, când țânțarii bâzâiau, iar eu îl iubeam, deoarece mișcările sale erau atât de puternice."

Reveni în camera ei și se întinse dezbrăcată în mijlocul patului. Gândurile îi zburau haotic.

„Lucinda și Nazrin? Apartamentul din Barcelona și apartamentul din Stockholm. Ce e cu toate perdelele astea de fum? Și de ce era îmbrăcat în pijama când a murit?"

Adormi; la un moment dat o trezi telefonul.

— Aici Lars Håkansson. Sunt la recepție cu geanta lui Henrik.

— S-a făcut deja ora șapte? Eram la duș.

— Pot să aștept. Am ajuns mai devreme decât credeam. E doar ora patru.

Se îmbrăcă repede şi se grăbi să coboare. Håkansson se ridică în momentul când o văzu apropiindu-se. Avea o geantă sport neagră, cu emblema Adidas scrisă cu litere roşii.

— Voi veni să vă iau mâine-dimineaţă, la ora unsprezece.

— Sper că nu vă voi cauza nici o neplăcere.

— Nu, deloc.

Se întoarse în camera ei şi deschise geanta. Deasupra se aflau o pereche de pantaloni şi o jachetă kaki-deschis. Nu-l văzuse niciodată pe Henrik purtând ceva asemănător. Dedesubt erau mape din plastic cu documente şi câteva dosare, asemănătoare acelora pe care le descoperise atât la Stockholm, cât şi la Barcelona. Goli geanta pe pat. Pe fund se găsea o cantitate mică de pământ, care se scurse pe aşternuturi. Luă puţin în mână. „Din nou, pământ roşu."

Începu să caute prin foile lui. O insectă zbârcită, un fel de fluture, căzu dintr-un pachet de fotocopii. Era un articol în engleză, scris de către profesorul Ronald Witterman de la Universitatea Oxford. Titlul era următorul: „Camera de aşteptare a morţii: o călătorie prin Lumea a Treia". Articolul mustea de furie. Nu exista nici urmă de calm, lipsea acel stil disciplinat în care îşi argumentează de obicei universitarii pledoariile. Witterman clocotea de mânie.

> **Niciodată nu am mai avut la dispoziţie asemenea resurse imense, care ne permit să facem lumea suportabilă pentru tot mai mulţi oameni. În schimb, ne trădăm conştiinţa, puterea noastră intelectuală şi resursele noastre materiale permiţând sărăciei ascunse să crească. Am renunţat de mult să ne asumăm responsabilitatea, sponsorizând instituţii precum Banca Mondială, ale cărei activităţi politice, de cele mai multe ori, duc doar la sacrificarea suferinţei umane pe altarul recomandărilor economice arogante. Ne-am debarasat de mult de conştiinţa noastră.**

„Acesta este un om a cărui furie nu cunoaşte limite, se gândi ea. Mânia sa trebuie să-i fi captat atenţia lui Henrik."

Mapele din plastic conţineau, de asemenea, file smulse dintr-un carneţel. Henrik începuse să traducă în suedeză articolul profesorului Witterman. Observa prea bine că îi fusese dificil să găsească cuvintele potrivite, să regăsească ritmul frazelor lungi. Puse articolul deoparte şi deschise dosarul următor. Creierul lui Kennedy îşi făcu apariţia din nou, în ceea ce părea să fie o transcriere. Aranjă paginile în ordine şi începu să citească.

> **Pe 21 ianuarie 1967, procurorul general al Statelor Unite, Ramsey Clark, a dat un telefon. Era îngrijorat şi nesigur de**

reacţia cu care avea să se confrunte. Când i s-a răspuns, a vorbit cu o secretară, care i-a cerut să aştepte. O voce ţâfnoasă l-a întrebat ce dorea. Preşedintele Lyndon Baines Johnson putea să fie o persoană plăcută şi jovială, dar, la fel de des, putea să fie ursuz atunci când lucrurile nu mergeau în modul în care dorea.

— Bună dimineaţa, domnule preşedinte.

— Ce se întâmplă? Credeam că totul s-a încheiat atunci când autopsia lui Jack a fost finalizată la baza navală.

— Le-am cerut celor trei legişti implicaţi să vină la Washington.

De asemenea, am fost obligaţi să-l aducem înapoi pe Fink din Vietnam.

— Nu-mi pasă de Fink! Am o delegaţie din Arkansas, care bârfeşte dincolo de uşa biroului meu. Au venit să discute despre ovăz şi grâu. Nu am timp de astfel de prostii.

— Îmi pare rău, domnule preşedinte. Voi fi cât pot de concis. Umblau prin arhivă ieri - unul dintre ei era doctorul Humes, care a depus mărturie în faţa Comisiei Warren în legătură cu o poză a plămânului drept. Era important pentru a stabili cauza morţii lui Kennedy.

— Am citit despre asta în raportul comisiei. Mai exact, ce anume doreşti?

— Se pare că avem o problemă. Fotografia lipseşte.

— Cum adică, lipseşte?

— A dispărut şi, din câte observăm, a dispărut şi o altă imagine, reprezentând orificiul de intrare a glonţului, care a fost cauza directă a decesului.

— Cum naiba pot să dispară nişte clişee de la autopsia lui Kennedy?

— Cum a putut dispărea creierul lui?

— Ce facem acum?

— În mod evident, medicii sunt îngrijoraţi, deoarece au declarat, sub jurământ, că fotografiile există. Acum însă, nu mai există. Una dintre ele, cel puţin.

— Presa va afla despre asta?

— Cel mai probabil. Totul va fi scormonit din nou. Teorii ale conspiraţiei, Oswald nu a acţionat singur, tot ce am crezut că am îngropat va fi scos din nou la suprafaţă.

— Nu am timp de pierdut cu Jack. E mort. Încerc să fac ceea ce trebuie să facă un preşedinte, încerc să pun ordine într-un război dement în Vietnam şi să-i potolesc pe negrii care vor alerga ca nebunii pe străzi dacă nu reuşim să rezolvăm problema drepturilor civile cât se poate de repede. Asigură-te

că medicii ăia nu deschid gura prea mult. Şi trimite-l imediat pe Fink înapoi în Vietnam!

Fără nici o dovadă, Henrik conchidea că materialul provenea de la „arhivele recent deschise ale Departamentului de Justiţie". De asemenea, făcuse şi câteva comentarii proprii.

Louise reflectă asupra celor aflate. „Totul este îngropat. Întâmplări ciudate sunt ascunse sub preş. Adevărul este tăinuit. Trăim într-o lume în care este mult mai important să ascunzi lucruri decât să le dezvălui. Oricine întreprinde mişcări secrete ca să aprindă o lumină în colţurile cele mai întunecate nu poate fi niciodată sigur de ce va găsi. Trebuie să continui să aprind lumini. Voi lăsa la o parte, în curând, toate aceste documente despre Kennedy şi creierul lui blestemat. Însă ele par a fi un soi de manual care schiţează lumea minciunilor şi, de aceea, ne conduc spre adevăr."

Louise continuă să caute printre hârtii. Exista o hartă a părţii sudice a Mozambicului. Henrik trasase un cerc în jurul oraşului numit Xai-Xai şi al unui cartier aflat la nord-vest de oraş.

Louise puse harta deoparte. La fundul genţii se găsea un plic maro. Îl deschise. Conţinea cinci forme decupate din hârtie neagră. Două dintre ele erau modele geometrice. Celelalte trei erau profiluri de persoane.

Văzu imediat că o siluetă îl înfăţişa pe Henrik. Era profilul lui, nu exista nici un dubiu. Simţea cum neliniştea creştea în sufletul ei. Silueta era realizată cu măiestrie, dar Henrik era doar o umbră: hârtia neagră părea să prevestească, într-un fel, ceea ce urma.

Le cercetă pe celelalte două. Una înfăţişa un bărbat, cealaltă o femeie. Din profilul femeii se vedea clar că era africană. Nu scria nimic pe verso. Toate siluetele erau lipite pe foi de hârtie albă. Nu exista nici o semnătură, nimic care să sugereze cine le făcuse. Ar fi putut să fie Henrik însuşi?

Se uită încă o dată peste tot ceea ce conţinea geanta, dar, în cele din urmă, se trezi holbându-se din nou la siluete. Ce voiau să însemne?

Coborî la recepţie şi apoi afară. Vântul dinspre mare era blând, încărcat cu parfumul unor mirodenii misterioase.

Se aşeză pe o bancă şi privi spre marea întunecată. O lumină străluceа intens şi la orizont se vedeau nave care se îndreptau spre sud.

Se sperie atunci când Lucinda apăru brusc în spatele ei.

„De ce toţi cei de aici se mişcă fără să scoată vreun sunet? De ce nu-i aud cum se strecoară?"

Lucinda se aşeză lângă ea.

— Ce ați găsit în geantă?

Louise tresări.

— Cum de știi despre asta?

— M-am întâlnit cu Håkansson. Acesta este un oraș mare, dar, în același timp, e foarte mic. S-a întâmplat să dau peste el și mi-a spus.

— Spunea că te cheamă Julieta și că nu cunoaște pe nimeni care să poarte numele de Lucinda.

Chipul fetei rămase în umbră.

— Câteodată, bărbații le dau femeilor ce nume vor ei.

— De ce ar trebui ca femeile să accepte așa ceva?

Pe măsură ce vorbea, dar prea târziu, Louise înțelese ceea ce voia Lucinda să spună.

— Credea că arăt ca o femeie care ar trebui să se numească Julieta. Timp de trei luni, obișnuiam să ne vedem de două ori pe săptămână, întotdeauna la anumite ore din seară, aproape de fiecare dată în camere modeste, închiriate special pentru întâlniri precum ale noastre. Apoi, a găsit pe altcineva, sau poate nevastă-sa și-a făcut apariția. Nu-mi amintesc.

— Iar eu ar trebui să cred asta?

Răspunsul veni precum un pumn în bărbie.

— Că am fost amanta lui? Că am fost mica lui jucărie neagră, cu care se putea distra în schimbul banilor, întotdeauna dolari sau ranzi sud-africani? Lucinda se ridică. Nu pot să vă ajut dacă refuzați să acceptați ce se întâmplă într-o țară atât de săracă precum aceasta.

— Nu am vrut să te jignesc.

— Nu veți înțelege niciodată, nu va trebui niciodată să vă gândiți că, dacă nu vă desfaceți picioarele, nu veți avea de mâncare nici dumneavoastră, nici copiii, nici părinții dumneavoastră.

— Poate poți să-mi explici tu.

— De aceea am venit. Aș vrea să veniți cu mine mâine după-amiază. Vreau să vă arăt ceva. Ceva ce a văzut și Henrik. Nu vi se va întâmpla nimic, nu trebuie să vă temeți.

— Sunt înspăimântată de tot ce se întâmplă aici, de întuneric, de faptul că sunt jefuită de oameni pe care nu-i văd și nici nu-i aud. Sunt înspăimântată fiindcă nu înțeleg.

— Și Henrik era la fel de înspăimântat, dar el a încercat să se dezbare de frică. A încercat să înțeleagă.

Lucinda plecă. Vântul continua să adie blând. Louise și-o imagina mergând pe străzi obscure spre barul unde lucra.

Se uită în jurul ei, spre terenurile întinse ale hotelului. Peste tot, i se părea că vede umbre în întuneric.

Capitolul 14

Stătea la fereastră şi privea cum soarele răsărea din mare. O dată, când era copil, tatăl ei îi spusese că lumea era precum o bibliotecă uriaşă, plină cu răsărituri şi apusuri. Nu înţelesese niciodată cu adevărat ce voise să zică, cum puteau mişcările soarelui să fie precum paginile unei cărţi. Nici chiar acum, când admira lumina ce se întindea peste apă, nu putea să-i pătrundă gândurile.

Îşi zise că ar fi putut să-l sune şi să-l întrebe. Dar nu făcu nimic.

În schimb, se aşeză pe jos, în balconul mic, şi formă numărul hotelului ei din Barcelona. Îi răspunse Xavier. Domnul Cantor nu luase legătura cu ei, cum nu o făcuse nici poliţia. Domnul Castells l-ar fi anunţat dacă ar fi existat vreo ştire despre domnul Cantor.

— Cel puţin, nu am primit o veste rea, strigă ea, de parcă distanţa dintre Barcelona şi sudul Africii era prea mare ca să folosească un ton normal.

Legătura se pierdu. Nu încercă din nou, i se confirmase ceea ce ştia deja: Aron lipsea în continuare.

Se îmbrăcă şi coborî la restaurant. O adiere proaspătă bătea dinspre mare. Tocmai terminase de mâncat, când cineva i se adresă pe nume. „Doamna Cantor", cu accentul pe a doua silabă. Când se întoarse, văzu în faţa ochilor un bărbat de o rasă mixtă, în aceeaşi măsură european şi african. Ochii îi erau strălucitori. Când vorbi, ea văzu că dinţii îi erau stricaţi. Era scund, corpolent şi nerăbdător.

— Louise Cantor?

— Eu sunt.

Engleza lui avea un puternic accent portughez, dar era uşor de înţeles. Fără să aştepte o invitaţie, trase scaunul care se afla în faţa ei şi se aşeză. O îndepărtă printr-un semn pe chelneriţa care venise la masă.

— Sunt Nuno, un prieten de-al Lucindei. Am auzit că vă aflaţi aici şi că Henrik a murit.

— Nu am nici o idee cine sunteţi.

— Bineînţeles că nu aveţi. Nu sunt aici nici măcar de un minut.

— Nuno şi mai cum? L-aţi cunoscut pe fiul meu?

— Nuno da Silva. Sunt jurnalist. Henrik m-a căutat acum câteva luni. Voia să-mi pună câteva întrebări, întrebări importante. Sunt obişnuit ca oamenii să mă caute, dar ei nu formulează întotdeauna întrebările care mă interesează pe mine.

Louise încercă să-şi aducă aminte dacă numele bărbatului era menţionat în notiţele lui Henrik, dar nu-i revenea în memorie nici un Nuno da Silva.

— Ce voia să ştie?

— Povestiţi-mi mai întâi ce s-a întâmplat. Lucinda spunea că a murit în patul lui. Unde anume?

— De ce puneţi o întrebare atât de ciudată?

— Deoarece părea să fie tipul de om care dormea des în locuri diferite, era un tânăr mereu pe fugă. Când l-am întâlnit, m-am gândit imediat că îmi amintea de mine, acum douăzeci şi cinci de ani.

— A murit la Stockholm.

— Am fost acolo în 1974. Portughezii începeau să piardă războiul în coloniile lor africane. Era nu cu mult înainte de revolta căpitanilor la Lisabona. A fost o conferinţă, nici acum nu ştiu cine mi-a plătit biletul sau a rezolvat cu viza pentru mine. Dar a fost încurajator să-i întâlnesc pe acei suedezi tineri, cu toţii fără vreo experienţă legată de ororile războiului sau de represiunile coloniale care-şi ofereau sprijinul cu inima deschisă. În acelaşi timp, credeam totuşi că era o ţară ciudată.

— În ce sens?

— Am petrecut zile întregi vorbind despre libertate, dar era imposibil să găseşti un loc unde să poţi bea o bere sau două după zece seara. Peste tot, fie era închis, fie nu se vindea alcool. Nimeni nu a putut să-mi explice de ce. Suedezii ne înţelegeau pe noi, dar nu şi pe ei înşişi. Ce s-a întâmplat cu Henrik?

— Potrivit medicilor, corpul său era plin de barbiturice.

— El nu s-ar fi sinucis niciodată! Era bolnav?

— Nu, nu era bolnav.

„De ce mint? De ce nu afirm că e posibil să-l fi omorât tocmai frica de infecţia pe care o purta? Poate e din cauză că nu pot încă să cred că aşa stăteau lucrurile. Era bolnav, dar ar fi luptat împotriva bolii. Şi mi-ar fi spus despre ea."

— Când s-a întâmplat?

— Pe 17 septembrie.

Reacţia bărbatului scund, cu păr negru, veni în plină forţă.

— M-a sunat cu câteva zile înainte.

— Sunteţi sigur?

— Sunt jurnalist, dar, totodată, şi editor de ziar. Mica mea gazetă apare în fiecare zi, exceptând duminica. Am un calendar întipărit în creier. M-a sunat marţi şi dumneavoastră spuneţi că l-aţi găsit vineri.

— Ce voia?

— Avea câteva întrebări care nu mai suportau amânare.

Restaurantul începu să se umple cu cei care doreau să ia micul dejun. În majoritate erau sud-africani care vorbeau tare şi aveau ditamai burdihanele. Louise văzu că Nuno devenea din ce în ce mai iritat.

— De obicei, nu vin niciodată aici. În acest loc nu se găseşte nimic care să exprime adevărul despre ţara aceasta. Ar putea să fie un hotel din Franţa sau Anglia, sau, de ce nu, din Lisabona. Aici, sărăcia a fost curăţată şi nu i se mai permite să se arate.

— Mă mut astăzi.

— Henrik nu ar fi pus piciorul aici, decât dacă ar fi avut o misiune importantă.

— Care ar fi fost aceasta?

— Să o întâlnească pe mama sa şi s-o prevină că ar trebui să părăsească acest hotel. Nu putem să stăm afară?

Se ridică fără să aştepte un răspuns şi o luă înainte spre terasă.

— E un bărbat foarte bun, îi şopti chelneriţa Louisei. Spune ceea ce alţii se tem să spună. Dar trăieşte periculos.

— În ce sens?

— Adevărul este întotdeauna periculos, însă Nuno da Silva nu se teme niciodată. Este foarte curajos.

Nuno era aplecat peste balustradă, privind meditativ spre mare. Se aşeză lângă el. Erau protejaţi de soare de o copertină din pânză care se legăna în mişcarea vântului.

— A venit la mine cu întrebările lui, dar erau în aceeaşi măsură nişte afirmaţii. Am înţeles imediat că prinsese un fir.

— Ce fel de fir?

Nuno da Silva scutură nervos din cap. Nu voia să fie întrerupt.

— Prima noastră întâlnire a început oarecum catastrofal. A apărut la biroul ziarului şi m-a întrebat dacă voiam să fiu Virgiliu al său. Nu prea înţelegeam ce spunea, dar auzisem de Virgiliu şi de Dante. Credeam că e un student întârziat care dorea să atragă atenţia asupra lui dintr-un motiv de neînţeles. Aşa că i-am răspuns în modul în care o fac de obicei: i-am zis să se ducă naibii şi să înceteze să mă bată la cap. În acel moment, şi-a cerut scuze, a spus că nu căuta un Virgiliu, el nu era Dante, doar că voia să discute cu mine. L-am întrebat de ce, dintre toţi oamenii, venise tocmai la mine. Mi-a replicat că Lucinda îl sfătuise să ia legătura cu mine. Motivul principal era însă acela că toată lumea cu care vorbise a pomenit numele meu, mai devreme sau mai târziu. Eu sunt dovada vie a situaţiei disperate în care a ajuns această ţară în zilele noastre. Mă număr printre puţinele persoane care pun sub semnul întrebării actuala stare a lucrurilor, abuzul de putere, corupţia. I-am cerut să mă păsuiască, deoarece trebuia să termin un articol. S-a aşezat pe un scaun, nu a spus nimic, a aşteptat. Apoi a ieşit afară - ziarul meu se găseşte în garajul unei ferme. Ne-am aşezat pe nişte butoaie de petrol, pe care le-am pus alături ca să formeze două bănci incomode. E o idee bună să stai aşa, fiindcă odihna în confort te oboseşte. Capeţi dureri de spate de la trândăvie.

— Nu şi tatăl meu. Era cherestegiu. Spatele i-a cedat, dar nu fiindcă a trândăvit.

Nuno da Silva păru să nu-i fi auzit cuvintele.

— Citise câteva articole pe care le-am scris despre SIDA. Era convins că aveam dreptate.

— În legătură cu ce?

— În legătură cu originea epidemiei. Nu am nici un dubiu că cimpanzeii morți și oamenii care au mâncat carnea lor au ceva în comun cu boala, dar un virus care se ascunde atât de abil, care intră în adormire, este capabil să se transforme și reapare constant în variante noi - refuz să cred că nu a beneficiat de un ajutor. Nimeni nu mă va putea convinge că acest virus nu-și are originea într-un laborator secret, genul de loc pe care americanii îl căutau în zadar în Irak.

— Aveți vreo dovadă în acest sens?

Nerăbdarea lui Nuno da Silva escaladă până la o adevărată enervare.

— Nu ai întotdeauna nevoie de dovezi pentru lucruri care, singure, sunt atât de evidente. Le găsești mai devreme sau mai târziu. Ceea ce obișnuiau să spună vechii coloniști este valabil în continuare: „Africa ar fi raiul pe pământ dacă nu ar fi toți acei africani blestemați care trăiesc acolo". SIDA constituie un mijloc de exterminare a tuturor bărbaților negri de pe acest continent. Faptul că este răspândită printre homosexualii și persoanele promiscue din America nu are nici o importanță. Veți descoperi această atitudine cinică printre oamenii care consideră că este dreptul lor să domine lumea. Henrik avea el însuși idei similare, dar le adusese o corecție proprie. Mi-o amintesc cuvânt cu cuvânt. „Bărbații din Africa sunt ocupați cu exterminarea femeilor."

— Ce voia să zică prin asta?

— Femeile au foarte puține posibilități să se protejeze singure. Pe acest continent, modul în care bărbații domină este terifiant. Avem tradiții patriarhale, iar eu sunt ultimul care să le apere. Să fiu însă al naibii dacă acest lucru le dă dreptul laboratoarelor din Occident să ne decimeze.

— Ce s-a întâmplat mai departe?

— Am stat de vorbă cam o oră. Mi-a plăcut de el. I-am sugerat să scrie articole pentru ziarele din Europa, dar el a spus că e prea devreme. „Nu încă." Îmi amintesc asta foarte clar.

— De ce credea acest lucru?

— Avea o direcție de investigare pe care dorea să o urmărească, dar nu mi-a oferit niciodată amănunte. Ezita să vorbească despre asta. Poate nu știa destule. După aceea, am mers fiecare pe calea lui. L-am invitat să mă viziteze din nou, însă nu a mai făcut-o niciodată.

Aruncă o privire la ceas.

— Trebuie să plec.

Louise încercă să-l reţină.

— Cineva l-a omorât. Trebuie să ştiu cine şi de ce.

— Repet, mie nu mi-a zis nimic. Nu ştiu ce anume căuta. Chiar dacă am bănuielile mele.

— Ce bănuiţi?

Ridică din umeri.

— Bănuieli. Atâta tot. Poate ceea ce aflase a devenit prea greu de suportat pentru el. Oamenii pot să moară deoarece cunosc prea multe despre suferinţa altora.

— Aţi spus că prinsese un fir?

— Cred că se găsea în mintea lui. Un indiciu care era, de fapt, un gând. Nu am înţeles niciodată prea bine ce voia să zică. Veriga pe care o căuta era foarte neclară. Vorbea despre contrabanda cu droguri. Cargouri mari cu heroină, de la plantaţiile de mac din Afghanistan. Vase ancorate în largul porturilor Mozambicului în timpul nopţii, bărci rapide care colectează marfa, camioane care o transportă pe întuneric prin puncte nepăzite de trecere a frontierei în Africa de Sud şi de aici în restul lumii. Chiar dacă trebuie să li se plătească o mită considerabilă poliţiştilor, vameşilor, procurorilor, judecătorilor, funcţionarilor şi, nu în ultimul rând, miniştrilor de resort, profiturile sunt astronomice. În ziua de azi, câştigurile din contrabanda cu droguri sunt la fel de mari ca acelea din industria turismului. Superioare celor din comerţul cu arme. Henrik a vorbit cu prudenţă despre legătura dintre toate astea şi epidemia de SIDA. Nu ştiu de unde a făcut rost de aceste informaţii. Acum însă, trebuie să plec.

Se despărţiră în faţa hotelului.

— Voi locui la un oficial al ambasadei suedeze, pe numele său Lars Håkansson.

Nuno da Silva făcu o grimasă.

— O persoană interesantă.

— Îl cunoaşteţi?

— Sunt jurnalist. Meseria mea este să ştiu tot ce merită ştiut. Despre ce se întâmplă şi, în aceeaşi măsură, despre oameni.

Îi strânse mâna, se răsuci pe călcâie şi ieşi în stradă. Louise vedea prea bine că se grăbea.

Căldura intensă o deranja. Se întoarse în camera ei. Expresia feţei lui Nuno da Silva fusese clară. Nu avea timp de Lars Håkansson.

Se holbă la tavan şi se întrebă ce trebuia să facă mai departe. Poate s-ar fi cuvenit să întrerupă legăturile cu Lars Håkansson. Pe de altă parte, Henrik locuise la el. „Trebuie să merg în locurile unde e posibil ca Henrik să fi lăsat unele indicii", hotărî ea.

Era nouă şi un sfert. Îl sună pe Artur. Îşi dădea seama din vocea

lui că aşteptase nerăbdător apelul, idee care îi puse un nod în gât. Poate că stătuse treaz, din nou, toată noaptea. „Doar eu şi el am rămas acum. Nu mai există altcineva."

Se gândi că el s-ar fi simţit mai bine dacă-i spunea că totul era în regulă şi că urma să stea la un angajat al ambasadei suedeze. Artur o informă că în acele momente ningea, mai tare decât oricând, se depuseseră peste zece centimetri de zăpadă în timpul nopţii. În plus, găsise un câine mort pe drum, când mersese să cumpere un ziar.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu părea să fi fost călcat de o maşină. Arăta ca şi cum cineva i-ar fi sfărâmat capul în bucăţele şi l-ar fi aruncat în mijlocul şoselei.

— L-ai recunoscut?

— Nu. Nu era de pe-aici. Dar cum poate cineva să urască atât de mult un câine?

După convorbire, se aşeză pe pat. „Cum poate cineva să urască atât de mult un câine?" Se gândi la ceea ce spusese Nuno da Silva. Oare chiar avea dreptate când afirma că epidemia de SIDA a fost cauzată de o conspiraţie, cu scopul de a extermina populaţia Africii? Putuse Henrik să facă parte din acea „picătură într-un ocean" despre care vorbise? I se părea curată nebunie. Cu siguranţă că nici Henrik nu lua în serios toată povestea. Nu ar fi crezut niciodată într-o teorie a conspiraţiei care nu rezista unei analize detaliate.

Se întinse pe pat şi trase pătura peste ea. Aerul condiţionat o făcea să tremure, pe braţe avea pielea ca de găină.

Oare ce informaţii deţinea Henrik în opinia lui da Silva? Un indiciu care era un gând? Ce descoperise Henrik? Unde trebuia să caute? Nu ştia, însă avea sentimentul că se apropie de ţintă.

Înjură cu voce tare, apoi se sculă, făcu un duş lung, rece şi îşi strânse lucrurile în valiză. În momentul în care Håkansson îşi făcu apariţia, achitase deja nota de plată.

— Chiar mă gândeam că, dacă eram băiat, tatăl meu m-ar fi botezat cu siguranţă Lars.

— Un nume excelent. Uşor de pronunţat în orice limbă îţi vine în minte, cu posibila excepţie a vorbitorilor dialectului mandarin din China.. Lars Herman Olof Håkansson. Lars după bunicul meu patern, Herman după bunicul matern, care a fost ofiţer de marină, şi Olof după primul rege al Suediei, din secolul al unsprezecelea. Navighez prin viaţă avându-i pe aceştia ca sfinţi protectori.

„Dar ai vrut să-i spui Lucindei Julieta. De ce ţi-a stârnit un asemenea interes schimbarea numelui ei?"

Îi ceru să-şi scrie adresa şi dădu bileţelul la recepţie, cu rugămintea de a-l fi înmânat unei femei pe nume Lucinda, dacă

aceasta ar fi venit la hotel şi ar fi întrebat de Louise.

Håkansson se afla puţin mai departe, pierdut în gândurile sale. Louise vorbi cu o voce joasă, ca el să nu audă.

*****

Casa lui se găsea pe strada Kaunda. Un cartier diplomatic, cu multe steaguri naţionale în bătaia vântului. Vile ocrotite de ziduri înalte, paznici în uniformă, câini care lătrau. Trecură printr-o poartă de fier şi un bărbat care lucra în grădină insistă să-i ducă bagajele, cu toate că încercase să le care singură.

— Casa a fost construită de către un doctor portughez, explică Håkansson. În 1974, când, într-un final, portughezii şi-au dat seama că negrii aveau să-şi declare foarte curând independenţa, el s-a întors acasă. Se spune că a lăsat un iaht în port şi un pian care a putrezit pe chei deoarece nu a fost încărcat niciodată pe nava menită să-l ducă la Lisabona. Statul a preluat casa goală. Acum este închiriată de către guvernul suedez - contribuabilii îmi plătesc chiria.

Vila era înconjurată de o grădină, cu mai mulţi pomi înalţi în spate. Un ciobănesc german legat cu un lanţ o privi cu suspiciune, înăuntru se aflau două menajere, una bătrână, cealaltă tânără.

— Graça, rosti Håkansson atunci când Louise i se prezentă femeii mai în vârstă şi dădură mâna. Ea se ocupă de curăţenie. Bineînţeles, este prea în vârstă, însă doreşte să continue şi după pensionare. Sunt al nouăsprezecelea suedez pentru care a lucrat în decursul timpului.

Graça luă bagajele Louisei şi urcă scările. Louise se holbă îngrozită la trupul stors de vlagă al bătrânei.

— Celina, continuă Håkansson. Louise dădu mâna cu femeia mai tânără. Este isteaţă şi, totodată, o bucătăreasă bună. Orice aveţi nevoie, cereţi-i ei. În timpul zilei, aici este tot timpul cineva. Voi ajunge acasă târziu în această seară. Spuneţi doar când vă este foame şi ele vă vor da ceva de mâncare. Celina vă va conduce la camera dumneavoastră.

Era pe jumătate ieşit pe uşă, când Louise îl prinse din urmă.

— Este aceeaşi cameră cu aceea în care a stat Henrik?

— M-am gândit că asta aţi dori. Dar dacă nu vă surâde ideea, puteţi oricând să o schimbaţi. Casa este mare. Se spune că doctorul Sa Pinto avea o familie foarte numeroasă. Fiecare copil trebuia să aibă propria cameră.

— Voiam doar să ştiu.

— Ei bine, acum ştiţi.

Louise intră din nou în hol. Celina o aştepta la capătul scărilor. Graça coborâse şi era ocupată în bucătărie. Louise o urmă pe Celina

și urcă la etajul vilei zugrăvite complet în alb.

Ajunseră la o încăpere unde petele de igrasie schimbaseră culoarea peretelui în galben. Detectă un miros slab de mucegai. Prin urmare, aici dormise Henrik. Nu era o cameră mare, cea mai mare parte din spațiu era ocupată de pat. Fereastra era protejată pe exterior de gratii, ca la închisoare. Valiza îi fusese deja adusă. Deschise șifonierul și constată că înăuntru nu era nimic în afară de o croșă de golf.

Rămase nemișcată lângă pat și încercă să și-l imagineze pe Henrik în cameră. Dar el nu era acolo. Nu putea să-l găsească.

Despachetă, după care merse la baie, nu înainte de a arunca o privire în spațiosul dormitor al lui Håkansson. Oare Lucinda, sau Julieta, cum o plătise ca s-o numească, dormise în patul acela?

Simți un puternic sentiment de dezgust. Coborî pe scări, scoase dopul unei sticle de vin pe jumătate goale și bău fără să-și mai toarne în pahar. Observă prea târziu că Graça stătea în pragul bucătăriei, uitându-se la ea.

La prânz i se servi o omletă. I se întinsese o masă anume pentru ea, ca și cum ar fi fost într-un restaurant. Nu făcu decât să se joace cu mâncarea.

„Acesta este sentimentul de goliciune pe care îl ai înainte să iei o decizie, medită ea. Știu fără doar și poate că ar trebui să plec de aici, cu cât mai devreme, cu atât mai bine."

Își bău cafeaua în spatele casei, unde căldura era mai puțin intensă. Câinele legat stătea întins, cu privirea ațintită asupra ei. În cele din urmă ațipi. Bătaia pe umăr a Celinei o făcu să se trezească.

— Aveți un musafir, spuse ea.

Louise, pe jumătate adormită, se ridică. Îl visase pe Artur, într-o scenă petrecută când era mică. Înotau iarăși în tăul cel întunecat. Doar atât putea să-și aducă aminte.

Când intră în sufragerie, o găsi pe Lucinda așteptând-o.

— Dormeați?

— Durerea mea și somnul meu se amestecă. Nu am dormit niciodată atât de mult, sau atât de puțin, cât am făcut-o de când a murit Henrik.

Își făcu apariția Celina, care întrebă ceva într-o limbă africană. Lucinda îi răspunse. Slujnica ieși din nou. Louisei i se părea că Celina își mișca picioarele atât de grațios, încât era imposibil să ți le imaginezi atingând cu adevărat parchetul maroniu-închis.

— Despre ce ați vorbit? N-am înțeles nici un cuvânt.

— M-a întrebat dacă vreau ceva de băut. Am spus că nu, mulțumesc.

Lucinda era îmbrăcată în alb. Pantofii ei aveau tocuri foarte

înalte. Avea părul împletit şi prins în vârful capului. Frumuseţea ei o impresionă pe Louise. „A trecut prin patul lui Henrik, precum şi prin al lui Håkansson."

Gândul acesta i se păru dezagreabil.

— Vreau să vă duc într-o plimbare cu maşina, o anunţă Lucinda.

— Unde?

— Undeva în afara oraşului. Într-un loc care a însemnat foarte mult pentru Henrik. Până diseară suntem înapoi.

Automobilul Lucindei era parcat la umbra unui palisandru înflorit. Petale albastre, de culoarea levănţicii, se aşternură pe capota roşie a maşinii vechi şi uzate. Când Louise se aşeză pe scaunul pasagerului, simţi un miros de fructe.

Traversară oraşul. În maşină era foarte cald, astfel că Louise se întoarse spre geamul deschis, ca să prindă puţin din adierea aerului. Traficul era haotic, cu vehicule care depăşeau la întâmplare. „Aproape toate aceste maşini ar fi fost scoase imediat din circulaţie în Suedia", se gândi ea. Dar nu se aflau în Suedia, ci într-o ţară de pe coasta de est a Africii, iar Henrik fusese aici cu puţin timp înainte să moară.

Se apropiară de suburbiile oraşului, cu depozite sărăcăcioase, drumuri desfundate, maşini ruginite şi abandonate şi un şuvoi nesfârşit de pietoni, oriunde te uitai. Când opriră la culoarea roşie a unui semafor, Louise văzu o femeie ce ducea un coş mare pe creştet şi o alta care ţinea pe cap o pereche de pantofi roşii cu toc înalt. „Peste tot, femei cărând poveri pe capetele lor. Iar ele îndură alte poveri în ele însele, poveri pe care doar pot să le ghicesc."

La o intersecţie haotică, unde semaforul nu funcţiona, Lucinda o luă pe un alt drum, făcându-şi loc cu forţa prin confuzia generală. Louise văzu un indicator ce arăta Xai-Xai.

— Ne îndreptăm spre nord, spuse Lucinda. Aţi ajunge în ţara dumneavoastră dacă am continua să mergem în direcţia aceasta.

Trecură printr-un cimitir întins la porţile căruia se găseau mai multe procesiuni funerare. Apoi, brusc, părăsiră oraşul, iar traficul deveni mai lejer. Se observau mai puţine case joase, construite din lut şi tablă ondulată, zona rurală prelua controlul, cu iarbă înaltă şi un şir de munţi în depărtare, totul în nuanţe diferite de verde. Lucinda era concentrată asupra şofatului. Camioane supraîncărcate şi autobuze ce scoteau nori de fum negru prin ţevile de eşapament blocau benzile, existând puţine locuri unde să fie posibilă depăşirea. Louise privi oamenii de pe câmp. Vedea câţiva bărbaţi, dar majoritatea era formată din femei; cu spatele încovoiat, îşi ridicau şi coborau ritmic sapele în timp ce pe margine trecătorii se deplasau în

flux continuu.

— Asta-i maşina lui Henrik, rosti pe neaşteptate Lucinda.

Tocmai depăşise unul dintre autobuzele care scuipau fum, iar drumul din faţă era drept şi liber.

— A cumpărat-o cu 4 000 de dolari, adăugă ea. A costat mult prea mult. Când a plecat, mi-a cerut să am grijă de ea până se întoarce. Presupun că e maşina dumneavoastră acum.

— Nu, nu e a mea. De ce avea nevoie de o maşină?

— Îi plăcea să conducă. Mai ales de când a început să viziteze locul unde mergem acum.

— Încă nu ştiu ce destinaţie avem.

Lucinda nu răspunse şi Louise nu repetă întrebarea.

— A cumpărat-o de la un danez, care trăieşte aici de mulţi ani şi are un mic atelier auto. Toată lumea ştie cine este Carsten. Un bărbat prietenos, cu burtă mare, însurat cu o negresă mică şi slabă din Quelimane. Se ciondănesc tot timpul, mai ales duminica, când merg să se plimbe pe plajă. Tuturor le place când se ceartă, deoarece văd cât de mult se iubesc.

Merseră mai bine de o oră, cea mai mare parte a timpului în tăcere. Louise era captivată de peisajul schimbător. Câteodată îi amintea de un peisaj de iarnă în Härjedalen, dacă înlocuiai verdele şi maroul cu alb. Alte detalii sugerau însă imaginea Greciei din Peloponez. Totul părea să facă parte dintr-un întreg. Din fragmentele naturii, poţi să construieşti tot felul de peisaje.

Lucinda încetini şi părăsi şoseaua când ajunseră la o staţie de autobuz şi o mică piaţă. Terenul de pe marginea drumului era bătătorit de paşii oamenilor, iar alături, la un şir de mici chioşcuri se vindeau bere, băuturi carbogazoase şi banane. Câţiva băieţi care cărau lăzi frigorifice alergară spre maşină. Lucinda cumpără două sticle de sifon şi îi oferi una Louisei, după care îi alungă pe tinerii întreprinzători. Aceştia se supuseră imediat, fără să încerce să-şi mai vândă şi pachetele de biscuiţi sud-africani.

— Întotdeauna opream aici, spuse Lucinda.

— Tu şi Henrik?

— Câteodată, nu vă înţeleg întrebările. Cu cine altcineva aş fi venit în locul acesta? Cu vreun client din trecut?

— Nu ştiu nimic despre ceea ce făcea Henrik în ţara asta. Ce voia? Unde mergem?

Lucinda privea nişte copii care se jucau cu un căţeluş.

— Ultima oară când am fost aici, mi-a destăinuit că iubea acest loc. Acesta era punctul unde se termina lumea, sau unde începea. Nimeni n-ar fi putut să-l găsească.

— A spus el asta?

— Îmi amintesc cu exactitate cuvintele lui. L-am întrebat ce voia să zică, fiindcă nu înţelesesem. Putea să fie atât de teatral câteodată! Dar când a vorbit despre începutul şi sfârşitul lumii, era cu desăvârşire calm, de parcă teama ce îl măcina încontinuu dispăruse brusc, cel puţin pentru un scurt şi trecător moment.

— Care a fost răspunsul lui?

— Nici unul. A stat şi a tăcut. Apoi, am plecat. Asta e tot. Din câte cunosc eu, nu a mai venit niciodată aici. N-am idee de ce a plecat din Maputo. Nici măcar nu am aflat că asta avea de gând. Dintr-odată, nu mai era acolo. Nimeni nu ştia nimic.

„Exact ca Aron. Acelaşi fel de a dispărea, fără un cuvânt, fără nici o explicaţie. Exact ca Aron."

— Hai să ne aşezăm la umbră, propuse Lucinda, deschizând portiera maşinii.

Louise o urmă până la un copac al cărui trunchi se răsucise pentru a forma un fel de bancă noduroasă, suficient de mare pentru amândouă.

—Umbra şi apa, spuse Lucinda. Două lucruri pe care le împărţim întotdeauna în această ţară. Voi ce împărţiţi acolo, unde este atât de frig?

— Căldura. A fost odată în Grecia un bărbat faimos, care l-a întrebat pe un împărat atotputernic, care promisese că-i va dărui lucrul pe care şi-l dorea mai mult decât orice, dacă este amabil să se mute, deoarece împiedica soarele să strălucească deasupra lui.

— Dumneavoastră şi Henrik semănaţi mult. Aveţi acelaşi fel de... neajutorare.

— Mulţumesc.

— Nu am vrut să vă jignesc.

— A fost o expresie sinceră de mulţumire, deoarece crezi că semăn cu fiul meu.

— Nu se spune invers? Că el semăna cu dumneavoastră? Dacă nu, în această privinţă, noi două ne deosebim. Nu cred că originile dumneavoastră se găsesc în viitor. Nu poţi să te apropii de necunoscutul care te aşteaptă decât dacă ştii ce s-a întâmplat înainte.

— Tocmai din acest motiv am fost arheolog toată viaţa. Fără fragmentele şi şoaptele trecutului, nu există prezent, nu există viitor, nu există nimic. Poate totuşi ne asemănăm mai mult decât crezi?

Copiii care se jucau cu căţeluşul slăbănog trecură în fugă pe lângă ele. Din cauza pământului uscat, praful se ridică şi formă adevăraţi nori.

Lucinda desenă cu piciorul ceva ce părea o cruce în interiorul unui cerc.

— Ne îndreptăm spre locul unde Henrik a trăit o mare fericire.

Poate chiar a întâlnit ceea ce ar putea fi considerată o stare de beatitudine. Cumpărase această maşină fără să spună de ce avea nevoie de ea. Uneori, dispărea mai multe săptămâni şi nu dădea nici o explicaţie. O dată a apărut la bar, trecuse de mult miezul nopţii, şi a stat acolo până am terminat lucrul şi m-a condus acasă. Mi-a vorbit despre un bărbat pe nume Christian Holloway, care construise câteva sate unde bolnavii de SIDA puteau să primească tratament. Locul pe care Henrik îl vizitase nu avea un nume, deoarece Holloway propovăduia smerenia. Chiar şi faptul de a avea un nume dovedea aroganţă. Oamenii care erau îngrijiţi în aceste comunităţi nu plăteau nimic. Cei care lucrau acolo erau voluntari, mulţi dintre ei europeni, dar erau şi americani, şi asiatici. Demersul lor era întru totul caritabil, şi duceau un trai foarte simplu. Nu erau o sectă religioasă. Henrik spunea că nu era nevoie de dumnezei, fiindcă ceea ce făceau voluntarii era divin. În acea dimineaţă am văzut la Henrik ceva ce nu mai văzusem înainte. Reuşise să străpungă zidul de disperare împotriva căruia luptase cu atâta perseverenţă.

— Ce s-a întâmplat apoi?

— S-a întors acolo chiar a doua zi. Poate că venise la Maputo doar ca să-mi spună cât de fericit era. Găsise acum ceva care să echilibreze proporţiile, să împiedice victoria totală a sărăciei şi a suferinţei. Acestea erau propriile lui cuvinte - vorbele lui sunau câteodată puţin bombastic, dar erau sincere. Henrik era Henrik. Văzuse nedreptatea, văzuse că SIDA era o năpastă cu care nimeni nu voia să intre în contact. Nu ştiu care era importanţa faptului că Henrik însuşi purta infecţia în sânge. Nici nu ştiu cum s-a întâmplat. Sau când. Dar, de fiecare dată când ne întâlneam, spunea că vrea să-mi arate satul lui Holloway, unde mărinimia şi respectul pentru ceilalţi învinseseră. Iar în cele din urmă, chiar m-a dus acolo. Doar o dată.

— De ce a părăsit satul şi s-a întors în Europa?

— Poate veţi găsi răspunsul când veţi ajunge acolo.

Louise se ridică.

— De-abia aştept, cât de mult mai avem de mers?

— Suntem cam la jumătatea distanţei.

Peisajul alterna între verde şi maro. Ajunseră la o câmpie străbătută de un râu mare, trecură un pod şi intrară în oraşul Xai-Xai. La scurt timp după aceea, Lucinda o luă pe un drum care părea să ducă în nişte tufişuri nesfârşite. Maşina scârţâia şi huruia pe macadamul plin de gropi.

După douăzeci de minute, ajunseră într-un sat alcătuit din colibe albe de lut. Existau şi câteva clădiri mai mari, toate adunate în jurul unei porţiuni de nisip. Lucinda parcă maşina la umbra unui

copac şi opri motorul.

— Am ajuns. Acesta-i satul lui Christian Holloway.

„Sunt aproape de Henrik. A fost aici cu doar două luni în urmă."

— Henrik spunea că vizitatorii sunt tot timpul bine-veniţi, zise Lucinda. „Bunăvoinţa nu trebuie ţinută secretă."

— Aşa s-a exprimat el?

— Cred că îl auzise pe Holloway sau pe unul dintre ajutoarele sale folosind aceste cuvinte.

— Mai exact, cine e acest Holloway?

— Din ce ştiu de la Henrik, e un om foarte bogat. Nu era sigur, dar presupunea că Holloway făcuse avere din brevetarea unor tehnici care uşurau căutarea de ţiţei sub fundul mării. E bogat şi foarte timid.

— Nu prea pare genul de om care să înceapă să-şi dedice viaţa oamenilor care suferă de SIDA.

— De ce nu? Eu m-am rupt total de viaţa pe care o duceam înainte. Cunosc o grămadă care au făcut acelaşi lucru.

Lucinda puse capăt conversaţiei ieşind din maşină. Louise rămase pe loc. Căldura şi transpiraţia o făceau să se simtă lipicioasă pe tot corpul. În cele din urmă, ieşi şi i se alătură Lucindei. Locul părea să fie înconjurat de o tăcere apăsătoare. În ciuda căldurii, Louise tremura. Se simţea din ce în ce mai inconfortabil. Cu toate că nu era nici ţipenie de om, avea senzaţia că erau urmărite.

Lucinda arătă spre un iaz înconjurat de un gard.

— Henrik vorbea adeseori despre acel iaz şi despre crocodilul bătrân.

Merseră mai aproape. Iazul era plin cu o apă murdară care se mişca aproape imperceptibil. Pe malul noroios se găsea un crocodil enorm. Atât Lucinda, cât şi Louise tresăriră. Avea cel puţin patru metri lungime. Rămăşiţele pline de sânge ale unui iepure sau ale unei maimuţe atârnau de fălcile bestiei.

— Henrik spunea că are peste şaptezeci de ani. Christian Holloway susţinea că era îngerul lor păzitor.

— Un crocodil cu aripi albe?

— Pe pământ există crocodili de două sute de milioane de ani. Crocodilii ne sperie din cauza ferocităţii lor, dar nimeni nu poate să le conteste dreptul la existenţă şi nici să ignore capacitatea lor fantastică de a supravieţui.

Louise dădu din umeri.

— Tot nu înţeleg ce voia să zică. Aş dori să-l întreb personal. Este aici?

— Nu ştiu. Henrik spunea că Holloway rareori îşi făcea simţită prezenţa. Era înconjurat întotdeauna de întuneric.

— Asta a spus Henrik? „Înconjurat de întuneric"?

— Da, îmi amintesc limpede cuvintele lui.

O uşă se deschise la una dintre clădirile mari. O femeie albă, într-o uniformă de spital de culoare deschisă, ieşi şi se îndreptă spre ele. Louise observă că era desculţă. Avea părul tuns scurt, era slabă şi faţa îi era plină de pistrui. Părea să aibă cam aceeaşi vârstă cu Henrik.

— Bine aţi venit, spuse ea într-o portugheză şchioapă.

Louise răspunse în engleză.

Fata schimbă imediat limba şi se prezentă ca fiind Laura.

„Trei L-uri, se gândi Louise. Lucinda, eu şi, acum, o Laura."

— Fiul meu, Henrik Cantor, a lucrat aici, începu ea. Ti-l aminteşti?

— Eu am ajuns aici, din Statele Unite, acum o lună.

— Spunea că permiteţi vizitatori.

— Toată lumea este bine-venită. Să vă arăt împrejurimile. Doar permiteţi-mi să vă avertizez că SIDA nu este o boală prea plăcută. Nu doar că omoară oamenii şi le distruge înfăţişarea, dar şi creează situaţii cumplite cărora cu greu li se poate face faţă.

Lucinda şi Louise schimbară priviri între ele.

— Eu suport vederea sângelui şi a oamenilor înspăimântaţi, rosti cu hotărâre Lucinda. Dumneavoastră?

— Cândva am ajuns la locul unui accident rutier imediat după ce se produsese. Peste tot era sânge, o persoană avea nasul tăiat şi sângele ţâşnea peste tot. Am rezistat sau, cel puţin, am reuşit să nu mă gândesc cu groază la întreaga tragedie.

Laura le luă din soarele arzător şi le conduse prin diferite clădiri şi colibe. Louisei i se părea că intră într-un întuneric ca de biserică, ferestrele mici ajutând la întreţinerea misterului. Christian Holloway era un om înconjurat de întuneric. În colibe, le izbi mirosul înăbuşitor de urină şi excremente: pacienţii erau întinşi peste tot pe tărgi şi pe rogojini din rafie puse pe jos. Louise nu izbutea să le desluşească trăsăturile. Tot ce înregistra erau ochii scânteietori, gemetele şi mirosul. Uşurarea venea doar în puţinele momente când ieşeau în soarele strălucitor, în drum spre clădirea următoare. Era ca şi cum ar fi călătorit în trecut şi ar fi pătruns într-o cameră plină cu sclavi care aşteptau să fie transportaţi. Îi şopti o întrebare Laurei, care îi spuse că toţi oamenii ascunşi în întuneric erau pe moarte şi nu aveau să mai vadă soarele vreodată, nu mai puteau fi ajutaţi, se găseau în ultima fază, când singurul tratament posibil era alinarea durerii. Lucinda nu scoase nici un cuvânt, menţinându-se la o oarecare distanţă. Laura vorbi foarte puţin, prefera să le călăuzească în tăcere prin întuneric şi suferinţă. Louise se gândi la culturile clasice, nu în ultimul rând la cea a Greciei, ale cărei morminte le excavase în cea mai mare parte a carierei sale, şi la faptul că acestea

aveau idei clare despre cei muribunzi şi despre moarte, despre camerele de aşteptare, atât de dinaintea despărţirii de viaţă, cât şi după aceea. „Rătăcesc acum cu Virgiliu şi Dante prin împărăţia morţii."

Călătoria păru fără de sfârşit. Merseră din clădire în clădire. Peste tot gemete, horcăituri, şoapte, cuvinte ţâşnind din bulboane invizibile, disperare, resemnare. Sufletul i se frânse când auzi un copil plângând, acesta era lucrul cel mai rău, copiii nevăzuţi care stăteau acolo şi mureau.

Desluşi cu greutate, în întuneric, mai mulţi albi înclinaţi deasupra pacienţilor, cu pahare cu apă, pastile, şoptind cuvinte mângâietoare. Louise remarcă o fată foarte tânără, având prins în nas un inel strălucitor, care ţinea o palmă vlăguită în propria mână.

Încercă să şi-l imagineze pe Henrik în mijlocul acestui iad. Poate ar fi putut să-l întrezărească acolo; în orice caz, nu se îndoia că el ar fi avut puterea să-i ajute pe acei oameni.

Când părăsiră ultima clădire şi Laura le duse într-o cameră cu aer condiţionat, unde se găsea şi un frigider cu apă rece ca gheaţa, Louise întrebă dacă putea să vorbească cu o persoană care îl cunoscuse pe Henrik. Laura plecă să se intereseze.

Lucinda, în continuare tăcută, refuză să bea din apa care se afla pe masă. Pe neaşteptate, deschise o uşă care ducea spre o cameră interioară. Se întoarse şi se uită la Louise.

Încăperea era plină de cadavre. Zăceau întinse pe podea, pe rogojini de rafie, pe cearşafuri murdare, un număr enorm de fiinţe umane fără viaţă. Louise făcu un pas înapoi. Lucinda închise uşa la loc.

— De ce nu ne-a arătat această cameră? vru Lucinda să ştie.

— De ce ne-ar fi arătat-o?

Lui Louise i se făcu rău. În acelaşi timp, avea sentimentul că Lucinda ştia despre sala mortuară. Deschisese uşa aceea şi altă dată.

Laura se întoarse însoţită de un bărbat la vreo treizeci de ani. Faţa îi era plină de coşuri, iar strângerea de mână fără vlagă. Numele lui era Wim, venea din Anglia şi îşi amintea foarte bine de Henrik. Louise se hotărî pe loc să nu spună că Henrik murise. În acel moment, nu putea face faţă atâtor cadavre. Henrik nu aparţinea acestui loc, gândul că era în aceeaşi cameră cu toate celelalte cadavre era prea îngrozitor de suportat.

— Aţi fost prieteni apropiaţi? întrebă Louise.

— Era închis în sine. Mulţi aleg să se poarte astfel ca să poată rezista.

— Era totuşi cineva de care se simţea mai apropiat?

— Toţi suntem prieteni buni.

„Doamne, Dumnezeule! Răspunde-mi la întrebări. Nu te afli în

faţa Bunului Dumnezeu, te afli în faţa mamei lui Henrik."

— Doar nu lucraţi tot timpul.

— Aproape tot timpul.

— Ce-ţi aminteşti despre el?

— Era de treabă.

— Atâta tot?

— Nu vorbea prea mult. Mi-am dat seama cu greu că era suedez.

În cele din urmă, Wim păru să înţeleagă că ceva trebuie să se fi întâmplat.

— De ce întrebaţi?

— În speranţa primirii unor răspunsuri. Dar observ că nu există nici unul. Iţi mulţumesc că ai vorbit cu mine.

Louise se simţi brusc furioasă la gândul că această persoană palidă, fără vlagă era încă în viaţă, în timp ce Henrik era mort. Aceasta era o nedreptate pe care nu avea s-o accepte niciodată. Căile misterioase ale Domnului erau la fel de brutale precum croncănitul unei ciori deasupra capului ei.

Părăsiră încăperea, ieşind în căldura paralizantă. Laura le arătă sectorul în care trăiau cei care se oferiseră voluntar să ajute pacienţii muribunzi: dormitoarele, plasele de ţânţari frumos aranjatele, sufrageria comună ce mirosea a săpun.

— De ce ai venit aici? întrebă Lucinda, întorcându-se spre Laura.

— Să ajut, să fac un bine. Nu puteam să rămân pasivă.

— L-ai cunoscut vreodată pe Christian Holloway?

— Nu.

— Cel puţin, l-ai văzut vreodată?

— Doar într-o poză.

Laura arătă spre unul dintre pereţii sufrageriei. Acolo atârna o fotografie înrămată. Louise se apropie de ea şi o examină. Un bărbat surprins din profil, păr cărunt, buze înguste, nas ascuţit.

Ceva îi atrăgea atenţia, dar nu se putea hotărî ce anume. Inspiră adânc şi contemplă imaginea. O muscă bâzâia în faţa sticlei.

— Trebuie să ne întoarcem acum, interveni Lucinda. Nu vreau să fiu nevoită să conduc pe întuneric.

Îi mulţumiră Laurei şi se întoarseră la maşină. Laura le făcu cu mâna, apoi intră în colibă. Nu mai era nimeni în preajmă. Lucinda porni motorul şi era pe punctul să demareze, când Louise îi ceru să aştepte. Fugi, prin arşiţă, înapoi spre sufragerie.

Se uită din nou la fotografia lui Christian Holloway. Atunci îşi dădu seama.

Profilul lui Christian Holloway.

Una dintre siluetele negre din geanta lui Henrik coincidea

perfect cu aceea din ramă.

PARTEA A TREIA
Creatorul de siluete

„Când casa vecinului tău arde, și a ta este în primejdie."

Horațiu

Capitolul 15

La întoarcere, în timpul scurtului apus african, Louise își repeta încontinuu aceleași gânduri, ca pe un fel de incantație.

„Henrik a dispărut pentru totdeauna. Dar poate voi reuși cumva să mă apropii de ceea ce a simțit el și a fost hotărât să realizeze. Ca să aflu cum a murit, trebuie să descopăr ce-i alimenta dorința de a trăi."

Opriră la chioșcurile de lângă stația de autobuz. Singura lumină era aceea a focurilor care ardeau. Lucinda cumpără niște apă și un pachet de biscuiți. În acel moment, își dădu seama și Louise că îi era foame.

— Poți să ți-l imaginezi pe Henrik acolo? întrebă Louise.

Chipul Lucindei era luminat de scânteierile flăcărilor.

— Nu mi-a plăcut. Nici data trecută nu mi-a plăcut. E ceva acolo care mă sperie.

— Cu siguranță, totul este înspăimântător. Toate acele cadavre, toți acei oameni care așteaptă să moară.

— Nu la asta m-am referit. E ceva în legătură cu locul acela care nu poate fi văzut sau auzit, dar este acolo. Am încercat să aflu ce anume a descoperit pe neașteptate Henrik și l-a speriat.

Louise o privi cu atenție pe Lucinda.

— Era îngrozit ultimele dăți când l-am văzut. Nu v-am spus asta până acum. Toată bucuria dispăruse. Ceva ce venea din adâncul lui îl făcuse să fie palid ca moartea. Devenise atât de tăcut! Înainte, fusese tot timpul vorbăreț. Câteodată sporovăia fără încetare și mă obosea. Apoi însă, tăcerea a apărut de niciunde și el a dispărut fără urmă.

— Trebuie să fi zis ceva. Făceați dragoste împreună, mergeați la culcare împreună și vă sculați împreună. Nu visa deloc? Nu spunea chiar nimic?

— Dormea prost spre sfârșit, se scula adesea plin de sudoare, cu mult înainte de a se crăpa de ziuă. Îl întrebam despre ce visase. „Despre întuneric, spunea el. Despre toate lucrurile care sunt ascunse." Când l-am întrebat ce voia să zică, nu mi-a răspuns. Iar când am insistat, a țipat și s-a dat jos din pat. Îl chinuia frica atât

când era treaz, cât şi când dormea.

— "Întuneric şi toate lucrurile care sunt ascunse?" Nu vorbea niciodată despre oameni?

— Vorbea despre sine. Spunea că lucrul cel mai dificil era să înveţi să te suporţi pe tine însuţi.

— Ce înţelegea prin asta?

— Nu ştiu.

Lucinda privi în altă parte. Louise era sigură că, mai devreme sau mai târziu, avea să găsească întrebarea adecvată, dar în acest moment căuta în van cheia potrivită.

Se întoarseră la maşină şi îşi continuară călătoria. Luminile farurilor le orbeau în întuneric. Louise formă numărul lui Aron. Auzi cum telefonul sună, dar nu răspunse nimeni.

„M-ai fi putut ajuta aici. Ai fi fost capabil să vezi ceea ce eu nu văd."

Opriră în faţa casei lui Lars Håkansson. Paznicii de la intrare se ridicară.

— Am venit aici de câteva ori, spuse Lucinda, dar numai atunci când era beat.

— Cu Henrik?

— Nu cu Henrik. Cu Lars Håkansson, marele filantrop din Suedia. Avea curaj să mă ducă în patul lui de acasă doar când era beat. Îi era ruşine că paznicii vor şti cu ce se ocupă, că ar putea fi văzut. Bărbaţii europeni se dau în vânt după târfe, dar procedează într-un asemenea mod, încât nimeni nu observă. Pentru ca paznicii să nu observe că eram în maşină, trebuia să mă întind pe jos şi el mă acoperea cu o pătură. Bineînţeles, mă vedeau chiar şi aşa. Câteodată scoteam mâna de sub pătură şi o fluturam către ei. Cel mai remarcabil lucru era că toată atitudinea prietenoasă cu care făcea paradă de obicei se evapora în momentul în care intram în vilă. Continua să bea, dar niciodată atât de mult încât să nu mai poată face sex. Asta e expresia pe care o folosea întotdeauna, „să facem sex". Cred că îl excita eliminarea oricărei urme de afecţiune. Ce se întâmpla în continuare era de o brutalitate chirurgicală, nu eram decât o bucată de carne ce urma să fie tăiată. Trebuia să mă dezbrac şi să pretind că nu aveam ştiinţă de prezenţa lui, că era doar un bărbat care se uită pe gaura cheii. Dar apoi începea un alt joc. Trebuia să-i dau jos toate hainele, dar nu şi chiloţii. Trebuia să-i iau penisul în gură în timp ce avea chiloţii încă pe el, după care mă lua pe la spate. Mai târziu, totul se derula în viteză, eu îmi primeam banii, el mă dădea afară şi nu mai aveam nevoie să fiu Julieta. Iar lui nu-i mai păsa dacă paznicii mă vedeau sau nu.

— De ce îmi spui toate astea?

— Ca să ştiţi cine sunt.

— Sau cine este Lars Håkansson?

Lucinda dădu afirmativ din cap.

— Trebuie să merg la lucru. Am întârziat deja.

Lucinda o sărută scurt pe obraz. Louise ieşi din maşină, iar paznicii deschiseră poarta, care scârţâi.

În momentul în care intră în casă, îl găsi pe Håkansson aşteptând-o.

— M-am îngrijorat că nu aţi apărut şi nu aţi lăsat nici un mesaj.

— Trebuia să mă fi gândit la asta.

— Aţi mâncat? V-am păstrat ceva de mâncare.

Merse cu el în bucătărie. El o servi cu o gustare şi îi turnă un pahar de vin.

Povestea Lucindei îi răsuna puternic în minte.

— Am fost să vizitez satul lui Christian Holloway pentru oameni bolnavi, aflat lângă un oraş al cărui nume nu pot să-l pronunţ.

— Xai-Xai. Nu e aşa de greu. Prin urmare, aţi fost la una dintre „misiuni"? Aşa le numeşte Christian Holloway, cu toate că nu are nici un fel de credinţe religioase.

— Cine este el?

— Eu şi colegii mei ne întrebăm adesea dacă există cu adevărat sau este doar o fantomă. Nimeni nu ştie mai nimic despre el. În afară de faptul că deţine un paşaport american şi are o avere inimaginabil de mare, pe care acum o revarsă asupra victimelor maladiei SIDA din această ţară.

— Doar în Mozambic?

— Şi în Malawi şi Zambia. Se spune că are două misiuni lângă Lilongwe şi o alta, sau poate chiar mai multe, în Zambia, lângă graniţa cu Angola. Se zvoneşte că Holloway a mers o dată într-un pelerinaj la izvoarele râului Zambezi. Acesta porneşte ca un firicel de apă în munţii Angolei, înainte să devină râu şi, în cele din urmă, fluviu. Se spune că a pus piciorul peste locul de unde ţâşneşte apa din pământ şi, astfel, a oprit curgerea marelui fluviu Zambezi.

— De ce ar vrea cineva să facă asta?

— Nu este imposibil să amesteci viziunile caritabile cu megalomania, poate cu lucruri chiar mai rele.

— Cine răspândeşte astfel de poveşti?

— Probabil că e la fel ca în cazul râului. Câţiva stropi ies încet la iveală, apoi din ce în ce mai mulţi, până devine un zvon care nu mai poate fi oprit. Dar sursa rămâne necunoscută.

Îi oferi încă o gustare, însă ea refuză. Nu acceptă nici un alt pahar de vin.

— La ce vă refereaţi când aţi spus „lucruri chiar mai rele"?

— Este bine cunoscut că, de multe ori, în spatele unei averi

mari se ascund numeroase infracţiuni. Nu e nevoie decât să ne uităm la Africa. Tirani corupţi, care înoată în bogăţiile lor, în mijlocul celei mai teribile sărăcii. Nici măcar Christian Holloway nu pare să fie pur ca zăpada. Oxfam a făcut o investigaţie în legătură cu el şi cu activităţile sale în urmă cu aproximativ un an. Oxfam este o organizaţie grozavă, care se foloseşte de resursele ei limitate ca să le aducă beneficii considerabile oamenilor sărmani din lumea aceasta. În tinereţea lui Holloway totul era perfect transparent. Tot ce întreprindea era clar şi putea fi verificat. Nu existau pete, nu existau zone gri. Era singurul fiu alături de o sumedenie de fiice, în familia unuia dintre cei mai mari producători de ouă din Statele Unite. Ai lui posedau o avere colosală, bazată nu numai pe ouă, ci şi pe diferite alte produse, precum scaunele cu rotile şi parfumurile. Era isteţ şi a absolvit cu onoruri Universitatea Harvard. Şi-a luat doctoratul înainte să împlinească douăzeci şi cinci de ani, după care a început să experimenteze cu pompe de petrol, pe care le patenta şi vindea. Până în acel punct, totul este limpede. Apoi, Christian Holloway dispare. Operaţiunea a fost făcută cu inteligenţă, deoarece nimeni nu pare să fi remarcat. Nici măcar presa, atât de pricepută în observarea unor astfel de lucruri, nu a declanşat vreo anchetă.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Louise.

— A reapărut trei ani mai târziu. În acel moment, toţi şi-au dat seama că lipsise. Pretindea că umblase în jurul lumii şi înţelesese că trebuia să-şi schimbe viaţa în mod radical. Avea de gând să înfiinţeze „misiuni".

— De unde ştii toate detaliile astea?

— Una dintre sarcinile mele este să mă informez despre oamenii care apar în ţările sărace, având planuri ambiţioase. Este foarte probabil ca, în cele din urmă, să vină să bată la uşa organizaţiilor de asistenţă umanitară, cerând banii pe care, umflându-se în pene, pretindeau odată că îi aveau. Sau ne-am putea trezi în mijlocul unor iniţiative eşuate, având de rezolvat problemele lăsate în urmă de nişte oameni care au venit aici să-i tragă pe sfoară pe cei săraci şi să-şi umple propriile buzunare.

— Dar, fără îndoială, Holloway era bogat de la început.

— E greu să pătrunzi în viaţa celor avuţi. Au resursele necesare să creeze diversiuni sofisticate. Nu poţi fi niciodată sigur dacă se află cu adevărat ceva sub carapace, dacă resursele ample pe care pretind că le posedă nu ascund, de fapt, falimentul iminent. Se întâmplă zilnic. Companii petroliere uriaşe sau concerne precum Enron se prăbuşesc brusc, ca şi cum ar fi avut loc o serie de explozii invizibile. Nimeni nu ştie ce se va întâmpla, în afară de cei adânc implicaţi. Aceştia fie fug, fie se spânzură, fie doar stau acolo apatici şi aşteaptă să le fie puse cătuşele. Au existat o grămadă de speculaţii în

momentul în care Holloway s-a decis brusc să devină un Om Bun şi să-i ajute pe cei afectaţi de SIDA. În spatele averii lui Christian Holloway stăteau milioane de găini cloncănitoare, dar au apărut şi zvonuri, ca de obicei.

— Care spuneau ce?

— Presupun că sunteţi cine pretindeţi. Mama îndurerată a lui Henrik şi nu altcineva.

— Cine altcineva aş putea fi?

— De exemplu, o jurnalistă de investigaţii. Am învăţat să prefer jurnaliştii care îngroapă lucrurile pe care alţii încearcă să le scoată la lumină.

— Sugeraţi că adevărul ar trebui reprimat?

— Poate că mai degrabă minciunile nu ar trebui întotdeauna demascate ca atare.

— Şi ce aţi auzit despre Christian Holloway?

— Lucruri despre care nu ar trebui niciodată să vorbeşti în mod deschis. Uneori, chiar şi o şoaptă poate să aibă acelaşi efect ca un strigăt. Există lucruri pe care le ştiu şi din cauza cărora aş fi mort în mai puţin de douăzeci şi patru de ore dacă le-aş face publice, într-o lume în care viaţa unui om nu valorează mai mult de câteva pachete de ţigări, trebuie să fii atent.

Lars Håkansson îşi reumplu paharul. Louise clătină din cap în semn de refuz când el îi întinse sticla de vin roşu sud-african.

— Henrik m-a surprins de multe ori. Una dintre primele dăţi a fost când a încercat să stabilească valoarea reală a unei vieţi omeneşti. Se săturase de mine şi de prietenii mei, credea că vorbeam în termeni mult prea generali despre acest subiect. A pornit să caute preţul real pe piaţa actuală. Habar nu am cum a făcut. Lega prietenii cu uşurinţă. Trebuie să se fi aventurat în cercuri cu care, în mod normal, nu ar fi avut nimic de-a face. Baruri ilegale, colţuri întunecate, care sunt atât de numeroase în oraşul acesta. Dar acolo îi găseşti pe oamenii care fac negoţ cu moartea. Mi-a spus că, pentru treizeci de dolari americani, ai putea să angajezi un individ dispus să omoare pe oricine ai dori, fără să întrebe de ce.

— Treizeci de dolari?

— Poate, în ziua de azi, patruzeci de dolari. Dar nu mai mult. Henrik n-a putut trece niciodată peste asta. L-am întrebat de ce se obosise să afle. „Lucrul acesta nu ar trebui măturat sub covor", a fost tot ce mi-a zis.

Se opri, ca şi cum ar fi vorbit deja prea mult. Louise aşteptă continuarea, dar nu se întâmplă nimic.

— Bănuiesc că există mai multe lucruri pe care aţi putea să mi le spuneţi.

Håkansson se holbă la ea, privind-o fix. Ochii săi erau roşii şi

strălucitori. Se cherchelise.

— Ar trebui să fiţi conştientă că, într-o ţară precum Mozambicul, oamenii vorbesc necontenit despre cel mai mare dintre visuri. Versiunea modernă a minelor regelui Solomon. Oameni obişnuiţi sunt coborâţi în mine având lanterne în mâini. Ce găsesc? Cel mai probabil, nimic. Se întorc la suprafaţă îngheţaţi, dezamăgiţi, furioşi că visul s-a destrămat. A doua zi, se lasă coborâţi din nou.

— Nu înţeleg la ce faceţi aluzie. Ce anume nu găsesc?

— Leacurile.

— Leacurile?

— Remediile. Tratamentele. Conform zvonurilor, Christian Holloway are laboratoare secrete, unde cercetători din întreaga lume caută noua penicilină, leacul pentru SIDA. Asta speră ei să descopere în versiunea nouă a minelor lui Solomon. Cui îi pasă de pietre preţioase, când tu cauţi de fapt un leac pentru virusul insignifiant, slab, care e pe cale să ucidă un continent întreg?

— Unde sunt aceste laboratoare?

— Nimeni nu ştie, nu se ştie nici măcar dacă acuzaţia este adevărată. În acest moment, Holloway este doar un Om Bun, care îşi investeşte banii în ajutorarea oamenilor de care nu le pasă celorlalţi.

— Henrik cunoştea aceste lucruri?

— Desigur că nu.

— Bănuia măcar?

— E foarte dificil câteodată să ştii cu siguranţă ce gândesc oamenii. Eu nu mă bazez pe presupuneri în judecăţile mele.

— Dar nu i-aţi spus ceea ce tocmai mi-aţi povestit mie?

— Nu, nu am vorbit niciodată despre asta. E foarte probabil ca Henrik să fi căutat informaţii despre Christian Holloway pe internet. Henrik obişnuia să folosească computerul meu. Dacă vreţi să-l împrumutaţi, vă invit să o faceţi. Întotdeauna e mai bine să cercetezi de unul singur.

Louise era convinsă că bărbatul din faţa ei mintea. Îi spusese lui Henrik. De ce nega?

Simţi brusc că-l urăşte, cu încrederea lui în sine, cu ochii lui roşii şi faţa puhavă. Oare înjosea întreaga Lume a Treia în acelaşi fel în care o călcase în picioare pe Lucinda? Bărbatul care alerga după femei, cu paşaportul său diplomatic în buzunar?

Îşi goli paharul şi se ridică.

— Trebuie să merg la culcare.

— Dacă doriţi, pot să vă prezint oraşul mâine. Putem merge cu maşina la plajă, putem lua un prânz bun, după care să ne continuăm conversaţia.

— Hai să hotărâm asta mâine. Apropo, ar trebui să iau ceva ca să evit să mă îmbolnăvesc de malarie?

— Ar fi trebuit să începeţi cura acum o săptămână.

— Acum o săptămână nu ştiam că voi fi aici. Dumneavoastră ce luaţi?

— Nimic. Am avut crizele de rigoare, în sânge port paraziţi de malarie de peste douăzeci de ani. Nu prea ar avea rost să încep acum să iau medicamente preventive. Dar sunt foarte grijuliu să mă asigur că dorm întotdeauna sub o plasă de ţânţari.

Louise se opri în pragul uşii.

— Henrik v-a vorbit vreodată despre Kennedy?

— Preşedintele? Sau soţia lui? John F. sau Jackie?

— Despre creierul lui care a dispărut.

— Nu ştiam asta, că i-a dispărut creierul.

— Nu v-a spus niciodată despre asta?

— Niciodată. E ceva ce aş fi reţinut. Îmi amintesc acea zi de noiembrie din 1963. Eram student la Universitatea din Uppsala. O zi ploioasă şi cursuri de drept îngrozitor de plictisitoare. Apoi, brusc, a apărut ştirea. Detaliile s-au aflat puţin câte puţin, după care, în mod ciudat, nu s-a mai auzit nimic. Dumneavoastră ce vă amintiţi?

— Foarte puţin. Tatăl meu s-a încruntat şi a fost chiar mai tăcut decât de obicei. Cam atât.

Făcu un duş, apoi se aşeză pe pat şi trase plasa de ţânţari. Aerul condiţionat zumzăia în continuare, camera era întunecată. I se păru că aude paşi pe scări şi, puţin după aceea, becul de pe coridor se stinse. Fâşia de lumină de sub uşă dispăru. Ascultă atent, dar se instalase liniştea.

Trecu în revistă tot ce se întâmplase în ziua aceea. Plimbarea infernală prin încăperile obscure, pline de muribunzi. Tot ce auzise despre Christian Holloway, exteriorul curat şi conţinutul murdar. Ce văzuse Henrik de produsese o asemenea schimbare în el? I se dezvăluise ceva ce fusese ascuns. Încercă să lege împreună firele dezlânate, însă nu izbuti.

Se lăsă cuprinsă de somn, dar se trezi aproape imediat. Totul era foarte tăcut. Prea tăcut. Deschise ochii în întuneric. Dură câteva secunde până îşi dădu seama că aerul condiţionat se oprise. Bâjbâi după lampa de la marginea patului. Nimic. „Trebuie să se fi întrerupt curentul", se gândi ea. Auzi, undeva în depărtare, zbârnâitul de pornire al unui generator. Pe stradă, cineva râse, probabil unul dintre paznici. Se dădu jos din pat şi merse la fereastră. Becurile de pe stradă, la rândul lor, se stinseseră. Singura lumină provenea de la focul pe care îl aprinseseră paznicii. De-abia le putea desluşi feţele.

Era speriată. Obscuritatea o înspăimânta. Fără nici o lanternă sau lumânare care să-i domolească teama, Louise se întoarse în pat.

„Lui Henrik îi fusese frică de întuneric când era mic. Lui Aron

întotdeauna îi era teamă de noapte. Nu putea să doarmă fără o lumină de veghe."

Curentul reveni. Aerul condiţionat începu să geamă. Aprinse lampa de lângă pat şi se culcă, însă nu-şi putea scoate din minte conversaţia cu Håkansson din bucătărie. De ce ar fi minţit declarând că nu-i spusese nimic lui Henrik? Nu găsi nici o explicaţie plauzibilă.

Îşi reaminti cuvintele lui: „Dacă vreţi să-l împrumutaţi, vă invit s-o faceţi". Henrik stătuse la acel computer. Oare ar fi reuşit să găsească nişte urme de-ale lui?

Brusc, era din nou trează de-a binelea. Se dădu jos din pat, se îmbrăcă repede şi deschise uşa spre coridor. Stătu complet nemişcată până ce ochii i se obişnuiră cu întunericul. Uşa către dormitorul lui Lars Håkansson era închisă. Camera de lucru era la celălalt capăt al coridorului, având vedere asupra grădinii. Căută pe dibuite uşa care stătea întredeschisă, o închise şi găsi întrerupătorul. Se aşeză la birou şi porni computerul. Un mesaj care pâlpâia o anunţă că aparatul nu fusese închis în mod corespunzător. Foarte probabil că acesta fusese în stand-by când se întrerupsese alimentarea curentului. Deschise o pagină de internet şi scrise „Holloway" pe un motor de căutare. Apărură multe rezultate, inclusiv adresele unui lanţ de restaurante, pensiunea Holloway Inn din Canada şi o mică linie aeriană din Mexic, Holloway-Air, dar nu lipseau nici misiunile lui Christian Holloway. Era pe punctul să deschidă un link, când pâlpâirea unei luminiţe îi indică faptul că primise un e-mail. Nu avea nici o intenţie să-i cerceteze corespondenţa lui Håkansson, dar era posibil ca Henrik să fi lăsat urme în e-mailul acestuia.

Håkansson nu folosise o parolă ca să împiedice accesul altora la e-mailul său. Găsi imediat două mesaje trimise de către Henrik. Inima începu să-i bată cu putere. Primul fusese expediat cu patru luni în urmă, celălalt chiar înainte ca Henrik să fi părăsit Maputo pentru ultima oară.

Deschise primul mesaj. Îi fusese trimis lui Nazrin.

> **Prima oară, zgârii cu unghia suprafaţa tare a zidului, dar asta nu lasă nici o urmă. Apoi, iau o bucată de piatră şi scrijelesc zidul cu ea. Lasă doar o urmă slabă, dar ceea ce am făcut se găseşte acolo, indiferent ce s-ar întâmpla. Astfel, pot să continui să zgârii şi să scrijelesc şi să las impresia că am făcut o gaură din ce în ce mai adâncă în zid, până când acesta se prăbuşeşte. Aşa gândesc despre viaţa mea de aici. Sunt în Africa, e foarte cald, stau treaz noaptea, dezbrăcat şi transpirat, fiindcă nu pot să suport bâzâitul aerului condiţionat. Cred că esenţa vieţii mele este faptul că nu voi**

renunța până ce zidurile pe care vreau să le dobor nu vor cădea. Henrik.

Citi e-mailul din nou.
Pe cel de-al doilea și-l trimisese singur, pe propria adresă.

Scriu acestea pe măsură ce zorile încep să apară, când greierii amuțesc și cocoșii încep să cânte, în ciuda faptului că locuiesc chiar în inima orașului. În curând va trebui să-i scriu lui Aron și să-i spun că întrerup toate legăturile cu el dacă nu-și acceptă responsabilitățile și nu devine un tată pentru mine. Dacă nu devine un bărbat la care pot să mă raportez, față de care pot să simt devotament, în care pot să mă văd. Dacă va face aceste lucruri, îi voi spune despre omul remarcabil pe care încă nu l-am cunoscut personal, Christian Holloway, care a dovedit că există totuși exemple de bunătate în această lume. Scriu aceste rânduri în casa lui Lars Håkansson, pe computerul lui, și nu-mi imaginez că aș fi putut cere mai mult de la viață decât ceea ce-mi este dat în acest moment. Mă voi întoarce curând în satul cu toți acei oameni bolnavi și, încă o dată, voi simți că fac ceva folositor. Henrik, către mine însumi.

Louise se încruntă și clătină din cap. Citi mesajul din nou, pe îndelete. Era ceva ce nu se potrivea. Faptul că Henrik redactase o scrisoare către sine însuși nu avea importanță. Ea însăși făcuse asta când era de vârsta lui. Își trimisese chiar scrisori prin poștă. Altceva o îngrijora.

Citi e-mailul din nou. Apoi își dădu seama. Era vorba despre limbajul folosit, de modul în care era construită scrisoarea. Henrik nu se exprima niciodată astfel. El scria într-o manieră directă. Nu ar fi utilizat un cuvânt precum „devotament". Nu vorbea el, nu era un termen al generației lui.

Închise computerul, stinse lampa și deschise ușa spre coridor. Chiar înainte ca monitorul să se închidă, pâlpâi câteva secunde. În lumina ecranului, i se păru că vede mânerul ușii de la dormitorul lui Håkansson mișcându-se încet. Licărirea dispăru, coridorul era acum întunecat. Håkansson trebuia s-o fi supravegheat de acolo și să se fi întors repede în camera lui când o auzise închizând calculatorul.

Avu un moment scurt de panică. Trebuia oare să fugă, să părăsească această casă în mijlocul nopții? Dar nu avea unde să se ducă. Reveni în camera ei și puse un scaun la ușă, astfel încât nimeni să nu poată intra, după care se urcă în pat, opri aerul condiționat, dar lăsă veioza aprinsă.

Un țânțar singuratic dansa dincolo de plasa albă. Cu inima bătându-i puternic, ascultă atent. Oare îi auzea pașii? Asculta el în

spatele uşii?

Încercă să reflecteze cât mai calm cu putinţă. De ce scrisese Håkansson un mesaj în numele lui Henrik şi îl păstrase în computerul lui? Nu exista nici un răspuns, doar un sentiment înfiorător de irealitate. Era ca şi cum ar fi intrat din nou în apartamentul lui Henrik din Stockholm şi l-ar fi găsit mort.

„Mi-e frică, se gândi. Sunt înconjurată de ceva care l-a înspăimântat pe Henrik, o membrană invizibilă, dar periculoasă, care l-a învelit şi pe el."

Noaptea era sufocant de caldă şi umedă. Auzi o furtună în depărtare. Se ducea înspre ceea ce îşi imagina ea că erau munţii din Swaziland.

Capitolul 16

Rămase trează până în zori. Nu-şi mai amintea câte nopţi nedormite îndurase de când murise Henrik. Existenţa ei era caracterizată acum printr-o permanentă lipsă de somn. Doar când lumina palidă a dimineţii se strecură prin draperii şi o auzi pe Celina vorbind cu unul dintre paznici, care se spăla la robinetul din grădină, se simţi suficient de calmă ca să aţipească.

O trezi lătratul unui câine. Dormise trei ore, era ora nouă. Rămase în pat, ascultând-o pe Celina sau pe Graça ştergând podeaua coridorului. Nu-i mai era frică; în schimb, simţea o furie neputincioasă din cauză că fusese insultată. Chiar credea Lars Håkansson că era incapabilă să vadă dincolo de ceea ce scrisese el în numele lui Henrik? De ce o făcuse?

Era de părere că, acum, nu se mai impunea să fie politicoasă cu el. Se vârâse brutal în viaţa ei, minţise şi plasase o scrisoare falsă în computer. Mai mult decât atât, o speriase şi îi furase somnul. Acum avea să-i scotocească prin computer, prin dulapuri şi prin sertare ca să descopere dacă Henrik lăsase cu adevărat ceva în urma sa. Nu, în cele din urmă, dorea să ştie de ce Henrik avusese încredere în Håkansson.

Când merse în bucătărie, descoperi că Graça îi pregătise micul dejun. Louise se simţi ruşinată că era servită de către această doamnă în vârstă, care avea dureri acute atât la spinare, cât şi la mâini. Zâmbetul Graçei descoperea o gură lipsită aproape în întregime de dinţi, iar portugheza ei, amestecată cu câteva cuvinte englezeşti, era aproape incomprehensibilă. Graça tăcu atunci când Celina li se alătură. Celina o întrebă pe Louise dacă nu o deranja să facă puţin curat în camera ei.

— Pot să-mi fac şi eu patul.

Celina râse sincer şi scutură din cap că nu. Când părăsi

începerea, Louise o urmă.

— Sunt obişnuită să-mi fac singură patul.

— Nu şi aici. Asta este slujba mea.

— Eşti fericită în această casă?

— Da.

— Cu cât eşti plătită pe lună pentru munca pe care o faci aici?

Celina ezită şi se întrebă dacă trebuia să răspundă. Louise era însă albă, îi era superioară, chiar dacă venise doar să stea câteva zile.

— Primesc cincizeci de dolari pe lună şi o sumă asemănătoare în meticali mozambicani.

Louise calculă totalul în minte. Şapte sute de coroane suedeze pe lună. Era mult sau puţin? Care era puterea lor de cumpărare? Întrebă despre preţul uleiului, al orezului, al pâinii şi fu surprinsă de răspunsurile Celinei.

— Câţi copii ai?

— Şase.

— Iar soţul tău?

— Presupun că e în Africa de Sud şi lucrează în mină.

— Presupui?

— Nu am primit nici o veste de la el de doi ani.

— Îl iubeşti?

Celina o privi cu uimire.

— Este tatăl copiilor mei!

Louise regretă că pusese această întrebare când văzu cât de supărată era Celina. O urmă pe scări şi merse în biroul lui Håkansson. Căldura era deja insuportabilă. Porni aerul condiţionat şi stătu nemişcată până ce simţi atmosfera răcorindu-se.

Cineva intrase în cameră de când o părăsise ea, dar nu se putea să fi fost Celina sau Graça, podeaua nu fusese ştearsă în dimineaţa aceea. Iar scaunul din faţa calculatorului nu era pus sub birou, deşi aşa îl lăsase ea în ajun.

Aceea era una dintre cele mai importante porunci ale regelui Arthur, pe care le ţinea minte din copilărie. Când ai terminat de mâncat, trebuie întotdeauna să împingi scaunul sub masă înainte să părăseşti încăperea.

Se uită împrejur. Rafturi cu dosare, acte oficiale, rapoarte, prezentări. Mai multe dosare ce conţineau documente de la Banca Mondială. Luă unul la întâmplare: „Strategii de dezvoltare a resurselor de apă pentru zona sub-sahariană, 1997". Îl puse la loc după ce observă că nu prea fusese deschis sau citit. Câteva rafturi erau pline cu ziare în suedeză, engleză şi portugheză, restul erau burduşite cu cărţi. Biblioteca lui Håkansson era dezorganizată, volumele erau puse la întâmplare. Ediţii uzate din Agatha Christie stăteau alături de rapoarte statistice şi lângă un număr mare de

cărți despre Africa. Găsi tomuri despre cei mai periculoși șerpi din Africa, Asia și Australia, rețete verificate ale unor mâncăruri tradiționale suedeze și o colecție de fotografii pornografice în sepia, îngălbenite, de la mijlocul secolului al XIX-lea. Intr-una dintre ele, datând din 1856, două fete stăteau pe o bancă de lemn, cu morcovi înfipți între picioare.

Puse cartea la loc și își aminti poveștile despre bucătari care scuipau sau urinau în mâncare, înainte să le fie servită aristocraților. „Dacă aș putea să vomit în hard-diskul lui. De fiecare dată când ar porni calculatorul, ar mirosi ceva neplăcut, fără să știe ce este."

Un plic de la o bancă suedeză ieșea în afară dintre două cărți. Fusese deschis. Scoase conținutul și descoperi că era o atestare a plăților salariale lunare încasate de Håkansson. Ținând cont de remunerația ei curentă, Celina ar fi avut nevoie de aproape patru ani ca să câștige suma cu care era plătit Håkansson pe lună. Cum este posibil să construiești punți peste o diferență atât de mare? Cum putea un om ca Lars Håkansson să înceapă măcar să înțeleagă viața pe care o trăia Celina?

Louise observă că, în mintea ei, conversa cu Artur. Ridică vocea fiindcă auzul lui era deficitar. După un timp, schimbă partenerul de discuții cu Aron. Stăteau la masa unde papagalii roșii obișnuiau să se adune și să mănânce firimituri. Aron era însă nervos, nu voia să asculte. În cele din urmă, ajunse să stea de vorbă cu Henrik. El era în apropiere. Cu lacrimi în ochi, își închise pleoapele și își imagină că, atunci când avea să le deschidă din nou, i-ar fi stat alături. Dar, bineînțeles, era singură în cameră. Trase draperia ca să țină la distanță lumina soarelui. Jos în stradă auzi câinii lătrând, iar paznicii râdeau. „Toate aceste râsete, se gândi ea. Le-am observat din ziua în care am aterizat aici. De ce oamenii săraci râd mult mai mult decât una ca mine?" Le puse întrebarea lui Artur, Aron și lui Henrik. Nici unul dintre cei trei cavaleri nu răspunse, toți erau tăcuți.

Porni computerul, hotărâtă să șteargă cele două mesaje ale lui Henrik. De asemenea, îi scrise un e-mail lui Lars Håkansson, în care o puse pe Julieta să vorbească suedeză și să-i spună ce credea despre el. Nu fusese el trimis în Africa pentru a-i ajuta pe cei săraci?

Apoi se strădui în mod sistematic să deschidă diferite fișiere din calculator, dar întâlni peste tot bariere. Calculatorul lui Håkansson era acum întărit cu uși de protecție. În plus, era convinsă că lăsa o dâră în urma ei. El putea să-i urmărească toate clicurile și tentativa de pătrundere. Oriunde se întorcea, o mână ridicată îi cerea o parolă. Le încercă, la întâmplare, pe toate cele evidente: numele lui scris corect, numele lui scris invers, diferite abrevieri posibile. Inutil de spus că nici o ușă nu se deschise. Nu reuși decât să lase urme ale demersurilor sale eșuate.

Louise sări speriată când Celina o întrebă brusc dacă dorea ceai.

— Nu te-am auzit, spuse ea. Cum poţi să te mişti cu atâta delicateţe?

— Lui Señor nu-i place zgomotul, explică Celina. Îi place o tăcere care nu există cu adevărat aici, în Africa. Dar şi-o creează singur. Vrea ca eu şi Graça să ne mişcăm în tăcere, desculţe.

Refuză ceaiul. Celina plecă la fel de silenţios precum venise. Louise se holba la monitorul computerului, care refuza cu încăpăţânare să-şi deschidă uşile. „Tuneluri subterane, se gândi ea, fără lumini, fără hărţi. Nu pot să ajung la el."

Era pe punctul de a a-l opri, când începu să reflecteze din nou la Henrik şi la obsesia lui pentru creierul lui Kennedy. Care era semnificaţia? Henrik credea oare în mod serios că ar fi posibil să se găsească urme ale gândurilor, ale amintirilor sau ale cuvintelor auzite de cel mai puternic om din lume înainte ca glonţul unei puşti să-i explodeze în cap? În laboratoarele militare avansate, existau oare deja instrumente care să extragă material din ţesutul mort, la fel cum tehnicienii pot să recupereze date din hard-diskurile golite?

Raţionamentul ei se opri la jumătate. Henrik găsise ceva ce avusese de gând să caute? Sau dăduse de ceva întâmplător?

Lucrul la computer o făcu să asude din cauza căldurii, cu toate că aerul condiţionat era pornit. Celina făcuse curăţenie în camera ei şi îi luase rufele murdare. Se schimbă într-o lenjerie de bumbac, în timpul acesta, o auzi pe Celina vorbind cu cineva la parter. Putea să fie Håkansson, care se întoarse acasă? Servitoarea veni sus.

— Aveţi un vizitator. Aceeaşi persoană ca ieri.

Lucinda era obosită. Celina îi dăduse un pahar cu apă.

— Nu am mai ajuns acasă azi-noapte. Un grup de muncitori italieni a pus stăpânire pe Malocura. Barul îşi respectă numele măcar o dată. Au băut cantităţi enorme şi au plecat clătinându-se pe picioare de-abia în zori.

— Ce înseamnă „Malocura"?

— Înseamnă „nebunie". Barul a fost înfiinţat de către o femeie pe nume Dolores Abreu. Trebuie să fi fost la începutul anilor '60, înainte să mă fi născut eu. Era mare şi grasă, una dintre târfele puternice ale acelor zile, care avea grijă ca îndatoririle ei profesionale să nu interfereze niciodată cu viaţa ei de familie. Dolores era măritată cu un bărbat scund şi politicos, numit Nathaniel. Cânta la trompetă şi se spune că a fost unul dintre creatorii popularului dans „marrabenta", aici, la Maputo, în anii '50. Dolores avea clienţi frecvenţi din Johannesburg şi Pretoria. Era în timpul epocii de aur a ipocriziei. Albilor sud-africani nu le era

permis să cumpere prostituate negre din cauza legilor rasiale. Prin urmare, trebuia să-şi ia maşinile sau să urce în tren şi să vină aici, să guste puţină păsărică neagră.

Lucinda se opri şi o privi pe Louise zâmbind.

— Sper că-mi veţi scuza limbajul.

— Sexul unei femei este numit „păsărică" în multe limbi. Poate am fost şocată când eram tânără, dar nu în ziua de astăzi.

— Dolores era chibzuită şi a adunat o grămadă de bani - nu chiar ceea ce s-ar putea numi o avere, dar suficient ca să investească în acest bar. Se spune că soţul ei a inventat numele. Credea că ea avea să-şi piardă toţi banii în această aventură fără speranţă, dar a mers bine.

— Unde se află Dolores acum?

— E la cimitir, în Lhanguene, cu Nathaniel. Copiii ei au moştenit barul, au început să se dondănească încă din prima zi şi l-au vândut unui medic chinez, care, în urma unei tranzacţii complicate, l-a pierdut în detrimentul unui comerciant portughez de ţesături. Acum câţiva ani a fost cumpărat de fiica ministrului nostru de finanţe. Dar ea nu a păşit niciodată pe-acolo. Ar fi ceva sub demnitatea ei. Îşi petrece cea mai mare parte din timp cumpărând haine scumpe la Paris. Care-i numele celei mai luxoase mărci?

— Dior?

— Exact, Dior! Se spune că cele două fiice ale sale poartă rochii Dior. În acest timp, ţara moare de foame. Îşi trimite în fiecare zi la bar una dintre slugi, ca să adune banii.

Lucinda strigă după Celina, care îi mai aduse nişte apă.

— Am venit aici pentru că mi-a venit o idee azi-noapte. Când italienii ajunseseră să nu se mai poată ţine pe picioare şi începuseră să se dea la mine, am ieşit afară la o ţigară. Mi-am ridicat privirea spre stele. Atunci mi-am amintit că Henrik spusese odată că cerul înstelat din Inhaca era la fel de senin ca acela pe care obişnuia să-l vadă în nordul Suediei.

— Unde?

— Inhaca. O insulă din Oceanul Indian. Vorbea adesea despre ea. Probabil că fusese acolo de câteva ori. Insula părea să aibă o semnificaţie specială pentru el. Mi-am amintit deodată ceva ce cred că este important. Zicea: „Pot întotdeauna să mă ascund pe Inhaca". Exact acestea au fost cuvintele lui. Se pregătea câteodată foarte atent pentru ceea ce avea să spună. Momentul la care mă refer a fost unul dintre acelea.

— Ce făcea pe Inhaca?

— Nu ştiu. Oamenii merg acolo să înoate, să se plimbe de-a lungul plajelor, să facă scufundări, să pescuiască ori să se îmbete la hotel.

— Henrik nu avea atâta răbdare cât să ducă o astfel de viaţă.

— Aşa e. De aceea cred că altceva l-a atras pe acea insulă.

— Crezi că era în căutarea unui loc unde să se ascundă?

— Cred că a întâlnit pe cineva acolo.

— Ce fel de oameni trăiesc pe Inhaca?

— În principal, fermieri şi pescari. Există o staţie de cercetări în domeniul biologiei marine care aparţine Universităţii Mondlane. Câteva magazine şi un hotel. Asta-i tot. În afară de mulţimea de şerpi, se spune. Inhaca este un paradis al şerpilor.

— Henrik ura şerpii, dar, pe de altă parte, era fascinat de păianjeni. O dată, când era copil, a mâncat unul.

Lucinda nu păru să fi auzit cuvintele Louisei.

— A spus ceva ce n-am înţeles niciodată. Vorbea de un tablou şi de un artist care trăieşte pe insulă. Nu-mi amintesc în întregime.

— Unde eraţi când ţi-a spus asta?

— În pat, la un hotel. Atunci nu fusese în stare să găsească o casă goală unde să stăm. Îl şi văd în faţa mea. Era dimineaţă. Stătea lângă fereastră, cu spatele la mine. Nu-i vedeam chipul când vorbea.

— Despre ce aţi discutat mai înainte?

— Nimic. Am dormit. Când am deschis ochii, l-am văzut acolo, lângă fereastră.

— De ce vorbea despre un artist?

— Habar nu am. Poate visase ceva.

— Ce s-a întâmplat după aceea?

— Nimic. S-a întors în pat.

— A fost singura dată când s-a referit la artistul acesta şi la tablou?

— Nu a mai adus niciodată în discuţie subiectul acesta.

— Eşti sigură?

— Da. Mi-am dat seama, mai apoi, că întâlnirea de pe Inhaca fusese foarte importantă pentru el.

— De unde această certitudine?

— Tonul vocii sale în timp ce stătea lângă fereastră. Cred că voia cu adevărat să-mi spună ceva, dar n-a avut curajul să o facă.

— Trebuie să-l găsesc pe acel artist. Cum se ajunge pe Inhaca? Cu barca?

— Durează o veşnicie. Cel mai bine e să luaţi avionul. Zborul nu ţine decât zece minute.

— Poţi să vii cu mine?

Lucinda clătină din cap că nu.

— Am o familie de care trebuie să mă îngrijesc. Dar vă pot ajuta să rezervaţi o cameră la hotel şi pot să vă conduc la aeroport. Cred că sunt zboruri spre Inhaca de două ori pe zi.

Louise ezită. Totul era prea vag, însă trebuia obligatoriu să

exploreze toate posibilitățile. Încercă să-și imagineze ce ar fi făcut Aron, dar Aron nu avea nimic de spus. El dispăruse.

Adună câteva haine într-o pungă de plastic, își luă pașaportul și ceva bani și o anunță pe Celina că avea să fie plecată până a doua zi, dar nu menționă destinația.

Lucinda o conduse la aeroport. Căldura se lăsase peste Maputo precum o pătură sufocantă.

— Cereți ajutor la hotel, o sfătui tânăra. E acolo un recepționer care șchiopătează. I se spune Ze. Transmiteți-i salutări din partea mea și el va face tot ce-i stă în putință.

— Vorbește engleza?

— Nu prea bine. Să nu presupuneți niciodată că a înțeles ce i-ați spus. Repetați întrebarea de fiecare dată, ca să fiți sigură.

Când ajunseră la aeroport, le asaltară imediat băieții care voiau să spele ori să păzească mașina. Răbdătoare și fără să ridice vocea, Lucinda le refuză ofertele.

Află, nu după mult timp, că zborul următor spre Inhaca pleca peste o oră și, după un scurt telefon, putu să o informeze că o cameră fusese rezervată pe numele ei.

— Am luat-o doar pentru o noapte, dar o puteți prelungi dacă vreți. În acest moment, nu e vârful sezonului.

— Vrei să spui că poate să se facă și mai cald decât este acum?

— Poate să se răcorească. Asta așteaptă cei care-și permit să plece în vacanțe.

Lângă terminal exista o cafenea unde băură sifon și mâncară sendvișuri. Lucinda îi arătă bătrânul aeroplan cu elice care avea să o ducă pe Louise pe Inhaca.

— Vrei să spui că voi zbura cu epava aia?

— Piloții au condus avioane de luptă. Sunt foarte buni.

— De unde știi? Îi cunoști?

Lucinda râse.

— Nu cred că trebuie să vă faceți griji.

Fata o conduse la poarta de îmbarcare. În afară de Louise, mai erau doi pasageri: o africancă cu bebelușul în spate și un bărbat european cu o carte în mână.

— Poate călătoria aceasta va fi o pierdere de timp.

— Cel puțin, pe Inhaca veți fi complet în siguranță. Nimeni nu vă va jefui. Puteți să vă plimbați pe plajă fără frică.

— Mă întorc mâine.

— În caz că nu hotărâți să stați mai mult.

— De ce aș face asta?

— Cine știe?

Pasagerii merseră spre aeronavă prin căldura toridă. Louise se

simți amețită și se temea să nu leșine. Inspiră adânc și se prinse de balustrada de la marginea scărilor. Se așeză în spatele avionului. În fața ei, în diagonală, se găsea bărbatul cu cartea.

Îl mai văzuse înainte? Fața lui nu-i era familiară, dar păru să-i recunoască spatele. Frica apăru de nicăieri. Își spuse că imaginația îi juca feste. Nu avea nici un motiv să se teamă de el. Era doar o iluzie din adâncul creierului său.

Avionul decolă și se învârti în jurul orașului alb, înainte să se îndrepte spre mare. Mult dedesubt se puteau vedea bărci pescărești cu pânze triunghiulare, ce se mișcau șovăitor prin valuri. Avionul își începu coborârea aproape imediat și, la cinci minute după decolare, ateriză pe pista din Inhaca. Aceasta era foarte scurtă, iar printre crăpăturile de pe pistă creșteau buruieni.

Louise ieși în aerul fierbinte. Ea și bărbatul cu cartea se așezară într-o remorcă pe care un tractor o conduse până la hotelul lor. Femeia cu copilul dispăru pe jos, prin iarba înaltă. Bărbatul își ridică privirea din carte și îi zâmbi. Ea îi zâmbi înapoi.

Când ajunseră la hotel, îl întrebă pe tânărul de la recepție dacă numele lui era Ze.

—Are liber astăzi. Va veni la serviciu mâine.

Se simți frustrată, dar îndepărtă gândurile negative. Nu dorea sub nici o formă să-și consume energia enervându-se.

Fu condusă spre camera ei, unde își goli punga de plastic și se întinse pe pat, dar a sta tolănită acolo nu reprezenta o opțiune atractivă. Coborî la plajă. Valurile erau mici. Câteva bărci pescărești care păreau foarte vechi stăteau pe nisip ca niște balene eșuate. Se bălăci în apă și privi în depărtare, unde, prin aburul căldurii, un grup de oameni pescuiau cu năvoade.

Petrecu vreo câteva ore scăldându-se în marea caldă. Mintea îi era complet golită.

Spre apusul soarelui, luă cina la restaurantul hotelului. Mâncă pește, bău vin și era deja amețită în momentul în care se întoarse în cameră. Se întinse pe pat și apelă mobilul lui Aron. Telefonul sună, dar nu răspunse nimeni. Îi scrise: „Aș avea nevoie de ajutorul tău acum". Era ca și cum ar fi trimis un mesaj în vid, fără să aibă nici cea mai vagă idee dacă avea să fie primit vreodată.

Adormi, dar se trezi tresărind. Un sunet îi tulbura somnul. Ascultă în întuneric. Sunetul venise de la ea? Fusese trezită de propriul ei sforăit? Aprinse veioza de lângă pat. Ora unsprezece. Lăsă lumina aprinsă, își aranjă pernele și hotărî că era trează de-a binelea. Nu se mai simțea deloc beată.

O scenă de demult își făcu loc în mintea ei. Era un desen pe care Henrik îl făcuse când problemele lui adolescentine atinseseră

apogeul. Fusese inabordabil, ascuns într-o peșteră invizibilă, la care ea nu avea acces. Louise urâse propria adolescență, vremea pistruilor și a complexelor, a gândurilor sinucigașe și a furiei neputincioase împotriva nedreptăților din această lume. Henrik era contrariul ei. El își înăbușea totul. Dar, într-o bună zi, ieșise din peștera lui și, fără să spună un cuvânt, realizase un desen pe masa din bucătărie, întreaga pagină era colorată în roșu aprins, cu o umbră neagră care începea să se întindă din partea de jos a imaginii. Asta era tot. Nu continuase niciodată desenul și nici nu-i explicase de ce i-l dăduse. Ea credea că a înțeles ce reprezenta.

„Pasiune și disperare, aflate permanent în război, un duel până la capăt, dar când viața se termină, nici una nu triumfă."

Avea încă planșa. Se găsea într-un cufăr cu haine vechi din casa lui Artur.

Oare Henrik îi trimisese vreodată desene lui Aron? Aceasta era o altă întrebare pe care ar fi vrut să i-o pună fostului soț.

Aerul condiționat bâzâia slab, o insectă cu multe picioare se târa încet și constant cu susul în jos, pe tavan.

Încă o dată, încercă să rememoreze tot ce se întâmplase. Refăcu din amintire pașii parcurși, având toate simțurile în stare de alertă, să vadă dacă putea găsi acum un context și o explicație pentru cauza morții lui Henrik. Înainta cu prudență și i se părea că Aron îi stătea alături. Era aproape de ea acum, la fel de aproape ca în perioada de început a căsniciei lor, când fuseseră îndrăgostiți și atenți întotdeauna să nu se îndepărteze prea mult unul de celălalt.

Lui Aron încerca să-i explice gândurile sale, ca într-o conversație sau o scrisoare. Dacă era încă în viață, el ar fi priceput că ea încerca să înțeleagă și avea s-o ajute la interpretarea lucrurilor despre care avea doar bănuieli vagi.

„Henrik a murit în patul lui din Stockholm, având barbiturice în corp. Purta pijama și așternutul fusese tras până la bărbie. Acesta a fost sfârșitul pentru Henrik. Dar nu cumva povestea continua? Nu cumva moartea lui era doar o verigă dintr-un lanț lung? A descoperit ceva aici, în Africa, printre muribunzii din Xai-Xai. Ceva ce i-a transformat scurta bucurie, sau, mai degrabă, depresia dispărută, cum s-a exprimat Nazrin, în frică. Dar exista și un element de furie, o dorință din partea lui Henrik de a stârni o revoltă. O revoltă împotriva cui? Contra unui element din interiorul lui? Gândul că ideile lui, creierul lui erau furate sau ascunse precum creierul lui Kennedy după asasinatul de la Dallas? Sau el era cel care încerca să se vâre în creierul altcuiva?"

Louise avansa cu greu. Era ca și cum și-ar fi făcut loc prin pădurile ce înconjurau Sveg, unde crengile căzute și puieții făceau, câteodată, imposibilă trecerea mai departe.

„Avea un apartament la Barcelona despre care nimeni nu știa nimic și, totodată, acces la o grămadă de bani. Colecționa articole despre oamenii afectați de SIDA, care erau șantajați. Se simțea din ce în ce mai speriat. De ce era speriat? Deoarece înțelesese prea târziu că rămăsese pe un teritoriu periculos? Văzuse ceva ce nu ar fi trebuit să vadă? Îl observase cineva sau reușise să-i citească intențiile?

Ceva lipsea. Henrik era întotdeauna pe cont propriu, în ciuda faptului că avea mulți oameni în jurul lui: Nazrin, Lucinda, Nuno da Silva, prietenia lui de neînțeles cu Lars Håkansson. Dar era pe cont propriu și în aceste condiții. Aceste persoane apar rar în însemnările sale, de-abia dacă le menționează.

Trebuie să fi fost mai mulți, Henrik nu era un singuratic. Cine erau acești oameni? Se aflau la Barcelona sau în Africa? Îmi spunea adesea despre uimitoarea lume electronică, lume care permitea crearea de rețele și de alianțe cu semeni de pe întreg cuprinsul lumii reale."

Nu era convinsă, gheața era prea subțire, nu o ținea. „Sunt prea nerăbdătoare. Vorbesc înainte să fi ascultat cum se cuvine. Trebuie să continui să caut fragmente noi. Este încă timp ca să mă apuc să le îmbin și să caut un tipar."

Bău niște apă dintr-o sticlă pe care o luase cu ea de la restaurant. Insecta de pe tavan nu mai era acolo. Închise ochii.

Sunetul telefonului o trezi brusc. Pe noptieră pâlpâiau niște lumini și se simțeau vibrațiile aparatului. Răspunse pe jumătate adormită. Se auzi un pocnet, cineva asculta. După care legătura se întrerupse.

Era puțin după miezul nopții. Se ridică. Cine o sunase? Tăcerea nu avea nici o identitate. Auzea o muzică slabă venind dinspre barul hotelului. Hotărî să meargă acolo. Dacă ar fi băut un pahar sau două de vin, avea să poată adormi din nou.

Barul era aproape pustiu. Un european cam în vârstă stătea într-un colț cu o africană tânără. Louise se simți stânjenită. Și-l imagină pe bărbatul supraponderal stând dezbrăcat deasupra negresei, care cu greu putea să aibă mai mult de șaptesprezece sau optsprezece ani. Oare asta fusese nevoită Lucinda să îndure? Oare Henrik văzuse aceeași scenă pe care o observa ea acum?

Bău două pahare de vin unul după altul, semnă nota de plată și părăsi barul. Briza nopții era blândă. Trecu pe lângă piscină și ieși din zona luminată de ferestrele hotelului. Nu văzuse niciodată un cer precum acela spre care privea acum. Se gândi că reușise, în cele din urmă, să dea de Crucea Sudului. Aron o descrisese odată drept „salvatoarea navigatorilor din emisfera sudică". O surprindea întotdeauna cu nebănuitele lui cunoștințe. Și Henrik manifesta

câteodată interes pentru nişte domenii bizare. La vârsta de nouă ani plănuia să fugă de la şcoală la caii sălbatici din stepele Kîrgîzstanului. Până la urmă decisese să rămână totuşi acasă, nevrând să-şi lase mama singură. Altă dată, declarase sus şi tare că voia să meargă la mare şi să înveţe cum să manevreze un vas de unul singur. Nu ca să facă înconjurul lumii într-un timp record sau să demonstreze că poate supravieţui unei asemenea călătorii. Visul lui era să fie singur pe ocean vreme de zece, poate chiar douăzeci de ani, fără să debarce undeva.

Durerea ei se întoarse. Henrik nu devenise niciodată un navigator, nici nu mersese să caute caii sălbatici din stepele Kîrgîzstanului. Era însă pe punctul să devină un Om Bun, când cineva l-a îmbrăcat în pijama, în locul unui linţoliu funerar.

Ajunsese pe plajă. Mareea era puternică, talazurile năvăleau spre ţărm. Întunericul înghiţea contururile bărcilor pescăreşti trase la mal. Îşi dădu jos sandalele şi înaintă până la marginea apei. Căldura o transportă mental până în Peloponez. Era copleşită de un val mareic, de dorinţa de a se întoarce la munca sa din mormintele prăfuite, la colegii ei, la studenţii zeloşi, dar neatenţi, la prietenii ei greci. Simţi nevoia să stea la umbra casei lui Mitsos şi să-şi fumeze una dintre ţigările nocturne, în timp ce câinii lătrau şi gramofonul răspândea melancolica sa muzică grecească.

Un crab i se târî pe picior. În depărtare vedea luminile din Maputo. Din nou, amintirea lui Aron veni s-o bântuie: „Lumina poate parcurge distanţe lungi deasupra apei întunecate. Imaginează-ţi lumina drept un rătăcitor care poate să fugă de tine, sau poate să se apropie din ce în ce mai mult. În lumină, îţi descoperi atât prietenii, cât şi duşmanii".

Aron mai spusese ceva, dar nu-şi mai amintea ce.

Îşi ţinu respiraţia. Era cineva în noapte, cineva care o urmărea. Se întoarse, luminile de la barul îndepărtat străpungeau întunericul. Frica o înlemni, inima îi bătea nebunește.

Începu să urle şi nu se opri decât în momentul în care văzu torţe venind dinspre hotel. Când razele uneia dintre flăcări ajunseră la ea, rămase nemişcată precum un animal prins de farurile unei maşini.

Doi bărbaţi veniseră să investigheze, bărbatul foarte tânăr de la recepţie şi un barman. O întrebară de ce ţipase: era rănită? Fusese muşcată de un şarpe?

Nu făcu decât să dea din cap, luă torţa recepţionerului şi lumină cu ea de-a lungul plajei. Nimeni. Dar fusese cineva acolo. Simţise asta.

Merseră înapoi spre hotel. Recepţionerul o însoţi până la camera ei. Se întinse pe pat, pregătită să rămână trează toată

noaptea, dar reuşi să adoarmă. Papagalii roşii din Apollo Bay veniră în zbor în visele ei. Erau o mulţime, un stol uriaş, şi bătăile lor din aripi nu făceau nici un zgomot.

Capitolul 17

Dimineaţa, când coborî la restaurant pentru micul dejun, cerul era ascuns în spatele ceţii umede. Nu-l mai văzuse înainte pe bărbatul de la recepţie. D întrebă dacă el era Ze.

—José, spuse acesta. Prescurtat, Ze.

Louise menţionă numele Lucindei şi îl întrebă dacă era cineva pe insulă care picta tablouri.

— Nu poate să fie decât Adelinho. Nimeni altcineva de aici, de pe insulă, nu pictează, nimeni altcineva nu comandă colete cu vopsea din Maputo. Cu mulţi ani în urmă, obişnuia să-şi fabrice propriile vopsele, din rădăcini, frunze şi pământ. Sunt imagini remarcabile - delfini, fete care dansează, uneori feţe deformate, de-a dreptul respingătoare.

— Unde locuieşte?

— E prea departe de mers pe jos, dar Ricardo, care v-a adus de la aeroport, vă va conduce acolo, în schimbul unei mici taxe.

— Aş vrea să-i fac o vizită lui Adelo.

— Adelinho. Reţineţi-i numele. A devenit orgolios de când tablourile lui sunt căutate. Îl voi ruga pe Ricardo să se întâlnească cu dumneavoastră aici, peste o oră.

— Jumătate de oră este suficient ca să-mi iau micul dejun.

— Nu şi pentru Ricardo. El insistă că jeepul lui vechi trebuie curăţat temeinic înainte să întreprindă o călătorie alături de o femeie frumoasă. Vă va aştepta la intrare peste o oră.

*****

Louise mâncă afară, la o masă aflată la umbra unui copac. În piscină, un bărbat înota încet, lungime după lungime. Un câine lăţos veni şi se aşeză la picioarele ei. „Un elkhound african. Îmi aminteşte de câinii cu care obişnuiam să mă joc în copilărie. Acum am un tată care e aproape la fel de păros ca tine."

Bărbatul care înotase în piscină ieşi din apă. Louise descoperi că un picior îi fusese amputat de la genunchi. Se sprijini de un şezlong, lângă care se afla o proteză pentru picior. Chelnerul, care era desculţ, o întrebă pe Louise dacă mai dorea cafea. Îl salută, printr-o mişcare a capului, pe bărbatul care tocmai ieşise din piscină.

— Înoată în fiecare zi, tot timpul anului. Chiar şi când este frig.

— E vreodată frig în ţara aceasta?

Chelnerul păru îngrijorat.

— În iulie, noaptea pot să fie şi cinci grade. Îngheţăm cu toţii atunci.

— Minus cinci grade?

În momentul în care îi văzu expresia de pe chip, regretă că pusese această întrebare.

Chelnerul îi umplu din nou ceaşca şi şterse câteva firimituri de pe masă. Câinele le linse imediat. Bărbatul de pe şezlong termină de prins piciorul.

— Colonelul Ricardo este un om remarcabil. Este şoferul nostru. A luat parte la multe războaie, explică ospătarul. Dar nimeni nu ştie nimic precis despre el. Unii spun că s-a îmbătat şi nu a respectat indicatorul de la linia de cale ferată şi acolo şi-a pierdut piciorul. Însă nu poţi fi niciodată complet sigur. Colonelul Ricardo este unic.

— Am auzit că îşi păstrează jeepul foarte curat şi îngrijit.

Chelnerul se aplecă spre ea şi îi spuse pe un ton confidenţial:

— Colonelul Ricardo ţine foarte mult ca vehiculul să fie curat şi îngrijit, însă primeşte adesea plângeri că jeepul lui este murdar.

Louise semnă nota şi privi cum colonelul se îndreaptă spre ieşirea din hotel. Acum, că era îmbrăcat, nu se observa defel că avea un picior fals.

Se întâlni cu ea în faţa hotelului. Colonelul Ricardo avea aproximativ şaptezeci de ani. Era elegant, ars de soare şi părul lui cărunt era pieptănat cu grijă. „Un european cu destule picături de sânge negru în el, gândi Louise. Fără îndoială că istoria familiei sale ascunde o poveste fascinantă." Colonelul vorbea engleza cu accent britanic.

— Am înţeles că doamna Cantor doreşte să-l vadă pe faimosului nostru Rafael. Va fi bucuros. Este mulţumit în mod special când primeşte vizitatoare.

Se aşeză în faţă, pe scaunul din dreapta. Colonelul îşi folosea piciorul fals pentru acceleraţie. Rulară pe un drum de pământ, care şerpuia prin iarba înaltă de câţiva metri, spre partea de sud a insulei. Colonelul conducea smucit şi rareori îşi bătea capul să încetinească acolo unde drumul se transforma într-o baie de nămol. Louise se ţinea puternic cu ambele mâini, ca să evite să fie aruncată în afară. Instrumentele de pe tabloul de bord fie indicau zero, fie oscilau în jurul unor viteze şi temperaturi de neînţeles. Era ca şi cum ar fi fost într-un vehicul blindat.

După jumătate de oră, colonelul încetini. Ajunseseră în partea împădurită a insulei. Zări, printre copaci, câteva colibe joase. Colonelul Ricardo arătă cu mâna.

— Iubitul nostru Rafael locuieşte acolo. Cât de mult

intenționați să stați? Când să vin după dumneavoastră?

— Așadar, nu mă veți aștepta?

— Sunt prea bătrân ca să am timp să aștept. Mă întorc aici și vă voi lua peste câteva ore.

Louise privi împrejur, dar nu văzu nici un semn de viață.

— Sunteți sigur că este acasă?

— Iubitul nostru Rafael a venit în Inhaca la sfârșitul anilor '50. Fugise din țara cunoscută în acea perioadă drept Congo Belgian. De atunci, nu a părăsit niciodată insula și de-abia dacă iese din casă.

Louise coborî din jeep. Colonelul Ricardo salută din cap și dispăru într-un nor de praf. Sunetul motorului se estompă. Louise rămase înconjurată de un calm desăvârșit. Nici o pasăre, nici o broască orăcăind, nici măcar o adiere de vânt. Avu un sentiment vag de recunoaștere, după care își dădu seama că era la fel ca și când s-ar fi aflat în adâncurile unei păduri din nordul Suediei, unde atât distanța, cât și sunetul pot înceta să mai existe.

Să fii înconjurat de o tăcere totală înseamnă să trăiești într-o singurătate aspră. Acestea erau cuvintele lui Aron, rostite când făcuseră drumeții în munții Norvegiei. Venise toamna, culorile erau ruginii, iar ea bănuia că era însărcinată. Umblau prin munții Rjukan. Într-o seară, își instalaseră cortul lângă un lac de munte. Aron vorbise despre tăcerea care era capabilă să transmită singurătatea extremă, aproape insuportabilă. Nu acordase mare atenție ideii în acel moment, gândul că putea să fie însărcinată pusese stăpânire pe ea. Dar își amintea ce spusese el.

Câteva capre care pășteau o ignorară. Merse pe cărare, spre colibele ascunse printre copaci. Cătunul era alcătuit dintr-o fâșie de pământ nisipos înconjurată de un cerc de colibe. Tăciunii aprinși ai unui foc aflat pe terminate străluceau. Încă nici un semn al vreunei prezențe umane. Apoi observă o pereche de ochi care o scrutau. Cineva era pe o verandă, i se vedea doar capul. Bărbatul se ridică și îi făcu semn cu mâna. Nu mai văzuse niciodată un om atât de negru. Pielea lui era atât de neagră, încât dădea impresia că era de un albastru-închis. Uriașul cu pieptul dezgolit coborî de pe verandă.

Se exprima ezitant, căutându-și atent cuvintele în engleză. Prima lui întrebare fu dacă ar fi putut să vorbească în franceză.

— Mă descurc mai bine în franceză. Să înțeleg că nu vorbiți portugheza?

— Nici franceza mea nu e prea grozavă.

— În acest caz, vom discuta în engleză. Sunteți foarte bine-venită, doamnă Cantor. Îmi place numele dumneavoastră. Louise. Sună precum o mișcare bruscă deasupra apei, o reflexie a soarelui, o nuanță de turcoaz.

— De unde știți cum mă cheamă? De unde știați că voi veni?

El zâmbi şi o conduse spre un scaun de pe verandă.

— Pe insule, doar un prost încearcă să păstreze un secret.

Louise se aşeză. El rămase în picioare şi o cercetă cu privirea.

— Fierb apa deoarece nu vreau ca oaspeţii mei să sufere din cauza bolilor de stomac. Deci, nu e periculos să beţi tot ceea ce vă ofer. Sau poate doriţi o picătură de şnaps roman? Un prieten bun de-al meu este italian, Giuseppe Lenate. Un om foarte cumsecade, care mă vizitează din când în când. Caută solitudinea oferită de această insulă, atunci când se satură de toţi lucrătorii din subordinea lui, care construiesc drumuri pe continent. Aduce întotdeauna şnaps roman cu el. Ne îmbătăm amândoi atât de tare, încât leşinăm. Colonelul Ricardo îl duce cu maşina la aeroport, zboară înapoi spre Maputo şi, o lună mai târziu, e din nou aici.

— Nu beau şnaps.

Uriaşul Adelinho dispăru în casa lui mică şi întunecoasă. Louise se gândi la constructorul italian. Era oare unul dintre bărbaţii care petrecuseră noaptea în barul Lucindei? Maputo constituia, evident, o lume foarte mică.

Adelinho se întoarse cu două pahare de apă.

— Să înţeleg că aţi venit să-mi vedeţi tablourile?

Fără să se fi pregătit acest lucru dinainte, Louise hotărî să nu-i spună încă de Henrik.

— Am auzit despre tablourile dumneavoastră de la o femeie pe care am întâlnit-o în Maputo.

— Această femeie are şi un nume?

Evită, din nou, să-i dea un răspuns cinstit.

— Julieta.

— Nu ştiu pe nimeni care să se numească aşa. O băştinaşă, o negresă?

Louise dădu afirmativ din cap.

— Cine sunteţi? Lăsaţi-mă să ghicesc ce naţionalitate aveţi. Sunteţi nemţoaică?

— Suedeză.

— Unul sau doi oameni de acolo au venit să mă vadă. Nu mulţi şi nu des.

Începu să plouă. Louise nu observase că ceaţa dimineţii se transformase într-un nor care acoperise în totalitate Inhaca. Era o furtună violentă chiar de la primul strop. Adelinho se uită încruntat spre acoperişul verandei şi clătină din cap.

— Intr-o zi, acoperişul se va prăbuşi. Foile de tablă ruginesc, grinzile putrezesc. Africa nu le-a priit niciodată caselor construite ca să dureze.

Se ridică şi îi făcu semn să-l urmeze înăuntru. Casa era alcătuită dintr-o singură cameră spaţioasă în care se găseau un pat,

rafturi cu cărți, șiruri de tablouri de-a lungul pereților, câteva scaune artizanale, sculpturi din lemn, carpete.

Adelinho începu să-i prezinte tablourile, punându-le pe podea sau sprijinindu-le de masă, de pat sau de scaune. Erau picturi în ulei realizate pe placaj. Formele și motivele exprimau un stil naiv, dar plin de entuziasm, ce dădea impresia că autorul era un copil care încerca să reproducă realitatea. Delfini, păsări, chipuri de femei, așa cum spusese Ze.

Îl catalogă imediat pe Adelinho drept „Pictorul de delfini", un om care avea multe în comun cu tatăl ei din nordul împădurit al Suediei și cu galeria lui de sculpturi, care devenea, pe zi ce trecea, din ce în ce mai vastă. Ei creau delfinii și chipurile pentru ca generațiile viitoare să le prețuiască, dar tatăl ei avea un talent artistic care îi lipsea Pictorului de delfini.

— Vă place ceva?

— Delfinii.

— Sunt un pictor nenorocit, nu am pic de talent. Să nu credeți că nu sunt conștient de asta. Nici măcar nu pot să găsesc perspectiva corectă. Dar nimeni nu mă poate obliga să mă opresc din pictat.

Ploaia se scurgea cu zgomot pe acoperișul de tablă ondulată. Nici unul nu scoase vreun cuvânt. După o vreme, ploaia se domoli și putură vorbi din nou.

— Bărbatul care m-a condus aici spunea că ați venit din Congo.

— Ricardo? Întotdeauna vorbește prea mult. De data asta însă, are dreptate. Am părăsit țara când s-a declanșat iadul. Când suedezul acela, pe numele său Hammarskjöld, a fost împușcat în nordul Zambiei, lângă Ndola – pe-atunci se numea Rhodesia de Nord - eram deja aici, în Mozambic. Se instaurase un haos total. Belgienii era foarte brutali, ne oprimau de mai multe generații, dar, când am ajuns pe punctul de a ne câștiga independența, conflictul care a izbucnit a fost la fel de brutal.

— De ce ați fugit din țară?

— Am fost nevoit. Aveam douăzeci de ani. Era prea devreme ca să mor.

— Erați implicat politic chiar și așa? La vârsta aceea?

O măsură cu privirea. Ploaia aruncase camera în semiîntuneric. Mai degrabă îi simțea ochii decât îi vedea.

— Cine spune că eram implicat politic? Eram un tânăr obișnuit, fără nici o educație, care prindea cimpanzei și îi vindea unui laborator belgian. Se întâmpla în suburbiile orașului cunoscut atunci drept Leopoldville: acum a fost redenumit Kinshasa. Acea clădire uriașă ascundea precis niște secrete. Se găsea departe de zona circulată și era înconjurată de un gard înalt. Bărbați și femei în halate albe lucrau acolo. Câteodată, purtau măști. Și voiau

cimpanzei. Plăteau bine. Tata mă învățase cum să prind maimuțele în viață. Albii credeau că sunt bun. Într-o zi, mi s-a oferit o slujbă în clădirea cea mare. M-au întrebat dacă îmi era frică să măcelăresc animale, să le tai carnea, să văd sânge. Eram un vânător, puteam să ucid animale fără să clipesc, așa că am obținut slujba. Nu voi uita niciodată cum m-am simțit când am luat pe mine, pentru prima dată, un halat alb. Era ca și cum aș fi purtat o robă regală sau pielea unui leopard, pe care conducătorii africani o poartă adesea. Acel halat alb însemna că intrasem într-o lume magică, într-o lume a puterii și a cunoașterii. Eram tânăr. Nu mi-am dat seama că, în curând, halatul cel alb va fi îmbibat de sânge. Se opri și se aplecă în față. Sunt un bătrân care vorbește mult prea mult. De câteva zile n-am mai stat la taclale cu nimeni. Soțiile mele au casa lor, vin și îmi fac de mâncare, dar nu vorbim, căci nu mai avem nimic să ne spunem unul altuia. Tăcerea asta mă flămânzește. Spuneți-mi dacă vă plictisesc.

— Nu sunt plictisită. Vreau să aflu mai multe.

— Despre momentul când halatul meu s-a îmbibat de sânge? Era acolo un doctor, pe numele său Levansky. M-a dus într-o sală mare, unde toți cimpanzeii pe care eu și alții îi prinseserăm erau ținuți în cuști. Mi-a arătat cum să tai animalele și să le scot ficatul și rinichii. Restul cadavrului trebuia aruncat, nu avea nici o valoare. M-a învățat cum să scriu într-un caiet ce am făcut și când. După aceea, mi-a dat un cimpanzeu, îmi amintesc că era unul tânăr, care țipa puternic după mama lui. Pot să aud acel țipăt și în ziua de azi. Doctorul Levansky era mulțumit de mine. Dar eu uram ce făceam. Nu puteam pricepe de ce trebuia să se procedeze astfel. S-ar putea spune foarte bine că nu mi-a plăcut modul în care halatul meu alb s-a îmbibat de sânge.

— Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți.

— Este atât de dificil? Tatăl meu m-a învățat că omori animalele pentru mâncare, pentru blana lor sau ca să te protejezi pe tine, să-ți protejezi vitele sau recoltele. Nu se punea problema torturii. Dacă torturezi, zeii te vor doborî. Își vor trimite câinii lor invizibili de vânătoare, care te vor hăitui și-ți vor roade toată carnea de pe oase. Nu înțelegeam de ce trebuia să scot ficatul și rinichii dintr-un animal care era încă viu. Trăgeau și se smuceau din curelele care îi țineau pe masă și zbierau ca niște ființe umane. Am aflat că animalele și oamenii scot aceleași sunete când sunt torturate.

— De ce era necesar?

— Pentru preparatele speciale pe care le fabrica laboratorul, organele trebuiau luate de la animale vii. M-au amenințat că-mi voi pierde slujba dacă destăinuiam vreun amănunt cuiva din afara laboratorului. Doctorul Levansky spunea că oamenii în halate albe își păstrează întotdeauna secretele cu mare grijă. Mai târziu, m-am

simțit ca și cum aș fi fost prins într-o capcană, ca și cum aș fi fost unul dintre cimpanzei și întregul laborator era cușca mea.

Ploaia se lovea și mai tare de acoperișul din tablă ondulată. Vântul crescu în intensitate. Așteptară până când răpăiala se domoli din nou.

— O capcană?

— Da, o capcană. Nu mi-a prins cu zgomot mâna sau piciorul. S-a încolăcit pe nesimțite în jurul gâtului meu. Nu am observat nimic la început. M-am deprins cu uciderea cimpanzeilor mei țipători, le îndepărtam organele și le puneam în găleți cu gheață, după care le duceam la laboratorul propriu-zis, unde nu mi se îngăduia niciodată să intru. În unele zile, nici una dintre maimuțe nu trebuia omorâtă. Atunci, slujba mea era să mă asigur că erau într-o stare bună, că nici una nu era bolnavă. Era ca și cum vizitam niște deținuți condamnați la moarte și pretindeam că totul era normal. Timpul trecea însă foarte greu. Am început să explorez, cu toate că nu aveam nici un drept să umblu altundeva decât printre cuștile maimuțelor. Într-o zi, după câteva luni, am coborât la subsol.

Adelinho amuți. Ropotul ploii care cădea pe acoperiș aproape încetase.

— Ce ați găsit acolo?

— Alții, dar cu o diferență în materialul genetic de mai puțin de trei la sută. Pe-atunci nici nu știam ce este materialul genetic, dar acum știu, am învățat despre asta.

— Nu înțeleg. Alte maimuțe?

— Nu în cuști. Pe tărgi.

— Maimuțe moarte?

— Oameni. Dar nu morți. Nu chiar morți. Am ajuns într-o cameră unde erau înghesuiți toți laolaltă. Copii, bătrâni, femei, bărbați. Toți erau bolnavi. Era o duhoare groaznică. Am fugit, însă nu am putut să mă abțin să mă întorc mai târziu. De ce erau întinși acolo? Atunci am înțeles că aterizasem în cea mai îngrozitoare capcană în care poate fi prinsă o ființă umană. O capcană în care nu ar trebui să vezi ceea ce vezi, să reacționezi la ceea ce faci. M-am dus a doua oară ca să încerc să descopăr de ce niște oameni bolnavi erau ascunși într-o cameră de la subsol. Pe măsură ce mă apropiam, am auzit niște țipete înfricoșătoare venind dintr-o încăpere alăturată. Nu știam ce să fac. Ce se întâmpla? Nu auzisem niciodată în viața mea astfel de țipete. Apoi, brusc, s-au oprit. S-a auzit sunetul unei uși care se închide. M-am ascuns sub o masă. Am zărit picioare albe și halate albe trecând pe lângă mine. După ce au plecat, m-am dus în camera de unde auzisem urletele. Pe masă era întins un cadavru. O femeie, trebuie să fi avut vreo douăzeci de ani. Fusese spintecată în același mod în care eu îmi spintecam cimpanzeii. Mi-am dat seama

imediat că ficatul şi rinichii îi fuseseră scoşi în timp ce era încă în viaţă. Am ieşit de acolo cât am putut de repede şi nu m-am mai dus la laborator timp de o săptămână. Intr-o zi, un bărbat a venit la mine cu o scrisoare de la doctorul Levansky, care mă ameninţa cu o pedeapsă aspră dacă nu mă întorceam. Nu am îndrăznit să mai lipsesc. Doctorul Levansky nu era furios, era amabil, lucru care m-a pus în încurcătură. S-a mirat de ce nu mă mai prezentasem la slujbă, aşa că i-am spus că văzusem toţi acei oameni bolnavi şi pe femeia care fusese spintecată în timp ce era încă în viaţă. Doctorul Levansky mi-a explicat că fusese anesteziată şi nu simţise nici o durere. Dar o auzisem. El stătea acolo şi mă minţea, atitudinea lui prietenoasă nu era sinceră. Din câte spunea el, cu ajutorul acestor oameni bolnavi, se descopereau remedii noi. Tot ce se petrecea în laborator trebuia să rămână secret, deoarece erau atât de mulţi oameni care încercau să pună mâna pe aceste medicamente. Când l-am întrebat ce boli încercau să vindece şi de ce maladii sufereau bolnavii de acolo, mi-a zis că toţi aveau acelaşi tip de boală, o febră cauzată de o infecţie a stomacului. Din nou, ştiam că minte. Observasem, când am fost în camera plină de tărgi, că aveau boli diferite. Cred că fuseseră infectaţi în mod deliberat, fuseseră otrăviţi. Fuseseră îmbolnăviţi pentru ca savanţii să verifice dacă pot fi vindecaţi. Cred că erau folosiţi drept cimpanzei.

— Ce s-a întâmplat cu dumneavoastră după aceea?

— Nimic. Doctorul Levansky a continuat să fie prietenos. Chiar şi aşa, ştiam că eram ţinut sub supraveghere constantă. Văzusem ceva ce nu trebuia să fi văzut. Apoi s-a răspândit zvonul că diverşi oameni care locuiau în apropiere de Leopoldville erau răpiţi şi sfârşeau în laborator. Asta era în 1957, când nimeni nu ştia cu adevărat ce avea să se întâmple cu ţara. Fără să plănuiesc lucrul acesta, m-am trezit într-o dimineaţă şi am simţit, pur şi simplu, că trebuia să scap. Eram sigur că, într-o bună zi, voi sfârşi eu însumi în camera de la subsol, voi fi legat cu nişte curele de piele de o masă şi voi fi spintecat de viu. Am fugit. Am mers mai întâi în Africa de Sud şi de acolo, aici. Ştiu acum că am avut dreptate. Laboratorul folosea pentru teste atât cimpanzei, cât şi fiinţe umane. Există o diferenţă de numai trei la sută între materialul genetic al cimpanzeilor şi cel al fiinţelor umane. Chiar şi atunci, la mijlocul anilor '50, voiau să facă un pas suplimentar; voiau să şteargă cele trei procente.

Adelinho se opri. Rafalele de vânt sfâşiau bucăţi din acoperiş. Se simţea un miros de putrefacţie venind dinspre pământul umed.

— Am venit aici. Timp de mulţi ani, am lucrat la micul spital de pe insulă. Am acum pământul meu, nevestele mele, copiii mei. Şi pictez. Dar sunt la curent cu evenimentele: prietenul meu, doctorul cubanez, Raul, îmi păstrează toate ziarele sale medicale. Le citesc şi

văd că, până şi în ziua de azi, fiinţe umane sunt folosite în experimente. La fel se întâmplă şi în ţara aceasta. Mulţi vor nega asta, bineînţeles. Dar eu ştiu ce ştiu, cu toate că sunt un om simplu. M-am autoeducat.

Norii de ploaie trecură mai departe, soarele deveni mai puternic. Louise se uită la Adelinho. O străbătu un fior.

— Vă e frig?

— Mă gândeam la ce aţi spus.

— Medicamentele sunt asemenea unor materii prime, putând fi la fel de valoroase precum metalele rare sau pietrele preţioase. De aceea, oamenii sunt pregătiţi să facă orice în numele lăcomiei.

— Vreau să ştiu ce aţi auzit.

— Nu cunosc mai multe decât v-am spus. Există însă zvonuri.

„Nu are încredere în mine. Îi este încă fiică de capcana care era aproape să-l prindă cu mult timp în urmă, în anii '50, când era tânăr."

Adelinho se ridică. Când îşi întinse picioarele, chipul i se schimonosi.

— Vârsta aduce cu sine dureri. Sângele ezită să-ţi mai curgă prin artere, descoperi brusc că visurile tale sunt în alb şi negru. Vreţi să vedeţi şi alte tablouri? De asemenea, îi pictez pe cei care vin să mă viziteze, ca în fotografiile de grup pe care le făceam în tinereţe. Am dreptate când presupun că sunteţi profesoară?

— Sunt arheolog.

— Găsiţi ceea ce căutaţi?

— Uneori. Uneori găsesc lucruri pe care nu ştiam că le căutam. Louise duse câteva tablouri pe verandă şi le examină în lumina soarelui.

Îl observă imediat. Chipul său, pe rândul din spate. Nu era o asemănare prea bună, dar nu încăpea nici un dubiu. Era Henrik. Fusese aici şi auzise povestea lui Adelinho. Continuă să cerceteze imaginea. Mai recunoştea şi alte personaje? Oameni tineri, europeni, câţiva asiatici. Bărbaţi, dar şi câteva femei.

Puse tabloul înapoi pe podea şi încercă să-şi adune gândurile. Descoperirea feţei lui Henrik fusese un şoc.

— Fiul meu, Henrik, a fost aici. Vi-l amintiţi?

Ţinu tabloul ridicat pentru Adelinho şi i-l arătă. Acesta făcu ochii mari, apoi dădu afirmativ din cap.

— Într-adevăr. Un tânăr prietenos. Ce mai face?

— E mort.

Se hotărâse. Aici, pe Inhaca, în casa unui bărbat pe care nu-l cunoştea, îşi îngăduia să spună ceea ce credea cu adevărat.

— A fost ucis în apartamentul său.

— La Barcelona?

Gelozia o lovi din nou. De ce toţi ştiau mai mult decât ea? Totuşi, era mama lui şi îl crescuse până când îşi găsise drumul şi plecase să trăiască pe cont propriu.

Un gând îşi făcu apariţia pe neaşteptate. Spusese întotdeauna că avea s-o protejeze, indiferent ce s-ar fi întâmplat. De aceea nu-i pomenise de micul apartament din Fundătura lui Hristos?

— Nimeni nu ştie cum s-au petrecut lucrurile. Încerc să descopăr, refăcându-i paşii.

— Iar urmele v-au condus aici?

— Da. I-aţi pictat chipul şi cred că i-aţi spus aceeaşi poveste pe care mi-aţi spus-o şi mie.

— M-a întrebat despre asta.

— De unde putea să ştie că aveţi informaţii?

— Din zvonuri.

— Cineva trebuie să fi vorbit despre dumneavoastră. Iar dumneavoastră, în schimb, trebuie să fi vorbit cu cineva. Răspândirea zvonurilor este o formă de artă, care cere răbdare şi dăruire.

Cum el nu răspundea, continuă. Nu avea nevoie să se gândească la întrebări, acestea veneau de la sine.

— Când a venit aici?

— Nu cu foarte mult timp în urmă. Am pictat tabloul puţin după aceea. Înainte să vină ploile, dacă îmi amintesc corect.

— Cum a ajuns aici?

— La fel ca dumneavoastră. Cu colonelul şi jeepul său.

— Era singur?

— A venit singur.

„Acesta era adevărul? Nu mai era alături de Henrik şi o altă persoană, o persoană invizibilă? „

Adelinho păru să înţeleagă de ce Louise se oprise.

— A venit singur. De ce nu v-aş spune adevărul în legătură cu asta? Nu onorăm amintirea celor morţi minţind la mormintele lor.

— De unde ştia unde să vină?

— Auzise de la prietenul meu. Doctorul Raul. Raul e mândru de numele său. Şi pe tatăl său îl chema tot Raul şi se afla la bordul navei, oricare ar fi numele ei, care i-a dus pe Fidel şi pe prietenii săi în Cuba când a început lupta pentru libertate.

— Granma.

Dădu afirmativ din cap.

— Aceasta era nava. Lua apă şi părea că se va scufunda, tinerii erau chinuiţi de rău de mare, trebuie să fi fost o privelişte jalnică. Dar înşelătoare. Câţiva ani mai târziu, i-au alungat pe Batista şi pe americani. Dar nu spuneau americani, ci yankei. „Yankeilor, mergeţi acasă." Acesta a devenit un strigăt de luptă care şi-a găsit ecou pe tot

globul. Astăzi, țara noastră se închină în fața americanilor, însă, la un moment dat, vom dezvălui adevărul. Despre cum i-au ajutat pe belgieni și pe portughezi să ne zdrobească.

— Cum îl găsise Henrik pe Raul?

— Doctorul Raul este nu numai un ginecolog bun, dar este și foarte iubit de către femeile noastre, deoarece le tratează cu mult respect. Este totodată și un spirit pătimaș, care urăște marile companii farmaceutice și laboratoarele lor de cercetare. Nu pe toate, nu de peste tot. Chiar și în lumea aceea există un contrast puternic între intențiile bune și lăcomie. Bătălia se duce în permanență. Doctorul Raul susține însă că lăcomia câștigă teren. În fiecare minut, în fiecare secundă, zi și noapte, lăcomia mărșăluiește și caută să înainteze și mai mult. Intr-o epocă în care milioane și milioane de dolari și meticali iau mințile oamenilor care încearcă mereu să obțină profitul maxim, lăcomia este pe punctul să ajungă la hegemonia mondială. Acesta e un cuvânt dificil, pe care nu îl știam înainte să ajung la bătrânețe. Iar acum, lăcomia se folosește de micul virus care se răspândește pretutindeni asemenea ciumei. Nimeni nu știe nici în prezent unde își are originea, chiar dacă unii presupun că a fost vorba de un virus al maimuțelor care a reușit cumva să treacă peste barierele sistemului imunitar și să intre în oameni nu ca să-i distrugă, ci pentru a face același lucru pe care ni-l dorim atât eu, cât și dumneavoastră.

— Ce anume?

— Să supraviețuiască. Asta e tot ce vrea să facă acest virus slab, nimic mai mult. Un virus nu posedă o conștiință, nu poate fi condamnat că nu înțelege diferența între viață și moarte: face doar ceea ce este programat să facă. Să supraviețuiască, să creeze o nouă generație de virusuri cu același scop: supraviețuirea. Doctorul Raul spune că, într-adevăr, acest mic virus și rasa umană ar trebui să se găsească pe malurile opuse ale râului vieții și să-și facă semn cu mâna. Stindardele care flutură în vânt ar trebui să vorbească aceeași limbă: supraviețuirea. Dar acum nu se întâmplă asta, virusul provoacă haos precum o mașină fără șofer pe un drum aglomerat. Doctorul Raul zice că asta se întâmplă din cauza unui alt virus, îl numește „virusul lăcomiei, grupa 1". Se răspândește la fel de repede și este la fel de mortal precum vicleana boală. Doctorul Raul se străduiește să întărească rezistența la lăcomie, să atace virusul care infectează sângele unui număr tot mai mare de pământeni. Trimite aici, la mine, oamenii în care are încredere. Vrea ca ei să știe că există o „istorie a cruzimii". Vizitatorilor le spun cum, nu de multă vreme, în anii '50, unor oameni li se scoteau organele pe viu. Oameni care erau răpiți din casele lor, injectați cu diferite boli și folosiți apoi pe post de cobai sau maimuțe. Asta nu s-a întâmplat doar sub un

regim politic bolnav, precum al lui Hitler. S-a întâmplat după război şi continuă să se întâmple şi astăzi.

— La Xai-Xai?

— Nimeni nu ştie.

— E posibil ca Henrik să fi dat de un fir?

— Cred că da. I-am spus să fie atent. Sunt oameni pregătiţi să facă absolut orice pentru a tăinui adevărul.

— V-a vorbit vreodată despre Kennedy?

— Preşedintele american al cărui creier a dispărut? Citise foarte mult despre acest subiect.

— V-a explicat de ce îl obseda acel incident?

— Nu incidentul în sine îl interesa. Destui preşedinţi au fost asasinaţi şi înainte şi vor mai fi ucişi şi în viitor. Fiecare preşedinte american este conştient că un număr mare de arme de foc invizibile sunt îndreptate spre el. Nu-l preocupa creierul ca atare. Voia să ştie cum şi de ce se întâmplase. Încerca să înţeleagă cum reuşeşti să ascunzi ceva. Mergea invers, pentru a descoperi cum să meargă înainte. Dacă ar fi descifrat modul în care se disimulează lucrurile la cel mai înalt nivel politic, ar fi putut găsi o soluţie pentru demascare.

— Ştiu că la Xai-Xai a văzut ceva care l-a schimbat.

— Nu s-a mai întors niciodată aici, cu toate că promisese că o va face. Nici Raul nu ştia ce se întâmplase cu el.

— A fugit fiindcă îi era frică.

— Ar fi putut să scrie, ar fi putut să folosească magia electronică la care avem acum acces, ca să-i şoptească ceva la ureche lui Raul.

— A fost ucis.

Atât Louisei, cât şi bărbatului de pe scaunul de vizavi le era clar ce însemna asta. Nu mai era nevoie de nici o întrebare. Louise simţi că ajunsese într-un punct în care putea găsi o explicaţie pentru moartea lui Henrik.

— Trebuie ca el să fi aflat. De asemenea, trebuie să fi înţeles că ei ştiau că el ştia, aşa că a fugit.

— Cine sunt „ei”? întrebă Louise.

Bătrânul clătină din cap.

— Nu ştiu.

— Xai-Xai. Christian Holloway?

— Nu ştiu.

Auziră sunetul unui vehicul apropiindu-se. Colonelul Ricardo îşi parcă jeepul în curte. Când erau pe punctul să meargă pe verandă, Adelinho îi puse Louisei mâna pe umăr.

— Câţi oameni ştiu că sunteţi mama lui Henrik?

— Aici, în Mozambic? Nu mulţi.

— Poate că e mai bine ca lucrurile să rămână aşa.

— Mă avertizaţi?

— Nu cred că e nevoie.

Colonelul Ricardo claxonă agresiv. În timp ce se îndepărtau, Louise se întoarse ca să se uite la Adelinho, care stătea pe verandă.

Îi lipsea deja, deoarece bănuia că nu avea să-l mai vadă niciodată.

Zbură înapoi spre Maputo puţin după ora două după-amiază, în acelaşi avion, cu aceiaşi piloţi. Pasagerul cu cartea nu era prin preajmă, dar un tânăr fu ajutat să urce. Era atât de slăbit, încât de-abia putea să stea în picioare. Probabil că femeile care îl sprijineau erau mama şi sora lui. Cu toate că nu putea fi sigură, bănui că bărbatul avea SIDA. Nu era doar purtătorul virusului: boala ajunsese acum la maturitate şi îi sorbea viaţa treptat.

Experienţa aceasta o mâhni. Dacă Henrik ar fi rămas în viaţă, ar fi sfârşit, probabil, într-o stare asemănătoare. Ea l-ar fi ajutat. Dar cine ar fi ajutat-o pe ea? Simţi cum îi creştea durerea. Când avionul decolă, speră că se va prăbuşi şi îi va permite să se piardă în uitare. Dar văzu deja apa turcoaz de dedesubt. Nu putea merge în sens invers.

În secunda în care avionul ateriză pe pista încinsă, Louise avea convingerea formată. La Xai-Xai, Henrik fusese cel mai palpabil. Acolo simţise prezenţa lui. Nici măcar nu se deranjă să meargă la casa lui Lars Håkansson ca să-şi schimbe hainele. Nici nu o sună pe Lucinda. Avea nevoie să fie singură. Merse la unul dintre birourile cu maşini de închiriat de la aeroport, semnă un contract şi i se spuse că maşina avea să-i fie pusă la dispoziţie în jumătate de oră. Dacă părăsea Maputo până la ora trei, ar fi ajuns la Xai-Xai înainte de lăsarea întunericului. În timp ce aştepta, frunzări cartea de telefoane. Găsi mai mulţi doctori cu numele de Raul, dar nu putu să afle care era cel corect, din moment ce nici unul nu era trecut drept ginecolog.

Pe drumul spre Xai-Xai, aproape că dădu peste o capră care apăruse pe neaşteptate în faţa maşinii. Trase puternic de volan şi simţi cum pierdea controlul asupra vehiculului. În ultimul moment, o roată din spate intră într-o urmă adâncă din asfalt şi păstră maşina pe şosea. Fu nevoită să oprească pentru a-şi trage sufletul.

Moartea aproape că pusese mâna pe ea.

Găsi drumul corect la bifurcaţia ce ducea spre plaja din Xai-Xai şi se cazăla un hotel. I se repartiză o cameră la primul etaj. Pierdu multă vreme cu duşul, reuşind cu greu să-l determine să-i ofere un jet de apă. Toate hainele îi miroseau a transpiraţie. Merse la plajă şi

cumpără o *capulana,* o bucată de material cu care se înfăşurau femeile africane, apoi se plimbă pe nisip şi se gândi la ceea ce-i spusese bărbatul din ploaie, Pictorul de delfini.

Soarele dispăru. Umbrele se lungiră. Se întoarse la hotel şi mâncă la restaurant. Un albinos stătea într-un colţ şi cânta la un instrument care arăta ca un fel de xilofon. Bău vin roşu, care avea însă un gust searbăd, apos. Lăsă sticla şi ceru o bere. Luna strălucea deasupra mării. Simţi dorinţa să treacă prin raza de lumină pe care o răspândea. Când urcă la camera ei, baricadă uşa cu o masă, după care adormi cu picioarele încâlcite în plasa de ţânţari ruptă.

În visele ei, caii galopau într-un peisaj de iarnă. Totul era albit cu zăpadă. Artur stătea în picioare şi arăta spre orizont. O bucată de mucus îi îngheţase pe buza superioară. Nu pricepu asupra cărui lucru voia el să-i atragă atenţia.

Se trezi devreme şi coborî la plajă. Soarele răsărea direct din mare. Pentru un scurt moment, simţi că Aron şi Henrik stăteau alături de ea şi toţi trei se uitau drept la soare, înainte ca lumina să devină prea puternică.

Se întoarse în satul lui Christian Holloway. Totul era la fel de tăcut şi de nemişcat ca data trecută. Avea sentimentul că vizita un cimitir. Rămase în maşină mult timp, aşteptând să apară cineva. Un câine singuratic, cu o blană neagră lăţoasă, umbla fără ţintă pe pietriş. Ceva ce ar fi putut să fie un şobolan mare o luă la sănătoasa pe lângă o clădire.

Nici un om însă. Linişte totală. Precum o închisoare. Se dădu jos din automobil, se îndreptă spre una dintre clădiri şi deschise uşa. Se găsi imediat într-o altă lume, lumea celor bolnavi şi muribunzi.

Simţi şi mai puternic ca data trecută izul înţepător. „Moartea are un miros acid. Un miros cadaveric, fermentaţia vine mai târziu."

Camerele erau pline de praf, mizerie, tristeţe. Cei mai mulţi dintre bolnavi se ghemuiau în poziţie fetală, priciuri aşezate direct pe podea; doar copiii foarte mici stăteau întinşi pe spate. Se mişcă încet printre cei care sufereau cumplit, cercetându-i prin întuneric. Cine erau aceştia? De ce zăceau acolo? Fuseseră infectaţi cu HIV şi urmau să moară. Astfel trebuie să fi arătat casele în care se fuma opiu. Dar de ce permisese Holloway ca ei să trăiască într-o asemenea mizerie? Credea că era suficient să le ofere un acoperiş deasupra capului? Înţelese brusc că nu avea nici o idee despre motivele care guvernau satul acelor suferinzi săraci lipiţi pământului.

Se opri ca să privească un bărbat care era lungit în faţa ei. Se uita la ea, ochii îi străluceau. Se aplecă şi îi puse mâna pe frunte. Nu avea temperatură. Sentimentul că se afla mai degrabă într-un stabiliment în care se fuma opiu decât în anticamera morţii se

amplifică. Bărbatul începu brusc să-şi mişte buzele. Louise se aplecă în faţă ca să audă ce spunea. Respiraţia îi era otrăvitoare, dar se forţă să o suporte. Repeta, fără încetare, aceleaşi fraze. Nu înţelegea ce repeta întruna, ca o mantră, ci doar ceva ce începea cu „În ...” şi poate cuvântul „lor”.

Auzi o uşă deschizându-se. Bărbatul de pe prici reacţionă de parcă ar fi primit un pumn. Îşi întoarse faţa şi se ghemui. Când ea îi atinse umărul, tresări şi se trase înapoi.

Louise simţi pe cineva stând în spatele ei. Se întoarse rapid, de parcă s-ar fi temut că va fi atacată. Era o femeie de-o vârstă cu ea, cu părul cărunt, care o privea cu ochi de miop.

— Nu ştiam că avem vizitatori.

Accentul femeii îi reaminti lui Louise de călătoria în Scoţia, când îl cunoscuse pe Aron.

— Am mai fost aici şi înainte şi mi s-a spus că toată lumea este bine-venită.

— Intr-adevăr toată lumea *este* bine-venită. Doar că preferăm ca noi înşine să-i primim pe oaspeţi. Camerele sunt întunecate, există praguri, oamenii pot să se împiedice. Le arătăm împrejurimile.

— Am avut un fiu care a lucrat aici, Henrik. L-aţi cunoscut?

— Nu eram aici pe atunci, dar toată lumea vorbeşte extrem de frumos despre el.

— Încerc să înţeleg ce făcea Henrik aici.

— Avem grijă de oamenii bolnavi. Îngrijea pacienţii de care nu le pasă celorlalţi. Ne ocupăm de cei neajutoraţi.

Femeia, care încă nu se prezentase, o luă pe Louise de braţ şi o conduse spre ieşire. „Este blândă cu mine, dar şi-a scos ghearele”, se gândi Louise.

Ieşiră în lumina strălucitoare a soarelui. Câinele negru stătea întins la umbra unui copac, gâfâind.

— Aş dori să-l întâlnesc pe Christian Holloway. Fiul meu mi-a vorbit despre el cu mult respect. Îl adora.

Louise se simţi neliniştită din cauză că minţise în numele lui Henrik, însă era obligată să procedeze astfel dacă voia să ajungă mai departe.

— Sunt sigură că va lua legătura cu dumneavoastră.

— Când? Nu pot să stau aici o veşnicie, nu are un telefon?

— Nu am auzit de nimeni care să fi vorbit cu el la telefon. Trebuie să plec acum.

— Nu pot să stau şi să vă privesc lucrând?

Femeia dădu din cap că nu.

— Astăzi nu este o zi potrivită. Este ziua de tratament.

— Ar fi un moment cum nu se poate mai prielnic.

— Avem în grijă niște oameni grav bolnavi și nu putem lăsa pe oricine să umble de colo-colo când noi suntem ocupați.

Louise vedea prea bine că pierdea vremea.

— Mă înșel dacă presupun că veniți din Scoția?

— Din Highlands.

— Ce v-a adus aici?

Femeia zâmbi.

— Drumurile nu duc întotdeauna unde credem noi.

Își strânseră mâinile și se salutară. Conversația era încheiată. Louise merse înapoi la mașină. Câinele negru privi spre ea cu jind, de parcă ar fi vrut și el să scape de acolo. Louise o văzu pe femeia cu părul cărunt în oglinda retrovizoare. Aștepta ca vizitatoarea nepoftită să plece.

Se întoarse la hotel. Albinosul stătea în restaurantul gol, cântând la xilofonul său. Copiii se jucau în nisip cu resturile unei lăzi de gunoi. Loveau lada de parcă ar fi vrut să-i dea o bătaie pe cinste. Bărbatul de la recepție zâmbi. Citea o Biblie uzată. Simți cum o ia amețeala, totul era absolut ireal. Merse în camera ei și se întinse pe pat.

Stomacul i-o luase razna. Intuind ce avea să urmeze, reuși să ajungă la toaletă înainte ca diareea să țâșnească din ea. De-abia se întoarse în pat, când fu nevoită să se grăbească din nou. O oră mai târziu, avea temperatură. Când sosi femeia de serviciu, Louise reuși să-i explice că era bolnavă, că avea nevoie de apă îmbuteliată și apoi dorea să fie lăsată în pace. Peste o oră, un chelner de la restaurant apăru cu o sticluță de apă minerală. Îi dădu câțiva bani și îl rugă să revină cu o sticlă mare.

Petrecu restul zilei fugind înainte și înapoi între pat și toaletă. Până la apusul soarelui, nu mai avea deloc putere, însă atacurile păreau să-și slăbească intensitatea. Reuși să se ridice pe picioarele tremurânde și merse la restaurant să bea niște ceai.

Era pe punctul să plece, când bărbatul cu șoaptele din camera întunecată îi reveni în minte.

„Voia să vorbească cu mine. Voia ca eu să ascult. Era bolnav, dar, mai mult decât atât, era speriat. Și-a întors fața ca și cum ar fi vrut să sublinieze că nu luase contact cu mine. Voia să-mi spună ceva. În spatele acelor ochi scânteietori se găsea un secret pe care dorea să mi-l comunice."

Își dădu seama brusc ce încercase el să-i transmită.

Injecții. Acesta era cuvântul pe care se străduise să-l articuleze. „Injecții." Dar injecțiile nu făceau parte din tratamentul lor?

„Era speriat. Voia să-mi spună că injecțiile îl speriau."

Omul căutase ajutor. Șoaptele sale erau un strigăt după ajutor.

Merse la fereastră şi privi spre mare. Dunga de lumină care se reflecta de la lună dispăruse. Întinderea nesfârşită fusese cuprinsă de întuneric. Zona cu pietriş din faţa hotelului era luminată de un singur bec din vârful unui stâlp.

Privi atentă spre umbre. Henrik făcuse la fel. Ce descoperise?

Poate un bărbat care şopteşte în anticamera morţii?

Capitolul 18

Îşi începu ziua următoare tot în zori.

Louise îşi înfăşură bucata de material în jurul corpului şi coborî spre plajă. Unele vase de pescuit soseau cu năvoadele pline. Femeile şi copiii ajutau la sortarea peştilor, îi puneau în găleţi din plastic pline cu gheaţă, pe care le duceau şovăind pe creştet. Un băiat rânji satisfăcut în timp ce îi arăta un crab mare. Louise îi zâmbi înapoi.

Se bălăci în apă. Ţesătura i se lipea de corp. Dădu de câteva ori din braţe, apoi se scufundă. Când reveni din nou la suprafaţă, hotărâse deja să se întoarcă la muribundul de pe priciul din Xai-Xai. Nu avea să renunţe până când nu înţelegea ce dorise el să-i spună.

Se spălă de sare la duşul abia picurând din baie. Albinosul cânta în continuare la xilofon. Sunetul fu purtat de vânt prin fereastra deschisă. Părea să fie dintotdeauna acolo, interpretându-şi muzica. Observă că soarele puternic îi brăzdase fruntea şi obrajii.

Coborî la restaurantul hotelului. Chelnerul zâmbi şi o servi cu cafea. Arătă din cap spre instrumentist.

— E întotdeauna aici?

— Îi place să cânte. Merge acasă târziu şi se întoarce devreme. Soţia lui îl trezeşte.

— Aşadar, are familie?

Chelnerul se uită surprins la ea.

— De ce nu? Are nouă copii şi mai mulţi nepoţi decât poate să ţină socoteala.

„Eu nu am. Eu nu am o familie. Nu mai există nimic după Henrik."

Simţi o furie neputincioasă din cauză că Henrik nu mai trăia.

Plecă de la masă. Monotonia neîndurătoare a muzicii îi răsuna în creier.

Luă maşina şi conduse spre satul lui Christian Holloway. Era chiar şi mai cald decât în ziua precedentă. Durerile de cap înlocuiau acum muzica monotonă.

Când opri motorul, părea că totul se repeta în aburul căldurii. Aerul îi dansa în faţa ochilor. Câinele negru gâfâia sub un copac. Nu era nici ţipenie de om. O pungă de plastic era dusă de vânt deasupra nisipului. Louise şedea la volan şi îşi făcea vânt cu mâna. Furia ei se stinse, preschimbându-se în resemnare.

Îl visase noaptea pe Aron. Fusese un coşmar dureros. Se făcea că era ocupată cu una dintre excavaţiile ei de la Argolis. Scoseseră la iveală un schelet şi îşi dăduse seama brusc că era vorba de osemintele lui Aron. Încercase cu disperare să evadeze din vis, dar

acesta se agăţase de ea şi o trăgea în jos. Nu se trezise decât atunci când fusese pe punctul să se sufoce.

Un bărbat alb, îmbrăcat în haine de culoare deschisă, ieşi dintr-o clădire şi intră în alta. Louise continuă să se răcorească printr-o fluturare a mâinii, în timp ce îl urmărea. Ieşi din maşină şi se îndreptă spre clădirea în care fusese în ziua precedentă. Câinele o fixa cu privirea.

Păşi în întuneric şi rămase nemişcată până ce ochii i se obişnuiră cu lipsa luminii. Duhoarea era şi mai puternică decât data trecută. Începu să respire pe gură, ca să nu i se facă rău.

Priciul era gol. Bărbatul dispăruse. Îşi pierduse oare simţul orientării? Lângă el se aflase o femeie, acoperită cu o pătură ce avea imprimat pe ea un flamingo. Ea era încă acolo. Louise nu se rătăcise. Umblă prin cameră, atentă să nu calce pe vreun trup atrofiat. Nici urmă de el. Fusese mutat? Putea să fie mort? Ceva din interiorul ei se revoltă în faţa acestui gând. Decesul oricărui bolnav de SIDA putea surveni repede, dar, chiar şi aşa, situaţia nu părea în regulă.

Era pe punctul să iasă din încăpere, când avu sentimentul că este observată. Împrejurul ei se găsea un cerc de braţe şi picioare care se mişcau încet. Mulţi îşi acoperiseră capetele cu cearşafuri şi cuverturi, ca şi cum ar fi vrut să ţină suferinţa doar pentru ei. Louise privi în jur. Cineva o supraveghea. Într-un colţ zări un bărbat sprijinit de perete care se uita la ea. Se apropie de el cu prudenţă. Era tânăr, apropiat ca vârstă de Henrik, dar extrem de slăbit. Chipul îi era acoperit de răni, iar anumite porţiuni de pe cap erau lipsite de păr. O privea fără să clipească. Mişcarea abia perceptibilă a unei mâini sugeră că apropierea ei era bine-venită.

— Moise a dispărut.

Engleza lui avea un accent sud-african, învăţase asta după ce îi ascultase pe pasagerii albi din autobuzul ce o dusese de la aeroport la hotel. Se lăsă în genunchi ca să-i audă vocea slabă.

— Unde este? întrebă ea.

— În pământ.

— E mort?

Bărbatul o strânse de încheietură. Era ca şi cum o fetiţă o apucase de mână. Degetele îi erau subţiri, descărnate.

— L-au prins.

— Ce vrei să spui?

Faţa lui se apropie de a ei.

— L-ai omorât. A încercat să caute sprijin la tine.

— Nu înţelegeam ce murmura.

— I-au făcut o injecţie şi l-au luat. Dormea când au venit.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu pot să vorbesc aici. Ne vor vedea. Mă vor prinde şi pe

mine în acelaşi mod. Unde stai?

— La hotelul de pe plajă.

— Dacă voi reuşi, voi veni acolo. Acum, pleacă.

Bărbatul se întinse pe jos şi se ghemui sub o pătură. „Aceeaşi frică. Se ascunde." Merse înapoi prin cameră. Când ieşi în lumina soarelui, era ca şi cum ar fi primit o lovitură puternică în faţă. Se adăposti la umbră.

Henrik îi spusese odată despre experienţele lui din ţările calde. Oamenii nu împărţeau doar apa cu fraţii şi surorile lor, ci şi umbra.

Înţelesese oare corect ceea ce spuse bărbatul din întuneric? Avea să fie în stare să o viziteze? Cum putea ajunge la plaja de lângă hotel?

Voia să se întoarcă, dar observă că stătea cineva la umbra copacului unde parcase maşina. Era un bărbat de aproximativ şaizeci de ani, poate chiar mai în vârstă, care îi zâmbi când o văzu apropiindu-se. Veni spre ea şi îi întinse mâna.

Ştiu imediat cine era. Vorbea o engleză şlefuită din care accentul american dispăruse aproape complet.

— Numele meu este Christian Holloway. Din câte am înţeles, sunteţi mama lui Henrik Cantor, iar el a murit în circumstanţe tragice.

Se simţi prinsă pe picior greşit. Cine îi spusese asta?

Holloway îi intui pe dată confuzia.

— Ştirile, în special cele tragice, se răspândesc foarte repede. Ce s-a întâmplat?

— A fost ucis.

— Chiar să fie adevărat? Cine ar vrea să-i facă rău unui tânăr care visa la o lume mai bună?

— Asta încerc şi eu să aflu.

Holloway o atinse uşor pe umăr.

— Haideţi să mergem în biroul meu. Este mult mai răcoare decât aici.

Păşiră pe aleea acoperită cu pietriş spre o casă albă, aflată cumva la o parte faţă de restul clădirilor. Câinele negru îi urmări atent.

— Când eram mic, obişnuiam să-mi petrec vacanţele de iarnă cu un unchi, în Alaska. Tata m-a trimis acolo ca să mă întăresc. Copilăria şi tinereţea mea au constituit, de fapt, un proces continuu de călire. Învăţarea de lucruri noi, deţinerea de cunoştinţe nu erau considerate mai importante decât dobândirea unei „piei de fier", cum o numea tatăl meu. Era foarte frig acolo unde locuia şi muncea unchiul meu, forând după ţiţei. Deprinderea cu frigul extrem m-a făcut să rezist mai bine decât alţii şi la căldura extremă.

*

Intrară într-o casă formată dintr-o singură cameră foarte mare. Fusese construită precum o colibă africană ovală, destinată unei căpetenii. Holloway îşi scoase pantofii în faţa uşii, de parcă ar fi urmat să intre într-un loc sfânt. Clătină însă din cap că nu e nevoie, atunci când Louise se aplecă să-şi dezlege şireturile.

Privi împrejur, atentă la detalii, ca şi cum ar fi vizitat un cavou proaspăt dezgropat, în care realitatea rămăsese neatinsă timp de mii de ani.

Camera era mobilată în ceea ce îşi imagina ea că va fi fost stilul colonial clasic. Într-un colţ se găsea un computer cu două monitoare. Pe podeaua din piatră era un covor vechi, persan sau afgan, de mare preţ.

Atenţia îi fu atrasă de un perete pe care se afla o icoană a Fecioarei Maria. Văzu imediat că era foarte veche, datând probabil din epoca bizantină, poate chiar de mai devreme. Era mult prea valoroasă ca să atârne pe peretele unei case private, undeva în Africa.

Holloway îi urmări privirea.

— Fecioara Maria şi Pruncul. Mă însoţesc pretutindeni. Religiile au imitat întotdeauna viaţa, divinul îşi are întotdeauna originea în uman. Poţi să găseşti un copil frumos în cea mai oribilă locuinţă din Dhaka sau Medellín, un geniu al matematicii se poate naşte în Harlem, în familia unui dependent de droguri. Gândul că Mozart a fost îngropat în cimitirul săracilor din Viena este nu atât şocant, cât înălţător. Totul este posibil. Putem învăţa de la tibetani că fiecare religie ar trebui să-şi pună zeii în mijlocul nostru şi să ne lase pe noi să-i descoperim. Nu trebuie să mergem prea departe: inspiraţia divină ne-o oferă semenii noştri.

Cât vorbi, nu-şi luă deloc ochii de la ea. Erau albaştri, strălucitori şi reci. O invită să ia loc. O uşă se deschise fără nici un sunet. Un african îmbrăcat în alb intră şi servi ceai.

Uşa se închise. Era de parcă o umbră albă zburase prin cameră.

— Henrik se făcuse imediat îndrăgit de ceilalţi, spuse Holloway. Era isteţ şi reuşise să scape de dezgustul care îi afectează pe toţi cei care sunt tineri şi sănătoşi atunci când sunt nevoiţi să intre în contact cu moartea. Nimănui nu-i place să i se aducă aminte de ceea ce ne aşteaptă imediat după colţ, întâlnire care este mai aproape decât credem noi. Viaţa este o călătorie incredibil de scurtă, doar la tinereţe poate să ni se pară eternă. Dar Henrik s-a obişnuit. Apoi, pe neaşteptate, a dispărut. Noi nu am înţeles niciodată de ce a plecat.

— L-am găsit mort în apartamentul său. Avea pijamaua pe el.

De aceea știu că a fost ucis.

— Din cauza pijamalei?

— Dormea întotdeauna dezbrăcat.

Christian Holloway dădu gânditor din cap. O privea în permanență. Louise avea impresia că purta o conversație cu sine despre ceea ce văzuse și auzise.

— Nu mi-aș fi imaginat niciodată că un tânăr atât de extraordinar, cu o atât de multă energie vitală, avea să moară înainte de vreme.

— Energia nu e întotdeauna vitală?

— Nu. O mulțime de oameni trag după ei poveri alcătuite din energii nefolosite și asta atârnă greu de viețile lor.

Louise se hotărî să nu recurgă la ocolișuri.

— S-a întâmplat aici ceva care i-a schimbat existența.

— Nimeni dintre cei care vin aici nu poate evita să fie afectat. Cei mai mulți sunt șocați, unii fug, alții se hotărăsc să fie puternici și rămân.

— Nu cred că bolnavii și muribunzii l-au schimbat.

— Ce altceva ar fi putut să fie? Noi avem grijă de oameni care, altfel, ar fi murit singuri în colibe distruse, în mocirlă, printre copaci. Animalele ar fi început să le devoreze trupurile înainte ca ei să fi avut timp să-și dea sufletul.

— A fost ceva diferit.

— Nimeni nu poate înțelege pe deplin o persoană, fie că e vorba de sine sau de altcineva. Fără îndoială, acest lucru i se aplică și lui Henrik. Ființa interioară este un peisaj care amintește de cum arăta acest continent acum o sută cincizeci de ani. Fuseseră explorate doar zonele de-a lungul țărmurilor și a râurilor, restul era format din nesfârșite zone necartografiate, unde se credea că se găsesc orașe făcute din aur și creaturi cu două capete.

— Știu că s-a întâmplat ceva, dar nu știu ce anume.

— Ceva se întâmplă întotdeauna aici. Sunt aduși oameni noi, alții sunt îngropați. Există un cimitir în apropiere. Avem preoții de care este nevoie. Nici un câine nu va veni să roadă oasele morților înainte ca noi să-i îngropăm.

— Un bărbat, cu care am vorbit ieri, nu se mai găsește aici. Trebuie să fi decedat în timpul nopții.

— Dintr-un motiv necunoscut, cei mai mulți mor în zori. E ca și cum ar vrea să fie capabili să vadă unde merg în timp ce se scurge viața din ei.

— Cât de des l-ați întâlnit pe Henrik cât a fost aici?

— Nu mă văd niciodată cu oamenii foarte des. De două, poate de trei ori. Nu mai mult.

— Despre ce ați discutat?

— Cum am învăţat să ţin minte doar lucrurile importante, nu prea reţin conversaţiile obişnuite. Oamenii sunt adesea plictisitori şi neinteresanţi. Nu cred că am abordat vreodată subiecte de mare însemnătate. Câteva cuvinte despre căldură, despre uzura care ne afectează pe toţi.

— Nu a pus niciodată vreo întrebare?

— Nu mie. Nu părea să fie genul acela de persoană.

Louise îl contrazise printr-un gest.

— Era unul dintre cei mai iscoditori şi curioşi oameni pe care i-am cunoscut. Pot să spun asta, în ciuda faptului că era fiul meu.

— Întrebările pe care şi le pune cineva aici sunt la un alt nivel, un nivel interior. Când eşti înconjurat din toate părţile de moarte, întrebările vizează întotdeauna înţelesul oricărui lucru. Şi există întrebări pe care ţi le pui singur, în tăcere. Să trăieşti înseamnă să ai voinţa de a rezista. În final, furnicile războinice vor găsi oricum calea spre trupul tău.

— Furnicile războinice?

— Acum mulţi ani, am petrecut câteva luni într-un sat izolat, în nord-vestul Zambiei. Mai înainte, acolo fuseseră călugări franciscani, dar plecaseră la mijlocul anilor '50 şi se stabiliseră mai la sud, între Solwezi şi Kitwe. Ce rămăsese din clădirile lor fusese preluat de un cuplu din Arkansas, care voia să creeze o oază spirituală, fără legătură cu vreo religie anume. Acolo am intrat în contact cu furnicile războinice. Ce ştiţi despre ele?

— Nimic.

— La fel ca majoritatea oamenilor. Ne imaginăm că fiarele sălbatice sunt puternice. Poate nu întotdeauna extraordinar de mari, dar rareori la dimensiunea furnicilor. Intr-o noapte, eram singur cu paznicii, când am fost trezit de nişte strigăte venind din întunericul de afară şi de o bătaie la uşa mea. Gărzile aveau torţe, cu care obişnuiau să dea foc la iarbă. Am ieşit afară desculţ, astfel că am simţit imediat dureri ascuţite în picioare. Nu am înţeles ce era. Gărzile strigau că erau furnici, armate de furnici războinice care mărşăluiau. Acestea mănâncă tot în calea lor şi nimic nu le opreşte, dar, incendiind iarba, le poţi forţa să-şi schimbe direcţia. Mi-am luat bocancii în picioare, am înşfăcat o lanternă şi am văzut micile insecte mânioase, care mergeau în marş într-o formaţie perfectă. S-a auzit brusc un cloncănit asurzitor venind dinspre coteţ. Paznicii încercau să prindă găinile şi să le pună la adăpost, însă era deja prea târziu, totul s-a desfăşurat incredibil de repede. Păsările au vrut să se apere ciugulind gângăniile, dar acestea, încă vii în stomacurile găinilor, le mâncau măruntaiele. Nici o găină nu a supravieţuit. Fugeau orbeşte în agonie, cu maţele roase de către furnici. M-am gândit adesea la asta. Găinile opuseseră rezistenţă şi, procedând

astfel, își asiguraseră o moarte lentă și chinuitoare.

— Pot să-mi imaginez cum e să fii mușcat de sute de furnici.

— Mă întreb dacă puteți cu adevărat. Eu, cu certitudine, nu pot. Unui paznic i-a intrat o furnică rătăcită în ureche. Îi mușca din timpan. Gardianul a urlat de durere până când i-am turnat whisky în ureche și am omorât insecta. O singură furnică, având o lungime de mai puțin de o jumătate de centimetru.

— Aveți creaturi din acestea și aici, în Mozambic?

— Ele există pe tot continentul african. Apar după ploi torențiale, niciodată în alte momente.

— Îmi este greu să înțeleg comparația între viață și faptul de a avea furnici care se târăsc în interiorul trupului tău.

— E la fel ca în cazul găinilor. Tragedia vieții este adusă la punctul culminant de ființa umană însăși. Nu vine din exterior.

— Nu sunt de acord.

— Știu că există zei de vânzare sau de împrumut atunci când durerea devine prea mare, însă calea aceasta nu mi-a adus niciodată vreo mângâiere.

— În schimb, încercați să abateți furnicile? Să le îndepărtați cât puteți de mult?

Holloway dădu afirmativ din cap.

— Urmați șirul gândurilor mele. Evident, asta nu înseamnă că mă amăgesc să cred că voi reuși să rezist tragediei finale. Moartea este întotdeauna lângă noi. Adevărata anticameră a morții o reprezintă saloanele maternităților.

— I-ați spus vreodată lui Henrik despre furnici?

— Nu. Era prea slab. Povestea i-ar fi putut da coșmaruri.

— Henrik nu era slab.

— Copiii nu se poartă întotdeauna cu părinții lor așa cum o fac atunci când întâlnesc oameni pe care nu-i cunosc. Știu asta fiindcă eu însumi am copii. În ciuda evidenței, ei întind o peliculă subțire de sens peste viață.

— Sunt aici?

— Nu. Trei sunt în America de Nord și unul este mort. Precum fiul dumneavoastră. Și eu am un fiu care a murit înainte de vreme.

— În cazul acesta, știți cât de dureros este.

Holloway se uită la ea lung și cu o privire sfredelitoare. Clipea rar. „Precum o șopârlă, gândi ea. O reptilă."

Louise se cutremură.

— Vă este frig? Să închid aerul condiționat?

— Sunt obosită.

— Lumea este obosită. Trăim într-o lume îmbătrânită, bolnavă de reumatism, deși e plină de copii oriunde ne întoarcem. Copii peste tot, în timp ce noi doi stăm aici și îi plângem pe cei care au ales

să renunțe la propria viață. Îi luă un moment sau două să înțeleagă implicația cuvintelor lui.

— Fiul dumneavoastră și-a luat singur viața?

— Trăia cu mama lui în Los Angeles. Într-o zi, când era singur, a golit piscina, s-a urcat pe cea mai înaltă trambulină și s-a aruncat în gol. Unul dintre oamenii de la pază l-a auzit strigând. Nu a murit pe loc, dar totul s-a terminat înainte ca ambulanța să sosească.

Chelnerul în alb apăru în pragul ușii. Făcu un semn. Holloway se ridică.

— Cineva are nevoie de sfatul meu. Acesta este, de fapt, singurul lucru important în opinia mea: să sprijini oamenii ascultându-i și, poate, oferindu-le o povață. Mă întorc imediat.

Louise merse spre perete și studie Fecioara. Icoana era originală. Își dădu seama că trebuie să fi fost pictat de către un maestru bizantin în Grecia, în secolul al XII-lea sau la începutul secolului al XIII-lea. Indiferent cum făcuse rost de ea Christian Holloway, costase precis o sumă considerabilă.

Se plimbă în jurul camerei. Monitoarele computerului străluceau. Ambele screen-savere înfățișau delfini sărind dintr-o apă turcoaz. Unul dintre sertarele biroului era pe jumătate deschis.

Nu putu rezista tentației. Îl deschise complet. La început, nu putu desluși ce se afla în el.

Apoi își dădu seama că era un creier uscat. Mic, zbârcit, probabil uman.

Închise sertarul. Inima îi bătea cu putere. Un creier uscat. „Creierul lipsă al lui Kennedy."

Se întoarse la scaunul ei. Mâna îi tremură când duse ceașca de ceai la gură.

Exista oare o conexiune între obsesia lui Henrik pentru ce s-a întâmplat în 1963 la Dallas și ceea ce descoperise în sertarul biroului lui Christian Holloway? Se forță să se stăpânească. Concluzia ei era prea simplă. Piesele imaginare ale unui vas cad la locul potrivit într-un model imaginar. Nu voia să se comporte ca un arheolog beat care o luase razna. Creierul zbârcit din sertar nu avea nimic de-a face cu Henrik. Cel puțin, până nu afla mai multe, nu avea nici un temei să presupună așa ceva.

Ușa se deschise; Holloway se întorsese.

— Îmi cer scuze că v-am făcut să așteptați.

O privi direct în ochi și zâmbi. În acel moment, Louise se încredință că, într-un fel sau altul, el o privise cotrobăind prin biroul lui - poate exista o ferestruică în perete? Sau o cameră de supraveghere pe care nu o observase? O privise examinând icoana și trăgând sertarul biroului. Era pe jumătate deschis, ca să o ispitească.

Fără nici un dubiu, el părăsise camera ca să vadă cum avea să reacţioneze.

— Poate puteţi să-mi daţi şi mie un sfat, spuse ea, forţându-se să rămână calmă.

— Întotdeauna pot încerca.

— Este vorba despre Henrik şi fiul dumneavoastră. Împărtăşim o experienţă de care toţi părinţii sunt îngroziţi.

— Steve a făcut ceva într-un moment de furie şi disperare. Henrik a adormit în patul său, dacă înţeleg situaţia corect. Steve s-a întors spre exterior. Henrik s-a întors spre interior. Acestea sunt două căi diferite.

— Chiar şi aşa, ambele au condus spre aceeaşi direcţie.

Steve. **Numele îi aduse la viaţă o amintire vagă. Dăduse peste el anterior, dar nu mai ştia când sau unde. Steve Holloway?**

Se gândi îndelung, dar nu găsi nimic.

Schimbă tactica. Poate că totul era pe dos. Poate că Holloway nu ştia mai mult decât spusese că ştie, dar încerca să obţină informaţii de la ea folosindu-se de propriile ei întrebări.

Pui întrebări despre ce nu ştii. Nu întrebi despre ceea ce ştii.

Nu avea nici o dorinţă să mai zăbovească. Christian Holloway şi fereastra lui secretă de observaţie o speriau. Se ridică.

— Nu vreau să vă mai deranjez.

— Îmi pare rău că nu am putut să vă fiu de ajutor.

— Cel puţin, aţi încercat.

O însoţi, în căldura pârjolitoare, spre maşină.

— Conduceţi cu atenţie. Beţi multă apă. Vă întoarceţi la Maputo?

— Poate mai stau aici până mâine.

— Hotelul de pe plaja din Xai-Xai este simplu, dar, de obicei, curat. Nu lăsaţi nimic de valoare în cameră. Nu ascundeţi nimic în saltea.

— Am fost deja jefuită o dată, la Maputo. Sunt atentă. Primul lucru pe care am fost nevoită să mi-l însuşesc aici a fost o pereche de ochi la ceafă.

— Aţi fost rănită?

— Le-am dat ce voiau.

— Aceasta este o ţară săracă. Oamenii jefuiesc şi fură ca să supravieţuiască. Şi noi am fi făcut la fel în aceeaşi situaţie.

Îi strânse mâna şi se aşeză la volan. Câinele negru stătea întins în continuare la umbră.

Privi în oglinda retrovizoare cum Holloway se întoarse şi o luă spre casa lui.

După ce ajunse în camera ei de hotel, adormi. Era deja

întuneric când deschise ochii.

Unde văzuse înainte numele lui Steve? Ştia că dăduse undeva peste el. Dar Steve era un nume comun, precum Erik în Suedia sau Kostas în Grecia.

Coborî la restaurantul hotelului ca să mănânce. Albinosul stătea în continuare lângă perete, cântând la xilofonul său. Chelnerul era cel care îi servise micul dejun. Ca răspuns la întrebarea ei, o informă că instrumentul se numea timbila.

Rămase la locul ei după ce termină cina. Insectele bâzâiau în jurul lămpii de deasupra mesei. Nu erau mulţi clienţi în restaurant. Câţiva bărbaţi beau bere, o femeie cu trei copii mânca într-o tăcere deplină. Louise dădu la o parte ceaşca de cafea şi comandă, în schimb, un pahar de vin roşu. Era deja ora zece. Albinosul se opri din cântat, azvârli instrumentul pe umăr şi dispăru în întuneric. Femeia cu cei trei copii îşi plăti consumaţia şi se porni, legănându-se precum o navă cu bărci de salvare legate de pupă. Bărbaţii continuară să vorbească. În cele din urmă, plecară şi ei. Chelnerul începu să facă curăţenie. Louise plăti şi ieşi afară, în aerul nopţii. Apa scânteia în raza unei singure lumini.

Fluieratul fu foarte scurt, dar îl auzi imediat. Privi atentă spre umbrele din exteriorul cercului de lumină. Fluieratul se repetă, la fel de scurt. Apoi, îl văzu. Stătea pe o barcă de pescuit întoarsă în sus. Se gândi la siluetele din geanta lui Henrik. Bărbatul care o aştepta ar fi putut fi decupat din întuneric într-un mod asemănător.

Acesta alunecă de pe barcă şi îi făcu semn să-l urmeze. Se îndreptă spre ruinele unei clădiri care fusese odată un chioşc. Louise îl observase mai devreme în acea zi. Numele era încă lizibil în betonul sfărâmat: *Lisabona.*

Când se apropiară, văzu că în interiorul construcţiei abandonate ardea un foc. Bărbatul se aşeză alături şi puse nişte vreascuri. Louise stătea în fata lui. În lumina flăcărilor, văzu cât de slab era. Pielea părea să-i fie întinsă puternic peste maxilar. Avea răni pe frunte care nu se vindecaseră.

— Nu trebuie să-ţi faci griji. Nu te-a urmărit nimeni.

— De ce eşti atât de sigur?

— Te-am urmărit multă vreme.

Arătă cu mâna spre întuneric.

— Există şi alţii care, de asemenea, sunt foarte atenţi la ce se întâmplă.

— Cine?

— Nişte prieteni.

— Ce vrei să-mi spui? Nici măcar nu-ţi ştiu numele.

— Eu ştiu că te numeşti Louise Cantor.

Vru să-l întrebe de unde ştia cum o cheamă, dar îşi dădu seama

că existau slabe şanse să primească un răspuns, doar un gest vag spre adâncul nopţii.

— Îmi este greu să ascult oameni pe care nu-i cunosc.

— Mi se spune Umbi. Tatăl meu m-a botezat după fratele lui, care a murit când era tânăr, lucrând în minele din Africa de Sud. S-a prăbuşit o galerie. Trupul nu i-a fost găsit niciodată. Şi eu voi muri curând. Vreau să vorbesc cu tine deoarece singurul lucru care mi-a rămas în viaţa aceasta, singurul lucru care ar putea să aibă un sens este să-i împiedic pe alţii să moară în acelaşi fel ca mine.

— Să înţeleg că ai SIDA?

— Am otrava în sângele meu. Chiar dacă tot sângele mi-ar fi scos, otrava ar rămâne.

— Dar nu primeşti ajutor? Medicamente care întârzie izbucnirea bolii?

— Primesc ajutor de la cei care nu ştiu nimic.

— Nu te înţeleg.

Umbi nu răspunse. Mai puse nişte lemne pe foc. După aceea, fluieră încet în întuneric.

Fluieratul slab care urmă în replică păru să-l liniştească. Louise începu să se simtă stânjenită. Bărbatul care stătea de cealaltă parte a focului murea. Pentru prima dată, înţelese ce înseamnă să te pregăteşti de ieşire. Umbi se pregătea să iasă din viaţă. Pielea lui întinsă avea să crape în curând.

— Moise, bărbatul cu care ai vorbit, nu ar fi trebuit să discute cu tine. Chiar dacă ţi se pare că eşti singură în cameră cu bolnavii, întotdeauna există cineva care este cu ochii pe ce se întâmplă. Oamenilor care vor muri în curând nu le este permis să aibă nici un secret.

— De ce îi urmăreşte cineva pe bolnavi? Şi pe vizitatorii ca mine? Ce-aş putea fura de la nişte oameni săraci lipiţi pământului şi muribunzi, care se găsesc în satul lui Christian Holloway din cauză că nu au nimic?

— L-au luat pe Moise în zori. Au intrat, i-au făcut o injecţie, au aşteptat până a murit şi l-au dus afară într-o pătură.

— I-au făcut o injecţie ca să-l omoare?

— Nu povestesc decât ceea ce s-a întâmplat. Nimic altceva. Vreau ca tu să le spui tuturor despre asta.

— Cine i-a făcut injecţia? Una dintre fetiţele palide din Europa?

— Ele nu ştiu ce se petrece.

— Nici eu nu ştiu.

— De aceea am venit aici. Ca să-ţi spun.

— Eu sunt aici fiindcă fiul meu a lucrat aici, printre cei bolnavi şi muribunzi. Acum, el este mort. Se numea Henrik. Ti-l aminteşti?

— Cum arăta?

Pe măsură ce îi descria chipul, durerea crescu în sufletul ei.

— Nu mi-l amintesc. Poate, pe-atunci, nu fusesem încă vizitat de către arhanghel.

— Arhanghel?

— Aşa îi spuneam. Nu ştiu de unde venea, dar trebuie să fie foarte apropiat de Christian Holloway. Un bărbat prietenos, cu chelie, care ne vorbea în propria noastră limbă şi ne oferea ceea ce ne lipsea mai mult decât orice.

— Ce anume?

— O cale de a scăpa de sărăcie. Oamenii ca tine cred că oamenii cu adevărat săraci nu-şi dau seama cât de jos se găsesc. Te asigur că această presupunere este greşită. Arhanghelul spunea că venise la noi pentru că suferinţa noastră era cea mai mare şi mai amară. Le-a cerut bătrânilor satului să aleagă douăzeci de oameni. Trei zile mai târziu, a venit cu un camion şi i-a luat. Nu am fost ales atunci, aşa că, la următoarea lui vizită, am făcut astfel încât să mă aflu chiar în faţă şi am fost ales.

— Ce s-a întâmplat cu primul grup pe care l-au luat?

— Ne-a explicat că erau în continuare acolo şi vor mai rămâne ceva vreme. Firește, multe dintre rudele lor erau îngrijorate, deoarece nu primiseră nici o veste de foarte mult timp. Când a terminat de vorbit, le-a oferit bătrânilor o sumă mare de bani. Nu fuseseră niciodată atât de mulţi bani ca atunci în satul nostru. Era ca şi cum o mie de mineri se întorseseră, după ce lucraseră mulţi ani în Africa de Sud, iar acum îşi întindeau toate economiile pe un covor. În faţa noastră. După câteva zile a sosit celălalt camion. De data aceasta, m-am numărat printre cei care au urcat în el. Mă simţeam ca unul dintre oamenii aleşi, speram că aveam să scap de sărăcia care-mi întuneca până şi visele.

Se opri şi ciuli urechile. Tot ce auzea Louise erau valurile oceanului şi ţipătul unei păsări de noapte. Se gândi că el părea îngrijorat, dar nu era sigură de ce.

Fluieră încet şi ascultă. Nici un răspuns. Deodată, Louise avu sentimentul că situaţia era ireală. De ce stătea aici, lângă un foc, cu un bărbat care fluiera întruna spre întuneric? Nu putea ajunge la esenţă. Nu era doar obscuritatea continentului african, era totodată şi obscuritatea densă din interiorul ei, care ascundea mormântul lui Henrik şi dispariţia lui Aron. Voia să ţipe în gura mare la toate lucrurile care se petreceau în jurul ei, pe care nu le înţelegea şi pe care nimeni altcineva nu părea să le înţeleagă.

„Intr-o seară, stăteam în faţa casei mele din Argolis, fumând. Auzeam câinii lătrând şi muzica ce venea de la vecinul meu. Cerul înstelat de deasupra mea era complet senin. Curând aveam să plec în Suedia, unde trebuia să ţin o prelegere despre ceramică şi

importanţa oxizilor ferici în stabilirea culorilor roşu şi negru. Stăteam acolo, în întuneric, şi mă hotărâsem să pun capăt relaţiei mele cu Vassilis, contabilul meu iubit. Aşteptam cu nerăbdare să mă întâlnesc în scurt timp cu Henrik, era o noapte blândă şi fumul ţigării se ridica direct în sus, în aerul calm. Acum, câteva luni mai târziu, viaţa mea este distrusă. Tot ceea ce simt este goliciune şi frică în legătură cu ceea ce mă aşteaptă. Ca să supravieţuiesc, încerc să-mi accept furia faţă de cele întâmplate. Poate în adâncul meu, fără să-mi fi spus cu voce tare lucrul acesta, îl caut pe acela sau pe aceia care sunt responsabili de moartea lui Henrik, ca să-l omor. Cine l-a omorât pe Henrik este condamnat să moară. Este responsabil nu doar pentru moartea lui Henrik, ci şi pentru a mea."

Umbi se opinti să se ridice. Era aproape să se prăbuşească. Louise vru să-l ajute, dar el clătină din cap că nu era nevoie.

Mai fluieră o dată, fără să primească răspuns.

— Mă întorc imediat.

Dispăru în întuneric. Louise se aplecă şi mai puse nişte lemne pe foc. Artur o învăţase cum să aprindă un foc şi cum să-l întreţină. Era o artă pe care o stăpâneau doar cei cărora le fusese cu adevărat frig în decursul existenţei lor. Artur îl pregătise şi pe Henrik în arta aceasta. Era ca şi cum avusese întotdeauna un foc ce ardea în viaţa ei. Chiar şi Aron fugea în pădure, din când în când, cu un ibric de cafea şi un rucsac, şi o forţa să meargă cu el, ori de câte ori hotăra că era pe punctul să-şi spargă computerul şi voia să evadeze în sălbăticie.

Focurile arseseră de-a lungul întregii ei vieţi. Fără lemne de foc şi dragoste ar fi fost incapabilă să mai trăiască în continuare.

Încă nici un semn de la Umbi. Îngrijorarea i se furişă în suflet. Un fluierat nu primise nici un răspuns.

Se simţi deodată convinsă că era ameninţată de un pericol. Se ridică şi se retrase rapid din lumina focului. Ceva se întâmplase. Îşi ţinu respiraţia şi ascultă. Tot ce auzea era propria bătaie a inimii. Continuă să se retragă. Întunericul ce o înconjura era ca un ocean, începu să caute pe dibuite drumul spre hotel.

Se împiedică de ceva moale, care era întins pe jos. „Un animal", se gândi ea cu o tresărire. Se scotoci prin buzunare după o cutie de chibrituri. În momentul în care chibritul se aprinse, îl recunoscu pe Umbi. Era mort. Îi fusese tăiat gâtul, capul era aproape despărţit de trup.

Louise o rupse la fugă. Se împiedică de două ori şi căzu.

Când deschise uşa camerei sale, văzu imediat că cineva fusese acolo. O pereche de şosete atârna în alt loc decât cel în care o pusese. Uşa de la baie era întredeschisă, cu toate că era aproape sigură că o închisese. Era cineva acolo? Deschise uşa de la coridor şi îşi pregăti

calea de scăpare înainte să-şi ia inima în dinţi şi să deschidă larg uşa de la baie. Nu era nimeni.

Dar cineva o observa. Umbi şi prietenii lui nu văzuseră ce se ascundea în întuneric. De aceea, Umbi murise.

Frica îi paraliza toate gândurile. Îşi aruncă lucrurile în geantă şi părăsi camera. Portarul de noapte dormea pe o saltea, în spatele tejghelei. Când Louise strigă la el să se trezească, acesta sări în sus, scoţând un urlet de teamă. Îşi plăti cazarea, descuie maşina şi demară. Nu îşi recăpătă autocontrolul decât atunci când ieşi din Xai-Xai şi se asigură că nici un vehicul nu se vedea în oglinda retrovizoare.

Ştia acum unde văzuse numele Steve.

Aron stătea la calculatorul lui Henrik, iar ea se aplecase peste umărul lui. Era un articol din *New York Times* despre un bărbat pe nume Steve Nichols, care se sinucisese după ce fusese şantajat. Steve Nichols. Nu Steve Holloway. Dar locuia cu mama sa, e posibil ca pe ea s-o fi chemat Nichols.

Fragmentele pe care le adunase începură să ia formă într-un mod la care nu se aşteptase.

Era posibil ca Henrik să fi fost ucis fiindcă l-ar fi condus pe Steve Nichols la moarte? Crima fusese mascată într-o sinucidere ca un mesaj sinistru de la cel care se răzbunase?

Izbi volanul şi strigă în întuneric după Aron. Avea nevoie de el mai mult ca oricând. Dar el rămase tăcut, nu îi răspunse.

Când îşi dădu seama că mergea mult prea repede, încetini.

Fugea ca să supravieţuiască. Nu ca să se omoare pe un drum de ţară întunecat, pe nesfârşitul continent african.

Capitolul 19

Motorul muri fără nici un avertisment. Louise călcă acceleraţia cu putere şi o lovi cu piciorul în încercarea de a face maşina să pornească. Indicatorul de combustibil arăta că rezervorul era pe jumătate plin, iar indicatorul de temperatură era verde.

„Cauza morţii necunoscută, gândi ea într-un amestec de furie şi frică. Maşina blestemată a murit când aveam mai mare nevoie de ea."

Rămase în întuneric. Nu se întrezărea nicăieri nici o lumină. Nu îndrăzni să deschidă geamul, darămite portiera. Era prinsă în maşina moartă şi era obligată să stea acolo până când trecea cineva care să o ajute.

Îşi reglă oglinda retrovizoare, căutând un semn al oricărei mişcări, al cuiva care s-ar fi apropiat prin noapte. Pericolul era în spatele ei, nu în faţă. Încercase de nenumărate ori să resusciteze motorul. Eforturile ei de pornire erau zadarnice. În final, aprinse

farurile şi se forţă să iasă afară.

Liniştea o învălui. Era ca şi cum cineva îi aruncase o pătură peste cap. Era înconjurată de un neant tăcut şi fără margini. Singurul lucru pe care îl putea auzi era propria respiraţie. Trase adânc aer în piept, ca şi cum plămânii i-ar fi fost goliţi în totalitate.

„Alerg. Sunt urmărită de frică. Cine i-a tăiat gâtul lui Umbi e aici, chiar lângă mine."

Tresări şi se întoarse. Nu era nimeni acolo. Reuşi să deschidă capota maşinii şi se holbă în lumea necunoscută de dedesubt.

Îşi aminti ce spusese Aron cu cel mai dispreţuitor ton pe care îl putea folosi: „Dacă nu înveţi cele mai elementare lucruri despre cum funcţionează un motor şi cum îl poţi repara singură, nu meriţi să deţii permisul de conducere".

Nu învăţase niciodată. Ura să se mânjească pe mâini cu ulei, dar ceea ce o motivase cel mai tare era refuzul ei de a răspunde provocării arogante a lui Aron.

Închise din nou capota. Zgomotul pe care îl făcu era asurzitor şi se rostogoli prin întuneric.

Ce scrisese Shakespeare? „Ca nişte tunuri pline vârf cu schijă / Ce-şi slobozeau de câte două ori/ Loviturile-n vrăjmaş"[1] Aşa se descria Aron. El era omul care făcea cât doi, nimeni nu-i putea egala realizările. Ce ar fi spus dacă ar fi văzut-o într-o maşină care-şi dăduse duhul în noaptea africană? I-ar fi ţinut oare una dintre predicile sale condescendente despre cât de neajutorată era? Asta făcea de obicei când era într-o pasă proastă, iar urmarea consta în experienţe lungi şi istovitoare, care în mod frecvent se sfârşeau cu aruncatul cănilor şi al paharelor în celălalt.

„Îl iubesc chiar şi aşa, se gândi ea, în timp ce se aşeză pe vine şi urină lângă maşină. Am încercat să-l înlocuiesc cu un alt bărbat, dar întotdeauna am dat greş. Precum Penelopa, mi-am aşteptat peţitorii. Au dansat şi au ţopăit în jurul meu şi şi-au executat trucurile, dar când a început ultimul act, au fost cu toţii respinşi. Să fie acesta ultimul meu act? Atunci când Henrik a murit, în doar câteva secunde am străbătut întreaga piesă, iar acum a rămas numai epilogul."

Continuă să cerceteze oglinda retrovizoare. Nici un fascicul de lumină nu străpungea întunericul. Îşi scoase telefonul mobil şi formă numărul lui Aron. „Numărul pe care l-aţi format nu este disponibil pentru moment."

Tastă apoi numărul din apartamentul lui Henrik. *Ştii ce ai de făcut* **începu să plângă, iar suspinele ei deveniră un mesaj pe robotul telefonic. Apoi îl sună pe Artur. Legătura era bună, fără decalaje. Vocea sa îl făcea să pară aproape.**

— Unde eşti? De ce suni în toiul nopţii? Plângi?

— Mi s-a stricat maşina pe un drum pustiu de ţară.

— Eşti singură?

— Da.

— Trebuie să-ţi fi ieşit din minţi! Singură în maşină, în toiul nopţii, în Africa? S-ar putea întâmpla absolut orice.

— Absolut orice s-a întâmplat deja. Maşina s-a oprit. Am combustibil, motorul nu s-a supraîncălzit, nu sunt lumini de avertizare care să pâlpâie. Să ţi se strice maşina aici nu e cu nimic mai rău decât dacă s-ar strica în munţii de la Härjedalen.

— Poate cineva să vină să te ajute? Este o maşină de închiriat? Dacă aşa e, trebuie să fie un număr de urgenţă la care să poţi suna.

— Vreau să mă ajuţi tu. M-ai învăţat tot ce ştiu; de la cum să gătesc, la repararea unui player stricat. Până şi să împăiez păsări.

— Îmi fac griji pentru tine. De ce îţi este teamă?

— Nu-mi este teamă. Nu plâng.

Artur strigă la ea. Zgomotul o lovi precum o izbitură puternică.

— Nu-mi spune minciuni în faţă. Nici măcar atunci când poţi folosi telefonul drept paravan.

— Nu te răsti la mine. Mai bine ajută-mă.

— Bateria e încărcată?

Îşi puse telefonul pe genunchi, răsuci cheia şi acţionă demarorul.

— Sună ca şi cum ar trebui să funcţioneze, spuse Artur.

— Şi atunci de ce nu porneşte motorul?

— Nu ştiu. Drumul e plin de gropi?

— E ca şi cum ai conduce pe un drum de pământ din nordul Suediei în timpul dezgheţului de primăvară.

— Poate s-a desprins vreun cablu.

Ea porni farurile, deschise capota pentru a doua oară şi urmă instrucţiunile. Când încercă să pornească maşina din nou, rezultatul fu acelaşi.

Legătura se întrerupse. Strigă prin întuneric, dar vocea lui Artur nu mai era acolo. Formă numărul lui din nou. O voce de femeie rosti în portugheză ceva ce aducea a scuză. Închise şi speră că Artur avea s-o poată suna înapoi.

Nu se întâmplă nimic. Încercă la numărul oferit în contractul de închiriere. Nici un răspuns. Nu era nici un robot telefonic şi nici instrucţiuni înregistrate.

Văzu în oglinda retrovizoare licărul îndepărtat al unor faruri. Frica o pătrunse adânc. Trebuie oare să iasă din maşină şi să se ascundă în întuneric? Nu era capabilă să se mişte. Farurile erau tot mai vizibile. Era convinsă că vehiculul ce se apropia avea s-o izbească în plin. O evită în ultimul moment. Un camion uzat zornăi în trecere. Era ca şi cum ar fi fost depăşită de un cal fără călăreţ.

Avu parte de una dintre cele mai lungi nopți din viața ei. Asculta prin geamul pe jumătate deschis și era atentă la eventualele lumini, încercă ocazional să-l sune pe Artur, dar nu reuși să facă legătura.

Cu puțin înainte de răsărit încercă bateria din nou. Motorul țâșni la viață. Își ținu respirația. Motorul continuă să meargă.

Ajunse la periferia orașului Maputo în plină zi. Pretutindeni erau femei cu spatele drept ca o vergea ivindu-se din soare și din praful roșu cu încărcături gigantice echilibrate pe cap și copii în eșarfe pe spinare.

Își croi drum prin traficul haotic, prin fumul negru ce ieșea din autobuze și camioane.

Avea nevoie să se spele, să-și schimbe hainele, avea nevoie de câteva ore de somn, însă nu dorea cu nici un chip să-l vadă pe Lars Håkansson. Găsi drumul către casa în care locuia Lucinda. Fără îndoială, dormea după o lungă noapte de lucru la bar. Ghinion. Lucinda era singura persoană care ar fi putut să o ajute acum.

Își parcă mașina și încercă numărul lui Artur încă o dată. Se gândi la ceea ce-i spusese demult.

„Nici diavolul, dar nici Dumnezeu nu vor concurență. De aceea noi, oamenii, ajungem fiecare într-o țară a nimănui solitară."

Auzea că era obosit. Fără îndoială că nu dormise toată noaptea, dar nu ar fi recunoscut-o niciodată. Chiar dacă ei nu i se permitea să spună minciuni, el își conferise sieși acest drept.

— Ce s-a întâmplat? Unde ești?

— Nu s-a întâmplat nimic, doar că mașina a început să meargă din nou, fără nici un motiv evident. M-am întors la Maputo.

— Blestematele astea de telefoane!

— Sunt minunate.

— Nu ar fi timpul să pleci de acolo?

— În curând, dar nu acum. Putem vorbi despre asta mai târziu. Bateria e pe terminate.

Închise și în același moment observă că Lucinda stătea lângă zidul casei cu un prosop înfășurat în jurul capului. Se dădu jos din mașină, gândindu-se că, până la urmă, noaptea cea lungă luase sfârșit.

Lucinda fu surprinsă să o vadă.

— Puțin cam devreme, nu-i așa?

— Asta ar fi trebuit să te întreb eu. Când te-ai dus la culcare?

— Nu dorm niciodată prea mult. Poate de aceea sunt tot timpul obosită. Fără să-mi dau seama.

Lucinda izgoni niște copii care îi puteau fi frați sau surori, verișori sau nepoate și nepoți. Strigă la un adolescent care aranja niște scaune de plastic în umbra aruncată de casă și care, la scurt

timp după aceea, apăru cu două pahare cu apă.

Observă că Lucinda era neliniștită.

— Ceva s-a întâmplat. De aceea ați venit aici așa de devreme.

Louise decise să-i spună adevărul. Îi povesti despre Christian Holloway și Umbi, despre întunericul de pe plajă și despre noaptea lungă din mașină.

— Probabil că m-au văzut, explică Louise. Trebuie să fi auzit ce am discutat în sat. L-au urmărit, iar când și-au dat seama că va da cărțile pe față, l-au omorât.

Era evident că tânăra credea fiecare cuvânt, fiecare detaliu. Când termină, Lucinda stătu multă vreme fără să vorbească. Un bărbat începu să bată insistent o bucată de tablă ondulată pentru a o îndoi ca să facă un jgheab. Lucinda strigă la el. Se opri imediat și se așeză la umbra unui copac, așteptând.

— Sunteți sigură că Henrik a fost implicat în șantajarea fiului lui Christian Holloway?

— Nu știu nimic precis. Încerc să gândesc cu calm, limpede și logic, dar totul este atât de lunecos! Nu mi-l pot imagina pe Henrik ca pe un șantajist, nici în cele mai negre coșmaruri. Tu poți?

— Bineînțeles că nu.

— Am nevoie de un computer și de o conexiune la internet. Aș putea să găsesc acele articole și să verific dacă a fost într-adevăr fiul lui Christian Holloway. Dacă e așa, am descoperit în sfârșit ceva ce se potrivește.

— Ce?

— Încă nu știu. Ceva se potrivește, dar nu știu cum anume. Trebuie să încep de undeva. Am tot căutat un punct de pornire.

Lucinda se ridică.

— Nu departe de aici este un internet café. Am fost o dată acolo cu Henrik. Lăsați-mă să mă îmbrac și vă voi duce acolo.

Lucinda dispăru în casă. Copiii erau aliniați și se uitau la Louise. Ea zâmbi. Micuții îi zâmbiră înapoi. Pe obrajii Louisei începură să curgă lacrimile. Puștii continuară să zâmbească.

Până când Lucinda reapăru, Louise apucase să-și șteargă ochii. Traversară strada cea lungă, purtând numele lui Lenin. Lucinda se opri în fața unei brutării ce se afla în aceeași clădire cu teatrul.

— Ar fi trebuit să vă pregătesc micul dejun.

— Nu mi-e foame.

— Bineînțeles că vă e foame, dar nu vreți să o recunoașteți. Niciodată nu am înțeles de ce albilor le vine așa greu să fie sinceri cu privire la lucrurile mărunte din viață. Dacă ai dormit bine, dacă ai mâncat, dacă tânjești să te schimbi în haine curate.

Lucinda intră în magazin și ieși cu o pungă de hârtie ce

conținea două chifle. Luă una și i-o oferi pe cealaltă Louisei.

— Să sperăm că totul se va explica și se va limpezi la final.

— Umbi a fost cea de-a doua persoană moartă pe care am văzut-o în viața mea. Henrik a fost prima. Oare oamenii nu au conștiință?

— Rar se întâmplă să aibă. Oamenii săraci nu au pentru că nu își permit. Oamenii bogați nu au pentru că ei cred că, dacă ar avea, asta îi va costa bani.

— Henrik a avut o conștiință. A moștenit-o de la mine.

— Fără îndoială că Henrik era la fel ca toți ceilalți.

Louise ridică vocea.

— Henrik nu a fost la fel ca toți ceilalți!

— Henrik era o ființă umană bună.

— A fost mai mult decât atât.

— Poți fi mai mult decât un om bun?

— Le dorea binele semenilor săi.

Lucinda scrâșni din dinți cu un zgomot puternic, după care o conduse pe Louise la umbra unui acoperiș de pânză de deasupra unui magazin de pantofi.

— Era la fel ca toți ceilalți. Nu se purta întotdeauna bine. De ce a făcut ceea ce mi-a făcut mie? Spuneți-mi de ce!

— Nu știu despre ce vorbești!

— El mi-a transmis HIV De la el am luat virusul. Am negat când m-ați întrebat prima oară. M-am gândit că aveți deja destule pe cap, dar nu mai pot să trec asta sub tăcere. Acum am să vă spun cum stau lucrurile în realitate. Bineînțeles, dacă nu v-ați prins până acum.

Lucinda îi azvârli cuvintele în față lui Louise. Aceasta nu făcu nici o încercare să se opună, pentru că știa că Lucinda avea dreptate. Louise bănuise adevărul de când aterizase la Maputo. Henrik își ascunsese boala de mama lui, nu-i spusese niciodată despre apartamentul din Barcelona. După moartea sa, acum când și ea se simțea moartă, era obligată să admită că abia dacă îl cunoscuse. Nu avea nici o idee când anume se petrecuse schimbarea, nu observase nimic. Henrik nu voia ca ea să știe că devenea o persoană diferită.

Lucinda începu să meargă. Nu aștepta un răspuns din partea lui Louise. Paznicul din fața magazinului de pantofi le urmări cu privirea pe cele două femei, cu o oarecare curiozitate. Louise era atât de supărată, încât porni spre el și i se adresă în suedeză.

— Nu știu la ce te holbezi, dar ne plăcem una pe cealaltă foarte mult. Suntem prietene. Suntem supărate, dar ne plăcem foarte mult.

O ajunse din urmă pe Lucinda și o luă de mână.

— Nu am știut.

— Ați crezut că eu l-am infectat pe el. Ați presupus că negresa curvă a fost cea care i-a transmis infecția.

— Nu te-am privit niciodată ca pe o prostituată.

— Bărbaţii albi consideră că negresele sunt disponibile permanent, oricând, oriunde. Dacă o negresă drăguţă şi tânără îi spune unui bărbat alb gras că îl iubeşte, o crede. Presupune că puterea lui este nelimitată când vine într-o ţară din Africa. Henrik mi-a spus că acelaşi lucru e valabil şi în Asia.

— În mod cert, Henrik nu te-a privit niciodată ca pe o prostituată.

— Ca să spun adevărul, nu ştiu.

— Ţi-a oferit bani?

— Nu era nevoie. O grămadă de bărbaţi albi cred că ar trebui să le fim recunoscătoare pentru şansa de a ne depărta picioarele.

— E dezgustător.

— Aş putea fi şi mai dezgustătoare. Aş putea să vă spun poveşti despre fetiţe de opt sau nouă ani.

— Nu vreau să aud.

— Henrik voia. Nu conta cât de neplăcut era, el voia să ştie: „Vreau să ştiu ca să înţeleg de ce nu vreau să ştiu". Asta spunea. La început, credeam că voia doar să-şi acorde importanţă, dar mai târziu mi-am dat seama că el credea cu adevărat în vorbele sale.

Lucinda se opri. Ajunseseră la un internet café dintr-o clădire de piatră renovată recent. Femeile stăteau pe trotuar pe rogojini de rafie şi ofereau spre vânzare diverse mărunţişuri. Lucinda cumpără câteva portocale înainte de a intra în cafenea. Louise încercă să o reţină afară, pe trotuar.

— Nu acum. O să discutăm despre asta mai târziu. A trebuit să vă spun adevărul.

— Cum a descoperit Henrik că era infectat?

— L-am întrebat, dar nu mi-a răspuns niciodată. Nu pot să vorbesc despre ceva ce nu ştiu, dar când a înţeles că am luat virusul de la el a fost absolut devastat. A început să se gândească la sinucidere. Am încercat să-l conving că, dacă nu ştia despre asta, nu era vinovat. Singurul lucru în legătură cu care voiam să fiu sigură era dacă ar fi putut să ştie că era infectat. El a negat că şi-ar fi cunoscut situaţia mai de mult. Apoi, mi-a promis că se va strădui să-mi facă rost de toate medicamentele antiretrovirale existente, cu scopul de a întârzia izbucnirea propriu-zisă a bolii. Primeam cinci sute de dolari în fiecare lună. Încă îi mai primesc.

— De unde provin banii?

— Nu ştiu. Îmi sunt plătiţi printr-un cont bancar. A promis că şi dacă ar fi să i se întâmple ceva, voi primi banii în următorii douăzeci şi cinci de ani. Sosesc la timp, pe douăzeci şi opt ale lunii, într-un cont bancar pe care l-a deschis pentru mine. Este ca şi cum ar fi încă în viaţă. În orice caz, nu poate fi sufletul lui cel care se ocupă să

primesc banii în fiecare lună.

Louise făcu un scurt calcul mintal. Şase mii de dolari pe an, pentru douăzeci şi cinci de ani, echivalează cu o sumă incredibilă de 150 000 dolari sau aproximativ un milion de coroane. Henrik era bogat când a murit.

Privi prin fereastra internet café-ului. Până la urmă, se sinucisese?

— Trebuie să-l fi urât!

— Nu am puterea să urăsc pe nimeni. Tot ce se întâmplă este predestinat.

— Moartea lui Henrik nu a fost predestinată.

Păşiră înăuntru şi li se oferi un computer liber. Tineri în uniforme de şcoală stăteau la celelalte mese, cercetând ecranele într-o linişte deplină. În ciuda aerului condiţionat, locul era inundat de o căldură umedă. Pe Lucinda o enervă faptul că monitorul computerului era murdar. Când supraveghetorul sălii veni să-l şteargă, îi smulse cârpa din mână şi îl curăţă ea însăşi.

— În timpul tuturor anilor petrecuţi sub stăpânirea colonială am fost învăţaţi să nu facem mai mult decât eram instruiţi să facem. Treptat, începem să gândim de unii singuri, dar sunt încă multe lucruri pe care nu îndrăznim să le întreprindem. De exemplu, să ştergem monitorul unui computer.

— Ai spus că ai fost o dată aici cu Henrik?

— Căuta ceva. Avea legătură cu China.

— Crezi că ai putea să-l găseşti din nou?

— Posibil, dacă stau şi mă gândesc. Mai întâi însă, rezolvaţi problema pentru care aţi venit aici. Mă întorc imediat. Malocura nu se îngrijeşte singură. Mai am o factură de electricitate ce trebuie plătită.

Lucinda ieşi afară, în lumina puternică a soarelui. Transpiraţia curgea pe Louise pe sub bluza subţire. Îşi simţea subsuorile asudate mirosind neplăcut. Când se spălase ultima oară? În timp ce scormonea în minte detalii legate de ceea ce făcuse cu Aron la Barcelona, stabili conexiunea de internet. Îşi aduse aminte de ziare, dar nu şi ce citise din fiecare. Era aproape sigură că articolele apăruseră în 1999 şi 2000. Începu cu arhiva *Washington Post,* dar nu era nimic acolo nici despre un Steve Nichols, nici despre un Steve Holloway, îşi şterse transpiraţia de pe frunte şi continuă cu arhiva *New York Times.* Îi luă jumătate de oră să verifice toate articolele publicate în 1999. Trecu la 2000. Aproape imediat dădu de articolul pe care îl găsiseră în computerul lui Henrik din Spania. „Un bărbat pe nume Steve Nichols şi-a pus capăt vieţii, după ce a fost supus şantajului. Şantajiştii au ameninţat că vor demasca faptul că avea HIV şi vor dezvălui modul în care a fost infectat." Louise citi articolul

cu atenţie, urmări câteva trimiteri, dar nu găsi nimic care să sugereze o legătură între Steve Nichols şi Christian Holloway.

Merse la tejghea şi cumpără o sticlă de apă. Muştele bâzâiau insistent în jurul feţei ei transpirate. Bău pe nerăsuflate toată sticla şi se întoarse la computer. Iniţie o căutare a lui Christian Holloway şi descoperi o cale către diferite organizaţii care lucrau cu bolnavii de SIDA. Era pe punctul să renunţe, când numele Steve Nichols se ivi din nou. Acolo găsi o fotografie a unui tânăr cu ochelari, cu o gură mică şi un zâmbet timid, poate cu câţiva ani mai mare decât Henrik. Nu putu să vadă nici măcar o asemănare cu Christian Holloway.

Steve Nichols descria organizaţia caritabilă pentru care lucra - A pentru Asistenţă - care era activă în Statele Unite şi Canada, şi îi ajuta pe cei care sufereau de SIDA să ducă o viaţă decentă. Nu dezvăluia însă că şi el însuşi suferea de SIDA. Nu era nimic despre şantaj. Spunea numai că se dedicase muncii în slujba celor afectaţi.

Era pe punctul de a renunţa disperată, când dădu peste o fereastră cu detalii biografice.

„Steve Nichols. Născut în Los Angeles, 10 mai 1970, mama Mary-Ann Nichols, tatăl Christian Holloway."

Îşi trânti mâna pe birou. Supraveghetorul, un tânăr de culoare care purta costum şi cravată, se uită la ea cu sprâncenele ridicate. Louise făcu un gest liniştitor şi îl lămuri că tocmai găsise ceea ce căutase. El dădu din cap şi se întoarse la ziarul lui.

Era zguduită de descoperirea ei. Încă nu era limpede care erau implicaţiile. Christian Holloway jelea moartea fiului său, dar ce era ascuns în spatele suferinţei sale? O dorinţă de răzbunare şi hotărârea de a găsi cine se afla în spatele şantajului şi al sinuciderii fiului?

Lucinda reapăru, îşi trase un scaun şi se aşeză. Louise îi povesti ce descoperise.

— Sunt însă sceptică. Dacă totul s-ar fi petrecut în urmă cu douăzeci de ani, situaţia ar fi fost diferită, dar nu acum. Chiar s-ar sinucide cineva de teamă că e pe punctul să fie demascat ca având HIV?

— Poate că îi era frică să nu iasă la iveală că fusese infectat de o prostituată, femeie sau bărbat?

Louise observă că Lucinda putea avea dreptate.

— Aş vrea să încerci să găseşti ce căutase Henrik atunci când aţi fost aici. Eşti obişnuită cu computerele?

— Chiar dacă sunt doar o chelneriţă într-un bar şi ocazional mi-am câştigat existenţa ca femeie de vânzare, nu înseamnă că sunt analfabetă într-ale computerelor. Dacă vreţi să ştiţi, Henrik a fost cel care m-a învăţat.

— Nu asta voiam să spun.

Lui Louise îi era evident că o jignise încă o dată pe Lucinda. Îşi ceru scuze. Lucinda aprobă tăios din cap, fără să spună nimic, îşi schimbară locurile. Mâna tinerei se plimba deasupra tastaturii.

— El a zis că voia să citească despre ceva ce se întâmplase în China. Staţi să văd, cum se numea pagina de pornire?

Se gândi îndelung.

— Da, Raport despre SIDA, spuse ea. Aşa se numea.

Începu să caute. Degetele îi umblau repede şi uşor pe taste. Louise îşi aminti de vremea când Henrik era un băieţel şi încercase să-l înveţe să cânte la pian. Degetele i se transformaseră într-o clipă în ciocane ce loveau clapele într-un abandon vesel. După trei lecţii, profesoara de pian a lui Henrik îi sugerase să devină mai degrabă baterist.

— Era în mai, spuse Lucinda. Bătea vântul, nisipul era purtat în toate direcţiile. Lui Henrik îi intrase ceva în ochiul stâng. L-am ajutat să-l scoată. Apoi am venit aici şi ne-am aşezat în acel loc.

Arătă către colţul încăperii.

— Cafeneaua abia se deschisese. Stăteam la o masă lângă fereastră. Computerele erau nou-nouţe. Proprietarul însuşi era prezent, un pakistanez sau indian, sau se putea să fi fost chiar din Dubai. Se plimba de colo-colo agitat, strigând la clienţi să fie atenţi cu computerele. La o lună după ce a deschis, a fugit din ţară. Banii pe care îi investise în cafenea proveneau dintr-un scandal major legat de traficul de droguri prin Ilha de Mozambique. Nu ştiu cine deţine cafeneaua acum. Poate că nimeni nu ştie. Ceea ce de obicei înseamnă că proprietarul e un ministru din guvern sau alt personaj sus-pus.

Lucinda începu o căutare prin arhiva articolelor şi obţinu aproape imediat succesul la care spera. Îşi mută scaunul într-o parte şi o lăsă pe Louise să citească singură textul.

Era clar şi fără echivoc. Spre sfârşitul toamnei lui 1995, nişte bărbaţi au venit în provincia Henan din China să cumpere sânge. Pentru ţăranii din satele sărăcăcioase era o şansă unică în viaţă să facă rapid rost de bani. Singurul mod prin care câştigaseră bani înainte era prin intermediul muncii grele. Acum, tot ce trebuiau să facă era să stea întinşi pe un pat şi să lase pe cineva să le scurgă jumătate de litru de sânge. Cumpărătorii erau interesaţi doar de plasmă, astfel că personalul a pompat sângele înapoi în corpurile ţăranilor, fără a steriliza însă acele. Printre localnici era un bărbat care, cu câţiva ani înainte, călătorise într-o provincie de la frontiera cu Thailanda. Cât timp se aflase acolo îşi vânduse sângele într-o manieră similară, iar ca rezultat luase virusul care provoacă SIDA. Acum, acesta se putuse răspândi prin arterele consătenilor. La un control medical din 1997, doctorii au descoperit că o vastă proporţie a populaţiei din câteva sate era infectată cu HIV Mulţi dintre ei

muriseră deja sau erau bolnavi cronic.

Apoi s-a desfăşurat faza a doua a ceea ce Raportul despre SIDA numea „Catastrofa din Henan". O echipă de doctori a apărut într-un sat şi le-a oferit celor afectaţi un nou tip de medicament numit BGB-2, un tratament licenţiat de către Cresco, o companie din Arizona care elaborase diferite forme de medicamente antivirale. Doctorii le-au dat ţăranilor săraci acest medicament cu titlu gratuit şi le-au promis că aveau să-şi redobândească sănătatea, dar BGB-2 nu fusese aprobat de către Ministerul Sănătăţii din China. Oficialii nici măcar nu ştiau de existenţa lui, nu aveau cunoştinţă nici despre doctorii şi asistentele care fuseseră în provincia Henan. De fapt, nimeni nu ştia dacă BGB-2 era eficient sau ce efecte secundare putea avea.

Câteva luni mai târziu, sănătatea ţăranilor care fuseseră trataţi a început să se înrăutăţească. Unii aveau temperatură foarte ridicată, erau vlăguiţi, ochii au început să le sângereze şi au dobândit iritaţii ce refuzau să se vindece. Tot mai mulţi dintre ei au murit. Dintr-odată, toţi doctorii şi asistentele au dispărut. Compania din Arizona a negat că ar fi ştiut ceva despre acest fenomen, şi-a schimbat numele şi s-a înălţat în Anglia precum pasărea Phoenix din cenuşă. Singura persoană arestată şi condamnată a fost un bărbat care călătorise din sat în sat şi cumpărase sânge. A fost judecat pentru evaziune fiscală gravă şi executat după ce tribunalul civil i-a dat pedeapsa cu moartea.

Louise se întinse.

— Aţi terminat de citit? Henrik a fost foarte tulburat. Amândoi ne-am gândit la acelaşi lucru.

— Că la fel de bine s-ar fi putut întâmpla şi aici?

Lucinda dădu din cap afirmativ.

— Oamenii disperaţi acţionează tot timpul în acelaşi mod. De ce nu ar face-o?

Louise încercă să-şi adune gândurile. Era obosită, flămândă, însetată şi, mai ales, cu mintea înceţoşată. Se străduia să nu se mai gândească la capul lui Umbi, aproape despărţit de trup.

— Henrik luase legătura cu Christian Holloway la Xai-Xai, înainte să veniţi la cafenea?

— Nu, asta s-a petrecut la mult timp după aceea.

— A fost înainte să înceapă să se schimbe?

— Cam în acelaşi timp. A venit la mine acasă într-o dimineaţă - stătea la Lars Håkansson - şi m-a rugat să-l duc la un internet café. Era urgent. Într-un mod care nu-i stătea în fire, se arăta foarte nerăbdător.

— De ce nu a folosit computerul lui Lars Håkansson?

— Nu a zis, dar îmi amintesc că l-am întrebat.

— Ce a spus?

— A scuturat doar din cap şi m-a îndemnat să mă grăbesc.

— Asta e tot? Gândeşte-te bine! E important!

— Am venit la această cafenea ce tocmai se deschisese. Îmi amintesc că burniţa. În îndepărtare se auzeau tunetele. Am comentat că s-ar fi putut produce o pană de curent dacă furtuna se îndrepta spre Maputo.

Lucinda se opri. Louise observă că reflecta îndelung. Cât despre ea, nu-i dădea pace imaginea lui Umbi, un ţăran lovit de sărăcie, în mijlocul tuturor pacienţilor muribunzi, care avusese ceva important să-i spună. Louise se înfioră, în ciuda căldurii şi a umidităţii din cafenea. I se părea că emană duhoarea mizeriei.

— Se uita neîncetat în spate pe măsură ce înaintam pe stradă, îmi amintesc acum. De două ori s-a oprit brusc şi a mai cercetat o dată împrejurimile. Asta a fost tot.

— Îi era frică?

— Greu de spus. Se putea să fi fost îngrijorat fără ca eu să observ.

— Îţi mai aminteşti şi altceva?

— A petrecut mai puţin de o oră la computer. Părea să ştie exact ce face.

Louise încercă să-şi imagineze evenimentele. Cei doi stăteau la o masă din colţ. De acolo, dacă s-ar fi uitat sus, Henrik ar fi putut să vadă ce se petrecea pe stradă, stând ascuns în spatele monitorului.

„Alesese un internet café pentru că nu voia să lase nici o urmă în computerul lui Lars Håkansson."

— Poţi să-ţi aminteşti dacă a intrat cineva în cafenea în timp ce el lucra la computer?

— Eram obosită şi flămândă. Am băut un suc şi am mâncat un sendviş lipicios. Bineînţeles că oamenii intrau şi ieşeau. Nu-mi amintesc vreo figură anume.

— Ce s-a întâmplat mai departe?

— A copiat articolul. Am plecat. Ploaia s-a pornit chiar când am ajuns acasă la mine.

— S-a uitat vreodată înapoi cât aţi mers spre casă?

— Nu-mi amintesc.

— Gândeşte-te!

— Mă gândesc! Nu-mi aduc aminte. Am alergat cea mai mare parte a drumului, în speranţa de a o lua înaintea ploii. Odată ce a început, a turnat cu găleata timp de câteva ore. Străzile au fost inundate. Fireşte că a fost o pană de curent ce a ţinut până la prânz.

— A rămas la tine?

— Nu cred că înţelegeţi ce înseamnă să toarne cu găleata în Africa. E ca şi cum nişte furtunuri enorme ar fi îndreptate spre

capetele noastre. Nimeni nu iese dacă nu trebuie să iasă.

— A spus ceva despre articol? De ce voise să-l citească? Cum aflase despre el? Ce legătură avea cu Christian Holloway?

— Când am ajuns la mine m-a întrebat dacă m-ar fi deranjat să tragă un pui de somn. S-a întins pe patul meu. Le-am spus fraților și surorilor mele să facă liniște. Nu au făcut, bineînțeles, dar a reușit să se odihnească puțin. Mă gândeam că poate era bolnav. Dormise de parcă ar fi fost privat de somn pentru o perioadă foarte lungă. Era după-amiază când s-a trezit, imediat după ce a stat ploaia. Am ieșit afară după ce norii au trecut mai departe. Aerul era plăcut și proaspăt. Am mers la o plimbare pe plajă.

—Tot nu a spus nimic?

— Mi-a povestit despre ceva ce auzise cândva. O poveste pe care nu fusese capabil să o uite. Cred că avusese loc în Grecia, sau poate în Turcia. Se petrecuse cu mult timp în urmă. Un grup de oameni s-a ascuns de insurgenții inamici retrăgându-se într-o peșteră. Aveau suficientă mâncare cât să le ajungă pentru câteva luni și apa le era asigurată de stropii care picurau din tavan. Însă au fost descoperiți. Dușmanul a astupat intrarea în grotă. Câțiva ani mai târziu, peștera a fost descoperită și zidul a fost dărâmat, dar bineînțeles că ei erau morți de mult timp. Cel mai remarcabil lucru a fost însă un vas de ceramică așezat pe pământ. Fusese folosit la colectarea apei care se scurgea din tavan. Cu trecerea anilor, apa cristalizată s-a transformat într-o stalagmită cuprinzând în mijloc vasul. Henrik a spus că așa își imagina el răbdarea. Vasul și apa întrepătrunzându-se. Nu știu cine i-a spus povestea prima oară.

— Eu i-am spus-o. S-a făcut vâlvă când a fost descoperită acea peșteră în Peloponez, în Grecia. Chiar am fost acolo când s-a făcut descoperirea.

— Ce făceați în Grecia?

— Lucram ca arheolog.

— Nu știu ce înseamnă asta.

— Cercetez trecutul. Urme ale oamenilor. Morminte, peșteri, palate antice, manuscrise. Sap adânc în căutarea lucrurilor ce au existat cu mult timp în urmă.

— Nu am auzit să fie vreun arheolog în această țară.

— Poate nu foarte mulți, dar sunt câțiva. Henrik chiar nu ți-a spus de unde știa povestea?

— Nu.

— A pomenit vreodată ceva despre mine?

— Niciodată.

— Nu ți-a zis nimic despre familia lui?

— A spus că avea un bunic din partea mamei care era un artist foarte cunoscut. Faimos în toată lumea. Și a vorbit destul de mult

despre sora lui, Felicia.

— Nu are o soră. Era singurul meu copil.

— Ştiu asta acum. Povestea că are o soră din partea tatălui.

Doar pentru o clipă, Louise se gândi că putea fi adevărat. Aron ar fi putut avea un copil cu o altă femeie, fără să menţioneze asta. În acest caz, ar fi fost cea mai îngrozitoare insultă să-i spună lui Henrik, dar nu şi ei.

Era de neconceput. Henrik nu ar fi fost niciodată în stare să păstreze un astfel de secret, nici dacă Aron i-ar fi cerut în genunchi discreţie maximă.

Nu exista nici o soră. Henrik o inventase. Nu-şi amintea ca Henrik să se fi plâns că era singur la părinţi. Şi-ar fi amintit asta.

— Ţi-a arătat vreo poză a surorii?

— Da. Încă o am.

Louise crezu că îşi iese din minţi. Nu exista o soră, nici o persoană cu numele de Felicia. De ce o inventase Henrik?

Se ridică.

— Nu mai pot sta aici nici un moment în plus. Am nevoie să mănânc, să dorm.

Ieşiră din cafenea şi o luară la pas prin aerul înăbuşitor.

— Putea Henrik să facă faţă căldurii?

— O adora, dar nu ştiu dacă îi făcea faţă.

Lucinda o invită pe Louise în locuinţa sa înghesuită. Louise dădu mâna cu mama ei, o femeie în vârstă cu mâini ţepene şi puternice, o faţă ridată şi ochi prietenoşi. Prin casă zburdau copii de toate vârstele. Lucinda spuse ceva şi toţi fugiră imediat prin uşa deschisă, unde o draperie flutura în adierea vântului.

Lucinda dispăru după o altă draperie. Hârâitul unui aparat de radio putea fi auzit din interiorul camerei. Reapăru cu o poză.

— Henrik mi-a oferit-o. El şi sora lui, Felicia.

Louise ţinu fotografia în dreptul ferestrei. Era un instantaneu reprezentându-i pe Henrik şi Nazrin. Se străduia să înţeleagă intenţiile lui Henrik. Gândurile îi roiau în minte, dar nici unul nu oferea o explicaţie. De ce făcuse asta? De ce o păcălise pe Lucinda să creadă că avea o soră?

Îi restitui fotografia.

— Aceasta nu e sora lui. E o bună prietenă.

— Nu vă cred.

— Nu avea nici o soră.

— De ce m-ar fi minţit?

— Nu ştiu, dar ascultă-mă bine. E o bună prietenă de-a lui, pe nume Nazrin.

Lucinda se opri din protestat. Puse bucata de carton pe masă.

— Nu-mi plac oamenii care mint.

— Nu înțeleg de ce ți-a spus că avea o soră pe nume Felicia.

— Mama mea nu a rostit o singură minciună în viața ei. Pentru ea nu există nimic în afară de adevăr. Tatăl meu a mințit-o mereu, cu privire la o altă femeie despre care pretindea că nu există, cu privire la banii pe care îi câștiga și pierdea. Mințea despre orice, cu excepția faptului că nu ar fi putut supraviețui niciodată dacă ea nu i-ar fi stat alături. Bărbații mint.

— Și femeile la fel.

— O fac în legitimă apărare. Bărbații le-au declarat război pe nenumărate fronturi. Cea mai comună armă a lor e minciuna. Lars Håkansson a vrut chiar să mă schimb, să devin Julieta, în loc de Lucinda. Încă mă mai întreb care e deosebirea. Julieta își depărtează oare picioarele într-un mod diferit de al meu?

— Nu-mi place felul în care vorbești despre tine.

Lucinda se retrăsese în cochilia sa. Louise se ridică. Fata o însoți la mașină. Nu făcură aranjamente pentru o viitoare întâlnire.

Louise se pierdu de mai multe ori înainte ca, în cele din urmă, să găsească drumul spre casa lui Lars Håkansson. Paznicul de la poartă era pe jumătate adormit în dogoarea zilei. Când o văzu, sări în picioare, salută și o lăsă înăuntru. Celina era ocupată cu atârnatul rufelor spălate. Louise spuse că îi era foame. O oră mai târziu, pe la unsprezece, reușise deja să se spele și să mănânce. Se întinse pe pat, în adierea rece a aerului condiționat, și adormi.

Se înserа în momentul în care deschise ochii. Ora șase. Dormise mult. Așternutul de sub ea era umed. Visase.

Aron stătea pe vârful unui munte îndepărtat. Ea se târa în jurul unei mlaștini nesfârșite, undeva în Härjedalen. În visul ei, erau foarte departe unul de altul. Henrik stătea pe un afloriment pietros lângă un brad înalt, răsfoind o carte. Când l-a întrebat ce citea, el i-a explicat că era un album foto. Nu reuși să recunoască nici una dintre persoanele din fotografii.

Louise își adună toată lenjeria murdară. O mustra conștiința, însă dădu drumul rufelor pe podea ca să fie spălate. Apoi întredeschise ușa și ascultă. Nici un sunet de la bucătărie. Casa părea să fie goală.

Făcu un duș, se îmbrăcă și coborî. Peste tot se auzea sunetul tânguitor al aparatului de aer condiționat. Pe masă se găsea o sticlă de vin pe jumătate goală. Își turnă un pahar și se așeză în sufragerie. Paznicii vorbeau cu glas tare afară. Perdelele erau trase. Luă o înghițitură de vin și se întrebă ce se întâmplase după ce părăsise Xai-Xai. Cine îl găsise pe Umbi? Stabilise cineva vreo legătură între ea și cele petrecute? Cine se ascunsese în întuneric?

De-abia acum, după ce recuperase somnul de care dusese lipsă,

intră cu adevărat în panică. „Un bărbat care voia să-mi spună ceva în secret a fost ucis cu ferocitate." Era posibil ca şi Aron să fi zăcut pe undeva, cu gâtul tăiat.

I se făcu rău, fugi la toaletă şi vomită. Se prăbuşi pe un morman de haine, pe podeaua băii. Se simţea ca şi cum ar fi fost târâtă de un vârtej. Oare acum, în cele din urmă, era pe punctul să ajungă în tăul sumbru şi nesfârşit al lui Artur?

Rămase întinsă pe jos şi nu acordă nici o atenţie gândacilor care treceau în grabă pe lângă ea şi dispăreau într-o gaură din faianţă, în spatele conductelor de apă.

„Trebuie să încep să pun laolaltă fragmentele. Există mai multe modele pe care ar trebui să fiu capabilă să le disting. Trebuie să procedez ca la reconstituirea vaselor antice: să înaintez cu o răbdare de stalagmită."

Imaginea pe care o pusese cap la cap era de nesuportat. Mai întâi, Henrik află că are HIV Apoi descoperă că au loc experimente nemiloase pe fiinţe umane, ca să se găsească un vaccin sau un soi de tratament pentru virus. În plus, este implicat, într-un fel sau altul, în şantajarea fiului lui Christian Holloway, care se sinucide.

Încercă să potrivească fragmentele în moduri diferite, lăsând locuri libere acolo unde puteau să nimerească nişte cioburi încă nedescoperite. Dar piesele refuzau pur şi simplu să se îmbine.

Alese o altă abordare. Este puţin probabil ca un şantajist să presupună că victima lui se va sinucide. Pentru acesta din urmă, banii plătiţi reprezintă o garanţie că totul va fi păstrat secret.

Dacă Henrik nu anticipase că şantajul avea să conducă la moartea lui Steve Nichols, cum a reacţionat când a auzit ce se întâmplase? A fost resemnat? Sau ruşinat?

Fragmentele erau tăcute. Nu ofereau nici un răspuns.

Încercă să facă un pas înainte. Era oare posibil ca Henrik să fi şantajat un şantajist? Steve Nichols îi fusese prieten? Prin el auzise Henrik despre activităţile lui Christian Holloway în Africa? Nichols ştia ce se petrecea cu adevărat la Xai-Xai, în spatele imaginii de caritate înduioşătoare?

Totul se năruí în momentul în care ajunse la ultima verigă din lanţ: oare moartea lui Umbi era un semn că situaţia putea fi comparată cu evenimentele din îndepărtatul Henan?

Era aşezată pe podeaua băii, cu capul sprijinindu-se pe chiuvetă. Bâzâitul aerului condiţionat alunga toate celelalte sunete, dar avu brusc sentimentul că cineva stătea în spatele ei. Întoarse deodată capul.

Lars Håkansson o privea.

— Sunteţi bolnavă?

— Nu.

— Atunci, de ce naiba staţi întinsă pe podeaua băii? Dacă îmi permiteţi să vă întreb?

— Mi-a fost rău. Nu am avut puterea să mă ridic.

Se opinti şi îi închise uşa în faţă. Inima îi bătea nebuneşte de frică.

Când ieşi, el stătea cu un pahar de bere în mână.

— Vă simţiţi mai bine?

— E în regulă, bănuiesc că am mâncat ceva ce nu trebuia.

— Dacă eraţi aici de câteva săptămâni, v-aş fi întrebat dacă aveţi dureri de cap şi febră.

— Nu am malarie.

— Nu încă, dar, dacă îmi amintesc bine, nu aţi luat nici un tratament preventiv.

— Aveţi dreptate.

— Cum a fost călătoria pe Inhaca?

— De unde ştiţi că m-am dus acolo?

— Aţi fost văzută.

— Cine ştia cine sunt?

— Cineva care ştia cine sunteţi.

— Am mâncat, am dormit şi am înotat. De asemenea, am întâlnit un bărbat care pictează tablouri.

— Delfini? Femei cu sânii mari dansând în şir? E un tip ciudat, care a fost adus de valuri în Inhaca. O poveste de viaţă fascinantă.

— Mi-a plăcut. A pictat un tablou ce avea şi chipul lui Henrik printre multe alte chipuri.

— Tablourile pe care le-am văzut şi în care încearcă să înfăţişeze oameni sunt vai de capul lor. Nu e un artist autentic, nu are nici un dram de talent.

Louise era enervată de tonul său superior.

— Am văzut şi mai rău. Am cunoscut o mulţime de artişti care erau aplaudaţi mai degrabă pentru pretenţiile lor decât pentru talentul pe care nu îl aveau.

— Bineînţeles, judecăţile mele despre ce înseamnă arta de calitate nu se compară cu acelea ale unui arheolog cu pregătire clasică. Din postura mea de consilier al ministrului Sănătăţii din această ţară, ceea ce discut în mod normal este orice, dar nu artă.

— Despre ce discutaţi, de fapt?

— Despre faptul că nu există nici un aşternut curat în spitalele mozambicane, dacă, firește, există vreun aşternut. Este foarte trist. Chiar şi mai trist este că, an după an, le furnizăm bani ca să cumpere lenjerie de pat, dar totul dispare, atât banii, cât şi aşternuturile, în buzunarele fără fund ale oficialilor şi politicienilor corupţi.

— De ce nu protestaţi?

— Mi-aş pierde slujba şi aş fi trimis acasă. Încerc să mă asigur că salariile plătite oficialilor vor creşte - sunt incredibil de mici - astfel încât motivaţia pentru corupţie să nu mai existe.

— Nu sunt necesare două perechi de mâini pentru înfăptuirea unui act de corupţie?

— Bineînţeles. Multe mâini sunt dornice să se înfrupte din milioanele virate sub formă de ajutoare. Atât cei care dau, cât şi cei care primesc.

Îi sună telefonul mobil. Răspunse direct în portugheză şi îl închise.

— Mă tem că va trebui să vă las singură în seara aceasta. Mi se cere să particip la o recepţie la ambasada germană. Germania plăteşte o mare parte din bugetul Sănătăţii din Mozambic.

— Mă voi descurca.

— Aveţi grijă să încuiaţi uşa. Probabil că mă voi întoarce târziu.

— De ce sunteţi atât de cinic? Din moment ce nu faceţi nici un efort să ascunderi asta, nu ezit să întreb.

— Cinismul este un mecanism de apărare. Realitatea apare într-o lumină mult mai blândă prin filtrul cinismului. Altminteri, ar fi uşor să-ţi pierzi încrederea şi să laşi totul să se ducă la fund.

— Care fund?

— Nu există nici un fund. O mulţime de oameni sunt siguri că viitorul continentului african este deja în trecut. Nu mai rămâne decât o serie nesfârşită de experienţe dureroase pentru aceia care au ghinionul să se nască aici. Cui îi pasă cu adevărat de viitorul Africii? În afară de cei care au interese speciale, fie ele diamantele sud-africane, ţiţeiul angolez sau fotbaliştii nigerieni.

— Sunteţi de aceeaşi părere?

— Da şi nu. Da, când vine vorba de continentul în sine. Africa este un loc cu care preferi să nu ai de-a face, deoarece, în mod evident, este într-o dezordine nemaipomenită. Nu, deoarece, pur şi simplu, nu este posibil să pedepseşti un întreg continent punându-l la colţ. Scenariul cel mai optimist este ca ajutoarele internaţionale să ţină Africa pe linia de plutire până când localnicii înşişi vor izbuti să stea singuri pe picioare. Aici, mai mult ca oriunde în lume, roata trebuie inventată din nou.

Se ridică.

— Trebuie să mă schimb. Dar mi-ar face plăcere să continuăm conversaţia mai târziu. Aţi găsit ceva sau pe cineva care să vă ajute la căutări?

— Descopăr tot timpul ceva nou.

O privi cu atenţie, dădu din cap şi urcă pe scări. Îl auzi făcând un duş. După un sfert de oră, se întoarse.

— Am spus poate prea multe? De fapt, nu sunt cinic, dar sunt

onest. Nimic nu-i descurajează în mai mare măsură pe oameni decât onestitatea. Trăim într-o epocă a falsității.

— Asta înseamnă poate că imaginea pe care o avem despre acest continent nu este reală?

— Să sperăm că aveți dreptate.

— Am găsit două e-mailuri pe care Henrik le-a trimis de la computerul din birou. Deși cred că unul l-ați scris dumneavoastră. De ce ați făcut asta?

Håkansson o privi nedumerit.

— De ce aș fi falsificat o scrisoare de la Henrik?

— Nu știu. Poate ca să mă păpăciți pe mine.

— De ce as face asta?

— Nu știu.

— Vă înșelați. Dacă Henrik nu ar fi mort, v-aș da afară.

— Încerc doar să înțeleg.

— Nu e nimic de înțeles. Nu falsific e-mailurile altor oameni. Hai să uităm de asta.

Håkansson merse în bucătărie. Auzi un pocnet, apoi o cheie învârtită într-o broască. Se întoarse, părăsi casa și închise ușa de la intrare. Mașina lui porni, poarta se deschise și se închise la loc. Era singură. Urcă la etaj și se așeză în fața computerului, pe care însă nu-l porni. Nu avea curajul.

Ușa spre dormitorul lui Håkansson era întredeschisă. O deschise larg cu piciorul. Hainele lui erau întinse pe podea. În cameră se găseau un televizor așezat în fața unui pat imens, un scaun plin de cărți și reviste, un birou cu partea din față înclinată și o oglindă mare de perete. Se așeză pe marginea patului și încercă să-și imagineze că era Lucinda. Apoi se ridică și merse la birou. Își amintea de unul asemănător din copilăria ei. Artur i-l arătase când vizitaseră o rudă mai în vârstă, un cherestegiu care își sărbătorea a nouăzecea aniversare. Îl vedea cu ochiul minții. Luă câteva dintre cărțile întinse pe biroul lui Lars Håkansson. Cele mai multe erau despre sănătatea din țările Lumii a Treia. Poate fusese nedreaptă cu Håkansson. Ce știa cu adevărat despre el? Poate era o persoană dedicată asistenței umanitare, și nu un observator cinic.

Se duse în camera ei și se întinse pe pat. Imediat ce avea să fie în stare, intenționa să-și prepare ceva de mâncare. Africa o epuizase.

În tot acest timp, chipul lui Umbi alunecă spre ea din întuneric.

Se trezi brusc. Visase că se afla în casa bătrânilor, unde trăia nonagenarul cu mâini tremurânde, o epavă umană, după o viață lungă și grea de cherestegiu.

Vedea limpede întreaga scenă. Avea șase sau șapte ani pe-atunci.

Biroul se afla lângă un perete din camera lui. Pe el se găsea o fotografie înrămată înfăţişând nişte oameni din alte vremuri. Puteau să fie părinţii lui.

Artur deschisese partea din faţă şi scosese un sertar. Îl întorsese şi îi arătase compartimentul secret, un sertar care putea fi deschis din direcţia opusă.

Se ridică în picioare şi se întoarse în dormitorul lui Håkansson. Sertarul din copilărie era cel aflat în partea din stânga, sus. Îl scoase şi îl întoarse: nimic. Se simţi ruşinată la gândul că visul ei o păcălise. Chiar şi aşa, trase şi celelalte sertare.

Compartimentul ascuns era chiar în ultimul. În interiorul lui găsi nişte agende. Le frunzări până când ajunse la o pagină datată în ziua precedentă. Se holbă neîncrezătoare la ceea ce era scris acolo. Un „L" urmat de „XX". Nu putea însemna nimic altceva decât faptul că fusese la Xai-Xai. Dar el nu ştiuse că avea să se ducă acolo.

Dădu câteva pagini înapoi şi găsi o altă însemnare: „CH Maputo". Adică Christian Holloway fusese la Maputo. Dar Lars Håkansson susţinuse că nu îl cunoscuse personal pe acesta.

Puse agenda şi sertarul la loc. Paznicii din stradă amuţiseră, începu să se plimbe prin casă, verificând dacă uşile şi ferestrele erau închise şi dacă gratiile erau la locul lor.

În spatele bucătăriei exista o cameră mică, unde rufele erau uscate şi apretate. Încercă fereastra. Nu avea ivărul pus, iar gratiile nu erau coborâte. Puse gratiile în poziţia de blocare şi recunoscu zgomotul pe care îl făceau. Le deschise din nou. Acelaşi zgomot. La început, nu reuşi să-şi amintească de unde ştia sunetul, dar apoi îşi dădu seama. Îl auzise când Håkansson mersese în bucătărie, chiar înainte să plece.

„Mi-a spus să încui, se gândi, dar ultimul lucru pe care l-a făcut a fost să lase deschisă o fereastră. Astfel încât cineva să se poată căţăra?"

Se panică. Poate pentru că era atât de agitată, nu mai putea distinge între realitate şi imaginaţia ei. Pe de altă parte, chiar dacă interpreta greşit ce se întâmplase şi exagera pericolul, tot nu îndrăznea să rămână. Aprinse fiecare lumină din casă şi-şi adună hainele. Cu mâinile tremurânde, descuie toate încuietorile de la uşa din faţă, apoi poarta din fier forjat. Era ca şi cum ar fi evadat din închisoare folosindu-se de cheile temnicerului. Paznicul dormea când ieşi în stradă. Tresări şi o ajută să-şi pună bagajele pe bancheta din spate a maşinii închiriate.

Se duse direct la hotelul Poiana, unde stătuse în primele două nopţi. Îşi cără singură valizele sus, în ciuda protestelor amabile ale recepţionerului. Odată instalată în camera ei, se aşeză pe marginea patului, cuprinsă de frisoane.

Poate se înşela, văzând umbre acolo unde ar fi trebuit să vadă oameni, legături care erau simple coincidenţe. Dar totul devenise de nesuportat.

Rămase aşezată pe pat până ce se calmă. Se întoarse la recepţie şi află că primul zbor spre Johannesburg părăsea Mozambicul la ora şapte, a doua zi dimineaţa. Recepţionerul o ajută să facă o rezervare. După ce mâncă, se întoarse în camera ei şi rămase lângă geam, privind la piscina goală. „Nu-mi dau seama ce văd, gândi ea. Sunt în mijlocul unei pânze de păianjen pe care n-o pot descâlci. Numai după ce voi scăpa de aici, voi începe să înţeleg ce l-a condus pe Henrik la moarte."

Spera cu disperare că Aron era încă în viaţă şi că avea să apară din nou într-o bună zi.

Merse la aeroport cu puţin înainte de cinci dimineaţa. Puse cheile maşinii în cutia firmei de închirieri, îşi luă biletul şi era pe punctul să treacă de pază, când observă o femeie stând lângă intrarea în terminal, cu o ţigară în mână. Era fata care lucra în bar cu Lucinda. Louise nu ştia cum o cheamă, dar era sigură că ea era.

Avea de gând să părăsească ţara fără să vorbească mai întâi cu Lucinda. Îi era ruşine.

Louise merse la fată, care o recunoscu. Louise întrebă în engleză dacă putea să-i transmită un mesaj Lucindei din partea ei. Tânăra încuviinţă din cap. Louise rupse o pagină din agendă şi scrise: „Plec. Dar nu sunt una dintre persoanele acelea care dispar pur şi simplu. Te voi mai contacta eu".

Împături hârtia şi i-o dădu fetei, care îşi examina unghiile.

— Unde mergeţi?

— La Johannesburg.

— Aş vreau să fiu în locul dumneavoastră. Dar nu sunt. Lucinda va primi mesajul în seara aceasta.

Trecu de controlul de la securitate. Printr-o fereastră enormă, vedea aeronava care aştepta pasagerii.

„Cred că încep să întrezăresc realitatea acestui continent. Nişte forţe brutale se dezvoltă din toată această sărăcie şi se răspândesc fără să întâlnească vreo opoziţie. Ţăranii chinezi săraci şi semenii lor la fel de săraci din Africa sunt trataţi precum şobolanii. Ce anume înţelesese Henrik? Încă nu ştiu ce se petrece în lumea secretă pe care a creat-o Christian Holloway, dar am câteva bucăţi. Voi mai găsi şi altele. Cât timp nu renunţ, cât timp mai cred că pot reuşi."

Era unul dintre ultimii pasageri care se îmbarcară. Avionul porni cu zgomot asurzitor pe pistă şi decolă. Ultimul lucru pe care îl văzu înainte ca aparatul să fie înghiţit de norii subţiri au fost micile nave pescăreşti cu pânze umflate, care se îndreptau spre uscat.

Capitolul 20

Douăzeci şi trei de ore mai târziu, Louise ateriză pe aeroportul Venizelos de lângă Atena. Avionul se apropiase dinspre mare. Pireu, Atena şi tot amestecul haotic de străzi şi case apărură ca să-i ureze bun venit.

Când plecase de aici, era foarte fericită. Acum se întorcea cu viaţa distrusă, bântuită de evenimente pe care nu le înţelegea. În capul ei era o învălmăşeală de detalii care scăpaseră până acum capacităţii ei de a le pune laolaltă şi de a le interpreta.

La ce se întorcea? La excavarea unor morminte pentru care nu mai deţinea nici o responsabilitate. Urma să-i plătească lui Mitsos oricât îi datora pentru chirie, avea să împacheteze puţinele ei bunuri şi să-şi ia rămas-bun de la cine mai era pe-acolo, înainte ca săpăturile să se închidă pe durata iernii.

Poate că trebuia să-i facă o vizită şi lui Vassilis, la biroul lui de contabil? Dar ce avea să-i spună? Ce avea să spună oricui?

Zburase cu Olympic Airways şi se răsfăţase mergând la business class. În timpul zborului lung prin noapte, se bucurase de două scaune doar pentru ea. Când survolase atmosfera sudică, i se păruse că vedea focuri arzând mult dedesubt, în întuneric. Unul dintre ele era focul lui Umbi, ultimul pe care îl mai aprinsese vreodată. Oamenii care îl reduseseră la tăcere erau ascunşi în obscuritate.

Ştia acum, era sigură de asta: Umbi murise fiindcă vorbise cu ea. Nu avea să fie niciodată capabilă de a-şi asuma întreaga responsabilitate pentru ce se petrecuse, dar, dacă nu ar fi venit să o vadă, era posibil să mai fi fost în viaţă.

Putea să fie sigură de asta? Era o întrebare care îi bântuia visele, în timp ce încerca să doarmă în scaunul confortabil al celor de la Olympic Airways. Umbi era mort. Ochii lui priveau atent în întuneric, peste ai ei. Nu avea să mai vadă acea privire vreodată. Nici nu avea să afle vreodată ce voise să-i spună.

La aeroport simţi brusc nevoia să lase săpăturile de la Argolis să aştepte, să-şi rezerve o cameră la un hotel, poate chiar Grande Bretagne din Syntagma, şi să dispară pur şi simplu în furnicarul de oameni. Să petreacă o zi sau două acolo, să oblige timpul să se oprească, astfel încât să-şi găsească din nou drumul spre ea însăşi.

Închirie însă o maşină şi conduse pe nou construita autostradă spre Peloponez şi Argolis. Încă era cald, toamna nu era mai aproape acum decât atunci când plecase. Drumul şerpuia printre dealurile uscate, stâncile albe ieşeau în afară precum bucăţile de os printre smocurile de iarbă maronie şi pomii piperniciţi.

Pe măsură ce se apropia de Argolis, îşi dădu seama că nu-i mai

era frică. Reuşise să scape de urmăritorii ei, lăsându-i în noaptea africană.

Se întrebă dacă Lucinda primise mesajul ei şi ce reacţie avusese. Şi Lars Håkansson? Apăsă pe acceleraţie şi viteza crescu. Îl ura pe omul acela, cu toate că, firește, nu putea să-l acuze că era implicat în evenimentele care duseseră la moartea lui Henrik. Era un om pe care nu dorea deloc să-l aibă în apropierea ei.

Opri la o staţie de benzină care avea şi restaurant. Mai fusese aici şi altă dată, cu Vassilis, iubitul ei răbdător, dar, într-un anumit mod, indiferent. O adusese de la aeroport. Participase la Roma la o conferinţă plictisitoare despre descoperirea cărţilor şi a manuscriselor antice în nisipurile deşertice din Mali. Descoperirile fuseseră senzaţionale, dar seminarele predispuneau la somn, având un număr mult prea mare de vorbitori şi o organizare groaznică. Vassilis o aşteptase la avion şi băuseră împreună o cafea aici.

Petrecuse noaptea cu el. Acum, momentul părea la fel de îndepărtat ca tot ce trăise în copilărie.

Şoferii camioanelor erau pe jumătate adormiţi deasupra ceştilor lor de cafea. Ea luă o salată, apă şi o cafea. Toate parfumurile şi gusturile îi spuneau că se afla acum din nou în Grecia. Nimic nu îi părea străin, cum fusese în Africa.

Era aproape ora unsprezece când ajunse în Argolis. O luă spre casa pe care o închiriase, dar se răzgândi şi se îndreptă spre situl excavaţiei. Presupuse că majoritatea colegilor ei vor fi plecat acasă, dar că o parte se vor mai găsi încă acolo, rezolvând ultimele detalii pentru iarna care se apropia. Nu văzu însă pe nimeni. Locul era pustiu. Tot ce putuse fi închis fusese închis. Nici măcar paznicii nu mai rămăseseră.

Era unul dintre momentele de cea mai mare singurătate din viaţa ei. Bineînţeles, nimic nu se compara cu şocul găsirii lui Henrik mort în patul lui. Aceasta era o altfel de singurătate, ca şi cum ar fi fost abandonată într-un peisaj care continua la nesfârşit.

Îşi reaminti de jocul pe care ea şi Aron îl jucau câteodată. Ce ai face dacă ai fi ultima persoană rămasă în viaţă pe pământ? Sau prima? Dar nu îşi putea aminti nici una dintre sugestiile sau răspunsurile pe care le dăduseră. Acum nu mai era un joc.

Un bătrân care îşi plimba câinele se apropie. Fusese un vizitator fidel al şantierului. Îi uitase numele, dar îşi aminti că numele căţeluşei era Alice. Politicos, îşi scoase basca şi dădu mâna cu ea. Vorbea rar o engleză mai degrabă complicată şi era foarte mulţumit că avea ocazia să o exerseze.

— Credeam că toţi s-au întors la casele lor.

— Sunt doar într-o scurtă vizită. Nimic nu se va întâmpla aici

până în primăvara viitoare.

— Ultimii au plecat acum o săptămână. Dar atunci nu eraţi aici, doamnă Cantor.

— Am fost în Africa.

— Atât de departe. Nu este înspăimântătoare?

— La ce vă referiţi?

— Toată acea... sălbăticie. Aşa se cheamă? Sălbăticie?

— Nu este atât de diferită de aici. Noi uităm prea uşor că toţi oamenii aparţin aceleiaşi familii şi că fiecare peisaj are ceva ce-ţi aminteşte de un alt peisaj. Dacă este adevărat că noi toţi am venit iniţial din Africa, înseamnă că toţi am avut o mamă neagră cu mult, mult timp în urmă.

— Asta poate fi adevărat.

Aruncă o privire plină de îngrijorare căţeluşei care stătea întinsă pe jos, cu capul odihnindu-se pe labe.

— Nu va trece probabil de iarnă.

— Este bolnavă?

— Este foarte bătrână. Aş crede că are cel puţin o mie de ani. Un câine clasic, un vestigiu al Antichităţii. În fiecare dimineaţă văd cu câtă greutate se ridică. Acum eu o scot la plimbare, nu invers, cum era înainte.

— Sper că va supravieţui.

— Ne vom întâlni din nou în primăvară.

Ridică din nou basca şi îşi continuă plimbarea. Câinele îl urmă cu dificultate. Se hotărî să-l viziteze pe Vassilis la biroul lui. Era vremea să tragă linie la tot ce se întâmplase. Îi era clar că nu avea să se mai întoarcă vreodată aici. Altcineva trebuia să-i ia locul ca şef al şantierului.

Viaţa ei o luase într-o altă direcţie, dar habar nu avea în care.

Se opri în faţa biroului lui din centrul oraşului. Îl putea vedea pe Vassilis prin fereastră. Vorbea la telefon, lua notiţe, râdea.

„M-a uitat. În ceea ce îl priveşte, am dispărut. Nu am fost nimic mai mult decât o cunoştinţă întâmplătoare cu care să se culce şi care să-i împărtăşească durerea. La fel cum el era pentru mine."

Se îndepărtă înainte să o observe.

Când ajunse la casa ei, îi luă ceva timp până ce găsi cheile. Vedea că Mitsos fusese înăuntru. Nici un robinet nu picura, nici un bec nu era aprins în mod inutil. Pe masa din bucătărie se găseau mai multe scrisori: două de la Institutul Suedez din Atena, una de la Casa Prietenilor din Kavala. Le lăsă nedeschise.

O sticlă de vin se afla pe banca de lângă micul frigider. O deschise şi îşi turnă un pahar. Nu băuse niciodată atât de mult ca în aceste ultime săptămâni.

Nu avea tihnă. Era într-o permanentă stare de nelinişte, care

nu se sincroniza întotdeauna cu graba şi agitaţia din jurul ei.

Bău vinul şi se aşeză în balansoarul scârţâitor al lui Leandros. Rămase cu privirea aţintită la CD-playerul ei, fără a se putea hotărî ce dorea să asculte.

Când sticla era pe jumătate goală, se mută la birou, scoase câteva foi şi un stilou şi începu să scrie o scrisoare către Universitatea din Uppsala. Explică situaţia ei şi ceru un concediu neplătit pe un an.

> **Durerea şi confuzia mea sunt atât de mari, încât ar fi o îndrăzneală din partea mea să cred că pot duce la îndeplinire, în mod responsabil, îndatoririle pe care un şef de şantier trebuie să şi le asume. În acest moment, mă folosesc de toate resursele mele – dacă mai am vreunele rămase - în încercarea de a avea grijă de mine.**

Scrisoarea se dovedi a fi mai lungă decât intenţionase. O cerere de concediu ar trebui să fie scurtă. Ceea ce scrisese era o rugăminte sau, poate, o confesiune alambicată.

Voia ca ei să ştie cum te simţi când îţi pierzi singurul copil.

Găsi un plic într-o cutie, introduse scrisoarea în el şi îl închise. Câinele lui Mitsos lătra. Luă maşina şi merse la o tavernă din apropiere, unde adesea obişnuia să mănânce. Proprietarul era orb. Stătea nemişcat într-un scaun, de parcă s-ar fi transformat încet într-o statuie. Nora lui se ocupa cu gătitul, iar soţia servea la mese. Nici unul dintre ei nu înţelegea engleza, dar Louise obişnuia să intre în bucătăria înghesuită şi plină de aburi şi să arate ce dorea.

Luă sarmale cu salată, un pahar de vin şi o ceaşcă de cafea. Nu erau multe alte feluri de mâncare. Le recunoştea aproape pe toate.

Când se întoarse acasă, Mitsos se arătă brusc din întuneric. Louise tresări.

— Te-am speriat?

— Nu ştiam cine era.

— Cine putea să fie, în afară de mine? Poate Panayiotis. Dar el e plecat la un meci de fotbal, Panathinaikos joacă astă-seară.

— Vor câştiga?

— Sunt obligaţi să câştige. Panayiotis crede că va fi trei la unu. De obicei are dreptate.

Deschise uşa şi-l invită înăuntru.

— Am fost plecată mai mult timp decât am crezut.

Mitsos se aşeză pe un scaun din bucătărie. Se uită la ea cu seriozitate.

— Am auzit ce s-a întâmplat. Îmi pare foarte rău pentru moartea băiatului. Tuturor ne pare. Panayiotis a plâns. Pentru prima dată, şi câinii au fost tăcuţi.

— A fost atât de neașteptat.

— Nimeni nu se așteaptă ca un tânăr să moară. Exceptând perioadele de război.

— Am venit să-mi împachetez lucrurile și să-ți plătesc restul chiriei.

Mitsos întinse larg brațele.

— Nu-mi datorezi nimic.

O spuse cu atâta forță, încât ea nu insistă. Mitsos era, în mod evident, stânjenit și căuta pe cineva cu care să vorbească. Ea își reaminti că obișnuia să-l compare cu Artur. Era ceva ce o atingea la suflet în incapacitatea lor de a face față emoțiilor.

— Leandros este bolnav. Vechiul paznic. Cum îi ziceai? Era al tău *phylakes anghelos.*

— Îngerul nostru păzitor. Care este problema cu el?

— A început să se împleticească în mers. Apoi, cădea încontinuu. La început, au crezut că e din cauza tensiunii arteriale. Săptămâna trecută i-au găsit un *ongos* **mare în cap. Cred că i se spune „tumoare".**

— Este în spital?

— Refuză să se ducă. Nu le permite să-i deschidă craniul. Preferă să moară.

— Săracul Leandros.

— A avut o viață lungă. Crede că e vremea să moară. *Oti prepi na teleiossi, tha teleiossi,* **cum spunem noi. „Ceea ce trebuie să se sfârșească se va sfârși."**

Mitsos se ridică.

— Intenționez să plec mâine. Voi lua avionul spre Suedia.

— Te vei întoarce anul viitor?

— Mă voi întoarce.

Nu se putu opri. Pasărea își luă zborul fără ca ea să reușească să o prindă de aripă.

Mitsos ajunsese la ieșire, când se întoarse.

— Te-a căutat cineva aici.

Louise intră imediat în gardă. Mitsos atinsese firul de siguranță care o înconjura.

— Cine era?

— Nu știu.

— Era grec?

— Nu. Vorbea engleza. Era înalt, cu părul rar, slab. Avea o voce ascuțită. A întrebat de tine. După care, a făcut o vizită la situl tău. Părea să știe ce se petrecuse.

Louise era îngrozită de gândul că bărbatul pe care îl descria Mitsos putea fi Aron.

— A spus cum îl cheamă?

— Murray. Nu știu dacă este un nume sau un prenume.

— Pot să fie ambele. Spune-mi exact ce s-a întâmplat. Când a sosit? Ce voia? Cum a venit? Cu mașina? Pe jos? Și-a parcat mașina astfel încât să nu poată fi văzută de aici?

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce ar fi vrut să facă una ca asta?

Louise simți că nu mai avea puterea să ocolească subiectul.

— Deoarece ar fi putut să fie periculos. Deoarece este posibil să fie persoana care l-a omorât pe Henrik și, poate, chiar pe soțul meu. Deoarece este posibil să fi vrut să mă omoare și pe mine.

Mitsos se holbă uimit la ea și arăta de parcă ar fi avut de gând să protesteze. Louise ridică mâna ca să-l împiedice să vorbească.

— Vreau să mă crezi. Atâta tot. Când a venit?

— Săptămâna trecută. Joi seara. A bătut la ușă. Nu auzisem nici o mașină. Câinii nu începuseră să latre. A întrebat de tine.

— Îți amintești care au fost exact cuvintele lui?

— A întrebat dacă știam cumva dacă doamna Cantor este acasă.

— Nu a spus Louise?

— Nu. Doamna Cantor.

— Îl mai văzuseși vreodată înainte?

— Nu.

— Aveai sentimentul că mă cunoștea?

Mitsos ezită înainte să răspundă.

— Nu, nu cred că te cunoștea.

— Ce i-ai spus?

— Că plecaseși în Suedia și că nu știam când te vei întoarce.

— Spuneai că a făcut o vizită pe șantier?

— Asta s-a întâmplat în ziua următoare.

— Și mai departe?

— A întrebat dacă eram sigur că nu știam când te întorci. Am simțit că punea prea multe întrebări. I-am spus că nu aveam nimic altceva să-i spun și că eram în mijlocul cinei.

— Cum a reacționat la asta?

— Și-a cerut scuze că m-a deranjat, dar nu era sincer.

— Ce te face să crezi asta?

— Observi genul ăsta de lucruri. Era prietenos, dar nu mi-a plăcut de el.

— Apoi, ce s-a întâmplat?

— A dispărut în întuneric. Am închis ușa.

— Ai auzit o mașină pornind?

— Din câte îmi amintesc, nu. Iar câinii tot nu au lătrat.

— Și nu s-a mai întors?

— Nu l-am mai văzut.

— Nimeni altcineva nu a mai întrebat de mine?

— Nu, nimeni.

Louise vedea prea bine că nu va obține mai multe informații, îi mulțumi lui Mitsos, care plecă. Imediat ce auzi ușa casei lui închizându-se, încuie și porni mașina. Exista un hotel pe drumul spre Atena, Nemea, unde stătuse când i se spărsese o țeavă acasă. Era aproape singurul oaspete al hotelului și primi o cameră dublă, cu priveliște spre o pădure întinsă de măslini. Se așeză pe balcon, dar, simțind briza rece a toamnei, se duse să-și ia o pătură. Auzea muzică în depărtare și oameni râzând.

Se gândi la ceea ce spusese Mitsos. Nu știa nimic despre identitatea bărbatului care o căutase, dar, indiferent cine era, o cunoștea. Nu reușise să scape de ei.

„Ei cred că eu știu ceva sau că nu mă voi lăsa până ce nu voi găsi ce caut. Singura cale prin care pot scăpa de ei este să renunț la investigații. Credeam că i-am lăsat în urmă când am părăsit Africa, dar m-am înșelat."

În întunericul de pe balcon, luă o hotărâre. Nu avea să rămână în Grecia. Putea să aleagă între întoarcerea la Barcelona sau în Suedia. Nu era o decizie greu de luat. În acel moment avea nevoie de Artur.

A doua zi, își împachetă lucrurile și se mută din casă. Lăsă cheile în cutia de scrisori a lui Mitsos cu speranța că, într-o zi, avea să recupereze balansoarul pe care i-l dăduse Leandros. Lăsă un plic cu bani adresat lui Mitsos, rugându-l printr-un bilet să-i cumpere flori sau țigări lui Leandros și să-i ureze toate cele bune.

Porni spre Atena. Era ceață, traficul era dens și agitat. Conducea mult prea repede, în ciuda faptului că nu se grăbea cu adevărat. Timpul era un concept străin, ceva în afara oricărui control, în haosul în care se găsea, lipsa timpului era atotstăpânitoare.

În seara aceea luă un zbor SAS către Copenhaga, cu legătură spre Stockholm. Ajunse pe la miezul nopții și se cază la hotelul aeroportului. Avea în continuare suficient de mulți bani de-ai lui Aron ca să-și acopere cheltuielile cu zborurile și cazarea. După ce studie plecările de a doua zi, îl sună pe Artur din camera ei și îl rugă să o aștepte la aeroportul Östersund. Urma să ajungă seara, deoarece voia, mai întâi, să treacă din nou pe la apartamentul lui Henrik. Simți ușurarea lui Artur la vestea că se întorsese în Suedia.

— Ce mai faci?

— Sunt prea obosită ca să vorbesc acum despre asta.

— Aici ninge, spuse el. O ninsoare ușoară, blândă. Sunt minus patru grade și nu m-ai întrebat cum a decurs vânătoarea de elani.

— Îmi pare rău. Cum a decurs vânătoarea de elani?

— A decurs bine, dar nu a durat suficient de mult.

— Ai împuşcat tu însuti vreunul?

— Nici un elan nu mi-a apărut în cale. Dar ne-a luat doar două zile să vânăm partea noastră. Spune-mi ora de sosire şi te voi aştepta la aeroport.

În acea noapte, pentru prima dată după foarte multă vreme, Louise dormi fără ca diferitele vise să o trezească la intervale dese. Îşi lăsă geamantanele la biroul de bagaje şi luă trenul spre Stockholm. Era frig şi ploua, cu vânturi ce băteau în rafale dinspre Marea Baltică. În timp ce mergea spre Slussen, încercă să se ferească de vânt, însă gerul era prea pătrunzător. Se răzgândi şi făcu semn unui taxi să oprească. Aşezată pe bancheta din spate, văzu brusc, cu ochii minţii, chipul lui Umbi.

„Nimic nu s-a încheiat. Louise Cantor este şi acum înconjurată de umbre."

Se opri pe stradă ca să-şi adune puterile înainte de a intra în clădirea din Tavastgatan şi apoi în apartamentul lui Henrik.

Pe podeaua din spatele uşii se găseau mai multe pliante şi câteva ziare locale. Le luă cu ea în bucătărie. Se aşeză la masă şi ascultă. Se auzea muzică venind de undeva. Avea amintirea vagă că auzise aceeaşi muzică data trecută când fusese în locuinţa lui Henrik.

Mintea îi rătăci înapoi la momentul când îl găsise pe Henrik mort.

„Dormea întotdeauna dezbrăcat. Dar acum purta pijama."

Înţelese deodată că exista o explicaţie pentru pijama, care nu i se arătase până acum deoarece refuzase să creadă că îşi luase singur viaţa. Dar dacă, de fapt, chiar o făcuse? Ştia că va fi mort atunci când cineva îl va găsi. În asemenea circumstanţe, nu voia să fie dezbrăcat şi de aceea îşi luase pe el pijamaua călcată cu grijă.

Merse în dormitor şi se uită la pat. Poate Göran Wrath şi legistul avuseseră totuşi dreptate. Henrik se sinucisese. Fuse incapabil să se împace cu ideea bolii sale; totodată, poate şi conştientizarea faptului că lumea este atât de neîndurătoare şi profund nedreaptă devenise o povară mult prea greu de suportat. Aron dispăruse din cauză că era ceea ce fusese întotdeauna, un bărbat incapabil să-şi asume responsabilitatea pentru orice. Omorârea lui Umbi era inexplicabilă, însă era posibil să nu fi avut nimic de-a face cu Henrik sau cu Aron.

„M-am ascuns de mine însămi într-un coşmar, se gândi ea. În loc să accept realitatea celor întâmplate."

Dar nu reuşi să se convingă. Prea multe lucruri arătau în

direcţia opusă. Nu ştia nici măcar ce se întâmplase cu aşternuturile de pe patul lui Henrik. Poate, pur şi simplu, au fost luate odată cu trupul lui Henrik? Existau întotdeauna imperfecţiuni în vasele pe care le reconstituia din fragmentele dezgropate în pământul Greciei. Realitatea nu-şi arăta niciodată toate secretele. Când părăsi apartamentul, avea încă numeroase dubii.

Merse până în Slussen şi chemă un taxi, care o duse la aeroportul Arlanda. Peisajul rural era cenuşiu şi ceţos. Era toamna târziu, în curând venea iarna. Cumpără un bilet către Östersund pentru zborul de la 16.10. Artur era în pădure când îi răspunse la telefon şi o asigură că avea s-o aştepte.

Avea trei ore de umplut până la îmbarcare. Găsi o masă la cafenea cu vedere spre avioanele ce rulau spre clădirea terminalului. O sună pe Nazrin. Nici un răspuns. Louise îi lăsă un mesaj pe robotul telefonic şi o rugă să o sune în Härjedalen.

Aceasta era cea mai mare grijă a momentului. Avea nevoie să vorbească cu Nazrin despre boala lui Henrik. O infectase şi pe ea? Nazrin, care fusese sora lui, Felicia.

Louise contemplă pădurea din spatele aeroportului. Cum ar fi făcut faţă Nazrin acestui lucru, dacă se dovedea a fi adevărat?

În cazul acesta, Henrik i-ar fi dat boala surorii sale inexistente.

În timp ce aştepta, cugetă la ceea ce îi rezerva viitorul.

„Am doar cincizeci şi patru de ani. Voi mai fi nerăbdătoare şi entuziasmată în legătură cu toate lucrurile care stau ascunse în pământ, tânjind după atenţia mea? Sau toate acestea aparţin trecutului? Mai am de fapt vreun viitor?"

Mai avea încă mult până să se împace cu ideea morţii lui Henrik.

„Ce mă înnebuneşte este că nu ştiu. Trebuie să forţez fragmentele să se potrivească şi să-mi spună povestea lor. Poate că singura investigaţie arheologică pe care o mai am de rezolvat este cea din interiorul meu,"

Formă numărul lui Aron. Indisponibil.

O aeronavă decolă şi se îndreptă spre cerul cenuşiu, precum o pasăre strălucitoare ce ieşea din nori. Îşi croi drum spre biroul de bagaje, îşi luă geamantanele, trecu de controlul de securitate şi se aşeză pe o canapea albastră, aşteptându-şi zborul. Avionul era doar pe jumătate plin şi decolă la timp.

Era întuneric, ningea rar şi liniştit, în vreme ce Louise se îndrepta spre clădirea terminalului din Östersund.

Artur o aştepta la caruselul de bagaje. Se bărbierise şi îşi pusese cel mai bun costum, pentru a-i sărbători venirea.

Când se aşezară în maşină, Louise izbucni în lacrimi. El o

mângâie pe obraz, după care porni spre podul peste Storsjön şi o luă pe drumul ce ducea în sud, spre Sveg. Când se apropiară de Svenstavik, începu să-i povestească despre vizita ei în Africa.

— Sunt în căutarea propriului drum, spuse ea. Cred că trebuie să fac asta ca să aflu ce s-a întâmplat. Trebuie să dibui propria cale pentru a găsi cuvintele care să poată spune adevărata poveste.

— Nu te grăbi.

— Am sentimentul că este ceva urgent.

— Întotdeauna ţi-ai trăit viaţa în grabă. Nu am înţeles niciodată de ce. Nimeni nu reuşeşte vreodată să facă mai mult decât o mică parte din cât ar dori să realizeze. Vieţile lungi sunt, totodată, vieţi scurte. Oameni aflaţi la vârsta de nouăzeci de ani pot să aibă visuri la fel de nerăbdătoare ca ale unui adolescent.

— Încă nu ştiu nimic despre Aron. Nici măcar n-am idee dacă este viu.

— Trebuie să-l cauţi. Nu am vrut să fac nimic înainte să vorbesc cu tine despre asta, dar am verificat dacă s-a întors sau nu în Apollo Bay. Nu s-a întors.

Rulau prin întuneric. Farurile luminau pădurea deasă de pe ambele părţi ale drumului. Ningea în continuare încet. Undeva, între Ytterdal şi Sveg, Louise adormi, rezemându-se cu capul pe singurul umăr care mai rămăsese să o sprijine.

A doua zi, merse la sediul poliţiei din centrul civic şi anunţă dispariţia lui Aron. Pe ofiţerul care se ocupă de cererea ei îl cunoştea de când era mică. Făcuseră aceeaşi şcoală, el era mai mare cu câţiva ani. Avea o motoretă şi fusese îndrăgostită până peste cap de el – sau poate de motoreta lui. Îi transmise condoleanţele lui fără să pună vreo întrebare.

Apoi merse la cimitir. Deasupra mormântului era un strat subţire de zăpadă. Încă nu avea o piatră funerară. Artur îi spusese că i-o comandase unui pietrar din Östersund.

Pe măsură ce se apropiase de cimitir, îi fusese teamă că nu avea să facă faţă la ceea ce o aştepta. Ajunsă lângă mormânt însă, era liniştită, aproape glacială.

„Henrik nu este aici. El este în interiorul meu, nu acolo jos, sub pământ, acoperit de un strat subţire de zăpadă. A făcut o călătorie lungă, cu toate că era atât de tânăr când a murit. Noi doi ne asemănăm în această privinţă. Amândoi luăm viaţa în serios, fără compromisuri."

O femeie trecu pe o alee dintre morminte. O salută pe Louise, dar nu se opri. Louise avea impresia că o cunoştea, dar nu-şi putea aminti numele ei.

Începu să ningă. Louise era pe punctul să părăsească cimitirul,

când telefonul mobil îi sună în buzunar. Era Nazrin. La început, interferenţele făceau ca spusele ei să fie greu de înţeles.

— Mă auziţi? striga Nazrin.

— Cu greu. Unde eşti?

— Cum se schimbă vremurile! În zilele de demult, prima întrebare era întotdeauna „Ce mai faci?" În zilele noastre, primul lucru este să stabileşti situarea geografică - „Unde eşti?" - înainte să întrebi o persoană de sănătate.

— De-abia aud ce spui.

— Sunt în gara centrală. Trenurile vin şi pleacă. Oamenii merg de colo-colo.

— Pleci?

— De-abia m-am întors din Katrineholm. Dumneavoastră unde sunteţi?

— Mă aflu lângă mormântul lui Henrik.

Vocea lui Nazrin se stinse, dar reveni aproape imediat.

— Sunteţi în nordul tării?

— Mă aflu lângă mormântul lui. Ninge. Peste tot este alb.

— Aş vrea să fiu acolo cu dumneavoastră. Mă duc la casa de bilete. E mai linişte acolo.

Louise auzi cum zgomotul de fundal se stinge, ca să fie înlocuit de voci individuale, care bubuiau şi, apoi, cădeau în tăcere.

— Acum mă auziţi mai bine?

Vocea lui Nazrin păru foarte aproape. Louise aproape că putea să-i audă respiraţia.

— Te aud foarte bine.

— Aţi dispărut pur şi simplu. M-am întrebat ce s-a întâmplat.

— Am fost într-o călătorie lungă. A fost cutremurătoare, înspăimântătoare. Trebuie să te văd. Poţi să vii aici?

— Nu putem să ne întâlnim la jumătatea drumului? Am împrumutat maşina de la fratele meu cât timp el e în străinătate. Îmi place să conduc.

Louise îşi aminti că ea şi Artur, în timp ce călătoreau o dată spre Stockholm, se opriseră la Järvsö. Poate acolo era aproximativ jumătatea drumului? Îi propuse acest punct de întâlnire.

— Habar nu am unde este Järvsö, dar îl voi găsi. Pot ajunge mâine. Ce ziceţi să ne întâlnim la biserică? La ora două?

— De ce la biserică?

— Cu siguranţă trebuie să fie o biserică în Järvsö, nu? Ştiţi un loc mai bun? Întotdeauna găseşti o biserică.

După ce terminară de vorbit, Louise merse la biserica din Sveg. Îşi aminti cum, pe vremea când era doar un copil, mersese acolo singură ca să admire catapeteasma şi să-şi imagineze cum soldaţii romani păşeau dincolo de tablou şi o prindeau. Îi spunea jocul

groazei. **Se jucase cu propria frică în acea biserică.**

A doua zi dimineaţa, Louise plecă devreme. Ninsoarea se oprise, dar era posibil ca drumul să fie îngheţat. Voia să aibă destul timp. Artur stătea în pragul uşii, gol de la brâu în sus, în ciuda temperaturii sub zero grade, ca să-i facă cu mâna.

Se întâlniră la ora stabilită la biserică, situată pe o insulă în mijlocul râului Ljusnan. Nazrin sosi într-un Mercedes scump. Norii se retraseră, soarele îşi făcu apariţia, începutul iernii făcuse un pas înapoi şi era din nou toamnă.

Louise o întrebă pe Nazrin dacă se grăbea să meargă înapoi acasă.

— Pot să stau până mâine.

— Există aici un hotel tradiţional frumos, numit Järvsöbaden. Nu cred că e chiar vârful sezonului acum.

Primiră două camere într-una din aripi. Louise o întrebă pe Nazrin dacă avea chef să facă o plimbare, dar aceasta clătină din cap că nu. Nu încă. Ce voia să facă acum era să vorbească.

Se aşezară într-un salon. O pendulă ticăia într-un colţ. Cu gândul în altă parte, Nazrin se juca absentă cu degetele pe obraz. Louise hotărî să ia taurul de coarne.

— Nu-mi este uşor să spun asta, dar trebuie să o fac. Henrik avea HIV. De când am descoperit acest lucru, am trecut prin momente groaznice, gândindu-mă la tine.

Louise îşi făcuse griji cu privire la modul în care avea să reacţioneze Nazrin la această ştire. Cum s-ar fi simţit în locul ei? Răspunsul îi dădu peste cap toate ipotezele.

— Ştiu.

— El ţi-a spus?

— Nu mi-a spus nimic despre asta. Nu înainte de a fi murit. Nazrin îşi deschise geanta şi scoase o scrisoare. Citiţi asta.

— Ce este?

— Citiţi-o!

Scrisoarea era de la Henrik. Era scurtă. Explica cum descoperise că avea HIV, dar spera că fusese destul de atent încât să nu-i fi transmis şi ei infecţia.

— Am primit-o acum câteva săptămâni. A sosit din Barcelona. Cineva trebuie să o fi trimis după ce s-a aflat că murise. Sunt sigură că el a rânduit astfel. Vorbea tot timpul despre ce era de făcut *dacă se întâmplă ceva.* **Credeam tot timpul că exagera. Acum îmi dau seama că avea dreptate, bineînţeles, dar e prea târziu.**

Când Louise şi Aron o vizitaseră, Blanca trebuie să fi ascuns undeva acea scrisoare. Înseamnă că-i dăduse instrucţiuni precise: „Expediaz-o dacă şi când mor".

— Nu mi-am făcut niciodată griji. Întotdeauna îşi lua măsuri de precauţie. Mi-am făcut testele, bineînţeles. Nici o problemă.

— Poţi să-ţi imaginezi cât de mult mă înspăimânta ideea acestei discuţii?

— Poate, dar Henrik nu m-ar fi expus niciodată unui pericol.

— Dar dacă nu ştia că era infectat?

— Ştia.

— Cu toate acestea, nu ţi-a spus nimic.

— Poate se temea că l-aş fi părăsit. Poate aş fi făcut-o. Nu ştiu.

O femeie veni şi le întrebă dacă intenţionau să ia cina la hotel. Confirmară. Nazrin voia acum să iasă la aer. Făcură o plimbare de-a lungul râului. Louise îi povesti lui Nazrin despre călătoria ei în Africa şi despre tot ce se întâmplase. Nazrin nu puse multe întrebări. Se căţărară pe un deal şi admirară priveliştea.

— Încă nu-mi vine să cred, spuse Nazrin, că Henrik a fost omorât din cauza informaţiilor pe care le deţinea şi că soţul dumneavoastră a dispărut din acelaşi motiv.

— Nu-ţi cer să mă crezi. Doar mă întreb dacă acest gând îţi aminteşte de ceva anume. Ceva ce Henrik a spus sau a făcut. Poate un nume pe care l-ai mai auzit înainte?

— Nu, nimic.

Continuară să vorbească până târziu. A doua zi dimineaţa, când Louise plecă, Nazrin era încă în pat. Louise îi lăsă un mesaj, plăti cazarea pentru amândouă şi conduse înapoi spre nord, prin pădure.

În săptămânile care urmară, Louise se cufundă în liniştea şi aşteptările începutului de iarnă. Dormi până târziu în cele mai multe dintre dimineţi şi termină raportul către universitate în legătură cu excavaţiile din acel an. Vorbi cu prietenii şi colegii ei, care toţi îşi exprimară condoleanţele informând-o că aşteptau cu nerăbdare să o întâmpine din nou în rândul lor, de îndată ce durerea se va fi potolit. Dar Louise ştia că nu avea să dispară: suferinţa ei urma să persiste şi chiar să se înrăutăţească.

Mergea să-l vadă din când în când pe poliţistul solitar, în micul său birou. Acesta nu avea însă nici o veste pentru ea. Nu exista nici un semn de la Aron, în ciuda faptului că era căutat acum în toată lumea. Se evaporase, la fel cum o făcuse de atâtea ori înainte, şi nu lăsase nici un indiciu în urma sa.

În timpul acesta, Louise nu-şi contempla viitorul. Încă nu exista ca atare. Se lupta în continuare să rămână dreaptă, dar simţea adesea că s-ar fi putut prăbuşi în orice moment. Viitorul era o pagină goală, un spaţiu pustiu. Făcea lungi plimbări, peste vechiul pod de cale ferată şi înapoi pe cel nou. Uneori, se scula dimineaţa devreme,

împrumuta un rucsac vechi de-al lui Artur şi hoinărea prin pădure, întorcându-se doar la căderea întunericului.

Louise încercă să se împace cu ideea că era posibil să nu înţeleagă niciodată din ce cauza murise Henrik. Se străduia în continuare să jongleze cu piesele şi căuta o legătură, dar speranţele ei de succes se micşorau pe zi ce trecea. Artur era tot timpul acolo, pregătit să asculte, pregătit să o ajute.

În unele seri purtau lungi discuţii. Cele mai multe dintre ele erau despre lucrurile zilnice, despre vreme sau amintiri din copilăria ei. Îi prezenta din când în când diferite ipoteze. Aceasta este posibil să se fi întâmplat? El asculta, dar ea era conştientă, chiar în timp ce vorbea, că intrase din nou într-o fundătură.

*****

Intr-o după-amiază de la începutul lui decembrie, sună telefonul. Bărbatul care dorea să-i vorbească se numea Jan Lagergren. Nu-i mai auzise vocea de mulţi ani. Amândoi fuseseră studenţi la Uppsala, dar carierele lor o luaseră în direcţii diferite. La un moment dat, existase o atracţie reciprocă între ei, însă nu dusese niciodată la nimic. Tot ce ştia despre el era că avea ambiţia de a-şi găsi o slujbă în administraţia civilă, care l-ar fi dus în străinătate.

În ciuda tuturor anilor care trecuseră, vocea lui se schimbase prea puţin.

— S-a întâmplat ceva neaşteptat. Am primit o scrisoare de la una dintre numeroasele mele mătuşi, care se întâmplă să locuiască în Härjedalen. Pretindea că te-a văzut într-o zi în cimitirul din Sveg. Numai Dumnezeu ştie cum a aflat că ne cunoaştem. Mi-a spus că fiul tău a murit recent. Am vrut doar să sun şi să-ţi transmit condoleanţele mele sincere.

— Mă bucur mult să te aud din nou. Ai aceeaşi voce dintotdeauna.

— Din păcate, aici se opreşte asemănarea. Mi-am păstrat vocea şi câteva smocuri de păr; dar toate celelalte lucruri s-au schimbat.

— Îţi mulţumesc că m-ai sunat. Henrik era singurul meu copil.

— A fost un accident?

— Doctorii spun că a fost sinucidere. Eu refuz să cred asta, dar poate nu fac decât să mă amăgesc.

— Ce pot să spun?

— Ai făcut deja tot ce poţi face, m-ai sunat. Nu închide încă. Nu am mai vorbit de douăzeci şi cinci de ani. Ce s-a întâmplat cu tine? Ai intrat în Ministerul de Externe?

— Am fost cât pe ce. Am primit din când în când un paşaport diplomatic. Am lucrat în străinătate, dar nu ca diplomat, ci pentru organizaţia umanitară SIDA.

— Tocmai m-am întors din Africa. Mozambic.

— Nu am pus niciodată piciorul acolo. Am făcut un tur al oraşului Addis Abeba şi un altul în Nairobi. Prima dată mă ocupam de ajutoarele pentru agricultură, a doua oară coordonam întreaga asistenţă suedeză pentru Kenya. Actualmente, sunt şef de departament la biroul nostru din Sveavägen, aici, la Stockholm. Iar tu ai devenit arheolog?

— Da, în Grecia. Te-ai întâlnit vreodată cu un bărbat care lucra pentru SIDA, pe numele său Lars Håkansson?

— Am dat întâmplător peste el o dată sau de două ori şi am schimbat câteva cuvinte. Drumurile noastre nu s-au încrucişat însă mai mult de atât. De ce întrebi?

— Lucrează la Maputo, pentru Ministerul Sănătăţii.

— Sper că e un tip cumsecade.

— Să-ţi spun adevărul, nu-mi place de el.

— Atunci am făcut bine că nu ţi-am spus că era cel mai bun prieten al meu.

— Pot să te întreb ceva? Ce fel de reputaţie are? Există multe zvonuri în legătură cu el? Trebuie să ştiu, fiindcă îl cunoştea pe fiul meu. Mi-e ruşine că te-am întrebat asta.

— Voi vedea ce pot să descopăr. Bineînţeles, fără să menţionez cine se interesează.

— În general, viaţa ta a decurs aşa cum ţi-ai plănuit?

— Mai deloc. Dar se întâmplă asta vreodată? Voi reveni cu un telefon când voi avea noutăţi.

Două zile mai târziu, în timp ce Louise răsfoia unul dintre manualele ei vechi de arheologie, sună telefonul.

De fiecare dată când se întâmpla acest lucru, spera că era Aron. Dar era Jan Lagergren.

— Intuiţia ta pare să fi fost corectă. Am vorbit cu câţiva oameni de aici, în care, de obicei, poţi avea încredere că fac diferenţa între insinuările maliţioase şi invidie, pe de-o parte, şi adevăr, pe de altă parte. Este limpede că Lars Håkansson nu are mulţi prieteni. Are imaginea unui tip trufaş şi arogant. Nimeni nu se îndoieşte că este competent şi că îşi face treaba bine; cu toate acestea, se pare că nu are mâinile curate.

— Ce a făcut?

— Se zvoneşte că a profitat de imunitatea sa diplomatică pentru a introduce ilegal în ţară piei rare de animale sălbatice şi de reptile, toate fiind considerate specii pe cale de dispariţie. Genul de afacere care poate să-i aducă un câştig mare unui om fără scrupule. Nici nu este atât de dificil. Pielea unui piton nu cântăreşte foarte mult. Alte zvonuri legate de Håkansson sugerează că este implicat în

contrabanda cu mașini. Fără îndoială, cel mai elocvent este faptul că are un conac în Sörmland, despre care se bănuiește că îi depășește resursele, „Conacul lui Toppman" este o denumire care i se potrivește la fix. Ca să rezum, cred că l-aș caracteriza pe Lars Håkansson drept o persoană competentă, dar brutală, care vrea să fie pe primul loc în orice situație posibilă. Totuși, nu este *singurul* **care intră în această categorie.**

— Ai mai găsit și altceva?

— Nu crezi că e destul? Lars Håkansson pare să fie un personaj dubios, care acționează într-un mediu la limita legii. Dar e isteț. Umblă pe o frânghie foarte subțire, dar nimeni nu a găsit o cale să-l dea jos.

— Ai auzit vreodată de un bărbat numit Christian Holloway?

— Și el lucrează pentru SIDA?

— Are mai multe sate cu regim de spital privat pentru suferinzii de SIDA.

— Sună foarte lăudabil, dar nu-mi amintesc să fi auzit vreodată acest nume!

— Nu ți-a apărut pe neașteptate în legătură cu Lars Håkansson? Cred că Håkansson lucra, într-un fel sau altul, pentru Holloway.

— Voi ține minte acest nume. Iți promit că te voi anunța de îndată ce voi auzi ceva despre el. Îți dau numărul meu de telefon. Sunt foarte dornic să aud de ce ești atât de interesată de Lars Håkansson.

Scrise numărul pe coperta vechiului ei manual de arheologie.

Un alt fragment de ceramică fusese dezgropat din aridul pământ african. Lars Håkansson, o persoană neîndurătoare, pregătită să facă aproape orice. Puse ciobul alături de celelalte și simți cât de paralizantă îi era oboseala.

Se întuneca mai repede, atât în interiorul ei, cât și afară.

Existau însă zile în care puterile îi reveneau și reușea să țină la distanță disperarea. Atunci întindea fragmentele pe vechea masă din sufragerie, simbolic vorbind, și încerca din nou să le potrivească astfel încât să formeze urna splendidă care fusese odinioară. Artur se plimba în tăcere în jurul ei, cu pipa în gură și servindu-i o ceașcă de cafea la intervale regulate. Începu să sorteze piesele în două categorii: periferia și centrul. Africa era în centrul urnei și axul centrului era orașul Xai-Xai. Găsi detalii pe internet despre inundațiile care devastaseră localitatea cu câțiva ani în urmă. Niște imagini cu o fetiță fuseseră transmise peste tot în lume. Ce o făcuse faimoasă era faptul că se născuse în coroana unui copac: mama sa se cățărase acolo ca să evite puhoaiele crescânde de apă.

Fragmentele Louisei nu exprimau însă naşterea şi viaţa. Erau întunecate şi vorbeau despre moarte, despre SIDA, despre doctorul Levansky şi experimentele sale din Congo-ul Belgian. Se înfiora de fiecare dată când se gândea la maimuţele care zbierau, legate de o masă şi tăiate de vii.

Era precum un fior de gheaţă care venea permanent spre ea. Asta simţise oare şi Henrik? Simţise şi el frigul? Îşi luase singur viaţa când înţelegerea faptului că fiinţele umane erau tratate precum nişte maimuţe devenise prea greu de suportat?

O luă din nou de la început, rearanjă piesele şi încercă să interpreteze ce vedea în faţa ei.

Peste tot în jur, toamna zbură pe nesimţite şi iarna îşi înteţi strânsoarea.

Joi, 16 decembrie, era o zi strălucitoare, rece. Louise fu trezită de către Artur, care curăţa aleea de zăpadă. Sună telefonul. Când răspunse, nu înţelese la început cine era la celălalt capăt al firului. Auzi un pocnet puternic în receptor, convorbirea era, în mod evident, interurbană. Era posibil să fie Aron, stând printre papagalii lui roşii din Australia?

Apoi, recunoscu vocea slabă, nefirească a Lucindei.

— Sunt bolnavă. Sunt pe moarte.

— Pot să te ajut cumva?

— Veniţi aici.

Glasul Lucindei părea acum foarte îndepărtat. Louise avea senzaţia că Lucinda îşi pierdea ultimele puteri.

— Cred că înţeleg acum totul. Tot ce a descoperit Henrik. Veniţi înainte să fie prea târziu.

Convorbirea se întrerupse. Louise şedea în capul oaselor în pat. Artur continua să îndepărteze troienele cu lopata. Rămase complet nemişcată.

Sâmbătă, 18 decembrie, Artur o conduse la aeroportul Arlanda. În dimineaţa zilei de 19 decembrie debarcă la Maputo.

Căldura o lovi precum un pumn încins în foc.

Capitolul 21

Louise găsi drumul spre casa Lucindei cu ajutorul unui taximetrist care nu vorbea deloc engleza. Când, în cele din urmă, ajunse acolo, fata nu se zărea nicăieri. Mama ei izbucni în lacrimi când o văzu pe Louise, care crezu că ajunsese prea târziu. Una dintre surorile Lucindei făcu un pas în faţă şi vorbi într-o engleză stricată, dar inteligibilă.

— Lucinda nu moartă. I s-a făcut rău dintr-odată, nu putut să se

ridice din pat. În doar câteva săptămâni, pierdu mult ca greutate.

Louise nu era sigură că înţelesese. Engleza stricată a surorii se înrăutăţea şi mai tare cu cât vorbea mai mult; era ca şi cum energia puţină care rămăsese într-o baterie era pe terminate.

— Lucinda spune Donna Louise vine foarte mult da şi întreabă pentru ea. Noi trebuie să spunem Donna Louise că ea mers la Xai-Xai la primit ajutor.

— A spus ea asta? Că voi veni?

Conversaţia avu loc în afara casei. Soarele era deasupra capetelor lor. Căldura îi dădea Louisei o stare de leşin, iarna suedeză era în continuare în interiorul ei. „Lucinda mers la Xai-Xai la primit ajutor." Louise nu avea nici un dubiu că ceea ce îi zisese Lucinda la telefon era adevărat - şi anume că îi mai rămăsese foarte puţin timp.

Taxiul care o adusese de la aeroport aştepta. Şoferul stătea pe jos, la umbra maşinii, ascultând radioul, care era dat foarte tare. Louise o luă pe sora Lucindei cu ea şi îi ceru să-i explice şoferului că dorea să meargă la Xai-Xai. Când înţelese, taximetristul oftă şi păru îngrijorat, dar Louise insistă. Voia să meargă la Xai-Xai, şi asta chiar în acel moment. El îi zise un preţ, Louise ceru o traducere şi înţelese că pretindea câteva milioane de meticali. Îi propuse să plătească în dolari, lucru care, de îndată, îi trezi bărbatului interesul. Se înţeleseră în cele din urmă asupra unui preţ, plus cheltuielile cu benzina, plus orice altceva care părea să fie necesar unei călătorii la Xai-Xai. Erau 190 de kilometri, din câte îşi amintea Louise. Taximetristul dădea impresia că se pregătea pentru o expediţie spre un tărâm îndepărtat şi neexplorat.

— Întreabă-l dacă a mai fost înainte la Xai-Xai.

Şoferul clătină din cap că nu.

— Spune-i că am mai fost acolo. Ştiu drumul. Întreabă-l cum îl cheamă.

Pe lângă descoperirea că numele lui era Gilberto, Louise fu informată că avea o soţie, şase copii şi credea în Dumnezeul catolicilor. Observase o fotografie color îngălbenită a tot mai bolnavului papă polonez, prinsă de parbrizul maşinii.

— Spune-i că trebuie să mă odihnesc. Să nu vorbească încontinuu în timpul călătoriei.

Gilberto reacţionă la instrucţiuni de parcă ar fi primit o sumă de bani în plus şi închise încet portiera din spate după ce ea se urcă în maşină. Ultimul lucru pe care îl văzu Louise la familia Lucindei fu chipul disperat al mamei ei.

Ajunseră la Xai-Xai după-amiaza târziu, după o pană la una din roţile din faţă şi o reparaţie improvizată, reprezentată de legarea ţevii de eşapament de şasiu cu o bucată de sfoară. Gilberto nu rostise

un cuvânt în timpul călătoriei, dar, în mod repetat, dăduse din ce în ce mai tare muzica de la radio. Louise încercă să se odihnească. Nu avea nici o idee în legătură cu ce o aştepta, dar ştia că avea nevoie de toate puterile.

Amintirea lui Umbi nu voia să dispară. De mai multe ori în timpul călătoriei, se gândise să-i spună lui Gilberto să oprească şi să o ia înapoi. Panica era la un pas să izbucnească. Avea sentimentul că se îndrepta spre o capcană, care avea să o prindă şi să nu-i mai dea drumul niciodată. Auzea permanent vocea Lucindei din telefon: „Sunt pe moarte".

Chiar înainte să ajungă la podul de peste râu, fotografia papei se desprinse şi căzu pe podea, între scaune. Gilberto opri să o prindă iarăşi la loc. Louise deveni din ce în ce mai iritată. El nu-şi dădea seama că nu mai avea mult timp?

Străbătură oraşul plin de praf. Louise încă nu se hotărâse ce să facă. Să meargă în continuare până în satul lui Christian Holloway şi să coboare acolo din taxi? Sau să meargă mai întâi la hotelul de pe plajă şi să găsească pe altcineva să o ducă în sat? Optă pentru hotel. Primul lucru pe care îl auzi după ce coborî din maşină fu sunetul melancolic şi monoton al instrumentului albinosului. Îl plăti pe Gilberto, dădu mâna cu el, iar acesta îi duse bagajele în hotel. Ca de obicei, existau numeroase camere goale. Cheile atârnau aranjate pe mai multe rânduri în spatele recepţiei, doar câteva lipseau. Observă că recepţionerul nu o recunoscu sau, cel puţin, lăsă această impresie. Nu îi ceru nici paşaportul şi nici vreo carte de credit. Se simţea, deopotrivă, invizibilă şi de încredere.

Recepţionerul vorbea o engleză bună. Da, bineînţeles că putea să-i cheme un taxi; dar ar fi fost mai bine dacă vorbea el cu unul dintre fraţii săi, care avea o maşină excelentă. Louise ceru să vină după ea cât se putea de repede. Urcă în camera ei, se opri lângă fereastră şi privi la ruinele chioşcului de pe plajă. Acolo i se tăiase gâtul lui Umbi, după ce vorbise cu ea. Acest gând aproape o făcu să vomite. Frica o prinsese în ghearele ei. Reuşi să se spele, în ciuda faptului că robinetul de la baie scotea doar un jet subţire de apă. Apoi se forţă să mănânce câte ceva: peşte la grătar şi o salată mică, din care gustă după mai multe ezitări. Timbilasuna mai trist ca niciodată, peştele era plin de oase. Stătu o vreme cu telefonul mobil în mână, nehotărâtă dacă să-l sune sau nu pe Artur. Hotărî să n-o facă. Singurul lucru care conta în momentul acela era să răspundă strigătului de ajutor al Lucindei. Presupunând că era un strigăt de ajutor. „Poate era mai mult un strigăt de luptă", se gândi Louise.

Albinosul încetă să mai cânte la timbila. Louise auzea acum mugetul sălbatic al mării. Talazurile veneau rostogolindu-se din India, dinspre îndepărtata coastă Goa. Căldura nu era la fel de

puternică aici, lângă mare, cum fusese în Maputo. Își plăti consumația și părăsi restaurantul hotelului. Un bărbat în pantaloni scurți și cu un tricou uzat, cu steagul american, aștepta lângă o camionetă veche și ruginită. O întâmpină cu un zâmbet și spuse că se numea Roberto, dar, dintr-un motiv pe care Louise îl găsi imposibil de înțeles, era cunoscut drept Warren. Se căță pe locul din față și îi explică unde voia să meargă. Warren vorbea engleza cu același accent sud-african ca și fratele său de la recepție.

— Spre satul lui Christian Holloway, confirmă el. E un om bun. Îi ajută mult pe cei bolnavi. În curând, toți vom fi bolnavi și vom muri, spuse el fără să stea pe gânduri. Noi, africanii, nu vom mai exista în câțiva ani. Nimic în afară de niște oase în nisip și câmpuri pustii. Cine va mânca tot maniocul când noi nu vom mai fi?

Louise fu intrigată de entuziasmul evident cu care el vorbea despre moartea dureroasă, care era atât de obișnuită pe-aici. Era el însuși bolnav? Sau aceasta era doar expresia mascată a propriei sale frici?

Ajunseră în sat. Primul lucrul pe care îl observă era faptul că acel câine negru care stătuse întotdeauna întins la umbră nu mai era acolo. Warren întrebă dacă voia să o aștepte sau să vină mai târziu să o ia. Îi arătă telefonul lui mobil și îi dădu numărul. Sunară de probă și ea obținu legătura la a doua încercare. Nu voia să fie plătit, asta putea să mai aștepte, nu era nici o grabă, nu când era atât de cald ca astăzi. Louise se dădu jos din camionetă, iar Warren întoarse și plecă. Rămase la umbra unde obișnuia să stea câinele. Căldura era nemișcată în jurul ei și al clădirilor zugrăvite în alb. Nu se auzea nici un sunet. Ora cinci. Se întrebă dacă Artur trebuise să cureță zăpada în acea dimineață. O pasăre zbură deasupra ei, aproape de sol, cu aripile fâlfâind într-o viteză incredibilă, și dispăru în direcția mării. „Era un strigăt de ajutor sau un strigăt de luptă?" Poate Lucinda trimisese ambele mesaje în același timp? Louise privi șirul de case care formau un semicerc.

„Lucinda știe că trebuie să-mi dea instrucțiuni exacte. În care dintre clădiri este? În mod normal, în cea pe care am vizitat-o când am venit aici împreună."

Păși pe pietriș cu sentimentul că, deși locul părea părăsit, niște ochi o urmăreau fără ca ea să fie capabilă să-i vadă. Deschise ușa și păși în întuneric. Fu lovită de duhoarea trupurilor nespălate, asudate. Nu se schimbase nimic de când fusese acolo ultima oară. Peste tot erau întinși oameni bolnavi. De-abia câțiva dintre ei se mișcau.

„Plaja morții. Acești oameni au venit aici la țărm, în speranța că vor găsi ajutor. Vai, aici nu este nimic decât moarte! La fel ca pe

plajele din Lampedusa, în Mediterana, unde refugiaţii morţi ajung la mal, fără a găsi vreodată viaţa la care au visat."

Rămase nemişcată până ce ochii i se obişnuiră cu lumina slabă. Ascultă corul de respiraţii. Unele erau scurte, intense, încordate; altele atât de slabe, încât cu greu puteau fi auzite. Huruielile, gemetele, şuierăturile şi ţipetele deveneau şoapte. Privi împrejurul camerei supraaglomerate, căutând-o în zadar pe Lucinda. Luă un şervеţel din buzunar şi-l puse la gură. În curând nu avea să-şi mai poată înăbuşi voma care îi creştea în gât. Începu să se deplaseze mişcându-şi picioarele cu atenţie, astfel încât să nu calce pe vreun picior sau braţ întins. „Rădăcini umane, care aşteaptă să mă împiedic de ele." Alungă acest gând, era lipsit de sens, nu avea nevoie să transforme realitatea în imaginaţie. Şi aşa era complet inteligibilă. Continuă să caute.

O găsi pe Lucinda într-un colţ. Era întinsă pe o rogojină, în spatele unui zid ieşit puţin în afară, format de unul dintre stâlpii care susţineau acoperişul. Louise o zări cu coada ochiului. Lucinda era cu adevărat foarte bolnavă; aproape dezbrăcată, pieptul i se ridica şi cobora cu respiraţii scurte, bruşte. Louisei îi era clar că fata îşi alesese poziţia cu grijă. Stâlpul crea un unghi mort. Nimeni nu ar fi fost capabil să-i vadă chipul când Louise stătea în faţa ei. Lucinda arătă spre uşă. Acolo se găsea o cutie de chibrituri. Louise simulă că scapă şervеţelul, se aplecă să-l ridice şi ascunse cutia în palmă. Lucinda dădu din cap aproape imperceptibil. Louise se întoarse şi părăsi clădirea, ca şi cum nu ar fi reuşit să găsească ce căuta.

Se clătină în momentul în care ieşi în lumina strălucitoare, după care începu să meargă pe drumul prăfuit ce ducea afară din sat. Când nu mai putea fi văzută, îl sună pe Warren. După zece minute, acesta veni după ea. Îşi ceru scuze că nu-şi dăduse seama că vizita sa avea să fie atât de scurtă, dar era posibil să ia decizia de a pleca înapoi spre casă, poate chiar în aceeaşi zi.

Când ajunseră la hotel, Warren refuză în continuare să primească vreo plată. Dacă avea nevoie de el, tot ce trebuia să facă era să-l sune. El se ducea să tragă un pui de somn la umbra camionetei sale, apoi avea de gând să meargă la plajă, pentru o partidă de înot.

— Înot cu balenele şi cu delfinii. Atunci pot să uit că sunt o fiinţă umană.

— Vrei să uiţi asta?

— Cred că, la un moment dat, toţi oamenii şi-au dorit să fi avut nu numai braţe şi picioare, ci şi înotătoare.

Urcă în camera ei şi se spălă pe mâini şi pe faţă sub robinet, care prinsese brusc viaţă şi producea acum un jet puternic de apă. Se

aşează pe marginea patului şi deschise cutia de chibrituri. Lucinda rupsese o bucată din marginea unui ziar şi scrisese cu nişte litere foarte mici un mesaj. „Ascultă timbila în întuneric." Asta era tot.

„Ascultă timbila în întuneric."

Aşteptă apusul, după ce reuşise să readucă la viaţă aparatul de aer condiţionat lovindu-l cu un pantof.

Warren sună şi o deşteptă din toropeala ei. Avea acum nevoie de el? Sau era în regulă dacă se ducea la Xai-Xai ca să-şi vadă soţia, care urma să nască în orice moment? Îi spuse să meargă sănătos.

Cumpărase un costum de baie din aeroport, înainte să plece din Stockholm. Se simţise ruşinată, deoarece motivul pentru care mergea în Mozambic era să întâlnească o tânără femeie, aflată pe moarte. Încercase în mod repetat să se convingă că era acceptabil să meargă la plajă, dar nu reuşea să se mobilizeze. Avea nevoie să-şi conserve energia, mai ales că nu ştia ce o aştepta în continuare. Lucinda şi respiraţia ei greoaie îi produceau atât supărare, cât şi frică.

În această căldură insuportabilă, totul avea un iz de moarte şi putreziciune. Pe de altă parte, nimic nu transmitea atâta energie ca lumina caldă a soarelui. Henrik ar fi protestat la desemnarea Africii drept continentul morţii. Ar fi susţinut că propria noastră incapacitate de a scoate la lumină adevărul este responsabilă de ideea că „ştim totul despre cum mor africanii, dar aproape nimic despre cum trăiesc". Cine spusese asta? Nu-şi amintea, dar cuvintele apăreau într-un documentar pe care-l citise în apartamentul din Stockholm. Îşi aminti brusc de o însemnare făcută de el pe coperta unuia dintre numeroasele dosare ce conţineau materiale despre creierul lui Kennedy. Henrik fusese furios. Scrisese întrebarea: „Cum am reacţiona noi, europenii, dacă lumea ar şti despre noi doar cum murim, dar nu ar cunoaşte absolut nimic despre cum ne trăim vieţile?"

Pe când se apropia scurtul apus, Louise rămase lângă fereastră, privind spre mare. Resturile chioşcului de pe plajă se aflau în umbră. Camioneta plecase. Câţiva copii se jucau cu ceea ce părea să fie o pasăre moartă. Femei cărând coşuri pe capetele lor mergeau pe plajă. Un bărbat încerca să se menţină pe bicicletă în timp ce se plimba prin nisipul adânc. Nu reuşi, căzu şi se ridică din nou, râzând copios. Louise îl admiră pentru veselia sinceră cu care tratase situaţia.

Întunericul se lăsă, întinzând o mantie neagră deasupra pământului. Coborî la restaurantul hotelului. Albinosul, cu timbila sa, era la locul obişnuit. Dar nu cânta, mânca orez şi salată dintr-un castron de plastic roşu. Lângă el se găsea o sticlă de bere. Mânca

încet, asemenea cuiva căruia nu îi este foame cu adevărat. Louise se duse la bar. Mai mulţi bărbaţi stăteau la o masă, pe jumătate adormiţi deasupra paharelor cu bere. Femeia din spatele tejghelei semăna atât de tare cu Lucinda, încât o făcu să tresară. Când femeia zâmbi, deveni evident că era ştirbă. Louise simţi nevoia să bea ceva tare. Artur ar fi scos o sticlă de akvavit şi ar fi trântit-o pe masă. „Uite aici, bea, întăreşte-te!" Comandă un whisky, ceva ce nu îi plăcea cu adevărat, şi o sticlă de bere locală, Laurentina. Albinosul începu din nou să cânte la timbila sa. „Ascultă timbila în întuneric." Sosiră şi alţi oaspeţi în restaurant, un portughez mai în vârstă, cu o africancă foarte tânără. Louise estimă că între cei doi era o diferenţă de patruzeci de ani. Simţi impulsul să meargă până la el şi să-i tragă un pumn în figură. El exprima modul în care dragostea şi dispreţul se amestecau ca să perpetueze asuprirea colonială.

„Ştiu prea puţin. Cunoştinţele mele despre mormintele din epoca bronzului sau despre importanţa oxizilor ferici pentru culoarea ceramicii greceşti sunt greu de egalat. Dar când vine vorba despre viaţa de dincolo de necropole şi muzee, nu ştiu nimic în comparaţie cu ceea ce ştia Henrik. Sunt o persoană foarte ignorantă şi de-abia acum am înţeles acest lucru, după ce am împlinit cincizeci de ani."

Goli paharul şi simţi cum o iau transpiraţiile. O ceaţă subţire i se lăsă peste conştiinţă. Albinosul cânta în continuare. Femeia din spatele tejghelei îşi rodea unghiile. Louise ascultă întunericul de afară. După o ezitare de câteva momente, comandă un alt pahar de whisky.

Era şapte fără douăzeci de minute. Cât era ceasul în Suedia? Diferenţa de fus orar era de o oră sau de două? În ce sens? Mai devreme sau mai târziu? Nu era deloc sigură.

Întrebările ei rămaseră fără răspuns, deoarece timbila se oprise brusc din cântat. Louise goli paharul şi plăti. Albinosul se învârtea încet printre mesele din restaurantul gol, îndreptându-se spre toaletă. Louise ieşi în faţa hotelului. Camioneta lui Warren încă nu se întorsese. Auzi gemetele mării, cineva o depăşi în obscuritate, invizibil, fluierând. Lumina pâlpâitoare a unei biciclete se clătină pe lângă ea, după care dispăru. Aşteptă.

Albinosul începu din nou să cânte. Sunetul era diferit acum, mai îndepărtat. Înţelese brusc că ceea ce auzea era o altă timbilă. Instrumentul din restaurant fusese abandonat, albinosul nu se întorsese.

Făcu vreo câţiva paşi spre întuneric. Sunetele vibrante ale timbilei veneau de undeva mai aproape de mare, dar nu dinspre şubredul chioşc de pe plajă, ci din cealaltă direcţie, unde pescarii obişnuiau să-şi atârne năvoadele. Louise se simţi iarăşi cuprinsă de

frică, se temea de ceea ce urma să se întâmple, dar se strădui să se gândească la Henrik. Se simți mai aproape de el decât în oricare alt moment de la moartea sa.

Încercă să audă și alte sunete în afară de cele ale timbilei, dar într-acolo era doar oceanul și propria singurătate, precum o noapte de iarnă rece ca gheața.

Merse spre izvorul muzicii. Se apropie, dar nu vedea nici un foc, nimic. Acum se găsea foarte aproape, timbila invizibilă era lângă ea. Melodia se opri pe neașteptate, între două note.

Simți o mână pe gleznă. Tresări, dar nimeni nu o țintuia. Înlemni în momentul în care auzi vocea Lucindei în întuneric.

— Eu sunt.

Louise se ghemui și pipăi în jur. Lucinda stătea pe pământ, sprijinindu-se de un copac uscat, care fusese doborât în timpul unei furtuni. Louise simți chipul ei fierbinte, transpirat, lipit de mâna sa, pe care fata i-o luă și o puse pe pământ, alături.

— Nu m-a văzut nimeni. Toți cred că sunt atât de slăbită, încât nu pot să mă ridic. Dar eu pot. Deși, nu pentru multă vreme. Știam că veți veni.

— Nu credeam niciodată că poți să ajungi atât de bolnavă, atât de repede.

— Nimeni nu crede că moartea este imediat după colț. Pentru unii oameni, totul se petrece foarte repede. Sunt unul dintre aceia.

— Pot să te iau de aici și să mă asigur că primești toate medicamentele necesare.

— Este prea târziu. Și, în plus, am toți banii lui Henrik. Nu ajută. Boala se răspândește în corpul meu precum focul în iarba uscată. Sunt pregătită. Mă tem doar în anumite zile, în zori, când răsăritul soarelui este mai frumos decât de obicei și știu că, în curând, nu voi mai fi capabilă să-l văd. Ceva din interiorul meu deja a murit. O ființă umană moare puțin câte puțin, ca atunci când îți croiești drum printre umbre pe o plajă ușor înclinată și doar după câțiva kilometri apa îți ajunge la gât. Credeam că voi rămâne să-mi dau sufletul în casa mamei mele. Dar nu voiam să mor fără rost, nu voiam ca viața mea să treacă fără să las ceva în urmă. M-am gândit la dumneavoastră și la felul cum căutați sufletul lui Henrik în tot ce făcuse sau încercase să facă. Am venit aici să văd dacă lucrurile erau chiar așa cum bănuia Henrik că sunt, că în spatele bunăvoinței exista o realitate diferită, că în spatele tuturor acelor tineri idealiști stăteau la pândă oameni cu aripi negre, care îi exploatau pe muribunzi în propriile lor scopuri.

— Ce ai văzut?

Vocea slabă a Lucindei tremura în timp ce vorbea.

— Lucruri îngrozitoare. Dar lăsați-mă să vă spun întreaga

poveste. Cum am ajuns la Xai-Xai nu este important, nu contează dacă am fost dusă acolo într-o roabă sau în spatele unui camion. Am o grămadă de prieteni, nu sunt niciodată singură. Am luat pe mine cele mai ponosite haine pe care le-am găsit. M-au lăsat în noroiul şi nisipul de lângă clădirile din satul lui Christian Holloway. Stăteam întinsă acolo, aşteptând răsăritul soarelui. Prima persoană care m-a văzut a fost un bătrân cu părul cărunt. După care au venit şi ceilalţi, toţi purtând cizme de cauciuc, şorţuri mari şi mănuşi din cauciuc. Erau sud-africani albi, unul este posibil să fi fost mulatru. M-au întrebat dacă am SIDA, de unde vin, parcă mă interogau, în cele din urmă, au hotărât să mă lase să stau. M-au repartizat într-una dintre clădiri, dar, când s-a lăsat noaptea, m-am mutat acolo unde m-aţi găsit.

— Cum ai reuşit să mă suni?

— Încă am telefonul mobil. Bărbatul care m-a adus aici îmi încarcă bateria o dată la două zile şi mi-o strecoară în secret noaptea. O sun pe mama şi o ascult cum mă imploră înspăimântată să ţin moartea la distanţă. Încerc să o consolez, cu toate că ştiu că nu este posibil.

Lucinda începu să tuşească tare şi îndelung. Louise îşi schimbă poziţia şi observă că lângă copac se găsea un casetofon mic. „Ascultă timbila în întuneric." Aşadar, nu cântase o nălucă. Sunetul provenea de la o casetă. Lucinda se opri din tuşit. Louise îi auzi gâfâitul pricinuit de efort. „Nu pot să o las aici, se gândi ea. Henrik nu ar fi abandonat-o niciodată. Trebuie să existe ceva care să-i aline durerea, poate este posibil să fie salvată."

Lucinda o strânse de mână ca şi când ar fi căutat să se sprijine, dar nu făcu nici o încercare să se ridice. Continuă să vorbească:

— Ascult în timp ce stau întinsă pe podea. Nu pe cei bolnavi, ci oamenii sănătoşi din cameră. Noaptea, când cei mai mulţi dintre îngerii albi dorm şi numai paznicii de noapte sunt treji, lumea de dedesubt capătă viaţă. Există camere sub podea, săpate în pământ.

— Ce se află în ele?

— Lucruri groaznice.

Vocea ei era atât de slabă, încât Louise fu nevoită să se aplece în faţă ca să o audă. Lucinda avu un alt atac de tuse, care ameninţa să o sufoce. În momentul în care încercă să tragă aer în plămâni, se auzi un fel de gâlgâit. La mult timp după sfârşitul atacului de tuse, Lucinda putu să vorbească din nou. Louise îl auzi pe albinos cântând din nou la timbila lui.

— Nu e nevoie să continui dacă simţi că nu poţi.

— Trebuie. Poate voi fi moartă mâine. Nu vreau ca dumneavoastră să fi făcut această călătorie degeaba. Sau Henrik.

— Ce ai văzut?

— Bărbaţii în cizme, şorţuri şi mănuşi de cauciuc le făceau oamenilor injecţii. Însă nu doar bolnavii era injectaţi. Mulţi dintre cei care vin aici sunt sănătoşi, exact cum a spus Umbi. Sunt folosiţi pe post de cobai, ca să încerce vaccinurile netestate. Apoi, li se injectează sânge infectat. Sunt infectaţi cu virusul HIV pentru a se vedea dacă vaccinul funcţionează. Cei mai mulţi dintre cei care zac în camera în care m-aţi găsit au fost infectaţi aici. Erau sănătoşi când au venit. Dar există, de asemenea, şi alţii, oameni ca mine, care au fost infectaţi într-un fel sau altul. Noi primim medicamente care nu au fost testate pe animale, în tentativa de a găsi un leac pentru oamenii cu SIDA în stare avansată. Pentru cei care realizează testele, nu contează dacă pacienţii sunt oameni, şobolani sau cimpanzei. Sincer, animalele nu sunt decât un mijloc pentru îndeplinirea unui scop. În fond, nu ele sunt cele pe care experimentele încearcă să le vindece. Cui îi pasă dacă nişte africani sunt sacrificaţi, dacă rezultatul constă în medicamente şi vaccinuri de care oamenii din Vest pot să beneficieze?

— De unde ştii asta?

— Ştiu pur şi simplu.

Vocea Lucindei deveni brusc mai puternică.

— Nu înţeleg.

— Ar trebui să înţelegeţi.

— Cum ai aflat despre toate acestea? Doar ascultând?

— Le-am învăţat de la Henrik.

— El a văzut ceea ce ai văzut şi tu?

— Nu a spus niciodată că a văzut cu atât de multe cuvinte. Cred că voia să mă cruţe. Dar m-a învăţat despre virus, despre modul în care cercetătorii încercau diferite substanţe, să vadă dacă provoacă o reacţie pozitivă şi dacă existau efecte secundare. Învăţase singur, nu studiase niciodată medicina, dar voia să ştie. A început să lucreze aici ca voluntar pentru a descoperi adevărul. Cred că ceea ce a trăit aici a fost mai rău decât orice îşi imaginase.

Louise căută mâna Lucindei în întuneric.

— Crezi că de aceea a murit? Deoarece aflase ce se întâmpla în lumea de dedesubt?

— Oamenilor care lucrează aici le este strict interzis să coboare la subsol, unde sunt ţinute toate mostrele de virusuri şi medicamentele. Henrik nu a respectat acel ordin. El avea nevoie să afle, a îndrăznit să intre în zona interzisă şi a coborât pe acele scări.

Louise aşteptă ca vorbele Lucindei să-şi facă efectul. Henrik coborâse într-o altă lume şi descoperise un secret care îl costase viaţa.

Avusese dreptate. Henrik fusese ucis. Cineva introdusese forţat acele somnifere în el. Dar exista în continuare un lucru care o rodea.

Adevărul putea să fie atât de simplu?

— Pot să vă spun mai multe mâine, zise Lucinda. Vocea ei era din nou o şoaptă, care de-abia se auzea. Nu am puterea să mai vorbesc acum.

— Nu poţi să stai aici. Te iau cu mine.

— Dacă încercaţi să mă luaţi, nu-mi vor lăsa niciodată familia în pace. Rămân aici. Trebuie să mor undeva.

Louise înţelese că nu avea nici un sens să insiste ca fata să-i permită lui Warren să o ridice în camioneta lui şi să o ducă în altă parte.

— Cum vei reuşi să ajungi din nou acolo?

— E mai bine să nu ştiţi. Dar nu trebuie să vă faceţi griji. Puteţi să staţi aici până mâine?

— Am o cameră la hotel.

— Întoarceţi-vă când auziţi timbila în întuneric. Poate voi fi într-un loc puţin diferit, dar voi veni, în măsura în care nu voi înceta să mai respir. Nu e niciodată bine să mori înainte să fi terminat ceea ce ai de spus.

— Nu vei muri.

— Voi muri. Nici dumneavoastră şi nici eu nu ne putem îndoi de acest lucru. Ştiţi de ce îmi este cel mai teamă? Nu că e posibil să mă doară, nu că inima va rezista până în ultimul moment. Mi-e teamă din cauză că voi fi moartă atât de mult timp. Nu văd nici un sfârşit morţii mele. Acum, mergeţi în pace.

Louise nu răspunse. Nu mai era nimic de zis.

Muzica timbilei se înălţa şi se scufunda în noaptea şi în brizele mării.

Louise se ridică în picioare şi o luă spre intrarea luminată a hotelului. Nu venea nici un sunet dinspre întunericul care o ascundea pe Lucinda.

O parte dintre sud-africani cinau în restaurant. Louise îl descoperi pe Warren la bar. Acesta îi făcu semn cu mâna. Vedea din privirea lui că era beat.

— Am încercat să vă sun, dar nu aţi răspuns. Am crezut că aţi ieşit în largul mării şi aţi dispărut.

— Telefonul meu mobil a fost închis.

— Am fost foarte îngrijorat. Mai aveţi nevoie de mine astă-seară?

— Nu.

— Dar mâine? Fac de obicei un pariu cu soarele, în legătură cu cine se scoală primul, el sau eu.

— Pot să te plătesc pentru ce ai făcut până în acest moment?

— Nu acum. Mâine sau într-o altă zi. Aşezaţi-vă aici şi spuneţi-mi totul despre ţara din care veniţi. Despre tot acel frig şi acea

ninsoare.

— Sunt prea obosită. Poate mâine.

Urcă spre camera ei. Era complet epuizată. Gândurile i se învârteau în cap. Ar fi trebuit să meargă la restaurant şi să mănânce, în ciuda faptului că nu îi era deloc foame. De asemenea, avea nevoie să stea jos şi să scrie tot ce îi spusese Lucinda. Ar fi fost primul pas spre o depoziţie. Dar, în realitate, nu făcu decât să rămână lângă fereastră.

Trei vehicule erau parcate în apropierea hotelului, două maşini albe 4x4 şi camioneta lui Warren. Se încruntă. Cine era, de fapt, Warren? De ce fratele lui, recepţionerul, nu o recunoscuse? Ar fi trebuit să o facă. De ce ascunsese faptul că o ştia? De ce nu voia Warren să fie plătit? Întrebările îi zburau prin minte. Fusese însărcinat s-o supravegheze?

Clătină din cap, trase draperiile, verifică dacă uşa era încuiată, puse un scaun între uşă şi un dulap şi se pregăti de culcare. Auzi cele două maşini sud-africane pornind şi îndepărtându-se. După ce se spălă, se întoarse la fereastră şi se uită pe furiş printre draperii. Camioneta lui Warren era în continuare acolo. Timbila tăcuse.

Se cuibări în pat. Aparatul de ventilaţie zdrăngănea şi arunca scurte explozii de aer rece. În mintea ei, analiză ceea ce îi spusese Lucinda, căutând orice detaliu important care îi scăpase din vedere.

Era deja dimineaţă când se trezi. La început, habar nu avu unde se afla. Sări afară din pat şi trase draperiile. Camioneta lui Warren nu mai era acolo. O negresă, goală de la brâu în sus, se spăla la robinetul de lângă intrarea în hotel. Louise se uită la ceas şi îşi dădu seama că dormise profund timp de opt ore. Aruncă o privire spre locul unde se întâlnise cu Lucinda. Copacul era în continuare acolo. Câteva găini scormoneau şi ciuguleau în iarbă. Îşi aminti ce gândise despre Warren şi se ruşină.

„Văd lucruri care nu există, se gândi ea. Trebuie să caut unde este întuneric, nu unde este lumină."

Marea scânteia. Nu mai putea rezista. Îşi puse pe ea costumul de baie, legă un prosop în jurul taliei şi coborî spre plajă. Era aproape pustie. Câţiva copii se jucau în nisip, nişte femei, cu spatele îndoit, dădeau din mâini în apa puţin adâncă, adunând câte ceva, posibil midii. Louise înaintă cu greu până ce ajunse la o adâncime care-i permitea să înoate. Simţea un curent, dar nu-i punea probleme.

Artur era alături de ea. Înotau în lacul cel întunecat şi, printre mişcările braţelor, îi spunea întruna că acesta era fără fund.

Acceleră ritmul. Înotatul o relaxase întotdeauna. În momentele când ea şi Aron aveau probleme majore, se ducea să înoate, în mare,

într-un lac sau o piscină, ce îi era mai la îndemână. Se lăsă pe spate şi privi spre cerul albastru. Întâlnirea cu Lucinda fusese un vis greu de crezut.

În momentul în care ieşi din apă şi se uscă, se simţi mai liniştită decât oricând în ultima vreme. Se întoarse la hotel. Camioneta lui Warren nu era parcată sub copacii umbroşi. Putea simţi aroma peştelui proaspăt prăjit la grătar, venind dinspre campingul din apropiere. Albinosul încă nu sosise cu timbila lui. Ea era singurul client din restaurant. O chelneriţă pe care nu o mai văzuse înainte veni să-i ia comanda. Ceru nu numai cafea şi chifle, ci şi o omletă. Atmosfera din restaurant era de un calm aproape ireal. În afară de ea, chelneriţă şi cineva care era ocupat în bucătărie, dar nu se vedea, lumea era pustie.

„Henrik trebuie să fi fost în acest restaurant la un moment dat. Poate era la fel ca acum, luase prânzul într-o izolare totală, aşteptând ca albinosul să înceapă să cânte la timbila lui."

Luă încă o ceaşcă de cafea. Când voi să plătească, chelneriţă era de negăsit. Lăsă banii sub farfurioară şi părăsi restaurantul. Warren încă nu sosise. Se întoarse în cameră şi descuie uşa.

Doar după ce o închise în spatele ei, observă că un bărbat stătea pe unul din cele două scaune din faţa ferestrei. Christian Holloway se ridică în picioare, zâmbi şi îşi întinse braţele în semn de scuză.

— Ştiu că nimeni nu ar trebui să intre în camera unei persoane pe care nu o cunoaşte fără să fie invitat. Dacă vreţi, voi pleca şi, apoi, voi bate la uşă, ca un bărbat onest.

— Cum aţi intrat? Uşa nu era închisă?

— Am avut întotdeauna o înclinaţie către ceea ce unii ar putea numi realizări neobişnuite. Am simţit că e o provocare să învăţ să descui broaşte. Pot spune că uşa aceasta nu a fost cea mai dificilă din câte am întâlnit. La Shanghai, am reuşit odată să forţez o încuietoare triplă de la uşa unui templu. Dar mă dedic şi altor îndemânări. Bunăoară, am dobândit priceperea străveche de a decupa siluete. Este dificil. Necesită mult exerciţiu, dar este o metodă excelentă de relaxare.

— De ce avea Henrik o siluetă de-a dumneavoastră?

— Eu i-am dat-o. Îi văzuse la lucru pe creatorii de siluete chinezi şi era dornic să le înveţe arta. Există ceva fascinant în procesul de reducere a oamenilor la umbre şi profiluri.

— De ce aţi venit aici?

— Aţi manifestat interes pentru munca pe care o fac aici. Cel mai neînsemnat lucru pe care îl pot face este să-mi dedic puţin timp unei conversaţii care mi-ar putea permite să vă ofer ceva în schimb.

— Aş dori să fiu singură când mă îmbrac.

— Când aș putea să revin?

— Aș prefera să ne întâlnim jos.

Holloway se încruntă.

— Este prea mult zgomot, prea multe lucruri din restaurant și bar distrag atenția. Instrumente dezacordate, oale și tigăi în bucătărie, oameni vorbind ca să nu tacă.

— Nu sunt de acord, dar voi fi gata în jumătate de oră.

— În aceste condiții, mă voi întoarce atunci.

Părăsi camera fără nici un sunet. Învățase cu siguranță ceva de la africanii pe care îi disprețuia atât. Învățase cum să se deplaseze pe o dușumea într-o liniște totală.

Louise se îmbrăcă și, în același timp, încercă să se pregătească pentru întoarcerea lui. Cum avea să-l înfrunte, cu toate întrebările ei? Putea oare să-i spună fățiș că, în opinia ei, se făcea responsabil de moartea singurului ei fiu? „Ar trebui să-mi fie teamă, își zise ea. Ar trebui să fiu îngrozită. Dacă am dreptate, i-ar veni foarte ușor să mă ucidă în același fel în care l-a ucis pe Henrik și pe Umbi. Chiar și dacă e singur când intră în camera aceasta, are gărzi de corp peste tot. Ele sunt invizibile, dar mereu prezente."

Bătu în ușă atât de încet, încât de-abia îl auzi. Când deschise, în fața ei stătea Christian Holloway, singur. Zâmbi și intră.

— Se spune că odată, demult, hotelul acesta era refugiul preferat al turiștilor sud-africani. În perioada colonialismului portughez, Mozambicul era raiul pe pământ. Putea să ofere plaje, pescuit, căldură și, nu în ultimul rând, o mulțime de fete tinere, pe care le puteai avea aproape pe gratis. Acum totul este o amintire care aproape s-a șters.

— În ciuda tuturor aparențelor, lumea devine uneori un loc mai bun.

— Depinde cui i se cere părerea.

— Deocamdată, eu pun astfel de întrebări. Mă întreb cine sunteți, ce vă mână să faceți ceea ce faceți.

— De aceea v-ați întors aici?

— Fiul meu, Henrik, a venit aici o dată. Știți asta. Apoi s-a dus în Suedia și a murit. Știți la fel de bine și asta.

— Mi-am exprimat deja condoleanțele. Din păcate, nu cred că este posibil să împărtășești durerea cuiva. Fiecare este singur cu durerea sa, la fel cum fiecare este singur atunci când moare.

— De ce a trebuit să moară fiul meu?

El nu-și pierdu calmul. Expresia feței sale era sinceră, ochii lui priveau direct într-ai ei.

— De ce credeți că aș fi capabil să răspund la această întrebare?

— Cred că sunteți singurul care poate să o facă.

— Ce vă imaginaţi că ştiu?

— De ce a murit. Şi cine l-a omorât.

— Aţi spus chiar dumneavoastră că, potrivit concluziilor poliţiei, a fost sinucidere.

— Dar nu a fost. Cineva a băgat cu forţa acele somnifere în el.

— Cunosc din experienţă cât este de dificil să accepţi realitatea, atunci când propriul copilul îşi ia singur viaţa.

— Ştiu că fiul dumneavoastră s-a sinucis fiindcă avea HIV

Detectă o scânteie de surpriză în ochii lui Holloway, dar acesta îşi recăpătă imediat calmul.

— Nu sunt surprins că aveţi această informaţie. În mod evident o avea şi fiul dumneavoastră. În ziua de azi este imposibil să păstrezi vreun secret.

— Henrik era convins că se poate acoperi orice. De aici şi interesul lui pentru teoria conspiraţiei din spatele creierului lui Kennedy.

— Ţin minte. Comisia Warren nu a reuşit să dezgroape nimic. Mă aştept să existe o explicaţie foarte simplă, pe care nimeni nu s-a obosit să o cerceteze.

— Henrik spunea că este tipic lumii moderne faptul că adevărul este întotdeauna suprimat de către cei care au interes ca neadevărurile să predomine sau se folosesc de ele ca de nişte mijloace de încurajare a speculaţiilor nebuneşti, care sunt greu de combătut.

— Nu aş fi crezut că este tipic doar epocii noastre. Nu-mi vine în minte nici o epocă în care să nu se fi aplicat exact acelaşi criteriu.

— Dar nu este misiunea noastră să demascăm minciunile şi să luptăm împotriva nedreptăţii?

Christian Holloway îşi întinse larg braţele.

— Mă opun injustiţiei în felul meu, combătând ignoranţa şi frica. Arăt că cineva poate să aducă o contribuţie. M-aţi întrebat care este forţa mea motrice. Vă voi spune. Este dorinţa de a şti de ce un bărbat needucat precum Genghis-Han poate să învingă organizări militare sofisticate şi naţiuni civilizate departe de stepele Mongoliei şi să instaureze un imperiu care nu se asemăna cu nimic din ce văzuse până atunci lumea. Care a fost arma căreia nimeni nu putea să-i facă faţă? Cred că am răspunsul.

— Şi acesta este?

— Arcurile lor masive. Modul în care au învăţat să devină una cu caii lor. Abilitatea lor de a defini acel moment magic în care o săgeată putea fi trimisă cu mare precizie, deşi se aflau pe nişte cai care galopau la o viteză ameţitoare. Ca toate soluţiile importante, aceea era simplă. În zilele noastre, nu pot decât să roşesc când mă gândesc cât de mult timp mi-a luat să ajung la acea concluzie.

Răspunsul a fost, bineînțeles, că acei călăreți învățau cum să tragă săgețile când copitele cailor lor erau în aer. Pentru o clipă, exista un echilibru perfect. Un călăreț care putea să tragă în acea fracțiune de secundă era sigur că-și va atinge ținta. Principalul atu al lui Genghis-Han nu era faptul că el și hoardele sale înaintau însetate de sânge: calcula momentul exact când haosul poate fi transformat în calm. Mă folosesc de asta ca de o sursă de inspirație a mea și încerc să-mi trăiesc viața în concordanță cu ea.

— Construind aceste misiuni?

— Încercând să ajung la un anumit echilibru, care nu a fost obținut până acum. Oamenii din Africa infectați cu HIV mor. În afară de cazul în care se întâmplă să te naști într-una dintre puținele familii bogate. Dar dacă ești infectat în Occident, poți conta pe primirea tratamentului și a medicamentelor de care ai nevoie indiferent de statutul părinților tăi.

— Există o lume subterană în satul dumneavoastră. E ca o galeră. Pasagerii avuți se plimbă înainte și înapoi pe punte; dar dedesubt, ceilalți sclavi sunt îngrămădiți în lanțuri.

— Nu înțeleg despre ce vorbiți.

— Există o lume subterană. Unde au loc experimente atât pe oamenii bolnavi, cât și pe oamenii sănătoși. Știu despre asta, chiar dacă nu o pot dovedi.

— Cine o afirmă?

— Am întâlnit un bărbat de acolo care a încercat să-mi vorbească despre acest lucru. A doua zi, a dispărut. Un alt bărbat a încercat să-mi spună ce se întâmplă. I s-a tăiat gâtul.

— Nu știu absolut nimic.

— Dar sunteți responsabil pentru ceea ce se întâmplă acolo?

— Bineînțeles.

— În acest caz, sunteți responsabil pentru opusul a ceea ce declarați că se petrece în misiunile dumneavoastră.

— Permiteți-mi să vă explic ceva. Nu există o lume fără luptă, nici o civilizație care să nu înceapă prin întocmirea regulilor privind relațiile între oameni. Regulile însă sunt pentru cei slabi. Cel puternic experimentează, ca să afle cât de departe pot fi duse, el își creează propriile reguli. Dumneavoastră ați dori ca totul să se bazeze pe bunăvoința și mila semenilor, dar dacă nu există nici un profit personal care să fie realizat, nu va exista nici un progres. Licențele medicamentelor garantează profiturile ce fac posibile cercetarea și dezvoltarea unor medicamente noi. Hai să presupunem că ceea ce susțineți în legătură cu satul nostru este adevărat - nu spun că este, dar hai să presupunem că este. Neîndoielnic, va apărea ceva bun din ceea ce pare să fie o activitate brutală. Amintiți-vă cât de urgentă este găsirea unui leac pentru SIDA. Africa de Sud, în

special, se confruntă cu o catastrofă de proporții gigantice – singura comparație posibilă este ciuma. Ce guverne vă imaginați că sunt pregătite să investească miliardele necesare găsirii unui vaccin? Genul de bani care sunt necesari pentru aventuri mult mai importante, precum războiul din Irak. Christian Holloway se ridică. Timpul meu este prețios. Trebuie să plec acum. Vă rog să vă întoarceri aici când doriți.

— Nu voi renunța până ce nu voi descoperi ce s-a întâmplat cu Henrik.

El deschise ușa fără un sunet.

— Îmi cer scuze pentru spargerea încuietorii. Tentația a fost irezistibilă.

Dispăru pe coridor. Louise privi pe fereastră cum părăsește hotelul și se urcă într-o mașină.

Întreg trupul îi tremura. Îi scăpase. Nu reușise să-l înfrunte și să-i distrugă apărarea. Pusese întrebările pe care le pregătise, dar el fusese cel care primise răspunsurile dorite. Își dădu seama *acum* că venise să descopere cât de mult știa. Plecase pentru că nu-i mai era frică de ea.

Acum, marea ei speranță era Lucinda. Ea era singura care putea să aducă lumină în ceea ce se întâmpla cu adevărat.

În acea seară auzi timbila cântând în întuneric. De această dată, muzica venea dintr-un loc mai apropiat de mare. Urmă sunetul, atentă unde punea piciorul și privind cu grijă în noapte. Era lună nouă, cerul era acoperit de o ceață subțire.

Când se opri melodia, căută să asculte respirația Lucindei, dar nu auzi nimic. Pentru un moment, se întrebă dacă nu cumva căzuse într-o capcană. Nu era nici o Lucinda acolo, în întuneric, erau alte umbre care o așteptau, la fel cum îi așteptaseră pe Umbi, pe Henrik și, poate, și pe Aron.

Apoi o auzi pe Lucinda chemând-o de foarte aproape. Un chibrit se aprinse, un felinar lumină. Louise se așeză jos, lângă ea. Pipăi fruntea fetei: trebuia să aibă o febră foarte mare.

— Nu ar fi trebuit să vii. Ești prea bolnavă.

— Știu. Dar trebuie să mor undeva. Pământul este la fel de bun aici, ca oriunde altundeva. În plus, nu voi muri singură. Nu voi rămâne sub pământ fără tovărășie. Sunt mai mulți oameni în tărâmul morților decât în cel al viilor. E doar o chestiune de alegere să mori unde alți morți te așteaptă.

— Christian Holloway m-a vizitat astăzi.

— Am aflat că avea de gând. Ați avut grijă când ați venit aici? Nu v-a urmărit nimeni?

— Nu am văzut pe nimeni.

— Nu am întrebat ce ați văzut. Am întrebat dacă v-a urmărit cineva.

— Nu am auzit și nici nu am văzut nimic.

Louise observă că Lucinda se mută mai departe de ea.

— Am nevoie de spațiu în jurul meu. Febra mea arde tot oxigenul.

— Ce ai vrut să-mi spui?

— Continuarea. Sfârșitul. Dacă există un sfârșit.

Dar Lucinda fu incapabilă să mai spună ceva. Un foc de armă sfărâmă tăcerea.

Lucinda tresări, după care căzu pe o parte și rămase acolo perfect nemișcată.

Louise văzu brusc în fața ei toate imaginile din dosarele lui Henrik. Lucinda fusese împușcată în cap exact în același loc în care intrase glonțul ce penetrase creierul lui John F. Kennedy. Nimeni nu se deranja însă să ascundă creierul care acum se scurgea din capul Lucindei.

Louise țipă. Ajunsese la capătul călătoriei sale, dar nimic nu se încheiase precum sperase. Avea acum adevărul în fața ei. Știa cine trăsese glonțul. Era un bărbat care decupa siluete, o umbră lunecoasă, care susținea în fața lumii că îi voia doar binele. Dar cine avea s-o creadă? Moartea Lucindei era sfârșitul inexorabil al poveștii.

Louise dorea să stea cu Lucinda, dar nu îndrăznea. În confuzia și frica ei, spera că unul dintre prietenii invizibili ai fetei era în întuneric, dincolo de cercul de lumină ce înconjura felinarul, și că avea să se îngrijească de ea.

*****

Încă o noapte nedormită, plină de teroare. Nu avea puterea să gândească. Totul era un vid infinit, înghețat.

Dis-de-dimineață auzi camioneta lui Warren apropiindu-se de hotel. Merse jos la recepție și plăti cazarea. Când părăsi hotelul, dădu peste Warren, care aștepta afară, fumând. Nu se mai găsea nimic în locul în care murise Lucinda. Nici un om, nici un cadavru, nimic. Warren își aruncă țigara când o văzu pe Louise și îi făcu semn cu mâna.

— Noaptea trecută, aici au avut loc niște împușcături, spuse el. Noi, africanii, avem la îndemână mult prea multe arme fără proprietar. Ne împușcăm unul pe altul mult prea des.

Warren îi deschise ușa camionetei.

— Unde vreți să mergeți astăzi? Este o zi minunată. Pot să vă arăt lagune unde apa curge printre mâini precum perlele. Obișnuiam să caut comori în mine adânci. Aici, diamantele curg

printre degetele mele sub forma picăturilor valoroase de apă.

— Altă dată. Nu acum. Trebuie să mă întorc la Maputo.

— Atât de departe?

— Atât de departe! Îţi voi plăti oricât ceri.

El nu spuse un preţ, doar se căţără pe scaunul şoferului, porni motorul şi băgă în viteză. Louise se întoarse şi privi pentru ultima oară spre plaja unde fusese obligată să îndure toate acele întâmplări teribile şi pe care nu avea s-o mai vadă vreodată.

Merseră întreaga dimineaţă, ridicând în urma lor nori roşii de praf. Soarele ajunse curând la zenit şi căldura se lăsă deasupra satelor.

Louise rămase tăcută tot drumul spre Maputo şi, când ajunseră, plăti fără să spună un cuvânt. Warren nu puse nici o întrebare, de-abia îşi luă rămas-bun. Ea luă o cameră la un hotel numit Terminus, închise uşa şi se cufundă într-un abis. Petrecu două zile la hotel, nu vorbi cu nimeni, cu excepţia chelnerilor care îi aduceau uneori mâncare, de care de-abia se atingea. Nici măcar nu îl sună pe Artur, să-i ceară ajutorul.

În a treia zi, se forţă să se ridice din pat şi părăsi atât hotelul, cât şi Mozambicul. Ajunse la Madrid, via Johannesburg, în după-amiaza zilei de 23 decembrie. Zborurile către Barcelona erau rezervate în întregime de oameni care doreau să serbeze Crăciunul acolo. Se gândi la ideea de a lua un tren, dar hotărî să rămână atunci când găsi un loc liber la o cursă care pleca a doua zi dimineaţa.

La Madrid ploua. Decoraţiunile sclipitoare de Crăciun atârnau pe străzi şi în ferestrele magazinelor. Văzu cu coada ochiului, prin geamul taxiului, un Moş Crăciun cu o privire ciudată. Închiriase o cameră în cel mai scump hotel pe care îl ştia, Ritz, cu celebrele sale servicii de calitate.

Ea şi Aron trecuseră pe-acolo o dată, în drum spre muzeul Prado, încă îşi amintea cum hotărâseră să arunce banii pe un apartament de lux pentru o noapte. Acum, camera ei era plătită din banii lui Aron, dar el dispăruse. Absenţa lui îi provoca o durere continuă. De-abia acum îşi dădu seama că, atunci când îl găsise printre papagalii roşii, ceva din dragostea ei iniţială se trezise la viaţă.

Vizită muzeul de vizavi. Încă îşi amintea drumul spre colecţia de tablouri şi gravuri aparţinându-i lui Goya.

Ea şi Aron stătuseră o veşnicie contemplând portretul unei femei în vârstă, el o luase de mână şi înţeleseră apoi că amândoi se gândiseră la bătrâneţea inevitabilă.

Petrecu întreaga după-amiază la muzeu, încercând să uite pentru câteva minute tot ce se petrecuse.

A doua zi, când plecă spre Barcelona, ploua. În momentul în care debarcă, se simți amețită și fu nevoită să se sprijine de peretele platformei care ducea în clădirea terminalului. O stewardesă o întrebă dacă avea nevoie de ajutor. Louise clătină din cap că nu și continuă să meargă. Se simțea de parcă ar fi călătorit încontinuu din ziua în care părăsise Argolisul și se îmbarcase în zborul Lufthansa către Stockholm, via Frankfurt. În mintea ei, mai ales ca să țină amețeala la distanță, numără toate plecările și sosirile: Atena – Frankfurt – Stockholm – Visby – Stockholm – Östersund - Stockholm - Frankfurt - Singapore - Sydney - Melbourne - Bangkok - Frankfurt - Barcelona - Madrid - Johannesburg - Maputo - Johannesburg - Frankfurt - Atena - Frankfurt - Stockholm - Östersund - Stockholm - Frankfurt - Johannesburg - Maputo - Johannesburg - Madrid - Barcelona.

Fuseseră etapele unei călătorii de coșmar. Împrejurul ei, oamenii tot dispăreau sau mureau. Nu avea să uite niciodată imaginea lui Umbi și cea a Lucindei, chiar dacă, probabil, urmau să se estompeze, începând să semene cu pozele vechi și șterse, în care, în cele din urmă, trăsăturile faciale nu s-ar mai fi putut deosebi. Christian Holloway avea să rămână de asemenea, în amintirea ei. Silueta decupată a unei persoane fără nici un scrupul, care nu renunță niciodată.

Iar în spatele acestor chipuri erau toate umbrele, cele fără de chip.

Merse la apartamentul lui Henrik, unde o găsi pe Blanca spălând scările.

Stătură multă vreme în locuința Blancăi, vorbind. Mai târziu, Louise nu avea să-și amintească prea multe din ceea ce se discutase. O întrebă însă cine fusese persoana care vizitase apartamentul lui Henrik, la scurtă vreme după ce el murise. Blanca se uită la ea fără să înțeleagă.

— Aveam impresia că nu spuneai adevărul, că cineva fusese de fapt aici.

— De ce aș fi mințit?

— Nu știu. De aceea întreb.

— Trebuie să vă fi înșelat. Nimeni nu a venit aici. Nu v-am ascuns nimic.

— OK, am înțeles eu greșit.

— Aron s-a întors?

— Nu.

— Nu înțeleg ce s-a întâmplat.

— Poate că a fost mult prea mult pentru el. Oamenii pot fi foarte fragili. Poate a fugit pur și simplu către Apollo Bay.

— Nu aţi fost acolo să-l căutaţi?

— Mă refeream la un alt Apollo Bay, a cărui situare nu o ştiu. Singurul motiv pentru care m-am întors aici este să arunc o ultimă privire în casa lui Henrik. Aş dori să fiu singură acolo.

Merse în apartament şi doar acum îşi dădu seama că acea cameră în care se afla reprezenta chiar centrul vieţii sale. Era Ajunul Crăciunului, ploua, totul era cenuşiu şi ea nu avea încă nici o idee despre cum avea să decurgă viaţa ei în continuare.

Când plecă, Blanca veni la ea cu o scrisoare în mână.

— Am uitat să vă dau asta. A ajuns acum vreo două zile.

Nu exista nici o adresă a expeditorului. Timbrul poştal arăta că fusese trimisă din Spania. Îi era adresată ei, la hotelul la care se cazase înainte.

— Cum ai obţinut-o?

— Cineva de la hotel a adus-o. Trebuie să le fi dat adresa lui Henrik.

— Poate le-am dat-o. Nu-mi amintesc.

Louise o puse în buzunar.

— Eşti sigură că nu mai sunt şi alte scrisori pe care le-ai uitat?

— Nu mai am, nu.

— Nici o scrisoare pe care Henrik te-a rugat să o trimiţi? Peste un an? Peste zece ani?

Blanca înţelese ce voia să zică Louise. Scutură din cap că nu. Nu mai erau şi alte scrisori precum cea pe care i-o trimisese lui Nazrin.

Ploaia încetase. Louise se hotărî să facă o lungă plimbare, să se obosească, apoi să ia cina la hotel. Înainte să meargă la culcare, avea să-l sune pe Artur şi să-i ureze Crăciun fericit. Poate se va întoarce până a doua zi de Crăciun? Cel puţin, îl va asigura că va fi acasă de Anul Nou.

Seara târziu îşi aminti de scrisoare. O citi în camera ei. Cu o groază din ce în ce mai mare, înţelese că nu se sfârşise nimic, că durerea pe care o simţea nu atinsese încă punctul culminant.

Textul era în engleză. Toate referirile la nume, ţări, oraşe erau scrise cu cerneală neagră indiană.

> **Detaliile personale corespund informaţiilor de pe plăcuţa de identificare ataşată cadavrului. Culoarea generală a pielii este palidă, lividitate de un roşu-albăstrui pe spatele cadavrului. Starea de rigor mortis este încă prezentă. Există peteşii în conjunctivă şi în jurul ochilor. Nu se găsesc corpuri străine în canalul auditiv, cavităţile nazale, cavitatea orală sau în orificiul anal. Membranele mucoase vizibile sunt palide, fără urme de hemoragie. Nu există urme de răni pe corp, în afară de o cicatrice veche pe spate. Organele sexuale externe nu sunt**

rănite şi sunt lipsite de conţinut străin.

Louise încă nu avea nici o idee despre ce era scrisoarea, dar avea un sentiment vag de anxietate. Citi în continuare:

> **Examenul interior arată că scalpul nu prezintă nici un semn de hemoragie. Cutia craniană nu este rănită, craniul este palid în interior. Nu este vizibilă nici o hemoragie în afară sau sub dura mater. Suprafaţa creierului pare să fie normală. Cavităţile temporale şi occipitală nu au fost expuse presiunii. Linia mediană nu a fost deformată. Membranele moi sunt lucioase şi netede. Nu există nici o urmă de hemoragie sau de schimbări patologice la nivelul membranelor. Celulele creierului au o mărime normală. Graniţa între fluidul cenuşiu şi cel alb este marcată clar. Celulele cenuşii au o culoare normală. Ţesutul cerebral are o consistenţă normală. Nu există nici o urmă de depuneri în arterele de la baza creierului.**

Continuă să citească despre organele aparatului circulator, respirator, digestiv, urinar. Lista era lungă şi se termina cu o examinare a scheletului. Concluziile se găseau la final.

> **Decedatul a fost găsit mort, cu faţa în jos, pe asfalt. La faţa locului nu au fost găsite obiecte particulare. Apariţia peteşiilor indică drept cauză a morţii strangularea. Conform concluziei, cauza morţii este probabil acţiunea intenţionată a unei alte părţi.**

Ceea ce avea în mână era raportul criminalistic al unei autopsii efectuate la un spital necunoscut de către un medic legist necunoscut. Doar în momentul în care citi detaliile legate de înălţime şi greutate, îşi dădu seama, spre oroarea ei, că subiectul autopsiei era cadavrul lui Aron.

„Acţiunea intenţionată a unei alte părţi." Când Aron părăsise biserica, cineva îl atacase, îl strangulase şi îl lăsase întins pe trotuar. Dar cine îl găsise? De ce poliţia spaniolă nu o contactase? Cine erau doctorii care efectuaseră autopsia?

Simţi o nevoie disperată să-i ceară sfatul lui Artur. Îl sună, dar nu menţionă nimic despre Lucinda sau despre autopsie, doar îi spuse că Aron murise şi că nu mai era capabilă să-i spună nimic altceva în acele clipe. El era prea atent ca să pună vreo întrebare, voind doar să ştie când se întorcea acasă.

— În curând, murmură ea.

Goli minibarul şi se întrebă cum avea să facă faţă imensei dureri pe care trebuia să o suporte. Simţea că ultima dintre

coloanele care-i susţineau rezistenţa interioară era pe punctul să cedeze, în acea noapte, în camera ei din Barcelona, cu raportul autopsiei căzut pe jos, lângă patul ei, avea sentimentul că îi lipsea puterea să mai continue.

În ziua următoare se întoarse la apartamentul lui Henrik. În timp ce încerca să-şi dea seama cum trebuia să procedeze cu lucrurile lui, înţelese brusc ce avea de făcut ca să trăiască în continuare.

Nu exista decât o cale şi aceasta începea acolo, în casa lui Henrik. Misiunea ei era să termine povestea pe care el nu avusese timp să o spună. Avea să sape şi să pună laolaltă fragmentele găsite.

Ce zisese Lucinda? „Nu e niciodată bine să mori înainte să fi terminat ceea ce ai de spus." Propria poveste. Şi a lui Henrik. Şi a lui Aron.

Trei poveşti care se amestecau acum ca să formeze una singură.

Trebuia să continue, acum că nimeni altcineva nu o putea face.

Simţi că era urgent. Timpul se micşora din toate părţile. Dar, în primul rând, trebuia să se ducă acasă, la Artur. Aveau să meargă împreună la mormântul lui Henrik şi să aprindă o lumânare şi pentru Aron.

*****

Pe 27 decembrie, Louise părăsi hotelul şi luă un taxi către aeroport. Era ceaţă. Îi plăti taximetristului şi îşi făcu loc spre biroul de check-in al celor de la Iberia, înainte să se îmbarce pentru zborul către Stockholm.

Pentru prima dată după foarte mult timp, se simţi puternică. Busola ei nu se mai învârtea nebuneşte.

Când îşi predă geanta, se opri să cumpere un ziar înainte să pornească spre bariera de securitate.

Nu-l observă deloc pe bărbatul care o cerceta de la distanţă.

Numai după ce Louise trecu de pază, acesta părăsi sala de plecări şi se îndreptă spre oraş.

Epilog

Acum douăzeci de ani, aproape de graniţa vestică a Zambiei cu Angola, am privit un tânăr african murind de SIDA.

A fost prima dată când vedeam un asemenea lucru, dar nu şi ultima.

Chipul acelui bărbat a fost prezent în mintea mea în tot timpul pe care l-am petrecut planificând şi scriind această carte.

Este un roman, este ficțiune. Dar granița între ceea ce s-a întâmplat cu adevărat și ceea ce este posibil să se fi întâmplat este, adesea, aproape inexistentă. Bineînțeles, explorez într-un mod diferit față de un jurnalist; dar amândoi luminăm colțurile cele mai ascunse ale oamenilor, societății și lumii din jurul nostru. Rezultatul nu este, cel mai adesea, identic.

Mi-am luat libertatea pe care mi-o permite ficțiunea. Să dau numai un exemplu: din câte știu eu, nici un membru al personalului din trecut sau din prezent al ambasadei sau al delegației SIDA în Maputo, sau de oriunde altundeva, de fapt, nu se numește Lars Håkansson. În puțin probabila eventualitate că presupunerea mea este greșită, declar aici, o dată pentru totdeauna, că nu este persoana descrisă în această carte!

Foarte rar se întâlnesc în aceeași persoană însușirile pe care i le-am atribuit. Aș vrea să pot scrie „niciodată", dar, vai! nu pot.

Am primit ajutor de la mulți oameni în această coborâre în abis, așa cum aș putea-o descrie. Aș vrea să-i menționez pe doi dintre ei. În primul rând, Robert Johnsson, din Gothenburg, care a căutat tot ce i-am cerut și, în plus, a adăugat mai multă picanterie prin propriile descoperiri. De asemenea, dr. Anastazia Lazaridou, de la Muzeul Bizantin din Atena, care m-a condus prin complicata lume a arheologiei.

Multe mulțumiri acestora și tuturor celorlalți.

În concluzie, un roman se poate termina la pagina 185 sau la pagina 345, dar realitatea continuă separat. Bineînțeles, ce este scris în această carte constituie exclusiv rezultatul propriilor mele alegeri și decizii. La fel cum furia este a mea, la fel a fost și forța mea motrice.

Henning Mankell

Fårö, mai 2005

Când Henrik, fiul arheologului Louise Cantor, este descoperit mort în apartamentul său, ea refuză să creadă că a fost vorba de o sinucidere. Indicii pe care numai o mamă le poate observa o conduc spre convingerea că a avut loc ceva mult mai sinistru.

Îndurerată, începe să investigheze moartea lui Henrik și, descoperind poza unei prietene necunoscute din Mozambic, decide să își continue cercetările acolo. Însă observă teamă pe chipurile tuturor, chiar și pe cele ale pacienților bolnavi de SIDA dintr-o clinică înființată de un om de afaceri american. Încet, Louise își dă seama că s-a implicat în ceva mult mai grav decât moartea fiului ei...

O investigație palpitantă asupra stării civilizației
într-o epocă a epidemiei SIDA.
TIMES LITERARY SUPPLEMENT

Cărțile lui Henning Mankell au fost traduse
în 40 de limbi și vândute în 30 de milioane de exemplare.
Este primul câștigător al distincției Ripper Award.
A câștigat numeroase premii prestigioase: Glass Key, Golden Dagger, Premiul Academiei Suedeze a Scriitorilor de Thriller, premiul pentru „Cel mai bun thriller suedez",
Premiul Nils Holgersson, Deutscher Jugendliteraturpreis,
Premiul Gumshoe pentru „Cel mai bun thriller european".

virtual-project.eu

ISBN 978-606-609-083-4

editura rao

www.rao.ro
www.raobooks.com

Notes

[←1]

Shakespeare, Macbeth, Actul I, scena 2. Traducere de Ion Vinea, ESPLA 1957 (n.tr.)